إِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ

اَكَادُ اُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعٰى

اَحْوالُ الآخِرت کلاں

مُصَنَّفَہ

مولوی محمد دلپذیر صاحب بھیروی

مصنف گلزارِ محمدی، انواعِ دلپذیر و مترجم

ترجمان القرآن، نماز مترجم

وغیرہ وغیرہ

فَتَبَارَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ

الحمد للہ والمنۃ کہ دریں زمان میمنت فرجام
کتاب لاجواب نسخہ

اَحْوَالُ الْاٰخِرَتْ کلاں

مصنفہ

(مولوی حاجی محمد دلپذیر صاحب عباسی بھیروی)

سہ بارہ صحت کے بعد

کتب خانہ اشاعت الاسلام رجسٹرڈ
چوک متی لاہور

مطبوعہ آفتاب عالم پریس ہسپتال روڈ لاہور باہتمام مولوی عبدالرحمٰن صاحب چھپا
قیمت ایک روپیہ آٹھ آنہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حمد باری تعالیٰ

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ نِ الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ط پ ۲۹

بابرکت اوہ شاہ شہاناں جسدے ہتھ بادشاہی
ہر شے تے اوہ قدرت والا قادر پاک الٰہی

جیون مرن بناوندا تاں جو خاص تساں آزماوے
ویکھاں کون تساڈے وچوں چنگے عمل کماوے

تَبٰرَكَ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ط

بابرکت اوہ ذات مبارک دھرت فلک دا والی
دوہاں جہاناں اندر جس دی سدا حکومت عالی

اوسے نوں ہے معلم ساری خبر قیامت والی
قبراں تھیں مخلوق تمامی جاسی جدوں نکالی

طرف اوسے دی مڑ کر جاناں پکا حکم جلالی
اس گل دا انکار نہ کیسے ہر کوئی قبالی

اہل ایماناں نوں اوہ بخشے جنت باغ نہالی
تے کافر بدکاراں کارن دوزخ دی اگ بالی

کر کر بے فرمانی رب دی جنہاں حیاتی گالی
پان سزائیں روز قیامت بدلے بد اعمالی

غفلت دی چڑھ سیجے جنہاں کیتی بد افعالی
کھڑی تیار انہاں دے کارن دوزخ دی کٹھیالی

رووں چیکن مارن ڈھائیں پیش پئی بد حالی
اس دن مددگار نہ کوئی نہ کوئی حال موالی

دنیا اندر راہ مولا دے جیں تکلیف اٹھالی
آخر خوشی دکھاوے انہاں جنہاں مصیبت جالی

جنت نعمت حور قصوراں عالی قصر ہونا آئی
رحمت نال انہاں نوں ملسن جنہاں ریاضت بھالی

باغ بہاراں تے گلزاراں میوے پالو پالی
ذکر الٰہی کرن جنت اور بولی خوش متوالی

طوطے راگ سرود سناون حوراں کرن قوالی
ملک رباّنے دب سلاموں ہوون استقبالی

خوش سوغاتاں عیش بہاراں سدا بہار نہالی
ایہہ سب نعمت جنتیاں نوں بدلہ نیک اعمالی

وہم قیاس وراکوں باہر قدرت جل جلالی
کجھ ہتھ وات نہ آوے جے لکھ کرن خیال خیالی

دل وناندی خلقت سرجی اوس عالی متعالی
ہر ویلے ہر ساعت ہر نوں رکھدا آپ سنبھالی

لکھی روزی مول کسیدی اوسنے کدی نہ ٹالی
بے فرماناں نوں بھی دیوے دنیا تے خوشحالی

ہر شئے دا رزاق الٰہی سب خلقت اُس پالی
حسب مناسب ہر اک اُپر نظر کرم دی ڈالی
سُن فریاداں ہر منگتے دی پوری کرے منگالی
بن منگیاں اوہ دیون والا ہر اک چیز سوکھالی
اسنوں نہ پرواہ کسیدی ذات اسدی لاابالی
اسدے در تے ڈِگن والا کدی نہ رہندا خالی

نال حفاظت اس دی قائم ہر پتر ہر ڈالی
قدر بقدرے دنیا اندر سبھ نوں موج وکھالی
ہر عاجز دی صبروں شکروں آپ کرے اُپرالی
دان کریندا تھکے ناہیں ویکھو صفت نرالی
جگ سارا محتاج اُسیدا صاحب شان کمالی
اوسے دا بھکیار ہمیشہ ایہہ پلیہر سوالی

نعت حضرت محمد الرسول اللہ والذین معہ صلے اللہ علیہ وسلم

لَقَدْ جَاۤءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ

البتہ تحقیق تساں نوں بھیجیا رب نے آیا
ہے دشوار نہایت اُس پر جھٹے تساں تھکاوے
وڈا حریص تساڈے اُپر حرص کماوے بھاری
اہل ایماناں نال ہمیشہ اُلفت رکھنے والا
سچیاں خبراں ربدی طرفوں آیا لیاون والا
آیا کفر شرک دیاں رسماں دُور ہٹاون والا
آیا غیر پرستاں تائیں غیر ٹھہراون والا
آیا سانوں بھُلی پوندیاں راہ بتلاون والا
آیا خوف خطر دے راہوں بندہ چھڑاون والا
آیا سب پیغمبراں دا سردار کہاون والا
آیا سب نبیاں تھیں پچھے جگ وچ آون والا
آیا وچ درگاہ ربے دی آون جاون والا
آیا ہفت فلک تھیں پل وچہ پار سدھاون والا
آیا حاکم عرب عجم دے تخت سوہاون والا

یعنی پاک رسول محمد عبداللہ دا جایا۔
رنج مصیبت دُکھ تساڈا اُنہوں مول نہ بھاوے
ایہہ جو بخشے رب تساں نوں نیک کماندی یاری
رحم کنندہ ہر مومن دا پاک رسول تعالے
آیا اپنے اللہ دے پیغام پہچاون والا
آیا بے دیناں دے تائیں دین سکھاون والا
آیا خاص خدا دا فرمان دار بناون والا
ادھر دے وچھڑدیاں تائیں سد بلاون والا
آیا سہل طریقے دی ترکیب دساون والا
آیا ختم رسولاں دے القاب سداون والا
روز قیامت سبھ تھیں اوّل درجے پاون والا
آیا اساں سوالیاں دے بھی سعی الٰہ مناون والا
آیا عرش معلےٰ تے وچ تکیئے لاون والا
آیا عدل دے نال انصافوں حکم چلاون والا

۵ے آیا ختم اوہ خاتم بھی نام ہے پیغمبر علیہ السلام دا جویں اللہ تعالےٰ نے فرمایا ماکان محمد ابا احد من رجالکم ولکن رسول اللہ و خاتم النبیین ۱۲ ہدایت تے نبوتی تساڈی دے شفقت کرنیوالا ۱۲
۵۶ جویں آیا وچہ حدیث دے جو فرمایا پیغمبر علیہ السلام نے آئے ہاں اسیں پچھے سب تھیں وچ دنیا دے اتے ہوواں گے درجے پاون دا اول سب تھیں وچ دکان اللہ بکل شئی علیما ۱۲

آیا برباداں نوں کر آباد وساون والا
آیا ساتھوں ہکد وجے دے ویر مٹاون والا
آیا بُغض نفاق دلاندے توڑ گواون والا
آیا حُسن اخلاق اپنے نے جگ جھاون والا
آیا مسکیناں دے سر تے ہتھ ٹکاون والا
آیا سوہنا کل خوباں دی بزم سجاون والا
آیا سب پُرانے دفتر ٹھپ کھاون والا
آیا بندوبست اخیری جگ ورتاون والا
آیا غیر شرع تعلیماں بند کراون والا
آیا نذراں بیخوفاں نوں نبی ڈراون والا
آیا خواب جہالت دے تھیں نبی جگاون والا
آیا روز قیامت دے آثار بتاون والا
آیا اپنی اُمّت دا غم خوار کہاون والا
آیا سانوں اوکھے ویلے مدد کماون والا
آیا ساڈی خاطر کِتنے دُکھ اُٹھاون والا
آیا ساڈیاں مرضاں دا تریاق لیاون والا
آیا روز قیامت ساڈے بھارے چاون والا
آیا سانوں چیخدیاں نوں آن چھڑاون والا
آیا سانوں پُلصراطوں پار لنگھاون والا
آیا سانوں باغ عدن دے سیر لٹاون والا
آیا ساڈے باہجھ بہشتیں قدم نہ پاون والا
آیا سانوں جنّت دے وچ کار بٹھاون والا
جنو آیا جنو آیا حضرت چنگے آون آیا

آیا رحمت بخشش دے دریا وگاون والا
خُلق پیار محبت دی تعلیم دلاون والا
آیا خلق حلم تھیں سب دے میل ملاون والا
آیا کُلّی مخلوقاں دے دل نوں بھاون والا
آیا ہر دوست نوں اپنے ساتھ رلاون والا
جسدے حُسن جمال کمالوں چن شرماون والا
اگلے بندوبستاں دی میعاد مُکاون والا
آیا اپنے ایکٹ دے قانون پھیلاون والا
آیا سب نوں لا اللہ دا سبق پڑھاون والا
آیا خوشی دیاں کنسوواں کنّیں پاون والا
دوزخ اتے بہشتاں دے احوال سناون والا
چھوٹے ٹبّے نشاناندی تفصیل سمجھاون والا
دُکھ سُکھ دا بھنجوال اساڈے درد ونڈاون والا
آیا ساڈے ڈبلے بیڑے بنّے لاون والا
آیا ساڈے عیباں دے غم ہر دم کھاون والا
آیا ساڈیاں زخماں اُتے مرہم لگاون والا
آیا ساڈے اوگن اتے خطا بخشاون والا
آیا سخت عذابوں ساڈی جان بچاون والا
آیا سانوں وچ بہشتاں نال لیجاون والا
آیا نیکاں عملاں دے انعام دیواون والا
آیا سانوں حوض کوثر دے جام پلاون والا
آیا سانوں حُوراں دے دیدار کراون والا
مِسکیناں تے رحمت دی برستا وساون آیا

لکھ صلوٰۃ سلام کروڑاں دم دم اسدے تائیں　　جس اپنی شفقت نال اساڈے فضل کرم دا سائیں

مدح چہار یار کبار و امامین شریفین حسنین رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین

بعد نبی تھیں چار خلیفے پاک نبی سرور دے　　بہت پیارے دوست چارے سید خیر البشر دے

خاص خواص رسول اللہ دے صاحب شان قدر دے　　دانشمند وزیر سیانے واقف علم ہنر دے

چارے فرماں دار نبی دے تابعدار امر دے　　جس کم وچہ ونگارے جاون رتی عذر نہ کردے

نال اشارے نبی پیارے سر نذرانہ دھر دے　　گھر باہر وچہ جنگ سفر دے سنگی پیغمبر دے

کرن جہاد خدا دے راہ وچہ قاتل اہل کفر دے　　نے تلواراں نال کفاراں لڑدے ذرا نہ ڈردے

دو سسر رسول اللہ دے دو داماد اُس گھر دے　　رب کیتے دو عالم بردے جس حضرت دے در دے

دانگ سنایاں عمل زیادہ حضرت ابوبکرؓ دے　　عدلوں کوئی برابر ناہیں نال فاروق عمرؓ دے

پڑھکے ویکھ قرآن مجیدوں شان صدیقؓ اکبر دے　　ویکھ حدیثوں شان عمرؓ دے لاہ دلے دے پردے

شرم کمال عثمانؓ غنی دا آیا وچہ خبر دے　　حضرت کیہا جیسدے کولوں شرم فرشتے کردے

وچہ شجاعت کوئی نہ ثانی نال علیؓ حیدر دے　　فتح لئی جس ہر میدانوں ڈھائے گڑھ خیبر دے

چارے یار رسول اللہ دے صاحب وڈے اثر دے　　دوہیں جہانیں شان جنہاندا روشن وانگ بدر دے

رضی اللہ تعالےٰ عنہ بولاں حق ہر ہر دے　　بھی جو ہور اصحاب تمامی پاک نبی رہبر دے

حسنؓ حسینؓ نبی دے دوہنے ٹکڑے خاص جگر دے　　دونویں نور العین پیارے وانگوں شمس قمر دے

ہوئے شہید جو راہ خدا دے نال کمال صبر دے　　جنت دیاں جواناں دے سردار انے سر کردے

ساتھ نبی دے ہوسن دونویں اوپر حوض کوثر دے　　بھر بھر جام محمدیاں نوں دیسن روز حشر دے

بیٹے حضرت فاطمہؓ دے نے شاہ علی صفدر دے　　نام مبارک لیاں جنہاندا جاون روگ اندر دے

ویطہرکم تطہیرا ویکھو درجے آل طہر دے　　رب رکھیا معصوم جنہانوں وچہ تمام عمر دے

لکھ لکھ رحمت پاون لئے بدی نیکین دن آخر دے　　شالا اُس دن شافع ہووَن ایس پانیرا حقر دے

مدح جناب حضرت غوث الصمدانی قطب ربانی غوث الاعظم گیلانی قدس سرہٗ

(۱) جدوں فرمایا پیغمبر صلے اللہ علیہ وسلم لو کان من بعدی نبی لکان عمر [illegible]

(۲) حدیث شریف وچ آیا ہے [illegible] الشباب اہل الجنۃ [illegible] امام حسنؓ اتے امام حسینؓ [illegible] اہل جنت دیاں [illegible]

مولوی دلپذیر بھیروی

پیراں دا سر پیر بہادر محی الدین گیلانی
غوث الاعظم لقب جنہاں دا ولیاں دی سُلطانی

آل نبیؐ اولاد علیؑ دی خالص دُرّ یگانہ
حسب نسب تھیں اعلیٰ اولیٰ عالی ذات گھرانہ

کشف کرامت معجز اسدے سگوں وانگ نبیاں
حضرت جیونکر فخر نبیاں نیوں وہ فخر ولیاں

ساری عمراں زندہ رکھی سُنّت خیر بشر دی
کل عالم دے ولی چمیندے خاک جنہاندے در دی

زہد عبادت دے وچ کامل حضرت پیر گرامی
نبیؐ نہیں پر نبیاں وانگوں اسدے کم تمامی

مویاں دلاں نوں زندگی بخشی نال کشش روحانی
تاہیں محی الدین سداوے میرا پیر حقانی

لاہے صیقل قلب انہاندے کئی زنگار دلاں دے
عبد القادر اسم مبارک نام لیاں غم جاندے

کامل اکمل ولی مکمل رہبر جمل جہاناں
مڈھ قدیموں ہادی مہدی مرشد اہل ایماناں

چوراں نوں پھر قطب بناون کم اوسے رہبر دا
دامن لگیاں دی لج پالن خاصہ اوسے گھر دا

میں بھی نال تعلق اسدے دامن نوں ہتھ پایا
دو جگ وچ پت پیر سندے دی رکھیں شرم خدایا

بیان صفات ایمان کہ منجملہ ایشان تیقن با آخرت اعلیٰ رکن اسلام است

كَمَا جَاءَ فِي كُتُبِ الْاِسْلَامِ

آمَنْتُ بِاللهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللهِ تَعَالٰى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ

ست چیزاں دا مناں واجب ہر مومن نوں بھائی
سب تھیں اوّل منی واجب واحد ذات خدائی

سب فرشتے سب کتاباں سب رسول گرامی
نال یقین دلیندے مومن برحق من تمامی

اُنھیں پچھے روز قیامت مننا واجب آیا
بدلہ نیکی لتے بدی دا خالق پاک ٹھہرایا

ستواں موتوں بعد خداوند سبھ نوں پھیر اٹھاوے
جو کوئی ایہ ست چیزاں منے مومن کیہا جاوے

اٰمَنْتُ بِاللهِ وچ ایہو ستے صفتاں آئیاں
وکھو وکھ کلام اللہ وچ پاک خدا فرمایاں

اٰمَنْتُ بِاللهِ دے معنے منیاں میں رب تائیں
کل عبادت لائق اسنوں بندگیاں دا سائیں

پاک شریکوں پاک شریکوں واحد پاک یگاناں
اُسدا ہور شریک نہ کوئی وچ زمیں اسماناں

لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ اوہ نہ جمیاں نہ جایا
وَلَمْ یَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ اُسدا ہمسر کوئی نہ آیا

سجدہ ہور پرستش کلی لائق خاص اوسے نوں
اس بن کوئی عبادت جائز ناہیں ہور کسے نوں

منت نذر خیرات تے سجدہ استمداد دعائیں
اِیَّاکَ نَعْبُدُ ایہو معنے رب ترکیب سکھائی
توہیں خاص پرستش لائق ہور شریک نہ کوئی
وَاِیَّاکَ نَسْتَعِیْنُ جو منگاں خاص تیرے تھیں یاری
تیرے باہجہ نہ ہور کسے تھیں مدد اسیں منگیندے
توہیں ہیں معبود سچا واں حافظ ناصر اللہ
نال تیرے ایمان لیاندا سچے صدق یقینوں
جو اس طور خدا نوں منے اوس ایمان لیاندا
بھاویں سبھ رسول کتاباں منے محشر حالا
اس تھیں بعد فرشتے رب دے سبھے منے آئے
کُل ملائک چھوٹے وڈے پیدا وار خدائی
جو جو کم سپرد تنہاں دے کیتے خالق سائیں
تسبیحاں تقدیساں رب دی تنہاں غذا بنائی
رشتہ دار نہ کوئی خدا دا سبھ مخلوق الٰہی
وقت نبی دے کافر لوکاں ایہہ بہتان بنایا
ماں پیو تے اولادوں پاکی پاک خداوند تائیں
کُل فرشتے منے اُس نے جیونکر منے آئے
ترجمی صفت کتاباں ربدیاں مومن من تمامی
چار کتاباں وڈیاں سب تھیں جو مشہور پیارے
نازل ہوئی موسیٰ تے توریت کتاب خدائی
کتنے ہور صحیفے چھوٹے باہجہ انہاں تھیں آئے
مصحف پاک کلام الٰہی خاص قرآن یگانہ
سب دا برحق منا واجب حکم دتا رب سائیں

کُل عبادت بدنی مالی لائق اوسے تائیں
آکھو خاص عبادت تیری کریئے اسیں الٰہی
کُل عبادت ہر قسماں دی تینوں لائق ہوئی
توہیں مدد کنندہ ساڈا ہر دم یا رب باری
ہرگز نال تیرے کوئی دوجا نہیں شریک کریندے
ہر کم وچ توں آپ ساتوں کافی اک اکلا
ثابت رکھ توحید اپنی تے اپنے فضل متینوں
کرے شریک جو ہور کسے نوں مشرک کہیا جاندا
تا بھی مومن کہیا نہ جاوے شرک کماون والا
وَمَلٰئِکَتِہٖ جیوں وچ قرآنے آپ خدا فرمائے
نور کنوں پیدائش تنہاں خالق پاک بنائی
اوسے وچ مصروف ہمیشہ رہن قیامت تائیں
کھاون پیون صحبت سندی حاجت مول نہ کائی
کافر کہن جو دھیاں رب دیاں ایہہ سبھ کفر تباہی
کہن فرشتے بیٹیاں ربدیاں رب نے تنہاں جھوٹھا پایا
مومن اوہ جو منے رب نوں ہکو واحد سائیں
فرمانبردار پیدائش ربدی نوروں رب اُپائے
وَکُتُبِہٖ جو اُپر رسولاں بھیجیاں رب گرامی
توریت انجیل زبور تے مصحف برحق منوں جاپے
اوپر داؤد زبور تے ہے انجیل عیسیٰ تے آئی
اوپر رسولاں آپنیاں دے رب نازل فرمائے
آیا اُپر نبی محمدؐ خالق دا پروانہ
عمل قرآن مجید موافق واجب اک تائیں

باقی ہور کتاباں جتنیاں ربدی طرفوں آیاں
جو جو حکم قرآن مطابق آہے چا اُنہاندے
باقی حکم جو اگلے آہے سب نوں دور ہٹایا
جو کجھ ایس کتاب وچ چا رب فرمان سنائے
نال قرآن ایمان آنن دی ایہو غرض ہویوئی
چوتھی صفت پیغمبر ربدے برحق مننے آئے
بعضیاں دا رب نام مبارک وچ قرآن لیاندے
سب نوں برحق مننا واجب ہے اس طور پیارے
وقت بوقت ہدایت کارن بھیجے خالق باری
آپو اپنیاں وقتاں اندر جو احکام لیائے
اصلی مطلب ہکو سب دا وحدت دسنی آہی
شرک فساد تے تفرقیاں تھیں سارے گئے ہٹاندے
جیکر وچ فروعی مسئلیاں فرق تفاوت آیا
اصل نتیجہ ہکو سب دا جتنے نبی وہانے
سب دے افسر نبی محمدؐ حضرت ختم رسولاں
اِک لکھ چوی ہزار پیغمبر یا جو کمی زیادہ
جتنے نبی انہاں تھیں پہلے خالق پاک اُپائے
کُل ملکاں وچ پہلوں آکے ڈوندیاں نہاں پٹیاں ملیں
بیشک جسدے دل دی نگری ستھری صاف نہ ہوئی
شکر الحمد خدا نے سانوں رہبر اوہا ملایا
اسدے نال ایمان آنن دی شرط ایہو ہے بھاری
باقی سبھ پیغمبر اندے حق نیک گمان رکھیوے
پنجویں صفت قیامت دا دن برحق مننا آیا

جدوں قرآن اُتاریا رب نے سبھ موقوف کرایاں
وچ قرآن کریم خدا نے اوہ احکام لیاندے
کامل کر کے ساڈے تائیں ایہہ نسخہ پہنچایا
ہر مومن نوں سُننے لازم عمل کمایا جائے
جو برحق ایہ کلام ربانی اس وچ شک نہ کوئی
وَرُسُلِهٖ کلام اللہ وچ جو ہیں خدا فرمائے
بعضے اوہ جو نہیں خدا نے دسے نام تنہاندے
ایہ جو سب پیغمبر ربدے سچے آہے سارے
کر گئے اوہ تبلیغ تمامی اپنو اپنی واری
موجب حکم سینہیے ربدے سبھناں نے پہنچائے
گئے سمجھاندے لوکاں تائیں سبھ توحید الٰہی
کرو عبادت ہک اللہ دی گئے سبھے فرماندے
اوہ بصلاحت وقتی کارن آپ خدا فرمایا
کرو اطاعت ہک اللہ دی منو حکم ربانے
بھیجیا رب خلاصہ کر کے سب نبیاں مقبولاں
سبھناں وچوں اعلےٰ اولیٰ ایہ مقبول خدا دا
عیسے موسیٰ سبھ انہاندیاں خبراں دیون آئے
افسر ساڈا آون والا دسیاں کر وصفایاں
پیش عدالت مجرم ہوسی چارہ پھیر نہ کوئی
سب دیناں تھیں دین پنا جو عطر نکال لیایا
ایہ جو ہر کم اندر اُسدی کیجے تابعداری
آپو اپنیاں وقتاں اندر آہے روشن دیوے
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ جیوں اللہ وچ قرآن ہتایا

یوم الآخر پچھلا ون جو روز قیامت والا

ہو کر جمع تمامی خلقت پیش حضور کھلوسی

چنگیاں عملاں والیاں تائیں چنگیاں ملن جزائیں

اہل ایماناں نعمت رحمت جنت باغ بہاراں

ذکر قیامت بہتی جائیں وچہ قرآنے آیا

ذکر حساب کتاب ترازو پُل صراط تمامی

میں بھی ویکھ حدیث کتاباں اندر ایس رسالے

تا جو ویکھ انہاں نوں مومن واقف ہوون بھائی

کفر شرک بریائیاں کولوں جو کوناہیں ڈردا

آخر نال ایمان آنن دی ایہو غرض تمامی

جیکر ربے فرماناں اندر پھر بھی شاغل رہیا

وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ دے معنے ایہو نکالے

یعنے تقویٰ رب سچے دا حاصل ہویا جنہانوں

عملی طور قیامت تائیں جد تک نہ منیوے

پورے طور قیامت اوپر نہیں یقین جنہانوں

اے مومن بن پورا مومن من قیامت تائیں

نال قیامت سچے دل تھیں جس ایمان لیاندا

سبھ نکویاں حاصل ہوون سبھ بدیاں چھپ جاون

سارا دین رسول اللہ دا اسوچہ حاصل تھیوے

ساریاں صفتاں مومن والیاں جتنیاں رب فرمایاں

تاہیں وچہ قرآن خدا نے بہت جگہ فرمایا

حج زکوٰۃ نمازاں روزے حکم جو رب اکبر دا

جس بندے نوں سمجھ ا ہووے پیش عدالت جانا

اس دن آپ عدالت کرسی خالق پاک تعالیٰ

عملاں موجب بدلے ملسن سب دا لیکھا ہوسی

بُریاں تے بدکاراں تائیں بُریاں ملن سزائیں

دوزخ قہر عذاب الٰہی ہوگ نصیب کفاراں

نالے وچہ حدیث مبارک پیغمبر فرمایا

جنت دوزخ کل حوالہ کہیا نبی گرامی

لکھے مومن بھایاں کارن حال قیامت والے

کرن یقین قیامت اُپر ترک کرن بُریائی

جیونکر اوہ قیامت اوپر مول یقین نہ کردا

ایہ جو بندہ ہر بریایوں بچیا رہے مدامی

کجھ یقین نہ آیا اس نوں پھر اوہ مومن کہیا

کرن یقین قیامت اوپر مومن تقوے والے

پورے طور قیامت اُپر خاص یقین تنہانوں

جد تک نال قیامت ہرگز مول یقین نہ تھیوے

وچہ قرآن کریم خداوند کافر کہیا تنہانوں

نہیں تا نزد خداوند باری مومن سمیں ناہیں

کوئی کم ناجائز اس تھیں مول نہ کیتا جاندا

نال قیامت سچے دل تھیں جو ایمان لیاون

جیکر اک قیامت اوپر پکا یقین کچھیوے

ہک قیامت من اندر سبھے وچے آیاں

مومن اوہ جو نال قیامت پک یقین لیایا

منی جس قیامت سب کجھ کردا رہسی ڈردا

ملاقات دِنے آوہ فکر اُسے وچہ شاغل رہے نمانا

جس نوں یاد قیامت ہووے رب دے ول حاضر ہونا
ہرگز بدی نہ ہووے اس تھیں نیکیاں رہے کماندا
اے مومن پڑھ حال قیامت کر اوہ یاد کھلونا
چھیویں صفت کماوے جو کوئی نیکی یا بریائی
نیکی کرنے والیاں تائیں بخشے نیک جزائیں
ملے سزا جزا ہر کم دی جو کوئی کجھ کماوے
پاون اجر حیاتی وچہ بھی نیک کمایاں والے
دوہیں جہانیں نیکاں تائیں ملن مدارج عالی
اینویں بے فرمان خدا دے کردے جو بریایاں
دنیا وچہ بھی تنہاں کارن سخت وبال خواری
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ بھی آخر قہر سزائیں
دنیا وچہ عذاب لادنی اسیں ضرور چکھاول
وعدے حق ربے دے سبھے نہیں خلاف کریندا
توبہ باجھ گناہاں بدلے ملے عذاب ضروری
دونویں کم برابر برحق مننے آئے بھائی
وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ ایہ ستویں صفت ایمان بھائی
جو ہک واری پیدا ہو کے دنیا توں مویا
ہر بندے نوں قبراں وچوں رب زندہ پھر کرسی
کافر اس اٹھیون کولوں ہوئے سبھ انکاری
لکھاں برس جنہاں دے تائیں مویاں لنگھ سدھائے
وچہ قرآن خداوند عالم کہیا جواب انہاں نوں
دیکھو کھاں تسیں جہوں اگے کیا کجھ پہلوں سے ہے
جد نابود وے اساں تسانوں پہلی وار بنایا

* والقدر خیرہ وشرہ من اللہ تعالیٰ

رہے ہمیشہ فکر اسے وچہ پیش حضور کھلوناں
جویں مسافر راہ وچہ جاندا کجھ نہیں مع رہاندا
کریں یقین جو تدھ بھی اُس دن سرپر حاضر ہونا
ٹھیک سزا جزا دوہاں دی خالق پاک ٹھہرائی
جو کوئی بدی کماوے اسنوں دیوے سخت سزائیں
ہر کوئی آخر دنیا اندر بیجے دا پھل پاوے
اگے بھی پھر ملن تنہاں نوں درجے شان نرالے
نیکی اجر نہ ضائع کردا پاک خداوند والی
دوجگ وچہ تنہاں دکارن سخت سزائیں آیاں
لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ جیونکر حکم کیتا رب باری
وڈا عذاب قیامت دے دن ملی انہاں دے تائیں
یوم الحشر عذاب الاکبر وڈا عذاب وکھاواں
عفو کرے تاں مرضی اسدی نہیں ناجانن وینیدا
بھن نہ رکھدا اللہ ہرگز نیکاں دی مزدوری
نیکاں اجر نیکوئی دیندا بریاں نوں بریائی
یعنی موتوں بعد دوبارہ اٹھنا برحق جانی
روز قیامت پھیر اٹھیوے پک عقیدہ ہویا
عمل نتیجہ ویکھے ہر کوئی پھیر نہ کوئی مرسی
آکھن پھیر نہ اٹھسی کوئی مر کے دوجی واری
ہوگئے ہڈ چم خاک جنہاں دے پھیر کدوں اوہ آئے
اسیں اٹھاواں جیونکر پہلے سرجیا اساں تساں نوں
کس شے تھیں اساں پیدا کیتا جد توں تسیں کجھ ناہے
پھر دوبارہ زندہ کرنا ایہہ کیا مشکل آیا

نے حکومتاں وچہ ملکاں دے اصحاب کبار نوں بدلے فرمانبرداری نبی صلعم دی اتے اسی طرح دیندا ہے اوہ ہر نیکوکار نوں بدلہ نیکوئی اُسدیدا موافق قدر اُسدے دے کر دیوے گا وڈے درجے وچہ آخرت
مے ۱۲ ق ۲۵ خبر دتی گئی ہے وچہ قرآن مجید دے جو اگہدے ہن کافراں ہی الا حیاتنا الدنیا نموت ونحیی وما نحن بمبعوثین یعنے نہیں ایہ مگر حیاتی ہے اساڈی دنیا دی مرے ہاں اسیں
تے زندہ ہوندے ہاں اسیں اتے نہیں اسیں اٹھائے جاواں گے دن قیامت دے ۱۲ مولوی محمد دلپذیر بھیروی

جیکر نہیں یقین تساں نوں ویکھو اسیں جو آواں ۔ مُردیاں وچوں لاکھاں چیزاں زندہ کڈھ وکھاواں

ہور ہزارا اساڈی قدرت ویکھ یقین کریندے ۔ پھر اوہ اٹھنا محشر والا کیوں نہیں تسیں منیندے

کافر بے ایماناں تائیں جدوں یقین نہ آیا ۔ کہف اصحاب نمونہ اس دا اکھیں رب وکھایا

کتنے ہور نمونے ایسے خالق پاک وکھائے ۔ جنہاں نصیب ہدایت آہی ویکھ ایمان لیائے

دنیا وچہ خداوند عالم جو پھر مار جوائے ۔ سی اوہ فرضی طور انہاں نوں ماریا مارن والے

کافراں دے دکھلاون کارن ماریا رب تنہاں نوں ۔ تا جو زندہ کر دکھلائے پھیر دوبارا انہاں نوں

جے کر اجل مسمّٰی والی اصلی موتوں مردے ۔ دوجی وار ہوئے جو زندہ پھیر نہ ہرگز مردے

ایپر اوہ ہک قدرت رب نے ظاہر کرنی آہی ۔ جو اس طور قیامت نوں پھر زندہ کرے الٰہی

موتوں پچھے اٹھنا برحق اسوچہ شک نہ کوئی ۔ سب نوں پھیر جواوے اللہ جدوں قیامت ہوئی

اس گل اُپر ایمان لیاون واجب اہل ایماناں ۔ یَوْمَ الْبَعْث اٹھاوے سبھ نوں خالق پاک اساں نوں

ایہ ست چیزاں اسجا گہ وچہ جو میں آکھ سنایاں ۔ ہر مومن نوں منیاں لازم بہت ضروری آیاں

جسوچہ ایہ ست چیزاں ہوون مومن جانو سوئی ۔ نہیں تاں ہے ابوجہل برابر کفر ثبوتی ہوئی

اسنہیں پچھے دو چیزاں دا کہاں مفصل حالا ۔ اوّل موت بیان تے دوجا حال قیامت والا

جہت نصیحت مومن بھایاں نافع ذکر دوہاندا ۔ موت قیامت یاد نہ جنہاں جیون بھٹھ تنہاندا

اس جگہ دیاں کہانیاں قصے پڑھن کئی اخباراں ۔ اگلے جگ دے ذکر بیانوں کدی نہ پایاں ساراں

ہن من لے وڈ نکمے ایتھے ہر کوئی خوش تھیندا ۔ اگے چل کے معلم کرسن کی کجھ بھاؤ منیندا

اس کارن ایہ نسخہ لکھیا مومن فیض اُٹھاون ۔ پڑھ کر حال قیامت والا چنگے عمل کماون

کرن دعا مصنّف دے حق پڑھنے سننے والے ۔ دو جگ وچہ پین بیر بندے نوں خوشیاں رب وکھالے

تاسف خوردن بر عمر ماضی در غفلت و نصیحت از جانب مؤلف و برخی احوال موت

اے دل غافل عُمراں تیری پنجاہ برس دہائی ۔ غفلت وچوں اجے نہ تیری ہوش ٹکانے آئی

اکھیں کھول ہوشا جلدی نا کر نیند پیاری ۔ ایس مسافر خانے اندر لٹے کئی بیوپاری

جو آیا اس مال ہو لیا ثابت ہے یا نہ کائی ۔ جاگن والے رہے سلامت جنہاں نیند وچائی

غافل سویں ایس سراں وچ ایتھے چور مریلے
لُٹ متاع لیجاسن تیری اٹھیں جاگ سویلے

توں ایتھے مہمان پلک دا گھڑی وساہ نہ تیرا
اچن چیت کسے دم بیلی کوچ کریں گا ڈیرا

دنیا ایہ پردیس مطابق نہ کر اسدا ماناں
خبر نہیں جو کیہڑے ویلے ایتھوں ٹُر جاناں

پاک نبی فرمایا اِک دن ابن عمر دے تائیں
وانگ مسافر دنیا اندر ہوکے جھٹ لنگھائیں

یا جیوں راہی راہ وچ جاندا اسدی جگہ نہ کائی
قبراں والیاں وچوں گن توں دم اپنے نوں بھائی

طول امیداں کر کر ایتھے عمر نہ مول گوائیے
اس دم دا بھروا سانا ہیں کس ویلے مر جائیے

مالک انہاں چونہریاں دا اسدا نہیں نت رہنا
اوڑک تیریاں جاہگاں اُتے ہو کسے آ بہنا

کرے جمع اگوں دے کارن توشہ راہ سفر دا
پھیر نہ آون ہوسی تیرا رہسیں گا غم کردا

اس ویلے دا قدر کریسیں جیوں ویلے مرجاسیں
پھیر ایہ وقت نہ ملسی تینوں رو رو کے پچھتاسیں

اوہ پچھتاون جھوٹا تیرا ہرگز کم نہ آوے
ٹُک گیا جد عرصہ تیرا پھیر ایہ وقت وہاوے

گذر گیا ویلا ہتھ نہ آوے پھیر ہزار بن لکھیں
ہر دم اجل اڈیکے تینوں فکر دلے وچ رکھیں

کر ساماں اجل یقیں پہلے جو ندھ اگے گھلناں
سر آئی دا کوئی نہ دارو پھیر نہیں اس ٹلناں

اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ

جد نازل ہووے موت کسے تے اگے آن کھلوندی
مرنے والا پچھے ستھیں کون کوئی توں ہوندی

آکھے میں اوہ موت جو تینوں دنیا وچوں نکالاں
کراں یتیم غریب بچارے تیریاں چھوٹیاں بالاں

میں اوہ موت جو یاراں کولوں یار وچھوڑن والی
میں اوہ موت جو زن مرداں وچ چاہاں فرق ڈالی

میں اوہ موت جو ماواں کولوں دھیاں دور ہٹاواں
میں اوہ موت جو پیو پتراں نوں وچ وچھوڑے پاواں

میں اوہ موت جو بھیناں کولوں ونجھ وچھوڑاں بھائی
میں اوہ موت جو رل وسدیاں نوں دیواں گھتہ جدائی

میں اوہ موت جو وسدے جھگے اِک پلو وچہ اجاڑاں
میں اوہ موت جو ہر دے سر تے ونج نقارا ماراں

میں اوہ موت جو گھر محلے سب خالی کر دیندی
میں اوہ موت جو محکم کوٹیں وچ ہلاک کریندی

میں اوہ موت جو آ چن چیتی بجلی وانگوں آواں
میں اوہ موت جو سہدیاں تائیں پل دے وچہ دباواں

میں اوہ موت جو کُل مخلوقوں باقی کوئی نہ چھوڑاں
میں اوہ موت جو دنیا اندر رہن دا ماں تروڑاں

میں اوہ موت جو رنڈی کرساں تیری عورت پیاری
مال تیرا لیجاون وارث جنہاں علے اوت بھاری

عن ابن عمر قال اخذ رسول الله صلی الله علیه وسلم بمنکبی فقال کن فی الدنیا کانک غریب او عابر سبیل [illegible]

دقائق الاخبار سے منقول ہے ۱۲

نال جنہاندے ساری عمراں تدھ پیار نہ پائے
جے کر اپنے کارن کوئی نیکی تدھ کمائی
سُنے جدوں ایہ گلاں اُسنھیں منہ اپنا پرناوے
پھر دوجی طرف کرے منہ تا بھی ہتّو دسّی ہر پاسے
پھر آکھے موت جو شائد مینوں تدھ پچھاتا ناہیں
رہیوں تکیندا کول اُنہاندے چلّی واہ نکائی
دھیاں پتر تیرے سارے شور کُکارے پیسن
مَیں اوہ موت جو اگے تدھ تھیں کتنے جھگے گالے
پھر آکھے موت جو دنیا تائیں کیہڑی رنگ ڈھوئی
تا پھر اوسے ویلے اللہ دُنیا حاضر لیاوے
آکھے اے بدبخت ماں تدھ ایہ کیونکر سخن الایا
کیا کیا عیب کیتے تدھ مَیں وچہ تینوں منع نہ کیتا
میری طلب ہمیشہ تیں نے رکھی شام صباحیں
جاناسی تدھ دنیا اندر رہساں عمراں ساری
ویکھے پھر اوہ مرنے والا اپنے مال خزانے
آکھے مال بلا کر اسنوں اے عاصی بدکارا
اُپر فقیراں تے مسکیناں مینوں تدھ نہ لایا
اینویں ہر شے اسدے کولوں ہو بیزار کھلووے
جیکر چنگیاں عملاں والا رہیا خیرات کماندا
مرنا خوشی فقیراں تائیں کہیا شاہ ابرار
دنیا اُتوں مومن بندہ مرن لگے جد کوئی
نرمی سختی دُنیا اندر جو کجھ اوس لنگھائی
دنیا دار مرن جنویلے ڈاڈھی کلمل لیاون

مال تیرے بدلے ساتھن والے ہین اوہ اج بنائے
کم تیرے اج آوے بھائی اوہ ساری بھلیائی
اس پاسے بھی موت کھلوتی اسنوں نظری آوے
نسّن دی کوئی جا نہ لبھے ڈاڈھا اوکھا پھاسے
میں اوہ موت جو فانی کیتا ما پیو تیرے تائیں
اج میں حکم اللہ تھیں تیری جند نکالن آئی
کھلے تکیسن نفع نہ دیسن تینوں گم کریسن
چنگ چنگیرے تیرے نالوں وڈیاں قوتاں والے
آکھے وڈی فریبن آہی اس وچہ نفع نہ کوئی
بڈھی عورت بن کے اسنوں صورت آن وکھاوے
میرے اندر عمر لنگھائی میں تھیں شرم نہ آیا
وچہ بدکاری عمر گزاری ظلم کیتا مدھ پیت
مَیں پرواہ نہ رکھی تیری تینوں ڈھونڈیا ناہیں
ہیں بیزار ہوئی ہن تیں تھیں ویکھ تیری بدکاری
نکل علاقے اسدے وچوں آون ہتھ بیگانے
حق بیگانے رکھ رکھ مینوں جمع کیتوئی سارا
اج ہن نکل تیرے قبضے تھیں ہتھ بیگانے آیا
تک تک بندہ چیزاں اپنیاں آہیں مارے روو
تا افسوس نہ کر دانہ تکلیف مرن دی پاندا
تے غم افسوس ندامت حسرت موت جو دنیا دارا
اتنا خوش ہووے جیوں اسنوں قید دل رخصت ہوئی
سبھ جنجالاں کولوں اسدی اللہ جان چھڑائی
چوراں نوں جیوں بندیخانے زوری پکڑ لیجاون

ف ۱ عن عائشۃ قالت قال
رسول اللہ صلعم الدنیا دار
لمن لا دار لہ انشکوٰۃ شریف
ص ۴۴۲ یعنی فرمایا پیغمبر علیہ
دنیا گھر ہے نا گھراں دا اتے
مال ہے بے مالاں دا اتے جمع
کردے ہن دنیا نوں بے عقل
ف ۱۲ قولہ مرنا خوشی
فرمایا پیغمبر صلعم نے موت
الفقراء راحۃ یعنی موت
درویشاں دی خوشی ہے
انسے روایت ہے عبداللہ
ابن عمر دے کہ فرمایا
رسول صلعم نے تحفۃ المومن
الموت یعنی تحفہ مومن دی
موت ہے ۱۲ ف قولہ
تعلّے الخ افسوس آہ
جیوں کہ آیا ہے وچ
حدیث مبارک دے کہ موت
الاحسارۃ یعنی موت
دنیا داراں دی عمر نے
افسوس ہے ۱۲
مولوی دلپذیر

وقت نزع دے حسرت یاروں جھلن دکھ خواری ۔ دنیا نالوں وچھڑ نہ سکن دولت جنہاں پیاری

حضرت عیسیٰ دنیا اندر گھر نہ کوئی بنایا ۔ نا اسباب نا برتن کوئی اینویں جھٹ لنگھایا

ہک کنگھی ہک کوزہ آہا کل اسباب اُنہاندا ۔ ہتھاں نال ڈِٹھا اک بندہ اپنے وال چھڑاندا

ویکھ اوہنوں اوہ کنگھی اپنی عیسیٰؑ نے سٹ پائی ۔ پھر ہک ڈٹھا نال ہتھاں دے پانی پیندا بھائی

کوزہ بھی اوہ سٹیا اوتھے بالکل ہو گئے خالی ۔ پھر کوئی چیز نہ رکھی اوہناں ہرگز دنیا والی

دنیا والے بھی لد جاون بھکھیاں بھی لد جانا ۔ چلو چلی دا عالم سارا رہسی نام ربانا

کتنے شاہ شہدے ہانے کتنے وچہ غریبی موئے ۔ خاک اندر جد رُلتے جا کے سب برابر ہوئے

ایہہ سب ڈنبر دنیا اندر اس جگ فرق نہ کائی ۔ جیہا شاہ سکندر اوتھے تیہا پلنیر گدائی

بیان جان کندن و سکرۃ الموت

مشکل ویلا جان کندن دا اللہ پاک بچاوے ۔ پیر پیغمبر چنگا مندا ہر کوئی آزماوے

بھاویں دولتمند ہووے کوئی بھاویں شاہ سداوے ۔ جاں اوہ ویلا نازل ہووے کجھ ہتھ وات نہ آوے

کھڑے رہن سبھ باغ بغیچے محل بلند منارے ۔ لشکر دی کجھ واہ نہ چلے کون کوئی دم مارے

یار پیارے دنگ ہو جاون کجھ نہ آوے جاوے ۔ پُت بھتیجے بھائی بھیناں دکھ نہ کوئی ونڈاوے

اک کنڈے دا رنج نہ سہندی جسدی ماں پیاری ۔ اوہ بھی ٹال نہ سکدی ہرگز بیٹے دی بیماری

وہٹی وڈے پیاراں والی نت صدقڑے جاوے ۔ اُسدا بھی کوئی زور نہ چلے بیٹھی نیر وہاوے

رستم نوں رب اسی فیلاں قوت بخشی آہی ۔ اُس دا بھی کجھ وس نہ چلیا بھیجی موت الٰہی

وچہ ہوا دے اُڈدا آہا تخت سلیماں والا ۔ دُنیا اوپر رہیا نہ اوہ بھی چکھیوس موت پیالا

حضرت عیسیٰؑ موسیٰؑ یحییٰؑ جگ تے رہیا نہ کوئی ۔ تلخی جان نکالن والی ہر نوں حاضر ہوئی

سرور عالم ختم رسولاں کل اُمت دے والی ۔ تلخی جان کندن دی کولوں اوہ بھی رہے نہ خالی

کُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ رب سچے فرمایا ۔ ہر نے چکھنا موت پیالہ جو دنیا تے آیا

سختی جان کندن دی اینویں وچہ حدیثاں آوے ۔ تن سو سٹھ تلوار جویں کوئی ننگے پنڈے لاوے

ایسا سخت عذاب نہایت ہووے اسنوں بھائی ۔ جیں تن لگے سوئی جانے درد جیاں خبر نہ کوئی

ف ۱ یہ قصہ حضرت عیسیٰ والا کتاب قصص الانبیاء وچ منقول ہے ۱۲

ف ۲ جس طرح کسی شاعر نے فرمایا ہے

ف ۳ کتنے مفلس ہو گئے کتنے تونگر ہو گئے۔ خاک میں جب مل گئے دونوں برابر ہو گئے

ف ۴ یعنی ہر ایک نفس چکھنے والا ہے ذائقہ موت دا ۱۲ مولوی دلپذیر

جے اسو یلے طاقت پاوے اپنا حال سناوے
ہڈیاں تھیں سن حالت اسدی چم ابھی اُڈ جاوے

پاک نبیؐ فرمایا ایسا ہرگز کوئی نہ مردا
رگ رگ وچہ نہ ہووے جسنوں سخت عذاب اندردا

ملک الموت وکھالی اینویں کہیا نبیؐ غفاری
جیوں ۳۰۰ سٹے تلوار کسے نے ننگی بنڈے ماری

وقت مرن دے عمل تمامی اگے آن کھلوون
وچہ جیانی اپنی دے جو اوس کمائے ہوون

چنگیاں عملاں والا جس نے کیتیاں نیک کمایاں
حکم الٰہی نال تمامی اسدے اگے آیاں

ویکھ ہووے خوشحال نہایت ذرہ خوف نہ کردا
شوق الٰہی دل وچہ وسّے نال خوشی دے مردا

اوہ مرنا نہیں اُسدے کارن چن خوشی دا چڑھدا
دھندے چھوڑے دنیا والے بھج بہشتیں وڑدا

تے جس عمل نہ کیتے چنگے عیبیں عمر لنگھائی
اوہو شکل گناہاں والی اسدے اگے آئی

عمل اپنے اوہ ویکھے جسدم رووے تے کُرلاوے
اس ویلے کوئی واہ نہ چلے مرنا مول نہ بھاوے

اوہ کر فریاداں سا کاں تائیں بدیاں کنوں ہٹاوے
پرساکاں نوں خبر نہ کوئی کی اس نال وہاوے

جیکر خبر کسے نوں ہووے جو اسدے سنگ ہوئی
پھیر جیانی اپنی اندر کرے گناہ نہ کوئی

جو کوئی مومن وقت مرن دے پاوے دکھ ایذائیں
اوہ پاک گناہوں ہو کے مردا البتہ جنت جائیں

سختی جان کندن دی ہر لوں پاک نبیؐ فرماوے
قدر موافق ہر دے اُتے ایہ مصیبت آوے

جسنوں موت اچانک آوے مرض نہ کوئی پاوے
پاک نبیؐ تھیں پچھیا کسے اس کی حال وہاوے

یعنی جان کندن دا کیونکر دکھ ہووے اس بھائی
تاں پھر پاک نبیؐ نے اسنوں آکھ مثال سنائی

کنڈیاں والی جھاڑی تے جیوں کپڑا کوئی کھلے
پھر چارے جو کاں پھڑ کے اسنوں سختی نال اتارے

جیونکر اس کپڑے نوں یکدم خار چبھن چا ئیں
ایویں جان کندن دی سختی ہووے اسد یتائیں

تے جو بندہ دنیا اندر اچن چیت نہ مردا
اس دے تائیں دکھو وکھرا دکھ الٰہی کردا

سختی جان کندن دی جیہڑ ویکھ موئے اکواری
پھر جیون دی چاہ نہ رکھدے موت اُنہاں نوں پیاری

یارب تیرے فضل کرم تھیں مینوں آس لگائی
بخشیں الیس پن یوں بندے نوں وقت نزع دا آئی

علامات سلامتی ایمان و سوء خاتمہ

وقت نزع دے جسنوں آوے منٹھے ویر پگھارا
نال ایمان سلامت اس دا ہوندا پار اوتارا

ح بالخیر نال ایمان دے ہوندا ہے روایت کیا ہے اسنوں ترمذی نے ۱۲ - دلپذیر

کھلا نک تے نیر اکھیں تھیں جان علامت چنگی
کلمہ پڑھ دا مرے جو ہووے جنتیاں دا سنگی

ایہہ امر نہ کریئے اسنوں اسدے کول پڑھیوے
مت انکار کرے پڑھنے تھیں الٹا کافر تھیوے

موت قریب ہووے جد مومن پاک نبیؐ فرماوے
اسدے تائیں کلمہ طیب یاد دلایا جاوے

جو مومن نوں دکھ دیوے سستی وچ نمازاں کردا
پیووے خمر خدا منکر کافر ہو کے مردا

گلوں آواز شتر ذبح دا مرنے ویلے آوے
اوپر پیشانی ٹوئے ہوون رنگ برا دسیاوے

ہین ایہہ تنے علامتاں بریاں قہر نزول خدائی
یارب سایاں فضل کرم تھیں رکھیں آپ بچائی

فریب دادن شیطان لعین وقت نزع برائے سلب ایمان و فائدہ نماز وقت مرگ

شیطان دشمن سخت بندے دا ہر دم ویر کمائے
کافر کرنے بندے دے وچ ہر دم زور لگائے

آدم تھیں تا آخر اس نے کھوہ اساں سنگ پایا
مریاں تیک نہ ٹلدا موذی دیئیں پناہ خدایا

وقت نزع دے بندے تائیں اٹھے پیاس کمالاں
سینے وچ ہزاراں تلخیاں بلن جیویں مشالاں

پانی دے دریا تمامی جے ہوون اس اگے
اک قطرے دا کم نہ آون پیاس اجیہی لگے

ایسی تلخی اٹھے اسنوں اس ساعت وچ بھائی
کل سمندر پیوے جیکر پیاس نہ اترے کائی

ایہہ شیطان لعین نکارا تدوں فریب بناوے
پانی رکھ ٹھنڈھا ہتھے اپر اسنوں آن دکھاوے

آپ جو فیر اس بندے دے پھردا اوہ مکاری
بندہ ویکھ کہے ایہہ پانی ہتھ لگے اک واری

جیوں جیوں اسنوں سامنے کر کے پانی اوہ وکھاوے
تیوں تیوں اسنوں حرص زیادہ ویکھے تے ترساوے

اوڑک کھول سناوے بندہ مطلب اپنے دل دا
سن شیطان کہے اسنائیں مفت نہیں ایہہ ملدا

بندہ آکھے قیمت اسدم پاس میرے کجھ ناہیں
کہے شیطان جو قیمت بدلے تھوڑی گل اکھائیں

بندہ آکھے اوہ گل کیہڑی جلدی دس لاواں
مت پانی ہتھ لگے مینوں سختی تھیں بچ جاواں

تاں اوہ شرک سکھاوے اسنوں یا کوئی کفر بکاوے
یا اس کولوں اپنے اگے سجدہ پکڑ کراوے

جے اوہ نیک نصیباں والا ہووے مرد خدائی
بچ رہے شیطانوں اسدی بات نہ منے کائی

جو شیطان سکھاوے اسنوں ذرہ نہ مول قبولے
آکھے اللہ واحد میرا سچا پاک رسولے

جے بدبخت ہووے اوہ بندہ دین ایماناں کچا
من لوے شیطانی باتاں اسنوں جانے سچا

حق اسدے وچہ جو کجھ لکھی نیکی یا بُریائی
جے اس دے وچہ نصیباں لکھیا جنت اللہ باری
جے وچہ تنور جہنم دے رب اُسنوں بالن کرنا
جے اُس فریب شیطانی کولوں بچ جاوے اوہ بندہ
جو وڈّے وڈیرے اس بندے دے اگے اُٹھیں موئے
آکھے جو کجھ تیرے تائیں لوکاں پیا ڈرایا۔
دوزخ اتے بہشت نہ کوئی عالم جھوٹ الاندے
توں ہرگز رکھ نہ خوف کسیدا ہر گل کوڑی ہوئی
ایہ گل بھی جو کچّا ہووے ترت یقین لیاوے
پھر صورت ہور بنا کر آوے آکھے اسدے تائیں
خویش قبیلے تیرے تائیں رووں کر کر ویناں
اک اکلا تیرے تائیں ٹور دتا رب اگے
وہٹی رنج ویاہی تیری ویکھ رہی کت جالے
کرکے نرم زبان نہایت اسدے تائیں چھلّے
پر جسنوں اللہ کرے ہدایت بخشے اپنی یاری
شیطاناں نوں دفع کریندا اسدے سو پیاراں
جو کیتا اس چنگا کیتا سر بر چشم اَصنّا
تینوں لکھ پھٹکار خدا دی لعنت گونوں گوناں
جو اس ویلے قائم رہیا پکّا صدق جمایا
تے جسنوں آ نہ یاری کیتی منّے حکم شیطانے
حضرت جعفر صادق صاحب ہوتی سخن کریندا
جو پنجے وقت نمازاں مومن خوب بجا لیاوے
نالے اسنوں کلمہ طیّب ملک الموت سکھاوے
ہوجاندی اس ساعت اندر ساری کارروائی
اُسدم اندر رہے سلامت شیطانوں بیزاری
داؤ شیطانی چھلّے اسدم ہو کافر اس مرنا
تاپھر ہور فریب بناوے شیطاں دشمن مُبتدا
بھیس انہاندا کرکے موذی اگے آن کھلوئے
اوہ بالکل جھوٹ طوفان آہا اساں مر جاز مایا
ناکوئی دُکھ عذاب قبر دا ابویں گئے ڈراندے
ہیں خود ویکھ آیا اس جاگہ کجھ چھپت نہ کوئی
تے جو مومن ایمان کامل اسنوں بُھول نہ بھاوے
ظلم کیتا رب تیرے تائیں عدل کمایا ناہیں
پُت بھتیجے رہے ڈولاندے سوگ پیا سبھ بھیناں
اہل عیال رہے سبھ پچھے ایہ گل ٹھیک نہ لگّے
جسنوں رج نہ ڈٹھا اکھیں مٹھی نیر اُچھلے
مت ایمانوں خارج ہوکے سنگ اساڈے رلّے
اوہ نال ایمان سلامت جاوے پاوے عزت بھاری
آکھے رب میرا ہے عادل کر دا چنگیاں کاراں
توں ظالم مردود خدا دا تیری بات نہ منّا
اکھیں تکھیں ہٹ جا پلیدا رب دیا ملعوناں
دوہیں جہانیں اللہ اس دا بیڑا بنّے لایا
اوہ ایمانوں خارج ہویا ڈبیا دوہیں جہانے
ملک الموت فرشتے تائیں فکر نمازاں ہوندا
وقت مرندے اسدے کولوں شیطاں دورہٹاوے
جے اوہ کلمہ پڑھ کے مویا دگدا جنت جاوے

مناجات

مینوں فضل تیرے دیاں یا رب ہر دم دلوچہ چاہاں — وقت مرن دے میں ہر تائیں رکھیں وچہ نگاہاں۔
مکر فریب شیطانوں اس دم مینوں آپ بچائیں — وچہ ایمان ہمیشہ دے ہووے ذی خلل پہنچاوے ناہیں
توں آپے کریں عنایت ہمت دشمن دور رہاواں — اس دوتی دا وقت مرن دے ہرگز دار نہ کھاواں

موجبات آسانی وقت نزع وخاتمہ بالخیر

ابن ابی شیبہ فرماوے ام سلمہ تھیں بھائی — جو پاس میت دے پڑھنی چاہئے ایہ کلام خدائی

سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

بھی ابوہریرہ کرے روایت جے یٰس پڑھیوے — سر میت دے پاس تاں اسدی موت سوکھلی تھیوے
بھی سورۃ رعد جو وقت نزع دے پڑھن مریض دے لے — جابر کہندا اس دی اللہ سوکھی جند نکالے
حاکم کرے روایت جو کوئی وچہ اپنی بیماری — آیت پاک کریمہ تائیں پڑھدا چالی واری
جے مر جاوے اوسے مرضوں اجر شہیداں پاوے — جے بچ نکلے بخشدے اللہ سارے عیب ونجاوے
پاک نبی تھیں کرن روایت وچہ صحیح طبرانی — جو میت کول نزع دے ویلے ملک آون آسمانی
جیہڑی بات کریندے ہوون بندے وچہ اس دے — سب فرشتے اوپر اسدے آمین آمین کردے
چاہیے جے اسو یلے کوئی چنگی بات الاون — میت دے حق کرن دعائیں اللہ تھیں بخشاون

باب دے احوال ملک الموت و اعوان او

بن مسعود روایت کیتی پاک نبی فرمایا — ابراہیم نبی نوں اللہ جدوں خلیل بنایا
ملک الموت جناب الاہوں اذن لیا ایہ بھائی — ایہ خوشخبری خلقت والی اس نوں ونج سنائی
سنکر ابراہیم نبی نوں ہوئی خوشی زیادہ — مینوں رب خلیل بنایا کردا شکر خدادا
حمد الاہوں فارغ ہو کے پچھدا نبی سہارا — روح کفاراں دے کس حالت قبض کریں توں یارا
ملک الموت کہیا جے تینوں ہے اوہ شکل وکھائیں — طاقت تیری ویکھن سندی رہنے تیرے تائیں
ابراہیم کہیا ہیں مینوں ویکھ سکاں گا بھائی — ہرگز خوف اللہ کرساں اس تھیں جو ندھ شکل بنائی
منہ اپنے نوں پھیر بنیا ملک الموت الایا — پھیر پاکھ خلیل اللہ نے اس نے بھیس وٹایا

ف روایت ہے معقل بن یسار تھیں فرمایا نبی صلعم نے من قرء یٰس ابتغاء وجہ اللہ غفر لہ ما تقدم من ذنبہ فاقرءوہا عند موتاکم رواہ البیہقی فی شعب الایمان یعنی جو کوئی پڑھے سورۃ یٰس واسطے طلب رضا اللہ تعالیٰ دی بخشیا جاندا ہے واسطے اس دے گناہ اگلے بھی پڑھو اس نوں یعنی سورت یٰس پاس تاں اپنیاں مردیاں دے ۱۲ — ف آیۃ کریمہ لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین — یعنی کہتا اس نوں حاکم نے ۱۲ ف اس حدیث دے مطابق ایہہ حدیث دیو مشکوٰۃ شریف ترجمہ ۱۲ مولوی محمد [illegible] دی

بنیاں شکل مردی کو ہجی آفت جویں ڈرانی
رنگ نوے دے نخلے واگوں سر تکّرے آسمانی

مُنہ اُسدے تھیں نکلن دم دم آتش سخت النبے
سارے عضو نہایت کوہجے ویکھدیاں دل کنبے

سارے وال بدن دے اسدے بندیاں شکل دسیون
سبھناں دے مُنہ وچّوں اگلدے شعلے خارج تھیون

جدّوں خلیل اللہ نوں اُسدی صورت نظری آئی
ویکھ ڈگا غش کھا زمین تے ہوش حواس بھلائی

جاں پھر ہوش نبی نوں آئی کیتا اُٹھ نظارا
اصلی صورت ڈٹھی اُس دی لگا کہن سہارا

ملک الموتا کافر دی لکھ ہووے موت سکھالی
کئی کروڑاں دکھاں جیہی تیری اک وکھالی

کہیا پھیر خلیل نبی نے ملک الموت دے تائیں
مومن دا اُروح کو ہن نکالیں اوہ بھی ذرا وکھائیں

کہیا فرشتے چہرہ اپنا پھیریں ذرا خلیلا
پھیر کھلا اوہ چہرہ بنیاں ترت جوان رنگیلا

ایسی سوہنی شکل بنا یوس خوبی حد نہ کوئی
عجب لباس پاکیزہ آوے بدن وچّوں خوشبوئی

حُسن جمال عجائب سوہنا صفت نہ کیتی جاوے
چند کو نوں دہ چند زیبائش ویکھ شمس شرماوے

ابراہیمؑ جدّوں اس تائیں پرت پچھاہاں ڈٹھا
ویکھدیاں روح تازہ ہویا سخن سُناوے مٹھا

مومن جیکر وقت مرن دے راحت ہور نہ پاوے
اک وکھالی تیری اسنوں بس کافی ہو جاوے

ابو نعیم مجاہد پاسوں کرے روایت بھاری
ملک الموت نوں تھاں مطابق ایہی ہر تی ری

جسدا امر ہووے اس تائیں اُسدا روح نکالے
بھی اگوں تے اس اگے بھی ایہن کم چلاون والے

پاک نبی تھیں پچھیا کسے وچہ حدیثاں آوے
ملک الموت تمام زمین دا کیونکر کم چلاوے

کیوں جو ملک الموت کلا خلقت کئی ہزاراں
کر کے خاص لڑائیاں اندر کیونکر لیندا ساراں

حضرت آکھیا دنیا اس نوں ایویں رب بنائی
جیونکر تھالوں چیز اُٹھاون مشکل تساں نکائی

بیان آمدن عزرائیل معہ ملائکہ رحمت برائے قبض روح مومن

جس ویلے کوئی مومن بندہ موت قریب ہو جاوے
عزرائیل ملائک لے کر آسماناں تھیں آوے

چمکن مکھ انہاندے جیونکر سورج وچہ آسماناں
تے کفن بہشتی نال لیاون کارن اہل ایماناں

آن وکھاون اُسدے تائیں حنّے خوشبو داراں
سبھ فرشتے گردے اسدے بیٹھن بنھ قطاراں

عزرائیل سرہاندی اسدی آن سلام الاوے
ایہ خوشخبری رب دی طرفوں اسنوں آن سُناوے

اے بندے مشتاق خدا دے ذکر کماون والے
ترتر ہے تھیں سبھ قضیے اج خداوند ٹالے

دنیا دا گھر چھوڑ اٹھائیں چل شتابی مردا
جنت دا گھر تیرے کارن پیا اڈیکاں کردا

ایہ گل سن کے روح مومن دا جلدی باہر آوے
نال سہولت حکم رب دے تھیں کجھ تکلیف نہ پاوے

مشک جویں الٹاوے کوئی نکلے آب شتابی
ایویں روح مومن دے اوپر ہووے فضل جنابی

ملک الموت فرشتہ جلدی قبض کرے اُستائیں
اوس کولوں پھر ہور فرشتہ لیندا پکڑ اٹھائیں

خوشبودار کفن اوہ جیہڑے انہاں بہشتوں آندے
عزت نال لپیٹ انہاں نوں چہ طرف فلک لیجاندے

جیوں جیوں اوپر لیجاون اگوں ہور فرشتے آن
نال خوشی دے اس بندے دا نام نشان پچھاون

نال ودھ تعظیم فرشتے دسن پتہ ٹکانا
پُت فلانے دا ایہ آہا اس دا نام فلانا

سُن کر اس دا نام ملائک کردے خوشی سوائی
واہ مردا لکھ شاباس تینوں چنگی عمر لنگھائی

ایویں شاباس شاباس کردیاں آسماناں تک جاون
اگوں استقبال کرن نوں ہور فرشتے آون

کھولن در آسماناں والے فلکیں دھماں پایاں
تا جو ایویں ملک مقرب ست آسمان لنگھاون

وچ حضور الٰہی جاوے امر کرے رب سائیں
سنو فرشتیو حکم میرے نوں جو میں تساں سنائیں

اس بندے نے دنیا اندر میرے حکم سہالے
درج کرو جھب ناواں اسدا علیین وچالے

دفتر علیین اندر جد اُسدا نام لکھیوے
لیجاؤ پھر طرف زمیں دے حکم الٰہی تھیوے

دھرتی تھیں میں سرجیا اسنوں کہندا اللہ باری
واپس کراں اُسے وچ مڑ کے پھیر کڈھاں گا واری

مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى

جس ویلے ایہ حکم الٰہی سنن فرشتے نوری
لے آون روح طرف زمیں دے عزت کر کے پوری

جتھے ہووے لاش فرشتہ روح نوں اوتھے آنے
اُسدی طاقت نال میت پھر ساریاں گلاں جانے

جانے اسنوں میت جو کوئی تختے اوپر دھردا
جو رووَن پٹن وین لاون شغل انہاں نوں کردا

غاسل نوں سوگنداں کر کے کہندا اھر کمائیں
ہیں کٹھا موتاں دا مینوں ڈاڈھا آہستہ لائیں

جو کفن پہناون منجا چاون سامی وچہ اتارن
سبھناں نوں اوہ جانن والا جو تجہیز سوارن

ہوندا خوشی انہاں دے اُتے جیہڑے جھب لیجاون
تے آکھے جلدی کرو انہانوں جیہڑے دیر لگاون

بیان منع از جزع وفزع و درجہ صبر

ف اس حدیث دی عبارت اس طرح ہے عن البراء بن عازب قال خرجنا مع رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فی جنازۃ رجل من الانصار فانتہینا الی القبر ولما یلحد فجلس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم وجلسنا حولہ کان علی رؤسنا الطیر وفی یدہ عود ینکت بہ الارض فرفع راسہ فقال استعیذوا من عذاب القبر ... ان العبد المومن اذا کان فی انقطاع ... رواہ مشکوٰۃ ۱۴۲

ف یعنی اپنے تھیں پیدا کیتا اساں یعنی زمین تھیں پیدا کیتا تسانوں ایسے وچ پھیر لیجاواں گے تسانوں ... اسے تھیں کڈھاں گے تسانوں دوجی واری ۱۲ دلپذیر

اکثر عورتاں ماتماں اندر پاون شور لگارے
روون پٹن کپڑے پاڑن وال ڈاون سارے

باہیں کھلیاں کر کر روون منہ تے پلّے پاون
نام بھراواں تے غم یاراں مرناں آکھ سناون

ہک پا ہن سیاپے مگروں چھیڑن گلے پرانے
پٹ پٹ جد بیتاب ہوون پا ہندیاں رام کہانی

چیک چہاڑا کول میت دے پاون شور اچیرا
بھاویں ڈاڈا عاجز ہووے بولن شیر اشیرا

وین بےہودہ کرنے کولوں منع نبیؐ فرمایا
سینہ کٹن تے منہ پٹن عیب کبیرہ آیا

اَنَا بَرِیٌٔ مِمَّنْ حَلَقَ وَصَلَقَ وَخَرَقَ مُتَّفَقٌ عَلَیْہِ

وچہ مشکوٰۃ حدیث مبارک پاک نبیؐ فرماوے
میں بیزار انہاں تھیں ہویا جو کوئی وین الاوے

بھی جو کوئی پٹنے وال تے نالے چاک پیراہن کردا
پاک نبیؐ بیزار انہاں تھیں فرمودہ سرورؐ دا

جے میت منع نہ کرکے مویا اپنیاں ساکاں تائیں
تاں پھر وین کرن دے بدلے پاوے اوہ سزائیں

وچہ ہور روایت وقت مصیبت جو کوئی پٹے بھائی
اوہ جیونکر نیزہ پکڑ کریندا اللہ نال لڑائی

جو منہ اپنے پر سیاہی کالے کپڑے پاوے
کوئی دعا عبادت تس مقبول نہ کیتی جاوے

نوحہ کرن تے سننے والیاں لعنت ربدی آئی
بھی کل فرشتیاں بندیاں دی پھٹکار نبیؐ فرمائی

جد ہوئی وفات امام حسنؓ دی رحمت ہوس خدائی
تاں بیوی اسدی قبرے اوپر جا کر جھگی پائی

بیٹھی رہی قبرے اوپر پورا سال لنگھایا
گذر چکا جد سال قبر تھیں اک آوازہ آیا

سنیا اس عورت نے کنّیں اوہ آوازہ بھائی
دس بھلا اوہ لدھی تینوں جس شئے تلدھ کھڑائی

مقولۂ مصنّف

جس نوں موت اڈالیجاوے پھر اوہ ہتھ نہ آوے
اس دا ملنا قسمت اُتے جے رب چاہ ملاوے

جیوندیاں پھر آس ملندی جس جاگہ کوئی جاوے
شہر عدم دے جو کوئی جاوے مڑ اوس دیس نہ آوے

دنیا اندر جو گم جاوے اوڑک رب لبھاوے
پر اوہ گمیا کدی نہ لدھا جسنوں موت گماوے

جس مرنے تھیں ہر کوئی بندہ اپنی جان لکاوے
اوہ مرنا آخیر ہکی دن سب نوں آن بلاوے

لکھ روّوے لکھ چیکے کوئی لکھ آزردہ ہووے
لکھ پٹے لکھ وال اُڈاوے مردہ پھیر نہ جیوے

جے اس شور لگاوے ناول بندہ صبر کماوے
با ہجہ حساب شمار صبر دا اجر حضوروں پاوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِنَّمَا یُوَفَّی الصّٰبِرُوْنَ اَجْرَھُمْ بِغَیْرِ حِسَابٍ ط

افضل صبر بتاون پر جے رووے نیر چلاوے　　ایہ آہستہ رونا رحمت پاک نبیؐ فرماوے

جاں ہویا فوت نبیؐ دا بیٹا ابراہیم پیارا　　چھم چھم نیر وہاون لگا پاک رسول ﷺ ہمارا

عبدؓ الرحمن پیش نبیؐ دے آ کر عرض گذاری　　سانوں منع کر دیا حضرتؐ آپ کریندے زاری

حضرت کہیا تساڈے کولوں چار گناہ ہیں ٹالے　　دو آواز برے تے دونویں کم جہالاں والے

ہک آوازہ نوحہ والا دوجا گاون بھائی　　منہ نوں پٹن کپڑے پاڑن ایہ بھاری برائی

جو منہ نوں پٹن کپڑے پاڑن وین لا کر روندے　　میں بیزار انہاں تھیں ہیری اُمتوں خارج ہوندے

اپر ایہ رونا ہے رحمت جیوں میں کردا زاری　　اس رونے نوں نرم دلاں وچہ کیتا اللہ باری

پھر رے کر ماتم پتر دا دردوں پاک نبیؐ فرماندے　　دل بھرا غمناک ہجر تھیں آنسو نین چلاندے

ابو ہریرہؓ کرے روایت عمر ولی اک واری　　میت اوپر روندی ڈٹھی عورت ہک بیچاری

کیتا منع عمرؓ نے اسنوں رون کنوں ہٹایا　　رون دے اس دکھی تائیں پاک نبیؐ فرمایا

اکھیاں اسدیاں رون والیاں کردیاں گریہ زاری　　نویں مصیبت اسدے اوپر ہے پئی درداں ماری

اس رونے دا خوف نہ کوئی جو آہستہ رووے　　ناہیں اُمت حضرت دی جو پٹے منہ سر کھووے

دراحوال موت شہیداں

ہے عبد اللہ ابن عمر تھیں ایہ روایت آئی　　جسدم قتل ہووے کوئی بندہ اندر راہ خدائی

پہلا قطرہ خون جدوں اس دھرتی اُپر جھڑدا　　اللہ صاحب اسدے تائیں پاک گناہوں کردا

جان کندن دی درد شہیداں ایویں نبیؐ بتاوے　　پیراں دے وچہ کنڈا اڑیاں جیونکر کجھ جناوے

کپڑے پھر بہشتاں وچوں اسدے کارن آون　　عزت نال فرشتے اس نوں اوہ کپڑے پہناون

نال آوے اسدے کارن جنت تھیں اسواری　　اسدے اُپر چڑھا فرشتے جاندے مار اڈاری

طرف فلک دی چا لیجاون اسنوں ملک نورانی　　اگے ونج فرشتیاں اندر سیر کرے آسمانی

وچہ ملائک روح مبارک ایویں رل مل جاوے　　جیونکر اوہ فرشتہ آہا سوہنا رنگ سہاوے

ایویں جا پہنچاون اسنوں وچہ حضور الٰہی　　پیش خدا دے سجدہ کردا سچی جسدی شاہی

قال اللہ تعالیٰ ... یعنی فرمایا اللہ تعالیٰ نے سوائے اس کے نہیں پورا دیا جاوے گا صابراں نوں اجر اپنا بغیر حساب کے

فقال یا ابن عوف انہا رحمۃ ثم اتبعہا باخری فقال ان العین تدمع والقلب یحزن ولا نقول الا ما یرضی ربنا وانا بفراقک یا ابراہیم لمحزونون یعنی فرمایا حضرت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نے عبد الرحمن بن عوف کو تحقیق یہ رحمت ہے پھر تابع ہوئے اسدے دوجی واری یعنی رون لگے پھر فرمایا تحقیق اکھ روندی ہے دل غمناک ہے اتے نہیں آکھدے اسیں مگر اوہ بات جو راضی ہووے رب ساڈا اتے تحقیق اسیں نال جدائی تیری دے غمناک ہاں متفق علیہ احمد البخاری سے الیت ۱۲ مولوی محمد دلپذیر بھیروی

بھی کرن فرشتے سجدہ تا پھر حکم خدا فرماوے
باغاں وچہ لیجاون جاکے رلے سنگ بھراواں
سوہنیاں نت پوشاکاں لاون بٹ بٹ پیر ہنڈاون
قُبّے نوری بیٹھن کارن سیر کرن ہر جائیں
اوہ مچھی سب قسم خوشبویاں نت بہشتیں کھاوے
کر کے صاف پکائی جاوے کارن انہاں شہیداں
گوشت اسدے وچوں آوے ہر قسموں خوشبوئی
پھر اوہ گاں تمامی راتیں میوہ جنت چردی
گوشت اسدے نوں پھر کھاون روح شہیداں والی
جیوں جیوں ویکھن جنت اندر اپنے محل ٹکانے
سارا دن انہاں نوں اللہ جنت سیر کرائے
وچہ قندیلاں جھولن جاکے عرش معلے تلے
رب فرماوے فضل میرے تھیں ہور تسیں کجھ چاہو
عرض کرن وچہ سجدے یا رب مینوں تھڑ نہ کائی
حکم ہووے جو منگو بیشک جو شے تساں پیاری
راہ تیرے وچہ لُٹیئے جاکے اپنی جان گنوایئے
رب کہے ایہ چاہو نا ہیں زندگی دُنیا والی

پاس شہیداں جنت اندر اسنوں بھیجیا جاوے
کھاون پیون میوے جنتی مانن ٹھنڈیاں چھاواں
بھر بھر پیالے شربت والے نوکر آن پلاون
اک مچھلی اک گاؤ ہمیشہ ملے انہاندے تائیں
شام ہووے تا شکم مچھی وچہ اوہ گاں سنگ چلاوے
کھاون عیش اُڑاون سارے پاون خوشیاں عیداں
دھن نصیباں والے جنہیدی ایسی قسمت ہوئی
فجر ہووے تا مچھی اسنوں دنبالوں کر دی
ہر میوے دی لذت پاون رہن سدا خوشحالی
تیوں تیوں خواہش کرن جو اللہ جھب قیامت آنے
راتیں ونج آرام کریندے ہیٹھ عرش دے سائے
سبز پکھیرو بن کر فجرے جان بہشتیں ڈیلے
طلب کرو کجھ میرے کولوں جو منگو سو پاؤ
جو وچہ خواب خیال نہ ساڈے وہ دولت اج پائی
کہن شہیدے جو دنیا اندر پھیر چلاں ہک واری
اوہ لذت جو مُردیاں ڈٹھی پھر ہکواری پایئے
دُنیا تھیں میں وُدھ تساں نوں سجنے درجے عالی

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَرِحِينَ
بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ س ۳ پ

وچہ سیپارے چوتھے کیتا حکم خداوند سائیں
بلکہ پاس خدا اپنے دے زندے ہین تمامی
ہر دم خوشی کرن رب کیتا فضل انہاندے تائیں
ابن ماجہ کرے روایت پاک رسول لاوے

قتل ہوئے جو راہ اللہ وچہ موئے سمجھو نا ہیں
کھاون سدا بہشتاں اندر میوے رزق تمامی
لکھ لکھ شکر کرن رب دے نیاں جنت اعلے جائیں
روح شہیداں سندے اللہ آپ قبض فرماوے

۲ شہیداں نوں ادواحالی اجساد ناحتی یقتل فی سبیلک مرۃ اخری مشکوٰۃ ص۳۵ یعنے آکھدے ہین شہیدائے پروردگار چاہندے ہاں اسیں ایہ جو پرتادے جان وروح اساڈے وچہ جسیاں ساڈیاں دے تا جو قتل ہوواں اسیں وچہ راہ تیرے دے واری دوسری ۱۲ دلپذیر۔

احوال قبض ارواح اولیاء اللہ وعاملان کتاب اللہ وپیران سنت رسول اللہ

ہور روایت پاک نبی تھیں کرے تمیم انصاری
عزرائیل نوں حکم کرے رب ہوویں جلد روانہ
ہر حالت وچ کیتی اس نے میری فرمانداری
ساری عمر نہ کیتی اس نے میری نافرمانی
نال قرآن حدیث ہمیشہ رکھیا اس یارانہ
تہمت لتے ملامت ہر دی سر دے نال نبھائی
میری خاطر اس بندے دی خلقت دشمن ہوئی
لے آ ویں اسدے تائیں راحت عیش وکھاواں
سُنکر عزرائیل خدا تھیں طرف زمین دے آوے
ہوون نال نہاندے سوہنے کفن بہشتاں والے
سبھناں دے ہاں ہتھاں وچ ہوون گلدستے اٹھرنگے
چٹا دودھ حریر لیاون گویا دھویا ہویا
عزرائیل سرہاندی اسدی بہندا نال پیاراں
جنت دے اعضاواں پر سارے ہتھ لگاون
صورت جنت والی اسنوں پھیر دکھائی جاوے
آکھے ویکھ جو تیرے کارن جایاں رب بنایاں
باغ بہاراں تے گلزاراں میوے بے شماراں
سدر مخضود اوہ بیریں کنڈیاں کولوں خالی
ظل ممدود اسجا کہ دور دوراڈے سائے
ملک الموت میت دے اوپر اتنا ترس کمائے
نال دلاسے روح اسدی نوں باہر پھیر لیاوے

جسو یلے کوئی دوست پیدا کردا موت تیاری
طرف زمین دے جا کے لیاویں میرا یار فلانا
میرے پچھے جگ سارے دی جھلی اوس خواری
حکم میرے تھیں اس نہ کیتی ہرگز روگردانی
اوپر راہ شریعت والے جانوں دلوں وکانہ
ایپر نال حدیثاں ناہیں اوس عداوت پائی
ایپر اینہاں گلاں دا اس نے کیتا خیال نہ کوئی
رنج مصیبت دنیا والے اسدے دور ہٹاواں
پنجسو نال فرشتے لے کے اسدی طرف سدھاوے
خوشبودار معطر حلے پھل لیاون والے
ہر ہر دی خوشبو علیحدہ عنبر نالوں چنگے
خالص کستوری دا بیڑا اوچہ پر دنیا ہویا
چار چوفیر فرشتے دوجے بیٹھن بنھ قطاراں
نالے اوہ کستوری اسدی کھاڈی ہیٹھ وچھاون
نالے ملک الموت فرشتہ کر تعریف سُناوے
شہد مصفا والیاں جتھے نہراں عجب چلایاں
حور قصور پوشاکاں زیور حلے خوشبو داراں
طلح منضود پچیدہ ہر ڈالی وچہ ڈالی
ماء مسکوب اوہ ٹھنڈے چشمے رب چلائے
جتنا اپنی ماں پتر نوں روندیاں ولچائے
جیونکر آٹے وچوں سوکھا وال نکالیا جاوے

ف ولا تحسبن الذین آیت یعنی اے نہ گمان کر وانہاں لوکاں نوں جو قتل ہوئے وچ رستے اللہ دے بلکہ زندہ ہیں نزدیک اللہ دے روزی دتے جاندے ہیں خوش ہیں نال اس چیز دے جو دتا انہاں نوں اللہ پاک نے فضل اپنے تھیں ۱۲ ... حدیث ... مولوی محمد دلپذیر

کہن سلام علیک فرشتے خوشی ہو کے تدھ تائیں
ملک الموت فرشتہ جس دم روح نوں قبض کریندا
آکھے بھائی وے مُن تیری اللہ خیر گذارے
اندر راہ خدا دے پایاں جو جو تدھ ایذایاں
نیک کمایاں تدھ کمایاں ملیاں لوں بھلایاں
دوہاں تھیں ہن اللہ باری سختیاں دور ہٹایاں
تیرے نال وسیلے ہیں تھیں ٹالیہاں رب بلایاں
کر فریاداں روو ے جُثہ روح نکلن دے ویلے
اوڑک وچھڑ جاندے دونویں رو ملے تے کرلاندے
ٹکڑے سب زمیں دے اسدم رو رو کرن ہائی
چالی روز کریندے زاری دروازے آسمانی
روزی اُس بندے دی ہر دن آوندی جنہیں راہیں
میت نوں پھر تختے اُپر گھتّے جد نُہاون
بندیاں نال اول ہر کم کرن فرشتے نوری
پھر جد منجا چاون اس دا بندے وارو واری
جاں کندھا دیون لوک میت نوں بھج بھج قدم کریلے
گھر تھیں لیکے نوڑ قبر تک بنھن ملک قطاراں
کرن دعائیں اسدے کارن پیش خداوند باری
ویکھے جد شیطان انہاں نوں کر دا حسد نکارا
مارے چیخ اجیہی موذی اپنی فوج بلا کے
پھٹ جاون ہکناں دے جُثے ایسا زور دوں گجے
کہندا اے بے خبرو کتھے نیند تساں نوں آئی
لے چکیا ایمان سلامت تساں کوشش کیتی

بدلے اپنے عملاں دے جا مل بہشتیں جائیں
روح بیچارہ جتھے تائیں اللہ نوں سوہیندا
تیرے میرے دنیا اندر گذرے نیک دہاڑے
عوض انہاندے مینوں اللہ خوشیاں اج وکھایاں
موجب اوہناں دے میں پایاں دوزخ کنوں ہایاں
جو بھلیایاں پیاں کمایاں کم اساڈے آیاں
ہکدوجے نوں چھوڑ نہ سکن رو رو کرن دوہایاں
روح کہے اے اللہ بیلی پھر قسمت دے میلے
رل کے جھٹ لنگھاون والے یار وچھنے جاندے
جس جس جاگہ بندگی ربدی اُسنے پئی کمائی
لنگھدے وچ ہمیشہ جتھوں اسدے عمل نورانی
اوہ رستے سبھ درد فراقوں رو و مارن دھائیں
اوہ فرشتے پنجو جیہڑے نال مدد فرماون
کفن پہناون لاون نالے جنت دی کستوری
سبھ فرشتے اگے پچھے کردے عظمت بھاری
ملک نورانی سبھ تھیں اوّل اپنے کندھے دھردے
استقبال کرن تے نالے پڑھدے استغفاراں
یا رب سایاں اس بندے تے کر اپنی ستاری
رو وے پٹے کرے ندامت سڑ بل جاندا سارا
سب شیطانی اُسدے خوفوں ڈگ پون غش کھاکے
ہکنی مر جاون ہکنی کاڑ زمین تے وجے
مکر تساڈے تھیں اس بندے کوئیں خلاصی پائی
معلم ہو گئی میرے تائیں ساریاں دی بدنیتی

۱۵
عن انس رضی اللہ عنہ قال قال رسول اللہ صلعم ما من مومن الا وله بابان باب ینزل منه رزقه وباب یصعد منه عمله فاذا مات بکیا علیه فذالک قوله تعالی فما بکت علیهم السماء والارض رواہ الترمذی مشکوۃ صفحہ ۲۳ روایت ہے حضرت انس رضی اللہ عنہ سے کہا فرمایا پیغمبر علیہ السلام نے نہیں کوئی مومن مگر واسطے اسکے ہیں دو دروازے ایک دروازہ ہے جو اترتا ہے اس سے رزق اسکا اور ایک دروازہ ہے جو چڑھتا ہے اس سے عمل اسکا پس جب مر جاتا ہے مومن تو روتے ہیں دونوں دروازے اوپر اسکے ۱۲ دلپذیر

آکھن فند چلائے بہتے غفلت اساں نوں ملی ۔ ایپر اس بندے تے ساڈی کائی واہ نہ چلی
جو ہو سکیا اساں تھیں سو چہ نہیں دریغ کمایا ۔ پر اوہ کیتا کتریا ساڈا اللہ سب رڑھایا
اپنی طرفوں کیتے اساں بہتیرے دانے تانے ۔ پر ایمان سلامت اس دا رکھیا رب ڈھگانے
پھر اوس روح مبارک تائیں فلکیں بھیجیا جاوے ۔ ستر ہزار فرشتہ استقبال کرن نوں آوے
جبرائیل بھی نال انہاندے آپے ناز کریندا ۔ ہر اک ملک خدا دی طرفوں آخوشخبری دیندا
تاجو وچ پوچاون اسنوں ہیٹھ عرش دے سارے ۔ مالک نوں جا سجدہ کردا اللہ دی سرکارے
ہر اک نعمت دنیا والی اللہ یاد کراوے ۔ کیا کیا عمل کیتا اندھ اوتھے امر نہی فرماوے
کس نعمت دا دنیا اُتے شکر بجا لیایا ۔ کیہڑا حکم میرا اندھ منیاں کیہڑا دِلوں بھلایا
عرض کرے لے بار خدایا حکم منے سبھ تیرے ۔ توں واقف خود حال میرے دا عمل پچھانی میرے
سنت تے توحید تیری بن عمل نہ کوئی کمایا ۔ کفر شرک تے بدعت تائیں دل تھیں دور ہٹایا
رب کہے میں بخشیا اسنوں جنت ول لیجاؤ ۔ باغ وکھاؤ پھل سنگھاؤ ہر اک سیر کراؤ
ویکھ ہووے خورسند نہایت جنت والیاں جائیں ۔ رب اپنے دیاں فضلاں اُپر کردا حمد ثنائیں

بیان موت کافرین و منافقین و منکران کلام رب العالمین و حدیث سید المرسلین

کافر تے منافق نوں جد وقت نزع دا آوے ۔ ملک الموت فرشتے تائیں اللہ پاک بلاوے
حکم کرے جب جا فلانے دشمن میرے وَل تے ۔ پوری ہوئی حیاتی اُسدی موت سنیہے گھلے
اس ساری عمراں دنیا اندر کیتیاں عیش بہاراں ۔ رزق فراخ دتا میں اسنوں بخشے مال ہزاراں
نعمت میری کھا کے اس نے گندے کم کمائے ۔ بے فرمان رہیا اوہ میرا نمک حرام سدائے
وحدانیت میری اس نے ہرگز مول نہ منی ۔ ہر دم کفر کماندا رہیا حد شرع دی بھنی
نال قرآن حدیث ہمیشہ ویر دلے وچ پایا ۔ بدعت وچ رہیا مستغرق شرکوں باز نہ آیا
جس دم حکم رسول میرے دا اسنوں کوئی سناندا ۔ چوڑی تھیں لا پیراں تائیں سارا سڑ بل جاندا
فسق فجوراں اندر اس نے ساری عمر گذاری ۔ حکم میرے دی تابعداری ساری لوں وساری
تے آکھیا ہی اسدے تائیں دیواں سخت سزائیں ۔ دکھ پہنچائیں قہر وسائیں اس نا شکرے تائیں

ف حضرت قیامت دیہاڑے جنت وچ جاسن مومن تے آکھن گے اسی طرح جیوں آیا ہے قرآن وچ الحمد للہ الذی اذہب عنا الحزن ان ربنا لغفور شکور الذی احلنا دار المقامۃ من فضلہ لا یمسنا فیہا نصب ولا یمسنا فیہا لغوب

ف ایہ مضمون بعینہ طرح وچہ رسالے قاضی ثناء اللہ صاحب پانی پتی دے بحوالہ حدیث طویل مسلم بخاری دے ہے

ف ایہ حدیث طویل براء بن عازب تھیں مروی ہے وچ اس دے ان العبد الکافر اذا کان فی انقطاع من الدنیا واقبال من الآخرۃ نزل الیہ من السماء ملائکۃ سود الوجوہ الخ یعنی تحقیق بندہ کافر دا جدوں ویلا ہووے دنیا تھیں قطع ہون تے آخرت ول متوجہ ہون دا تاں اس ول آسماناں تھیں فرشتے کالیاں موہاں والے ۱۲ مشکوٰۃ

پس ایسی شکل بنا کے ملک الموت شتابی آوے
باراں کھیں وانگ تندوراں شکل نہایت کالی
پنجسو نال فرشتے آوس بُریاں شکلاں والے
دھوتیں آتش پاس انہاں دے آہر ناں سخت تپایاں
اوہ دوزخ والے ملک تمامی اگے آن کھلوون
پھر ملک الموت اوہ سیخ نکالے میت تائیں مارے
ڈاہڈی دہشت نال فرشتہ کڑک آواز کریندا
چل اڈیکاں کردیاں تینوں دوزخ والیاں جائیں
جاوے پھیل بدن دے اندر وڈیاں ٹریاں لاوے
اوڑک غضباں نال فرشتہ باہر جند لیاوے
کہندا روح بدن دے تائیں ایہ گل جاندی واری
جیوں تدھ عیب کما کے ملزم کیتا میرے تائیں
بھی جُسّہ آکھے ایویں روح نوں پھٹ تیرا یارانہ
تیریاں لذّتاں پچھے میں اج دُکھ قہر دا پایا
ایسے طور کرن دہر کاراں ہکدوجے نوں دوویں
جس جاگہ دے اُپر اسنے کیتیاں بُریاں کاراں
بھی شیطان خوشی دا جلسہ اسدم کرے سوایا
ملک الموت فرشتہ جس دم اوہ روح قبض کریندا
اوہ گندا کفن لگاون اس نوں جُل الباس پہناون
لیجاون پھر طرف فلک دے ذلّت نال ہزاراں

جیکر جیوندا ویکھے اسنوں ویکھدیاں مر جاوے
سیخ ہتھاں وچہ تتی آتش ڈاہڈی کنڈیاں والی
ویکھدیاں دل ڈرے انہاں تھیں رنگ سیاہ مُنہ کالے
بدبودار پوشاکاں گندیاں اسدے کارن آیاں
نال وکھالی میت تائیں دُکھ ہزاراں ہوون
لُوں لُوں وچہ چُبھ جاون اسنوں کنڈے اسدے سارے
نکل خبیثا غضب الٰہی تینوں کھلا تکیندا
سُنکے تھر تھر کنبے کافر اسدیاں جھڑکاں تائیں
جیوں جیوں ملک الموت بلاوے تیوں تیوں لکدا جاوے
رگ رگ پشم وچوں جیوں تتی سیخ نکالی جاوے
اے بدبختا ہووے تینوں رب دی سخت قہاری
ایویں تینوں اللہ سائیں دیوے سخت سزائیں
آپ ہلاک ہویوں تے مینوں نال ڈبائی جانا
شالا تتا پھریں ہمیشہ جیوں تدھ مینوں تایا
جیونک چلیوں سارا اسانوں سڑدا تیں اونویں
اوہ سب جائیں کردیاں اسنوں لعنت تے پھٹکاراں
اج اساں اک بندے تائیں دوزخ وچہ وگایا
ہوون پاس فرشتے دوزخ ترت انہاں نوں دیندا
تے گندا دھواں دوزخ والا اسدے اُپر پھاون
گندی بو کفر دی آوے کولوں روح کفاراں

مُشرک تھیں بھی بُو شرک دی ایویں آوے گویا
جیویں دھونگا مُرداراں دا سخت ترنگا ہو یا

جتھوں وچ لنگھاون اس نوں جگہ ترکی جاوے / اگوں جو کوئی ملے فرشتہ او ہا لعنت پاوے
کون پلید نکارا او گنہارا ایہہ ہتھیارا / ایہہ روح کِسدا کھارا کھارا آیا عیبی بھارا
کون مویا ایہہ پکا تر گا شیطاناں دا سگا / دوہاں جہاناں اندر پکا جسنوں ملیا دھگا
سُن سُن روح انہاں دیاں گلاں رہندا ہکا بکا / ہائے افسوس مرن تھیں پچھے میرا رہیا نہ پھگا
پچھن اس دا نام فرشتے سبھی ایہہ کون مُنہ کالا / کہن خبیث فلانا آہا پُت فلانے والا
جد اسماناں پاس لیجاون روح کافر دے تائیں / رب فرماوے اسدے کارن بوہے کھولو ناہیں
بند رہن دروازے تاجو ہک آوازہ آوے / دھرتی اوپر اس دے تائیں پھر ٹہکایا جاوے
تا پھر اس نوں دھرتی اُتے اُٹا کر ٹہکاون / کرے قبول نہ دھرتی اسنوں اُلٹیاں چھڑکاں آون
پھر سجین جو ہیٹھ زمین دے اوتھے ڈالیا جاوے / دوزخ دے در اُپر اپنا ناواں درج کراوے
رب کہے میں دنیا اندر صحت دتی تدھ تائیں / ہر اک نعمت بخشی تینوں دولت مال عطائیں
نعمتاں میریاں دا اندھ اوتھے کیا کجھ شکر کمایا / بھیج رسول کتاباں جو میں سچا راہ بتایا
کیوں تدھ اُلٹ انہاں دا کیتا چلیوں اوجھڑ راہیں / اگوں بول نہ سکے کافر رو رو مارے ڈھائیں
نظر پون پھر اس دے تائیں دوزخ دیاں بلائیں / تھوہر خوراکاں اگ پوشاکاں ہو ہزار ایذائیں
کرن آواز فرشتے اس نوں سجا گہ تدھ رہنا / اپنے کفر شرک دے بدلے دکھ ہمیشہ سہنا
سُن کے کنبن وانگس دہشت ہیبت مارے / نا اس ویلے نال ندامت کر افسوس پکارے
ہائے ربا ایں اس جاگہ وچہ کدی نہ داخل تھیوں / لکھ لکھ توبہ کراں کفر تھیں جے ہکواری جیواں
حکم کرے رب موڑ لیجاؤ طرف بدن اس تائیں / لے آون پھر اس دے تائیں بُریاں نال ہوائیں
ویکھے آکر غسل کفن دا لوک کرن سمیتانہ / رو رو کہندا ہرگز مینوں اوتھے نہ لے جانا
نیر اچھالے کردا نالے آہیں سرد نکالے / آکھے ویکھ آیا ایں جا کے اوہ گھر دوزخ والے
مینوں نہ لیجاؤ اوتھے سخت عذاب خواری / بن جنّاں انساناں اُسدی ہر شئی سُندی زاری

در بیان انکہ جائیکہ خمیر میت باشد در آنجا دفن کردہ شود و منفعت دفن در ہمسایہ صلحاء

ابن عمر رض فرماوے حبشی ہک مدینے مویا / جس زمین دا نطفہ آہا دفن اتھائیں ہویا

ابی ہریرہؓ کرے روایت وچ حدیثاں آوندا
نگراں جس دا نطفہ جسدم وچ رحم دے آوے
بن مسعودؓ روایت کردا سرورؐ عالم کہندا
رحم اندر جد نطفہ جاوے اوپر تلی ٹکاوے
جے کر اس نہیں جمنا کسے یا رب بار خدایا
بھی چنگا مندا عمل جو اس نے دنیا اندر کرنا
حکم ہووے جو لوح محفوظوں کر دریافت ساری
اسدے دفن کرن دی جاگہ جو اوتھوں دسیاوے
سچ مثل مشہور پنجابی ہر کوئی بتلاوے
پر تاکید نبیؐ صاحب دی وچ حدیثاں آئی
ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
برے گوانڈھیاں کولوں اویں میت کرے کنارا
ابن عباسؓ رسول اللہ تھیں ایہ روایت لیاوے
چنگا کفن سوار واسدا جلدی باہر لے جاؤ
بھی مندے ہمسائے کولوں دور ہٹایا جاوے
جیویں عبداللہ بن نافع تھیں ایہ روایت آئی
بعد دفن تھیں ڈٹھا کسے دوزخیاں تھیں ہویا
اٹھ ست روزاں پچھے اسنے پھیر ڈٹھا استائیں
پچھیا ایہ کی باعث کیونکر ایہ درجہ تدھ پایا
چالی ہمسایاں دی ناہئے بخشش رب تھیں چاہی
ابن عمرؓ فرماوے جد کوئی بندہ مومن مردا
جو اس جاگہ دفنایا جاوے ایہ مقبول الہی
دور لیجاؤ اسدے تائیں ہر اک قطعہ پکارے

ایسا بندہ دنیا اندر کوئی نہ پیدا ہوندا
قبر اسدی نہیں مٹی لیکے اسپر دھوڑی جاوے
ہک فرشتہ رحم زناں پر سدا موکل رہندا
عرض کرے کوئی جمسی استھیں یا ایہ ضایع جاوے
تاں اس دا چھٹہ روزی والا دس جو تدھ بنایا
کتنی مدت زندہ رہسی کس جاگہ اس مرنا
ویکھے پھیر فرشتہ اوتھوں اسدی کارگذاری
اوس جگہ دی مٹی لے کے نطفے وچ ملاوے
جس جاگہ دی مٹی ہووے اوتھے ونج سماوے
جو وچ ہمسایاں نیکوکاراں میت دبیئے بھائی
جو اندر قوم بزرگاں نیکاں میت دبی جاوے
جیونکر زندہ برے گوانڈھوں دکھ اٹھاوے بھارا
جسوبلے کوئی بندہ مومن تساں وچوں مر جاوے
پوری کرو وصیت اسدی ڈونگھی قبر کڈھاؤ
نیک گوانڈھی کولوں میت بہتا نفع اٹھاوے
ہک شخص نے وچ مدینے ہیسی رحلت پائی
حالت مندی ویکھ اسدی نوں غم تھیں بہتا رویا
اہل بہشتاں وچوں اس نوں کیتا اللہ سائیں
کہندا کول میرے ہک چنگا مرد کسے دفنایا
میں بھی وچ انہاں سہاں داخل کیتا فضل الہی
ہر اک قطعہ زمین دا اگوں اسدی خواہش کردا
کافر مرسے تاں دھرتی ساری کر دی جال دوہائی
میرے وچ نہ دبنا ہرگز اس کرماندے بھارے

یارب وچہ درگاہ تیری دے عرض پئی آن پرالائے
دوہاں جہاناں اندر مینوں نیک دئیں ہمسائے

دربیان خواندن ادعیہ برمیّت وقت دفن و تلقین بعد دفن

ابن عمر فرماوے لکھیا وچہ صحیح طبرانی
جسو یلے پھر اسدے تائیں سامی وچہ ٹکاؤ

تے آخر سورۃ بقر میت دے پیراں کول پڑھائیے
جھب پہنچاؤ میت قبریں کہیا شاہ جہانی

سورۃ فاتحہ بیٹھ سرہاندی قبراں وچہ پڑھاؤ
وچہ ہور روایت جو اس ویلے یہ دعا الائیے

اَللّٰهُمَّ اَجِرْهُ مِنَ الشَّيْطَانِ مِنْ عَذَابِ قَبْرِهٖ

حضرت شاہ علی فرماوے بوطالب دا جایا
جو وقت دفن میت دے پڑھنا اس دعا دا آیا

بِسْمِ اللّٰهِ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَعَلٰى مِلَّةِ رَسُوْلِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ نَزَلَ بِكَ وَاَنْتَ خَيْرُ مَنْزُوْلٍ بِهٖ خَلَّفَ
الدُّنْيَا خَلْفَ ظَهْرِهٖ فَاجْعَلْ مَا تَقَدَّمَ عَلَيْهِ خَيْرًا مِّمَّا خَلَّفَ فَاِنَّكَ قُلْتَ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ

ابن ابی شیبہ دے پاسوں یہ روایت آئی
حضرت انس ؓ کہے جو یہ دعا نبی فرمائی

اَللّٰهُمَّ جَافِ الْاَرْضَ عَنْ جَنْبَيْهِ وَافْتَحْ اَبْوَابَ السَّمَآءِ لِرُوْحِهٖ وَاَبْدِلْ لَهٗ دَارًا خَيْرًا مِّنْ دَارِهٖ

ابی امامہ تھیں طبرانی ایہ روایت لیاوے
تا اک آن کھلووے بندہ اسدی گورسرہانے

نالے نام مائی اسدی دا لے کر اس بلاوے
کجھ جواب نہ دیوے میت سن کناں وچہ پاوے

تا پھر میت آکھے کر کجھ مینوں حکم پیارے
اس ویلے پھر بندے تائیں یہ تلقین سکھاوے

جس دے اُر دنیا اندر عمراں تدھ لنگھائی
پاک نبی فرمائے جس دم قبر بنائی جاوے

لیکے نام بلاوے اسنوں سن اے شخص فلانے
پت حوا کر سدے جے تس مائی نام نہ آوے

بیٹھ سرہاندی اسنوں جاکے اینویں پھیر بلاوے
رحمت رب سچے دی تیرے سارے کم سوارے

دنیا والا کلمہ تینوں یاد کرایا جاوے
اوہ گل یاد کراواں بھائی جیکر تدھ بھلائی

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَاِنَّكَ رَضِيْتَ بِاللّٰهِ
رَبًّا وَّبِالْاِسْلَامِ دِيْنًا وَّبِمُحَمَّدٍ نَّبِيًّا وَّبِالْقُرْاٰنِ اِمَامًا

ایہ جو ہک اللہ بن دوجا ہور الٰہ نہ کوئی
تے پاک محمد بندا اسدا اتے رسول خدائی

نال اللہ دے راضی ہوویں پالن والا سائیں
دین اسلام تے نبی محمد سبھا سچ منائیں

(حاشیہ)

وعن عبد اللہ بن مسعود قال سمعت النبی صلی اللہ علیہ وسلم یقول اذا مات احدکم فلا تحبسوہ واسرعوا بہ الی قبرہ ولیقرأ عند رأسہ فاتحۃ البقرۃ وعند رجلیہ بخاتمۃ البقرۃ [illegible]

وعن ابن عباس بن عبد المطلب قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ذاق طعم الایمان من رضی باللہ ربا وبالاسلام دیناً وبمحمد رسولاً رواہ مسلم یعنے روایت ہے عباس بیٹے عبدالمطلب دے تھیں کہیا اس نے فرمایا حضرت ﷺ نے چکھی لذت ایمان دی اس شخص نے جو کوئی راضی ہویا نال اللہ دے
از روئے رب ہونے دے اتے نال محمد دے از روئے رسول ہونے دے ۔۱۲

سچ قرآن کلام الٰہی رہبر اہل ایماناں
پھڑ کے ہتھ اوہ ہکدے وچے دا آکھن چلئے بھائی
اتنا پختہ کر کے جسنوں اوّل کسے پکایا
وچہ حدیثاں بہتی جائیں ذکر دعائیں آیا
جس ویلے دفنائی جاندی میّت وچہ قبر دے کر
چالی مومن جس دے حق وچہ رلکے کرن دعائیں
ہے اُمید کتاب میری نوں جے کوئی مومن پڑھسی

منکر اتے نکیر جدوں ایہ سُندے سخن یگانہ
اسدے کولوں پچھنے دی ہن سانوں لوڑ نہ کائی
سبھ جواب سوالاں دے ایہ پہلے گیا سکھایا
جو میّت پاوے نفع انہاں تھیں پاک نبیؐ فرمایا
سرور عالم اسدے کارن آپ دعائیں کر دے
حضرت آکھیا اسنوں کیوں پھر بخشش ہووے ناہیں
اوگنہار مصنّف دے حق نیک دعائیں کرسی

درسوالات منکر و نکیر وغیرہ مومن را

ابن سلام روایت کردا پاک نبیؐ فرماوے
چمکے اُسدا مکھڑا جیونکر سورج چمک دکھاوے
آکھے لکھ جو دُنیا وِچہ تدھ نیکی بدی کمائی
کہے فرشتہ انگلی اپنی قلم بنائیں بھائی
کاغذ مُول نہ کوئی ایتھے میّت پھیر الاوے
آکھے ایہ کاغذ اس تے لکھ جو عمل کمائے
کہے فرشتہ اللہ کولوں تینوں شرم نہ آیا
چاوے اسدے مارن کارن گرز لوہے دی بھاری
چنگے مندے عمل تمامی اس دے وچہ لکھیندا
لائیں اسدے اُپر جلدی اپنی مُہر ہتھاں دی
کہے فرشتہ ناخن اپنا اسدے اوپر لگائیں
گھن فرشتہ گل اسدے وچ اوہ نامہ لٹکاوے

پہلوں پہل قبر دے اندر ہک فرشتہ آوے
نام اسدا رومان فرشتہ میّت آن اُٹھاوے
میّت کہندی کیونکر لکھاں قلم دوات نہ کائی
مکھ دوات تے لب سیاہی کردے کارروائی
کفنوں ٹکڑا پاڑ فرشتہ اسدے ہتھ پھڑاوے
چنگیاں سبھ لکھے میّت بُریائیوں شرمائے
میں تھیں ہن شرماون لگوں جھوٹا فند بنایا
بندہ آکھے ماریں ناہیں بدی لکھاں میں ساری
تاپھر اوہ رومان فرشتہ اس نوں امر کریندا
میّت آکھے میں اس جاگہ مُہر نہ کوئی آندی
ناخن دی اوہ مُہر لگا کے ڈیوے اسدے تائیں
لٹکیا رہے قیامت تائیں جیوں اللہ فرماوے

وَكُلَّ اِنسَانٍ اَلزَمنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِه

منکر اتے نکیر فرشتے اس تھیں پچھے آون
رنگ سیاہ آواز انہاں دی وانگوں رعد ڈراون

اکھیں سبز اُنہاندیاں جیونکر بجلی چمکن والی
وچ ہتھاندے گُرز لیاون ہووے اتنی بھاری
دنداں نال زمین پٹیندے گجدے وچدے آون
پہلوں پہل سرہاندی پاسوں آون لگن بھائی
اس جاگہ تھیں ڈردیاں مینے پڑھیاں بہت نمازاں
پھر پیراں طرفوں آونا چاہن پیر نہ آون دیندے
سجّی طرفوں آون تاں پھر سجّا ہتھ الائے
پھر کھبیّوں آون کھبّا ایویں ملکاں تائیں ہوڑے
آکھے میں اس خوفوں ڈردیاں بھکھ تس رہیا جھلیندا
آخر بہت حلیمی کر کے اُسنوں پکڑ اٹھاون
مَنْ رَبُّكَ وَنَبِيُّكَ آکھن دس کیہڑا رب تیرا
اوسے دی میں پوجا کیتی اندر عمراں ساری
نبی پچھن تاں آکھے میرا نبی محمّد ہادی
سُن کے کہن فرشتے اس نوں واہ واسچ الایا
ہک روایت ابی ہریرہؓ وں پاک نبیؐ فرماوے
کرن سوال فرشتے تاں اوہ کہندا ٹھہرو بھائی
اوّل پڑھاں نماز نسانوں پھیر جواب سناواں
بعضے آکھن شکل نبیؐ دی حاضر کیتی جاوے
مومن آکھے ہے یہ بندہ پاک رسول اُسہارا
کہن فرشتے تدھ اس تائیں کیونکر سچا پایا
حکم ہووے تے پھر آسماناں تھیں ہک آوازہ آوے
وچ بہشتاں اسدے کارن چنگے فرش وچھاؤ
بھی دروازہ جنّت طرفے اسنوں کھولیا جاوے

دند ہوون جیوں سنگ گائیں دے شکل نہایت کالی
اُچکی مول نہ جاوے بھاویں لگے خلقت ساری
وچ قبر دے کر میّت تائیں آ کے پکڑ اٹھاون
سر آکھے جو میری طرفوں تسیں نہ آؤ کائی
ہر دم سجدے رب اپنے نوں کیتے نال نیازاں
آکھن جُمعہ جماعت اوپر رہے اسیں نت ویندے
اس جاگہ تھیں ڈردیاں میں نیکی بہت کمائے
مُنہ طرفوں پھر آون لگن اودھ بھی کسے نہ چھوڑے
اپنے پاسوں کدی تساں نوں لنگھن مول نہ دیندا
جیونکر سُتے ہوئے کسے نوں نرمی نال جگاون
آکھے اگوں اللہ واحد خالق مالک میرا
کل پیدائش سندا مالک میرا اللہ باری
ختم نبیاں سرجیا اللہ رحمت ہوس خدا دی
دوہاں جہاناں اندر تینوں مومن رب بنایا
سُورج ڈبدا مومن تائیں اُسدم نظری آوے
سُورج ڈبدا جاندا تیں میں پڑھی نماز نہ کائی
آکھن ملک نمازی ہے ایہ مومن مرد سچاواں
پچھن کون کوئی ایہ بندہ تینوں نظری آوے
سرور عالم ختم نبیاں راہ نُما ہمارا
آکھے پڑھی کتاب خدا دی ایویں نظری آیا
ہے ایہ خالص بندہ میرا اسنوں سچ بناوے
خاص لباس بہشتاں والے اس تائیں پہناؤ
خوشبودار بہشتی جُلّے اسدے وچ اوہ پاوے

۱۵ کیا جاوی حدیث براء بن عازب فیاتیہ ملکان فیجلسانہ فیقولان من ربک آوندے ہیں فرشتے اسنوں بہاوندے ہیں اُسنوں پس آکھدے ہیں واسطے اسدے کون ہے پروردگار تیرا آکھدا ہے پروردگار میرا اللہ ہے پھر آکھدے ہیں کیہڑا ہے دین تیرا پس آکھدا ہے دین میرا اسلام ہے پھر آکھدے ہیں کون ہے اوہ جو بھیجیا گیا ہے طرف تساڈی پس کہندا ہے اوہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ہے پس آکھدے [illegible] بچا تاں دین [illegible] منادی من السماء [illegible] منادی کردا ہے [illegible] پس فرش کرو واسطے اسدے [illegible] بہشت [illegible] لباس [illegible] دروازہ [illegible] بہشت دی [illegible] صورت والا [illegible] لباس [illegible]

[illegible] والا انے آکھدا ہے بہت خوشخبری ۱۲ دلپذیر۔

ستر ستر گز چوفیریوں قبر کُشادہ تھیوے
آوے پھر اِک بندہ اس وِل سوہنے چہرے والا
وِچ قبر دے اُس نوں آکے کرے مبارکبادی
جو وعدہ رب دتا تینوں ایہو ہا دن آئیا
مومن پچھے اسدے کولوں کون کوئی توں بھائی
حُسن تیرے دی سارے جگ وِچ ریس نہ کوئی کردا
مرد کہے پھر مومن نوں میں تیرا عمل نرالا
یااللہ جھب آن قیامت مومن پھیر پکارے
وِچ لمعات کمال خوشی تھیں ایہ آواز نکالے
اپنی نعمت ناز انہاں نوں سارے وِچ سُنائیں
نال خوشی دے ملکاں تائیں مومن عرض گذارے
جیکر دیہو اجازت تاں میں ہکواری مِل آواں
روندیاں سنے کرلاندیاں تائیں دیواں وِچ تسلّی
ملک تتاون سُندے ناہیں ہن اوہ نیریاں گلاں
خوشیاں پاون چین اُڈاون مومن وِچ قبر دے
جاں کوئی بندہ قبراں اوپر وِچ سلام الاوے
گورستان اندر جد کوئی تازہ میّت جاندا
جو پچھے ساتھیں یارا ساڈے کیونکر کرن گذارے
وکھو وکھ پچھیندے کرکے حالت اوہ ہر ہر دی
دسّے اوہ سب حال انہاں نوں جو جو آن پچھیندے
جسدی خبر سناوے میّت بعد تساں تھیں مویا
نال ایمان سلامت جیکر اسدا خاتمہ ہوندا
ہن خارج ایماناں شائد ہو کے اوہ سدھایا

یا جھنوں نیک اسدے تائیں کیتیاں نظر دسیوے
خوشبودار لباس عجائب صورت دا متوالا
شاہ بن بیلی تیرے تائیں رحمت لکھ خدا دی
اپنے نیکاں عملاں دا تدھ ایہ بدلہ اج پائیا
ایسی نیک بشارت جس نے مینوں آن سنائی
مکھ تیرے تھیں شرم کریندا چہرہ شمس قمر دا
سوہنی شکل بنا کے تیرا دل پرچاون والا
تاہو مِلن میرے تائیں خویش قبیلے سارے
جھب قائم کر محشر تاں جو مِلن پیاراں والے
جو وِچ بہشتاں ایہ کجھ مینوں ملیاں اعلیٰ جائیں
جو در دمیرے تھیں روون پچھے بیلی ساتھی سارے
اپنی عیش خوشی دی حالت وِچ انہاں پہنچاواں
جو کیتی رب عنایت مینوں نعمت بھلی بھلی
نیند پیاری ماں انھائیں مل بہشتیں ملاں
رب دا ذکر کماون نالے سیر بہشتاں کردے
دیہن جواب سلاموں مومن وِچ حدیثاں آوے
نیک ہووے تاں اگلے اُسنھیں پچھن حال گھراندا
نیک کماں وِچ رُجھے یا اوہ بُرا کماون ہارے
سفر اندر جیوں نوکر نوں کوئی خبر سناوے گھردی
چنگی خبروں خوشی مناون بُریوں غمی کریندے
آکھن ہائے افسوس بیچارا دوزخ داخل ہویا
اوسے ویلے تریت وچارا کول اساڈے آوندا
تاہیں ساڈی طرف نہ آیا دوزخ رب وگایا

ہر اک میّت تائیں ہووے سوال جواب قبر دا
بھانویں نہ دفنایا جاوے جس حالت وچہ مردا

یا رب جدوں سوال قبر دے ہوون میّت تائیں
کر کے کرم پیغمبر بندے نوں نیک جواب سکھائیں

سوال گور میّت کافر و مُنافق

کافر اتے منافق نوں جد سامی وچہ ٹکاون
منکر اتے نکیر فرشتے اس دی طرفے آون

پکڑ اٹھاون پھیر الاون کون ایہی رب تیرا
آکھے کجھ نہ معلم مینوں کیہڑا اللہ میرا

پھیر کہن جو طرف تساڈی آیا مرد ربانا
کون کوئی اوہ آہا کہندا اتے میں کجھ نہ جانا

تاں پھر اسماناں دی طرفوں کرے آواز منادی
جھوٹھ کہیا اس جھوٹے اُسنوں وگی مار خدا دی

بلدی اگ تھیں اسدے کارن کریو فرش شتابی
دوزخ دا دروازہ کھولو ہووے حکم جنابی

پھر طرف جہنم گور اسدی تھیں رستہ کھولیا جاوے
تابش سخت جہنم والی اسنوں آن وکھاوے

تنگی قبر نہایت ہووس جوں شکنجہ گھٹے
ثابت رہے نہ پسلی کوئی ہڈ تمام ترٹے

وکھیّاں دے ہڈ بھج تمامی لگن دوجے پاسے
قہر الٰہی دی اوہ پھاہی وچہ اکلا پھاسے

پھر اک شخص وکھاوے اسنوں کوجھی آن بُھتاڑی
گندی شکل پوشاک تمامی بدبوئی دی ماری

گنداں بوتیں آون اسنھیں ماڑی خبر سُناوے
آکھے جیفت جیاتی تیری غم دی کاتی لاوے

ایہہ ہے روز اوہ وعدے والا جس نوں تدھ بُھلایا
اج اوہا دن آیا تیں تے جو کیتا سو پایا

آکھے کون کوئی توں ایسا کڑیاں تیرا متھا
بُری وکھالی والا جیونکر جن پہاڑوں لتھا

توں شادی خبر امینوں کتھوں کھلا تکیندا
اگوں بولے عمل بُرے ہیں جو توں رہیا کریندا

دنیا اندر جیوں تدھ مینوں چنگا جان کمایا
اج ہیں تینوں اصلی اپنی شکل وکھاون آیا

سپ اٹھوئیں وچہ قبر دے کر آون میّت تائیں
ڈنگن مُول نہ سنگن ہرگز نیکن روز جزائیں

جے اک ناگ انہاں دے وچوں پھوک زمیں تے مارے
گھاہ انگوری کوئی نہ جمے سڑ بل جاون سارے

مارن گرز لوہے دا اسنوں سر وچہ تاں لگدا
روز قیامت تائیں اسنھیں کدی عذاب نہ ٹلدا

کھاوے گرز ہو جاوے اینویں جیونکر ڈھوڑ رلاندی
نویں سرے پھر جوڑن مارن ایہو کار اُنہاں دی

اس ویلے پھر رووے چیخے کردا اُچی زاری
بن جنّاں انساناں اسنوں سُندی خلقت ساری

اوہ مارن والا گونگا ڈورا سنے نہ اس دا رونا　　ایہہ دکھ گزراں والا اس نوں محشر تائیں ہونا
ڈاہڈیاں جھڑکاں طعنے مارے قبر کفاراں تائیں　　لعنت نے پھٹکاراں کردی بندی سخت سزائیں
کافراں تائیں وچ قبر دے ہوندے سخت اندھیرا　　تے مومن نوں نور چو فیروں آکر پاوے گھیرا
یا رب صدقہ ذات اپنی دا صدقہ سرور عالی　　فضلوں قبر اساڈی تیرا بنے دی روشن کریں اجالی

موجب عذاب و ضغطہ و تاریکی گور و مسخ شدن صورت در قبر و اعراض از قبلہ
نعوذ باللہ

حضرت انس روایت کیتی پاک نبی فرماوے　　جس ویلے کوئی وچ قبر دے میت رکھی جاوے
دفنوں پچھے تھر اسدے پاوں شور کماوے　　وڈیا وڈیا کرکے رووں خویش قبیلے سارے
ہائے او اتنے سلیسے دا ایا ساڈیا ونگی خاناں　　غم خوارا دلدارا یارا اسے سردارا سلطاناں
کہے فرشتہ اسدے تائیں سنداہیں یا ناہیں　　میت آکھے سنداہاں میں شور رہاندے تائیں
ملک موکل آکھے ایہو ہیں تیری سی وڈیائی　　جیوں اوہ پچھے تیرے تائیں آکھن بھیناں بھائی
میت آکھے توبہ توبہ میں عاجز بے چارا　　بندہ رب جلیل اپنے دا بہت ذلیل نکارا
میں وچ صفت نہ ہرگز کوئی سارے کوڑ الاؤن　　ہائے افسوس کرن جے جنگا چپ سبھے کر جاون
پھر تنگ ہو جاوے قبر نہایت گھٹے انج تروڑے　　پسلی ہڈ کرے سب چوری ذرہ نہ ثابت چھوڑے
کر فریاداں رووے اسدم ہائے میریاں ہڈیاں　　ٹٹ گیاں اسجائی آکے ہائے مصیبتاں وڈیاں
ہائے خرابی اسجا گہ دی ہائے افسوس خواری　　ہائے افسوس سوالاں والی آہی سختی بھاری
پہلی جمعہ رجب دے تائیں ایہو سختیاں پاوے　　تا جو رجب مہینوں پہلی رات جمعہ دی آوے
اللہ حکم کرے اس راتیں سد فرشتیاں تائیں　　کراں گواہ تساں نوں جو ہیں بخشاں اس خطائیں
کراں خلاص عذاب قبر تھیں اس راتی دے پاروں　　رکھدا اسی اوہ زندہ اسنوں حکم ہویا سرکاروں
ایس حدیثوں معلم ہویا جو کوئی وین الاوے　　ایس سببوں میت تائیں دکھ قبر پہنچاوے
جے کر کے منع گیا دنیا تھیں اسنوں قبر نہ گھٹے　　ایہہ وین الاون والی ہرگز کدی نہ چھٹے
ابو امامہ باہلی تھیں ہک ہور روایت آئی　　جس ویلے جا رکھن میت وچ قبر دے بھائی
آوے ملک سرہاندی اسدی ہکو گرز چلاوے　　ٹٹ بھج جاون انج تمامی اگ ساری کھنڈ جاوے

پھیر اٹھاوے اذن الٰہوں میت ترت اٹھیوے
آدم جن سنیوے ناہیں میت پھیر اُلاندا
میں پڑھدا رہیا نمازاں رکھے روزے ماہ رمضانی
کس گلوں توں ماریں مینوں کیہڑا عیب ڈٹھوئی
جو اک مظلوم کولوں توں ہکدن آہیں لنگھیا جاندا
بھی ہکدن ناپاکی کولوں تدھ نماز گذاری
کرن حمایت مظلوماں دی ہر نوں واجب آئی
جو سن فریاد کیسدی اسنوں مدد نہ پھر پہنچاوے
کپڑے جتے نوں پیشابوں جو آلودہ کر دے
جو وچہ جماعت پیش اماموں اپنا سیس اٹھاوے
غیبت اتے نمیمت والے قبریں مارے جاون
نمیمت معنے دو بندیاں وچہ جنگ لڑائی پانا
ظالماں تائیں قبر انہیرا جیہڑے ظلم کماون
زانی اتے شرابی سارے پاون دکھ ایذائیں
جو وچہ نمازاں سستی کر دے بھی جو قضا کریندے
حضرت علیؓ روایت کیتی پاک نبیؐ فرماوے
ویکھ لوو جا قبراں پٹ کے ایویں ہوسن سارے
پچھیا کسے جو کون اوہ بندے اے سرور نبیاں دے
حضرت کہیا اوّل جو کوئی پیوے مد شیطانی
دوجا جو کوئی باجھ غلاماں بندے مُل وچیندا
چوتھا جو کوئی بیا جاں کھاوے پنجواں دین لاوے
ستواں جو کوئی جان ہمیشہ ترک جماعت کردا
کافر اتے منافق مشرک پاسن سدا سزائیں

اٹھ گئے کر کے آواز اجیہا ہر نوں پیا سنیوے
کس تقصیروں ہیرے تائیں توں ہیں دکھ پہنچاندا
دتی سدا زکوٰۃ نہ کیتی رب دی بے فرمانی
کہے فرشتہ اس نوں ایہ تقصیر تیرے تھیں ہوئی
تدھ امداد نہ کیتی اس دی تینوں رہیا بلاندا
انہاں گلاں دی شامت تینوں آئی ایڈ خواری
اس کارن جو وچہ حدیثاں کہیا نبی خدائی
وچہ قبر سو جا بک آتش اس نوں ماریا جاوے
حضرت آکھیا ہون انہاں نوں سخت عذاب قبر دے
وچہ قبر دے صورت سدی کھوتے دی ہو جاوے
سخت سزا قبر دی پاون پھیر جھوٹھ الاؤن
اک دوجے دی گل سنا کے دوہاں نوں مچھرانا
مشرک تائیں وچہ قبر دے سپ اٹھوئیں کھاون
بھی برا عذاب انہاں نوں جو دکھ دیون ماپیو تائیں
ستے اصحاباں دے قبریں وچ سزائیں لیندے
ست بندیاں دا منہ قبر وچہ قبلے تھیں پھر جاوے
ناہوون تا جھوٹی سمجھو میری بات پیارے
وچہ قبر دے قبلے تھیں پھر جاون مکھ جنہاں دے
اسدا منہ پھر جاندا قبلیوں سمجھو ایک نشانی
تریجا اوہ جو دنیا اندر جھوٹھ گواہیاں دیندا
چھیواں جو کوئی غلہ لیکے ضبط کرے بند پاوے
قبلے تھیں منہ پھرن انہاں دے فرمودہ سرور دا
بھی ہووے دکھ عذاب قبر دا بعضے فاسقاں تائیں

ایہ حکایت دقائق الاخبار بھی منقول ۱۲ [illegible] حدیث شریف وچ ہے استنزہوا من البول فان عامۃ عذاب القبر منہ [illegible] الظلم ظلمات یوم القیامۃ متفق علیہ [illegible]

سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيْنِ کہیا اللہ باری جلدی اسیں عذاب انہاں نوں دیوانگے دو واری
ہک عذاب قبر دے اندر دوجا جان سقر دا نال قرآن حدیثاں ثابت ہویا عذاب قبر دا
پر جو توبہ تائب ہووے کرے معاف الٰہی بن توبہ مرجاوے پاوے وچ عذاب گناہی
کریں پلک پل ہیں کمینے اوپر یارب فضل جنابوں کرکے کرم بچاویں اس نوں تنگی قبر عذابوں

سفر حشر وچ قبر یعنی بیان روشنی و کشادگی قبر و موجب رہائی از عذاب او

اسداللہ الغالب حضرت شاہ علیؓ فرمائے پاک نبیؐ نے ہکواری قبر زیارت آئے
حضرت تک کے قبر کی ول دوڑے جلدی کرکے بھی لبیک پکاریا اوہنے سر سجدے وچ دھر کے
پھر برابر زاری کیتی تاں پھر سیس اٹھایا ہوئی خوشی قبر نوں اپنی بغلاں وچہ دبایا
پھر ہسیتی واپس آئے تائیں عرض گذاری یا حضرت اس قبرے والی دس حقیقت ساری
حضرت کہیا وچہ عذاباں کرداسی اوہ زاری مینوں ویکھ بلایا اس نے میں لبیک پکاری
کہیوس مینوں قبرے اندر دوزخ دی اگ ساڑے سجے کھبے بھڑکن میرے آتش دی انگارے
دوزخ دی گندرف تھیں میرا کفن بنایا ہویا اس عذاب قبر دے مینوں سخت ستایا ہویا
او گنہار خلاصی پاون نال شفاعت تیری نام خدا دے یانبی اللہ کریں شفاعت میری
سنکے اسدی کوک میرے دل رحم نہایت آیا دوڑ گیا وچ عرض گذاری اللہ دکھ ہٹایا
عرض کیتی اصحاباں اسنوں کیوں اوہ شامت آئی حضرت کہیا گالی مندے بکلاسی اوہ بھائی
پھیر اصحاباں عرض گذاری یا حضرت سردارا کرو دعا جو امت پاوے ایس دکھوں چھٹکارا
اتنے وچہ جبریل فرشتے آکر عرض گذاری امت تیری نوں اک تحفہ بھیجیا اللہ باری
جو کوئی بندہ رات جمعہ دی دو رکعات گذارے ہر رکعت وچہ آیت کرسی فاتحہ بعد پکارے
اِذَا زُلْزِلَ پھر اس تھیں پچھے پڑھسی تن تن واری قبر عذاب نہ ہوسی اس نوں نال اللہ دی یاری
اس دا نام نماز کفایہ شعبی وچہ بھی آیا قبر عذاب نہ ہوسی اس تھیں پاک نبیؐ فرمایا
بھی اک ہور نماز عجائب وچہ حدیثاں آئی چار رکعتاں رات کسے وچہ جو کوئی پڑھسی بھائی
پہلی رکعت فاتحہ پچھے پڑھدا اسی واری سورۃ جو اخلاص خدا نے وچہ قرآن اتاری

دُوجی وِچہ سُتّھ واری تیجی چالی وار پڑھیوے
گھُٹ قبر دی ہووس ناہیں خوفوں ذرا نہ ڈولے
بھی سورۃ اخلاص جو کوئی اپنی وِچہ حیاتی
قبر عذابوں اسدے تائیں رب خلاصی دیندا
اَلْقَبْرُ بَیْتُ الدُّوْدِ اِنّ پاک نبیؐ فرمایا
حضرت آکھیا جے اوہ کیڑا ڈنگ پہاڑاں مارے
جو کوئی بندہ مسجد اندر جھاڑو دیندا بھائی
قاضی وِچہ رسالے لکھیا قصّہ عورت والا
وِچہ قبر دے خوشیاں کردی مانے عیش بہاراں
کر کے پھیر خطاب اسدے ول پاک نبیؐ فرمایا
سُندی ہے اوہ وِچہ قبر دے یاراں عرض لائی
پھر فرمایا اس نے مینوں ایہہ جواب لائیا
یعنی میں ساں وِچہ مسیتی جھاڑو کرنے والی
جو کوئی بندہ مسجد اندر دیوا بال رکھیندا
تے جو خوشبو مسیتی کردا جیونکر پھُل وِچھاوے
ابن ماجہ تے ترمذی بیہقی ایہہ روایت لیاون
جو کوئی سورۃ ملک ہمیشہ پڑھدا بعد عشاؤں
خالدؓ کرے روایت کہیا پاک محمدؐ سائیں
ملکاں نال کریندی جھگڑا جا کے وِچہ قبر دے
آکھے وِچہ درگاہ الٰہی یارب بار خدایا
جیکر میں قرآن تیرے وِچہ بخشش ربّا اس تائیں
سورۃ ملک بھی ایویں کردی جوں سجدیاں کاراں
پندرھویں تاریخ رجب تھیں بالے ماہ رمضانی

چوتھی وِچہ پچھلے دیہہ واری قبر عذاب نہ تھیوے
رحمت دے دروازے اللہ وِچہ قبر دے کھولے
سُتّھ واری جنت پڑھدا بھاویں ڈنے پڑھے راتیں
نال دے وِچہ قبر دے کیڑا ڈنگ نہ کوئی کریندا
قبر ایہی گھر کیڑیاں والا وِچہ حدیثاں آیا
اوسے ویلے پہت سڑ گے خاک ہو جاون سارے
وحشت قبروں اسدے تائیں رکھدا رب بچائی
ہکدن لنگھے قبر اسدی تھیں پاک رسول تعالےٰ
پڑھی نماز جنازے والی اُس تے شاہ ابرار
کیونکر تدھ ایہہ نعمت پائی کیہڑا عمل کمایا
حضرت کہیا وڈھ تساں تھیں ہے اسدی شنوائی
مسجد اندر جھاڑو کرنا ایہہ میرے کم آئیا
برکت اس جھاڑو دی مینوں بخشیا اللہ والی
قبر اندر روشنائی اس نوں اللہ پاک کریندا
جنّت دی خوشبوئی اسنوں وِچہ قبر دے آوے
جو دسّاں دی مرضوں مردے قبر عذاب نہ پاون
قبر عذاب نہ ہووس پاوے رحمت پاک خداؤں
سورۃ سجدہ جھب بخشاوے پڑھنے والے تائیں
ہیٹھ پراں دے کجّے اسنوں ملک عذاب نہ کردے
اس بندے نے میرے تائیں پڑھ پڑھ بہت پکایا
نہیں تاں کڈھ قرآنوں باہر مینوں یا رب سائیں
ہر ہر راتیں انہاں دوہانوں پڑھدے شاہ ابراراں
پڑھے پنجاہ رکعت برابر جو مومن ربانی

ہر رکعت وچ فاتحہ پچھے تن قل آخر والے
جیوں مائی دے پیٹوں جمیاں ایسا پاک ہو جاوے
سپ اٹھوئیں کیڑیاں کولوں رہے سلامت بھائی
سوہنی شکلوں اسدے تائیں قبروں رب اٹھاوے
نبیاں اتے رسولاں دے سنگ رلکے جنت جاوے
کلمہ طیب ست روزاں تک جو کوئی رہے لاندا
وقت نزع آسانی ہووے نال ایمان سدھاوے
وچ سوال فرشتیاں اسنوں وڈی سہولت تھیوے
نیکیاں والا پلہ اس دا بھارا رب بناوے
روز جمعہ یا رات جمعہ دی جو کوئی مومن مردا
جو مومن وچ سفر دے مردا ابن عمر فرماوے
عالم تائیں وچ قبر دے علم کریندا یاری
ابو ایوب روایت کیتی کہیا شاہ ابراراں
غالب آوے پر انہاندے یا اوہ ماریا جاوے
ہور ہزاراں عمل جو دیوں کنوں عذاب رہائی
چاہیئے خرچ سفر دے کارن بندہ کجھ بناوے
صحت اندر کجھ جوڑ رکھے مرض کیسدم آوے
تے وچ حیاتی موت اپنی دا خرچ اکٹھا کرنا
وچ قبر دے رہنا جتھے مول سامان نہ کوئی
آکھے میں گھر یک کلا سنگی کوئی لیاویں
میرے وچ نہ چانن ذرہ میں گھر ظلمت والا
سپ اٹھوئیں میرے اندر زہری ناگ لڑاکے
نالے مٹی گرد میری وچ فرش بنا لیاویں

نال آرام پڑھے اس کولوں سبھ گناہ رب ٹالے
قبر عذابوں اسدے تائیں اللہ پاک بچاوے
تنگی تے تاریکی وحشت ویکھے مول نہ کائی
ٹول شہیداں دے وچ اٹھے عالی درجے پاوے
ہور ہزار مدارج اس نوں رب عطا فرماوے
اللہ صاحب دی درگاہوں ست چیزاں اوہ پاندا
تریجا قبر عذابوں اس نوں اللہ پاک بچاوے
پنجواں نامہ عملاں والا سجے ہتھ وچ ڈھیوے
ستواں پلصراطوں لنگھے جیوں بجلی لنگھ جاوے
یا رمضان اندر رب اس نوں قبر عذاب نہ کردا
گھر اسدے نوں گور اساری نوں کھلا کیتا جاوے
آوے اس دے پاس قبر وچ بنکے شکل پیاری
ثابت قدم رہے وچ جنگاں جو کوئی نال کفاراں
فتنے قبر کنوں رب اسنوں کرکے کرم بچاوے
طول کتاب ہو جاوے اس تھیں لکھ نہ سکاں بھائی
جیوں اصحاب نبی دا حضرت ابن عمر فرماوے
سکھ ویلے دا اکٹھیا ہویا دکھ ویلے کم آوے
سدا نہیں یہ عیش حیاتی اوڑک اک دن مرنا
پنج واری نت قبر پکارے خبر نہیں تھیں ہوئی
نالے خرچ نہ لبھدا اتھے خالی ہتھ نہ آویں
دیوا بال لیاویں اتھوں ہوسیں آپ سکھالا
لے آویں تریاق انہاں دا دارو کوئی بنا کے
یاراں عرض کیتی یا حضرت مطلب کھول سنائیں

سنگی قبر کلام اللہ نوں کہیا نبیؐ سُہارے
جیہڑے کرن تلاوت اُسدی ہوون جہانی تارے

نام خدا دے مال لٹاون جانوں خرچ قبر دا
پچھلی راتیں پڑھن تہجّد ایہہ دیوا اس گھر دا

وحدانیت اللہ دی تریاق نبیؐ فرمایا
خالص عمل کماون چنگے فرش قبر دا آیا

میرے پلّے عمل نہ کوئی یا رب خالق باری
ہووے اس پکّن بندے نوں فضل تیرے دی باری

بیان باقیات الصّالحات

ابوہریرہؓ کہیا حضرت پاک نبیؐ فرماون
اوہ چیزاں جو مرنوں پچھے ہوون ڈکم آون

اوّل ایہی علم جو اس نے دُنیا وچہ کھنڈایا
جیوں تصنیف گیا کر چنگی یا اس پیا پڑھایا

یا اس وعظ نصیحت کر کے لوکاں فیض پہنچائے
جد لگ عمل کرن اوہ بندے تد لگ درجے پائے

یا چنگی اولاد جو ہر دم چنگے عمل کمائے
یا لوکاں دے پڑھنے کارن اوہ مصحف چھڈ جائے

یا مسجد تعمیر کرا دے اپنا مال لگائے
رہے سراں مسافراں کارن جیہڑا شخص بنائے

یا جو اپنا مال لگا کے نہر گیا کر جاری
ایہہ سبھ چیزاں بندیاں تائیں پچھوں کردیاں یاری

تے ابونعیمؒ کتاب اپنی وچہ چیزاں ہور وداہیاں
جو کوئی کھوہ کڈھا دے پاوے مرن پچھوں بہلیاں

بھی جو بندہ سائے والا راہ وچہ رُکھ لگاندا
جاں جاں تیک رہے اوہ قائم تاں تاں درجے پاندا

احمد ابی امامہ پاسوں ایہہ روایت کہندا
جو کوئی بندہ راہ خدا وچہ ہو بدرقہ بہندا

کرے حفاظت اہل اسلاماں نیت جہاد کفاری
جے اوتھے مر جاوے اس دا عمل رہیگا جاری

ابی سعید جو خدری آکھیں ابن عساکر لیاوے
جو کوئی فرقانؑ کسے نوں آیت ہک پڑھاوے

یا ہک صیغہ علم کسے نوں جو کوئی سکھلاوے
روز قیامت تائیں اسدا درجہ چلدا جاوے

حریر جو بیٹا عبداللہ دا کرے روایت بھاری
جس بندے نے نیک طریقہ جگ وچہ کیتا جاری

اوس طریقے اُپر جو کوئی بندہ عمل کماوے
جتنا قدر ثواب انہاں نوں رب عطا فرماوے

اتنا قدر مِلے اس تائیں جس اوہ عادت پائی
تے عاملاں کولوں بدلہ اس دا گھٹ نہ ہوندا بھائی

تے جے کوئی بُرا طریقہ کڈھ ہی مندا کم پھیلاوے
کرنے والیاں جتنا اوسنوں عیب دیوایا جاوے

یا رب ایس پکن بیر نکارے ہور نہ عمل کمایا
فضلوں ایہہ تصنیفاں میریاں کریں قبول خدایا

بیان آمدن ارواح درخانہ وارثاں در شب جمعہ و مسئلہ رسیدن ثواب صدقہ و دعا نیک و حج بہ میّت و طریقہ فاتحہ خوانی

عید جمعے عاشورے راتیں روح گھرانوں آون
رحم کرو کجھ ساڈے لئے اس راتیں وچہ یارو
بن اسیں محتاج تساڈے طرف تساڈی آئے
نہیں تاں صرف اساڈے کارن پڑھو دوگانہ کوئی
ہے کوئی بندہ ساڈے تائیں یاد لیاون والا
اے گھر پر اساڈے وسنے والیو موجاں تسیں کریندے
دولت مال لگا کر اساں عورتاں پیہ پرنایاں
دکھاں درداں نال اساں پیہ مال اسباب بنائے
ہے کوئی شخص تساں تھیں جیہڑا اسانوں یاد لیائے
جو کوئی صدقہ دیوے یا جو کرے دعا انہانوں
تے جیہڑا کجھ دیوے بخشے اس نوں پرا پُچاون
بُری دعا انہاندے حق وچہ کرکے جاندی ساری
اجر کلام تے صدقے وچہ اماماں فرق بتایا
روزے نفل نمازاں یا قرآن جو پڑھیا جاوے
حضرت ابو حنیفہ رضہ احمد رضہ ہور سلف فرماون
تے شافعی رضہ مالک رضہ کہن نہ پہنچے میّت اجر انہاندا
پر نال قرآن حدیث اجماع دے فتویٰ اسپر آوے
بھی استغفار جو نیک دعائیں ماپیو کارن کردا
ابی سعید جو خدری کہندا پاک نبی صلعم فرماون
پُچھسی اوہ ایہ کتھوں آیاں ہوسے حکم خدائی

خویشاں دے دروازے اُتے آن سلام الاون
لقمہ صدقہ جو کجھ سر دا دیہو نہ بھُلو سارو
قادر ہو تاں دیہوا سانوں اللہ رحم کمائے
ہے ایہ رات مبارک برکت والی نازل ہوئی
ہے کوئی ساڈا یار اساں پر رحم کماون والا
چھوڑ گئے اسیں کر تعمیراں ہر دم سفر چلیندے
چھوڑ گئے اسیں اپنے پچھوں ہتھ تساڈے آیاں
ہُن اوہ ونڈ تساں نے اپنی کمیں کاجیں لائے
حالت غربت ویکھ اساڈی اللہ ترس کمائے
خوش ہو جاون آکھن اللہ دیوے بہت تسانوں
سوندیاں تیک اڈیکن آخر ہو محروم سدھاون
رحمت تھیں محروم تسانوں رکھے اللہ باری
بعضے کہن جو پہنچن دونویں بعضیاں ہک بنایا
یا کوئی بندہ میّت کارن استغفار کماوے
جو اجر انہاندے میّت تائیں بیشک پہنچے جاون
جیوں خیرات یا کوئی صدقہ جلدی کر کے جاندا
سب چیزاں دا اجر الٰہی میّت نوں پہنچاوے
نفع بے اوڑک پہنچے ونہاں فرمودہ سرور دا
وانگ پہاڑاں کے بندیوں حشر نکویاں آون
پُت تیرے یا بیٹے تیرے کارن استغفار کمائی

۱۹ وعن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما المیت فی القبر الا ...

ابن عمر تھیں ماں پیو کارن جو کوئی حج کریندا
دوزخ تھیں آزادی اسنوں اللہ پاک لکھیندا

تے حج کامل دا درجہ اسدے ماں پیو نوں پہنچاوے
ایویں پہنچن روزے صدقہ بہت حدیثیں آوے

بھی پڑھے قرآن جو میت کارن اجر ملے اسنائیں
بھی قبرستاناں اندر پڑھنا جائز شک ورائیں

شعبی کنوں روایت آئی عادت انصاراندی
قبرستانیں جاندے آہے جو میت ہو جاندی

اوتھے جا کے میت کارن پڑھن قرآن تمامی
مردیاں نوں ایہ پہنچے کہندا پاک رسول گرامی

سعد علیؓ دا پتر روایت ابو ہریرہؓ روں لیاوے
حضرت کہیا جو کوئی بندہ قبرستانیں جاوے

فاتحہ تے اخلاص تکاثر پڑھکے آکھے بھائی
جو کجھ میں اس ویلے اندر پڑھی کلام خدائی

اسدا سب ثواب دتا ئیں قبراں والیاں تائیں
جو دفنائے ہوئے ایتھے مومن مرد نسائیں

اوہ مردے پھر اسدے کارن کرن شفاعت سارے
اللہ تھیں بخشاون اسنوں کہیا نبیؐ تُہاڈے

بھی سورۃ یٰسین پڑھو جد قبرستانیں جاوو
میت دا دکھ ہولا ہووے آپ نکوئیاں پاوو

وچہ احیاء علوم کتابے کہے امام غزالیؒ
حضرت احمد بن حنبل تھیں کرے روایت عالی

فاتحہ تے ترے قل آخر دے جد قبراں وِل جاوو
پڑھ کے سب ثواب انہاندا مویاں نوں پہنچاوو

ایہ پہنچے ٹھیک انہاندے تائیں اسوچہ شک نہ کوئی
نال قرآن حدیث اجماع دے ایہ گل ثابت ہوئی

تے قول جو شافعی مالک والے انہاں کنوں نہ آئے
کولوں کسے بنائے ایویں مگر انہاندے لائے

وچہ حدیث مبارک حضرت پاک نبیؐ فرماوے
رحمت بدی اوکھے ویلے قبراندر کم آوے

ہر شئے تھیں ایہ افضل اشرف ایسا ہور نہ کائی
نا فرزند نہ ماں پیو وارث نا کوئی بھین نہ بھائی

خویش قبیلے اک کلا جنگل وچہ سٹ آون
پچھوں خبر خداؤں مٹی یا کیڑے اس کھاون

مال ہووس تا وارث سانبھن کھیڈ ہوئی تم ساری
نہیں تاں اپنی کیتیں رجھن اللہ تیری یاری

روح گیا جتھ اللہ چاہیا بُرد ہویا سب بندہ
پچھے نام رہیا اک باقی چنگا سی یا مندا

نیک ہویا تاں کہن بندے ہوس بہشتیں ڈیرے
بُرے لڑا کے تائیں آکھن گور وں گیا پرے رے

خوش خلقاں ہس بولدیاں نوں ہر کوئی یاد کریندا
بچھڑ چڑیاں نوں کوئی بندہ ہرگز نہیں چھپیندا

حکایت

حضرت یحییٰ علیہ السلام ہکدن باناں کجھ لایاں
آپس دے وچہ چھیناں آہیاں انہاں فوندیاں ماہیاں

ف ۵۵ [illegible] قول شافعی دے مالک دے [illegible] باب وچہ بیان ہویا [illegible] جو ثواب کلام دا [illegible]

ف ۵۶ ایہ حکایت حضرت یحییٰ علیہ السلام دی کتاب قصص الانبیا تھیں منقول ہے ۱۲ مولوی محمد دلپذیر بھیروی

حضرت یحییٰ علیہ السلام تائیں نال تبسم کہندا
جویں عذاب خدا دے کولوں تینوں خوف نہ کائی
شکل تیری غمناک ہمیشہ جھر جھر اویں ہوئی
اوسے ویلے وحی خدا نے کیتا نال شتابی
یعنی جو کوئی بندیاں تائیں ہسکے منہ وکھاوے
بعضے آکھن وہاں تائیں وحی خدا دا آیا

نال خوشی دے چہرہ تیرا ہر دم اویں رہندا
حضرت عیسیٰ علیہ السلام کہیا اسنوں سن اے یحییٰ بھائی
جویں خدا دی رحمت اُتے تینوں آس نہ کوئی
کھلے متھے والا بندہ ہے مقبول جناب ای
خلق طبیعت والا بندہ بہت خدا نوں بھاوے
ہک دوجے دی خصلت سکھو اللہ نے فرمایا

مناجات

رحمت دا دریا الٰہی ہر دم وگدا تیرا۔
وقت نزع آسانی بخشیں تلخی کنوں بچائیں
بھی کریں کشادہ قبر میری نوں تنگی کجھ نہ پاوا

جے ہک قطرہ بخشیں مینوں کم تاں ہو جاوے میرا
وچہ قبر دے منکر نکیر دے تائیں آپ جواب سکھائیں
نال صحابے پیغمبر دے وگدا جنت جاواں۔

بیان جائے قرار ارواح بنی آدم

روح نبیاں دے بعد وفاتوں وچہ عدن دے جاندے
جیونکر حضرت موسیٰ علیہ السلام تائیں ڈٹھا نبیؐ سوہارے
وچہ اعلیٰ فردوس مبارک روح شہیداں جاندے
انس رضہ کہے جو چٹیاں مرغاں وچہ اونہاں نوں پان
سبز قبہ ہک نہر جنت پر ابن عباس بتاوے
بعض حدیثاں اندر لکھیا روح شہید جمیلاں
کعب جو بیٹا مالک دا اوہ کہندا نبیؐ بتاوے
جنت دیاں درختاں اوپر اوہ لٹکائے جاون
تے مسلماناں دے لڑکے چھوٹے جو نابالغ مردے
ابو ہریرہ کرے روایت پاک نبیؐ فرمایا

بعضے آکھن قبراں اندر رب دا ذکر کماندے
اپنی قبر مبارک اندر کھلا نساز گذاردے
سبز پنکھیرو بن کے اوتھے سیر کرن من بھاندے
وچہ قندیلاں نال عرش دا اوہ لٹکائے جاون
روح شہیداں رہندے اوتھے رزق تھائیں آوے
دہاں رہن بہشتیں تائیں روح آون وچہ قندیلاں
مسلماناں دے روح پرندے اللہ پاک بناوے
تا جو روز قیامت اپنے بدناں دیول آون
چڑیاں بن کے وچہ بہشتاں سیر درختیں کردے
رب جنت دے وچہ کستوری دا ہک پہاڑ بنایا

مومن لڑکیاں درجہ سارے ہندے وچ اُٹھائیں
کہے سعید مسیب بیٹا پاک نبیؐ فرماندے
جو مومن قرضائی ہووے وچہ قرض مرجاوے
جد تک قرض نہ اترے اسدا جنّت دخل نہ پاسی
کہے براء ہو جاون قیدی جو قرضائی مردے
جس تے حق بیگانہ ہووے قیدا وہ بھی ہوجاوے
بعضے آکھن قبراں اندر ایہ سب قیدی ہوندے
کافراں اتے منافقاں دے روح ستویں ہر تی نیلے
دوزخ ولے وہ دوزخ اگے حاضر کیتے جاون

ابراہیمؑ تے مائی سائرہ پالن اونہاں تائیں
مومناں دے روح برزخ اندر سیر کرن من بھاگے
اس دا روح ہوائی اندر اللہ قید کراوے
ایویں جو کوئی بندہ عاصی بن توبہ مرجاسی
اپنی تنہائی دا شکوہ پیش خدا دے کردے
جد تک حق نہ اترے استھیں جنّت دخل نہ پاوے
بعضے کہن بہشتوں باہر ہو محبوس کھلوندے
وچہ سجین رہن اوہ قیدی بُرے ٹکانے تئے
پتھر جلدا ویکھن اس وچہ دون تے پچھتاون

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ط

جو اولاد انہاندے وچوں چھوٹے مرمرجاون
روز قیامت خادم ہوسن کار اہل ایماناں
شیخ جلال الدین سیوطی رحمت ہوس خدائی
جو مومن علیّینے جاون کافر وچہ سجّینے
تے وچہ حدیث براء بن عازب پاک نبی فرماندے
یا رب جس دن دنیا اُتوں مرگیاں بن ناناں

چار چوفیر بہشتاں دے اوہ پھر کے جھٹ لنگھاون
وچہ بہشتاں وسّن کرسن اللہ دا شکرانہ
وچہ مکان ارواحاں دے اس تھوڑی گل مکائی
سبھ ارواح انہاں دوجائیں رہندے نال یقینے
روح سلے پھر بدناں اندر داخل کیتے جاندے
فضل کرم تھیں روح اسدے نوں دیویں نیک ٹکاناں

بیان عقبہ سوم روز قیامت

پہلی گھاٹی وقت نزع دی دوجی وچہ قبر دے
ایہ وڈا سخت دہاڑا ہر تھیں کہیا پاک تعالے
یوم عسیر تے یوم الحسرت جس نوں رب بنایا
یوم الحساب تے یوم الفصل بھی یوم عقیم اکھائی
یوم الجمع تے یوم الآخر یوم تناد خلود دوں

تریجی گھاٹی روز قیامت مرسل جس تھیں ڈردے
اس گھاٹی تھیں جو بچ نکلیا وڈے نصیبا نوالا
يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ یوم عظیم وچہ تغابن آیا
یوم وعید تلاق تے مجموع عاقہ حاقہ بھائی
محشر حشر خروج قیامت مشہود دوں موعود دوں

جس طرح فرمایا اللہ تبارک و تعالے نے وچہ کلام اپنی کے ان المنافقین فی الدرک الاسفل من النار یعنی تحقیق منافق وچہ نیویں درجے دوزخ دے ہوسن ۱۲ ... یعنی خادم ... جیسا کہ ... بچے ... یعنی ... ہوسن ... باری تعالے نے ... دعا ... اولاد کفار کی ... اس کو ... خادموں میں ... سواللہ تعالے نے خادم کر دیا ۱۲ - مولوی محمد دلپسند

قمطریر عبوس نے حق بھی یوم الدین تے طامہ
صاخہ واقعہ غاشیہ قارعہ راجفہ آیا نالے
ایسا اوہ دہاڑا جس دے ایسے نام ڈرانویں

خافضہ رافعہ رادفہ آزفہ سب داخل وچ ناماں
ایہ سب وچ کلام اللہ دے نام قیامت والے
برکت پاک نبیؐ دی سوکھا ہوسی اللہ بھاویں

وَاَنَّ السَّاعَۃَ اٰتِیَۃٌ لَّا رَیْبَ فِیْھَا وَاَنَّ اللّٰہَ یَبْعَثُ مَنْ فِی الْقُبُوْرِ

ٹھیک قیامت آون والی اس وچ شک نہ کوئی
کافر کرن خیال قیامت ہوسی کدی نہ واہی
حضرت انسؓ روایت کیتی پاک نبیؐ فرمائے
جیونکر دونہہ انگشتاں اندر فرق نہ ہووے کائی

قبراں والے رب اٹھاوے خبر قبر آنوں ہوئی
رب کہے ہیں نیڑے آندی لیساں خبر تساڈی
روز قیامت تے میں دونویں ال دنیا تے آئے
ایویں روز حشر دے نیڑے ہیں ہویا ہاں بھائی

بیان آثار قیامت

نشان قیامت دو قسماں تے اک چھوٹے اک وڈے
چھوٹیاں تائیں صغریٰ سدن کبریٰ وڈیاں تائیں
تیک ظہور محمد مہدی جیہڑے باہر آون
پھر اس تھیں پچھے کبریٰ سارے پہلے نفخہ تائیں
پھر جس ویلے دوجا نفخہ وچ قرنا پھوکیوے
کہن قیامت جتنی مدت ہر شے لیکھا بھرنا

کہن عوام الناس انہانوں آخر والے ترٹے
ایہ عربی الفاظ انہانوں سمجھ دے وچ پائیں
اوہ نشان قیامت والے صغریٰ سدے جاون
جس پھوکوں ہو جاسی جگ تھیں ہر اک چیز ازائیں
اس ویلے پھر بندے ڈنگر ہر کوئی زندہ تھیوے
اس تھیں بعد خلود بتاون پھیر کسے نہ مرنا

بیان علامت صغریٰ

سب تھیں پہلاں جان علامت پاک نبی دا آنا
بھاریاں ایہ علامتاں دونویں روز حشر دیاں بھائی
دوجا یار رسول اللہ دا عمر خطابؓ نورانی
آیا اک اچانک اتوں مرد زیب کش والا
عمر جوان تے سوہنا چہرہ والاں اوپر سیاہی

پھیر انہاں دا رحلت کر کے دنیا تھیں لد جانا
اس تھیں پچھے ہور جو آیاں تنہاں شمار نہ کوئی
آکھے ہکدن بیٹھے ساں اسیں پاس رسول حقانی
خوب لباس سفید تے نالے صورت دا متوالا
شکل پوشاک تمامی اسدی ڈاڑھی سوہنی آہی

ڈھوڑ نشان سفر دا اس تے مُول نہ دِسّے کائی
نہ اوہ واقف کارا ساڈا نہ پردیسی جاپے
یعنی ہتھ پَٹاں تے رکھے گوڈے گوڈے مارے
حضرت دَسیا کلمہ اسنوں جو توحید خدا دی
پھیر نماز سکھائی اس نوں نال زکوٰۃ سنائی
جسنوں طاقت حج کرن دی اوہ جا حج گذارے
سُنکے کہے صَدَقْتَ یعنی سب کجھ سچ الائیا
آپے کرے سوال تے آپے کر تصدیق منیندا
پھر کہندا ایمان سکھاؤ حضرت نوں دوبارا
مَلَک کتب انبیاء قیامت اسو چ شک نہ کوئی
پھر کہندا احسان سکھاؤ یا حضرت ہن تائیں
گویا کہ توں ویکھیں سامنے پاک خداوند سائیں
پھر پچھیوس جو روز قیامت کدوں خداوند آنے
بھی بارش علم تے حال حمل دا ایا بھلکے کی کرساں
ایہو پنج چیزاں وس اللہ دا اس بن کوئی نہ جانے
پچھیوس پھیر نشان قیامت دس آہمر و رعالی
یعنی اپنیاں ماواں تائیں گولیاں لوک پچھانن
تے ادنی لوک کمینے جھیڑے کرسن اوہ وڈیایاں
رخصت ہوکے حضرت کولوں جاں اوہ مرسد ایا
حضرت کہیا ایہ آہا جبرائیل امین خدائی
ابو ہریرہ کرے روایت کہیا نبی خدائی
حاکم مال غنیمت اپنی دولت کرکے بھرسن
لوٹی جانکے کھاسن بندے چیز امانت والی

اسدی طرفوں ویکھ اسانوں بہت حیرانی آئی
التحیات طرح ہو بیٹھا پیش نبی دے آپے
یا حضرت اسلام سکھاؤ منہ تھیں عرض گذارے
باہجھ خدا معبود نہ کوئی سچ محمد ہادی
ماہ رمضان مہینے اندر روزے رکھیں بھائی
ایہ اسلام سکھایا اس نوں پاک رسول سہارے
پچھن تے تصدیق کرن تھیں اساں تعجب آیا
جسنوں اگے معلم ہووے نہیں سوال کریندا
پاک نبی فرمایا اوّل من خدا نوں یارا
بُرا بھلا تقدیر خدا تھیں آکھے سچ کہیوئی
حضرت کہیا عبادت بندی اس ترتیب کمائیں
جیکر توں نہ ویکھیں اسنوں اوہ ویکھے تدھ تائیں
حضرت کہیا اللہ باہجوں ایہ گل کوئی نہ جانے
نالے کوئی نہ جانے ایہ گل کس جاگہ وچ مرساں
پیر پیغمبر ولی سیانے اس تھیں سب ایانے
حضرت کہیا گولیاں جنسن سر اپنے دے والی
ادب نہ کرسن مُول انہاں دا حق حقوق نہ جانن
وچ عمارتاں خرچ کرسن دولتاں لٹ پرایاں
حضرت پچھیا جانوں اسنوں ناہیں اساں الایا
دین تسانوں دسن کارن آیا سی ایہ بھائی
انہاں کماں دے نال قیامت جانوں نیڑے آئی
یعنی غازیاں دے وچہ اسنوں کجھ تقسیم نہ کرسن
دین زکوٰۃ پچھانن چٹی آون جدوں سوالی

پڑھسن علم طمع دے کارن خاطر دنیا داری
ناں پیو دے ہو جاسن بیٹے بے فرمان نکارے
وچ مسیتاں اُچّی بولن دھندے یاون گھر دے
لوک کمینے ضامن ہوسن وڈّے وساہ انہاندے
گاون بجاون مستے نچن اندر روک نہ رہسی کائی
اگلی اُمّت تائیں پچھلی اُمّت بُرا الاوے
بہت بھوچال زمین دے اندر ڈاہڈے ڈاہڈے آون
شکلاں تھیں بد شکل ہو جاون انوں پتھر برسن
جیونکر ہار تڑٹیاں اسدے منکے بکھر جاون
حضرت کہیا اس اُمّت دیاں شکلاں وگڑن بھائی
پُچھیا کسے نبی تھیں ایہ کم کدوں ظہور پاسن
بھی نکلن ساز جدوں وچ دنیا بہت بجاون والے
علم نہ رہسی دُنیا اندر ہوسی بہت تباہی
مسئلے حق چھپاون عالم جھوٹھ طوفان الاون
خالی مسجداں کھاون ڈھکن مُلّاں کوئی نہ لبھے
رنّاں وی دھڑ داری کر کے سنگ یاوندے لڑسن
گلے شکایت جھگڑے جھیڑے ہوسن وچ مسیتاں
لُچ اُچکے چوہدری بنسن جھگڑے کل مُکاون
گھنڈاں لاتے شہریاں کولوں لوک تمامی ڈرسن
ناچ تماشے کنجریاں نوں بُرا نہ کوئی جانے
عام رواج انہاں دا ہوسی ہر کوئی پیا وجاوے
جس دے پاس امانت رکھن اوتھا ہضم کریسی،
وڈیاں دا کوئی ادب کریسی رحم نہ چھوٹیاں اُتے

مرد مکھٹو سب رناں دی کرسن تابعداری
سمجھے جاون ماپیو نالوں دوست یار پیارے
بُریاں قوماں وچوں ہوسن جو سردار شہر دے
بدخواہاں تھیں ڈر کے ہوسن عزت لوک کماندے
پیون لوک شراباں ظاہر شرم نہ کرسن کائی
رقی لال اندھیری ڈاہڈی دنیا اندر آوے
بعضی جگہ زمین دے ٹکڑے بیٹھاں دھس دھس جاون
خویشاں نال نہ خویش گذھیسن قطع تمامی کرسن
اینویں ساک ترٹن ایہہ سب اُتوڑتی آون
زمیں دھسیو پتھر برسن نازل قہر خدائی
حضرت کہیا کنجریاں جد ظاہر انجن گاسن
بھی پینے جاسن بہتے جس دم مدہ شراب پیالے
جیکر پڑھسن غسل نہ کرسن کہیا نبیؐ الٰہی،
کرن خوشامد دولتمنداں عزت عظمت پاون
عالم ورلا ہوسی کوئی ریساں کرسن سبھے
نال پیواں دے ویر کماسن یار پیارے کرسن
اہل انصاف نہ لبھسی کوئی ہوون بُریاں نیتاں
کمیں نیچ رذیلاں قوماں مہتر سدے جاون
گھنڈ چُنڈے دے خوفوں ڈر کے ادب انہاں دا کرسن
چنگ رباب تے ڈھولک دے دکڑ رکھن لوک پیارے
جناں کھناں سُن کنجریانوں دیکھ مال نچاوے
تے جس دی چنیز کسے ہتھ آوے مڑ کے کوئی نہ دیسی
بہت زناہ کریسن ایویں جیوں ٹگیاں دے کتّے

جھوٹھ گواہیاں ہر کوئی دیسی ہوسن چغل زیادہ
سوداگر تے لکھنے والے ہوسن بہت اللّے
رنّاں اندر شرم نہ رہسی مُنہ تھیں لتھی لوئی
مُسلمان بیاجاں کھاون اسنوں نفع سدیندے
بہتے لوگ شراباں تائیں شربت عرق سدیسن
اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ بدلے الٹے لفظ بناون
وچہ اناجاں دُدھاں ہرگز برکت رہے نہ کائی
قائم رہن نہ اوپر شریعت عالم مفتی قاضی
بڈھے تر تڑ کرن بُرائی ریشم مرد ہنڈاون،
کینے بغض تعصب ودھن ہر کوئی جھوٹھ الاوے
مرداں نال دُبرے پاسوں مرد زناہ کماون
بھی رنّاں نال جماع کریسن مرد دُبر تھیں بھائی
رنّاں مرد تماشی ہوسن چھوٹیاں عُمراں والے
برسن مینہ دھڑا دھڑ اپر کھیت نہ جمّے کوئی
ذکر الٰہی کرے نہ کوئی ہوون قرآنوں عاری
مومن نوں تکلیفاں دیون چھپدا پھر وچارا
مال حرام دباون اس نوں حق حلال پچھانن
دین نبیؐ وچہ بدعت شرکوں اُٹھن نویاں گلاں
لڑکے حاکم بنن تے نالے رنّاں دی سرداری
اتنا گھاٹا مرداں سندا دنیا وچہ ہو ویسی
پہلی راتیں دے رچن اینویں ہوٹے دسن جانی
عالم کرن ریائی مسئلے حق نہ کوئی الاوے
دُھاد مسیتاں اُچہ بناون رب دا خوف نہ کرسن

سچ گواہی کولوں نسّن جاوے خوف خدا دا
تولن والے ٹھونگے مارن کجھ نہ پاون پلّے
رب دے نام فقیراں تائیں خیر نہ پاوے کوئی
وڈھی رشوت جو لے آون ہدیہ نام دھریندے
مال زکوٰۃ انہانوں دیسن جیہڑے ٹہل کریسن
یا اوہ گالی مندے دیون سُنّت دلوں بھلاون
شاہاں اندر عدل نہ رہسی گھر گھر لوّے لڑائی
فتوے جوڑن اجیہے جنہاں تھیں حاکم ہوون راضی
دینی چھک نہ کرسی کوئی ہوون نیک سلاون
منگن پین دُنیا اندر ہر کوئی کسب بناوے
اینویں عورتاں عورتاں کولوں اپنی طلب مٹاون
گلیاں تے بازاراں اندر پھیلے گی رُسوائی
اولاداں گھٹ جمّن ہوسن بہت گویّے نالے
سچ نے جھوٹھ نتارن ناہیں بہت ہوسی بدخوئی
سنّت نبوی جانن اینویں اگ دی جویں انگاری
لونڈریاں دیاں بچیاں وانگوں دین چھپاون ہارا
وانگ شیطاناں نیک کماں تھیں لکدے نوں راہن
لُٹ لُٹ مال بیگانے لاون اُپر رنگ محلّاں
مرد قلیل تے رنّاں بہتیاں ہر جا کرن خواری
دیہہ وینہہ رنّاں دی نگہبانی ہک ہک مرد کریسی
جیونکر دُوجی ترجی ہوٹے ایہہ بھی پک نشانی
بُرا مناون اُسنوں جو کو عمل حدیث کماوے
لماں دُکھ نہ ویکھے کوئی اجن جیتی مرسن

ف
صحیحین وچ روایت
ہے انس بن مالک
رضی اللہ عنہ توں جو فرمایا
حضرت صلی اللہ علیہ
وسلم نے قیامت دی
نشانی ایہہ ہے علم
اٹھ جاوےگا زنا ظاہری
شراب پیوتی جاوےگی بہت
ہو جاون گیاں عورتاں
بہت ہووسن اتے
مرداں تھوڑے
ہووسن پنجاہ مرداں نوں
عورتاں دی نگہبانی
کرنی ہوگی ۱۲
مولوی محمد دلپذیر
بھیروی عفی عنہ

جیوں طاعون پیا آ ملکیں قہر نزول خدائی
اہراں تھوں ایسی کوئی گلٹی سخت اُٹھیوے
سئیاں وِچوں کوئی وِرلا بچے جسنوں رب بچاوے
پلک جھلک وِچ گھائل ہوون سوہنے بانکے لاڑے
ایسے طور نشان قیامت اکثر ظاہر آئے
وِچ مسیتاں گلاں چھیڑن گھنگل دنیا والے
سُنجے داٗئل کوڈی پاون جھوٹے داٗئل بیرا
جھوٹھیاں فتویاں نے لکھ دا مفتیاں تے علماواں
عالم نام سداون بعضے عمل نہ کردے رائی
دینی علم نہ پڑھدا کوئی نہ کوئی مُول پڑھاندا
علم قرآن حدیث جو اصلی لوکاں دے لوں بھلایا
کنجر پُناں جہانیں وِچ دسیا جیوں حضرت فرمایا
گاون اتے وجاون سندی سبھنوں لگت آئی
واجے تے ہارمونئے گھر گھر وجدے عام سُنیندے
ہکے ہور نشان عذاباں پتھر تراڑاں پیاں
بہت شتابی آون لگ پئے قہر عذاب وبالوں
ایسے طور تمام نشانیاں ظاہر ہویاں بھائی
ہک نشان ہُن رہ گیا باقی ویکھاں کس دم آوے
پر ایہہ بھی ہے موجود علامت جے تاویل کچیوے
جنے کھنے نے متھے اُپر بودی آن رکھائی
مُسلمان سداون مُوہوں داڑھیاں چٹ کرایاں
ایہ تاویل نہ کافی اینہاں جو بدفعل کماون
بھی قوم نصاریٰ دی دنیا اندر غلبہ کر کے آوے

لاکھ کروڑاں اچن چیتی خلقت مار مُکائی
جسنوں اثر ہووے کجھ اسدا او وہ بیمار نہ جیوے
نہیں تاں جس گھر داخل ہووے تختہ پٹ اٹھاوے
اس طاعون پلیگ دوگاڑے کتنے شہر اُجاڑے
جویں حلال نہ ڈھونڈے کوئی کھاون مال پرائے
شرع لحاظ نہ کردے ہوئے رناں مرد مُکالے
اس سمے دیاں لوکاں کولوں منگ پناہ پذیرا
قاضی رشوت خواریاں کردے کی کی آکھ سُناواں
کر کر مسئلے لوکاں دسن آپ کرن بُرائی
وانگ پیّن ہر ناخواندہ ہر کوئی مولوی پیا سدانا
مولویاں ان پڑھیاں جگ وِچ آن فساد مچایا
نام اشراف سداوے ہر کوئی کم کنجراں دے اچایا
کنجریاں تے کنجراں سندی لوڑ نہ رہ گئی کائی
جس گھر نا ہارمونیم ہووے نہیں رئیس سدیندے
دور دوراڈے اُشنیاں کتنے زمیناں بھی دھس گیاں
کانگڑہ شہر تے ہور کئی پنڈ ہو گئے غرق بھوچالوں
جیوں فرمان رسول اللہ دا فرق نہ رہ گیا کائی
قہر خدا دا بدکاراں دیاں شکلاں آن وٹاوے
ایس زمانے اندر ویکھو ظاہر پئی دسیوے
وانگ یہوداں ہکو جیہی سب نے شکل بنائی
بوزنیاں دیاں شکلاں کڈھیاں مچھاں طول ودھایاں
انشاء اللہ بدتر اس تھیں صورتاں وِگڑ جاون
کر کے جنگ قتال نہایت کتنے شاہ کھپاوے

شام اندر اک حاکم ہوسی ظالم بوسفیانی
نال ظلم دے قتل کریسی آل رسول ربانی

آل نبیؐ دا دشمن ہوسی حاکم شہر مصر دا
جو کوئی ویکھے سید زادہ قتل اُنہاں تیں کردا

دو فرقے ہوجان نصارے ہتنی قوم تمامی
ہک مقابل شاہ رومی دا دوجا بنسی حامی

شام اندر آ جنگ کریسن لشکر شاہ چڑھاوے
اوڑک کر مقتول مخالف فتح انہاں تھیں پاوے

آکھے کوئی نصاری وچوں فتح اسانوں ہوئی
دین چلیپا غالب ہویا جھوٹھ کرے وڈیائی

سنکے ہک سپاہی بولے کڑک جواب سناوے
چپ کریں بے ادبا جھوٹوں شرم نہ تینوں آوے

دین محمدی غالب ہویا ہوئی فتح اساڈی
اوّل آخر دین نبیؐ نوں ہے امداد خدا دی

اتنی بات ہووے جس ویلے پھر اوہ جنگ مچاون
مومن بہت سنے شاہ رومی ترت شہادت پاون

سبھ نصاری رلمل جاسن سانبھن روم شاماں
وچ مدینے آکر ہوسی مجمع اہل اسلاماں

قوم نصاری غالب ہووے وَدھے دین عیسائی
مذہب تِند ول نصاریا نوا لا پکڑے بہت لوکائی

ایسے طرح آہستہ آہستہ ہر جا گہ لنگھ جاون،
عرب کنارے اَڑن جا کے خیبر نوں ہتھ پاون

اہل اسلاماں نوں اس ویلے دل وچ حسرت آوے
آکھن کویں امام محمد مہدیؑ رب بلاوے

ابتدائے آثار قیامت کہیے کہ اوّل آن ظہور امام مہدی علیہ السلام است

ایسے موقع نے پھر اللہ مہدی ترت نکالے
قرعہ دستی جتھاں اسدا ہوسی یمن وچالے

نام محمد مہدی اسدا ایہہ اسدی نائی
باپ ہوسی عبداللہ اینویں کہیا رسول خدائی

حضرت شاہ حسنؓ دی نسلوں ہوسی وہ سُہا
حضرت آکھے میرے وانگوں اسدا خلق نیارا

سبھ اخلاق نبیؐ دے وانگوں صورت فرق ضروری
اُچا نک کشادہ متھا چہرہ روشن نوری

علم لدنی ہوسی اسنوں خصلت پاک نبیؐ دی
ستھلاں پر ہتھ مریسی اڑسی جیبھ ولیدی

چن سورج نوں گرہن لگیگا وچ رمضان مہینے
ظاہر جدوں محمد مہدی ہوسی وچ زمینے

ایہہ خاص علامت مہدی والی پاک نبیؐ فرمائی
وچ حدیثاں سرور عالم پہلوں خبر سنائی

تیراں سو تے باراں سنہ وچ ایہہ بھی ہو گئی پوری
گرہن لگا چن سورج تائیں جیونکر امر حضوری

جس دن تھیں چن سورج تائیں خالق پاک اُپایا
ایسا واقعہ ویکھن اندر لگے کدی نہ آیا

واہ سبحان اللہ کیہا نبی پاک حبیب خدائی
تیرھویں چن اٹھیویں سورج لگن گرہن دوہانوں
ماہ رمضان مہینے اندر ایہ سب واقعہ ہوسی۔
چالی برساں عمر مہدی دی ہوسی اوس زمانے
عین بعین برابر پوری ایہ گل واقعہ ہوئی
جدوں نصاریٰ شاہ رومی نوں کرن شہید نکالے
نکل شتابی اوتھوں حضرت مکے طرف سدھاون
کتنی مدت رہن ڈھونڈیندے لوک اُنہاندے تائیں
جھوٹھا دعویٰ مہدی والا کتنے لوک کریسن
ہر ابدال وتار خدا دا اسنوں پھرے ڈھونڈیندا
اتنے خوش ہوون جیوں یوسف لبھ پیا کرواناں
پھر سارے در روز ورانہاندی بیعت اوتھے کرسن
جیوں جیوں سنسن خبر انہاندی جو ابدال گرامی
حضرت مہدی لوکاں لدھا غم گئے دلگیراں
ہاتف غیبی آسماناں تھیں ایہ آواز پکارے
جو ایہ آکھے اس دے تائیں سبھ سنو کن دھر کے
حضرت توں نہ چاہسن ایہ گل بیعت ہووے میری
ہک خزانہ بہت پرانا دولت نال پرویب
تاج الکعبہ بولن اس نوں کعبے والے دے تے
چنگے خلق انہاندے کولوں جگ وچہ دھماں پوسن
آوے ہک منصور بہادر دور وراء النہر وں
راہ وچہ کافر گھیرن اسنوں آکھن اُدھر جائیں
کئی ہزاراں قتل کریسی غالب کوئی نہ ہوسی۔

تیراں سو ۱۳۰۰ برساں جس گذریں پیشگوئی فرمائی
ایہ تاریخاں مصرعہ عالم خود کہہ گئے اسانوں
جدوں امام محمد مہدی ظاہر اُٹھ کھلوسی۔
جسو یلے ایہ واقعہ سارا ہوسی وچہ جہانے
سارے عالم اکھیں ڈٹھا شبہ نہ رہ گیا کوئی
ہوسی ندوں محمد مہدی وچہ ملے نبے پیارے
مت کے تخت خلافت والا لوگ ہیر گل پاون
جے اوہ ملے خلیفہ کریئے ڈھونڈن جا بجائیں
اپر طمع نفس دے مارے سارے جھوٹھ اکھیسن
اوڑک رکن مقام وچالے ملے طواف کریندا
جا مسیتی نفلاں پڑھسن اللہ دا شکرانہ
شام عراق یمن دے بندے آن خلیفہ پھڑسن
دوروں دوروں پاس انہاندے حاضر ہوون تمامی
اہل اسلامی فوجاں اوتھے آون گھت دہیراں
رب دا ایہ خلیفہ مہدی اس نوں منوں سارے
نالے کرو اطاعت اس دی صدق یقین اکر کے
پر ایہ زور دھگانے کہسن ہوئی خلافت تیری
بیت اللہ دے لبھے اگے فن ہے کیتا ہویا
کڈھ محمد مہدی اس نوں مسلماناں وچہ ورتے
دوروں دوروں سن سن بندے کرن زیارت اوسن
فوجاں کٹک حمایت کارن آنے اپنے شہروں
پر اوہ ہوڑیاں رہسی ناہیں مارے کافراں تائیں
اوڑک ونج کرے گا حضرت مہدی دی پابوسی

پر اوہ بوسفیان حرامی آل نبیؐ دا ویری
کر کے جمع تمامی لشکر گھروں کراوے دھائی
آ وچکار مدینے مکے اُترن ہیٹھ پہاڑاں،
اس لشکر دے وچوں سارے دو بندے وچ رہسن
ہک بندہ ونج حضرت تائیں کہے مبارکبادی
دُوجا بوسفیانے تائیں دَسے جو گل ورتی
جاں یہ خبر نصاری پاسن سبھ جمع ہو جاسن
اسّی جھنڈے جوڑ کراہن لشکر ہیٹھ پھڑاون
کمراں بنھ تمامی آون کارن جنگ لڑائی
مہدیؑ اچراں مکے طرفوں لشکر ٹور لیاوے
بعد زیارت شام ولایت کرے دمشق تیاری
فوج محمد مہدی والی ترن ٹولے ہو جاوے
اوہ دائم دوزخ رہسن انہاندی توبہ رد الاہوں
نال شہیداں اُحد بدر دیاں درجے نہاں مساوی
لڑن نصاریاں نال برابر تیغ بیدھڑک چلاون
کرسی پھیر محمد مہدی فوج اکٹھی ساری
آپس وچ سوگنداں کرسن رل سارے اتفاقی
کرسن جنگ نہایت آخر بہت شہادت پاون
دوجے روز کرن پھر اونویں پکے عہد تمامی
کجھ قلیل لیاوے ڈیرے مہدی اپنے سنگی
قسماں چاون عہد پکاون مارے باجھ نہ ہٹنا۔
فجری اٹھ کرسن دھائی طرف کفار پلیداں
ورلے ورلے رہسن پچھے جو نبواں دے راکھے

کر کے ظلم پچھاپوس لگے ہُن نا جاسی خیری
مہدی نوں جا قتل کراں گا دِلوں صلاح بنائی
ترت اچانک وچ زمین دے نگھر ونجن سبھ دھاڑاں
چنگی مندی خبر انہاندی جو پچھے ونج کہسن
غرق ہویا اوہ لشکر سارا ہوئی مدد خدا دی
لشکر تیراں اسباباں نکھر گیا وچ دھرتی
نیڑے دُوروں جوڑ سارے لشکر اک چڑھ آسن
بارہ ہزار جوان جو جنگی ہر جھنڈے سنگ آون
حضرت مہدیؑ اپر سارے حملہ کرسن بھائی
پاک نبیؐ دے روضے سندی آن زیارت پاوے
اوتھے جاوے تا بھی اگوں لیسن گھیر نصاری
ٹولہ ہک نصاریاں کولوں ڈر کے نس سدہاوے
دوجا ٹول شہادت پاوے اجر بڑے درگاہوں
تریجا ٹولہ بڑا بہادر دیوے نہیں ملاوی
حکم خدا دے نال شتابی فتح انہاں نے پاون
کفاراں دے مارن کارن کرسی جنگ تیاری
خارجیاں دے مارن کارن کسر چھوڑن باقی
مہدی شاہ دی فوجوں بنے کجھ اندک ہجاون
اس دن بھی پھر بہت شہادت پاونگے اسلامی
راتیں بیٹھ کرن منصوبہ اوہ بہادر جنگی
مکے مرساں سب اتھائیں مکے انہاں توں بھینا
اوڑک پاون شہادت اوہ بھی رلسن نال شہیداں
اوہ بھی قسماں چاسن رلکے ہر کوئی ایہ گل آکھے

اج ہُن دن اخیر آیا سِرڑاکرساں خوب تسلاّ
بنھ ہتھیار کریسن رل مل چڑھے روز چڑھائی
اگوں ساہواں کوئی نہ نکلے کنب وگجن سبھ بازی
نسّن بھجن کافر سارے مُول نہ ٹھہرے کوئی
غالب آون اپر انہاندے دلدی بھڑک کڈھیسن
اوہ وچہ پہاڑاں جنگل جاڑاں نِت جان لکاون
نال غنیمت مال ہزاراں مومن لوٹی پاون
حضرت مہدی اوہ سبھ دولت لشکر وچہ ورتاوے
مُسلماناں نوں اس دولت دی خوشی نہ ہوسی کائی
آکھن ہائے اوہ جیوندے رہندے ہوندا مال سُہایا
سَو وچوں اک رہیا کوئی باقی سب شہید ہوئے
فوت ہوئے سبھ سنگی ساڈے اساں بھی ہکدن مرنا
اس تھیں بعد کریسی مہدی بندوبست اسلامی
بھی سامان لڑایاں والے جنگاں دے کارخانے
ہر اک چیز آمادہ کرکے لشکر شاہ چڑھاوے
بہسی آپ سِرہانے دریا دے فوج اگیرے کرسی
قوم بنو اسحاقوں لیسی جنگی ستر ہزاراں
پہلے استنبول شہر نوں جاکر ٹھوکر لاون
جدآوازہ تکبیراں دا اس شہر دوالے آوے
کرقتلام کفاراں تائیں شہروں باہر کڈھاون
عدل اتے انصاف طریقہ پورے طور کماسن
پہلو پہل جدوں مہدی دی بیعت لوک کراون
استنبول شہر جسویلے قبض اُنہاندے آوے

پڑھ بسم اللہ نکلن فجرے جیہڑی کرسی اللہ
گھیرن فوج کفاراں تائیں کارن جنگ لڑائی
شیر الٰہی گجّن رن وچہ کھلے ونگارن غازی
مومن پکڑن جان نہ دیون ہووے مدد خدائی
جو لدھا سو قتل کریسن کوئی قلیل چھوڑیسن
رن وچہ مُول نہ لبھے کوئی ایسی ذِلت پاون
سبھ اسباب تے سونا چاندی آگے ڈھیر لگاسن
اہل اسلاماں اُپر ونڈے جو کوئی ہتھ آوے
سبھ ارمان شہیداں والا دل وچہ کرسن بھائی
بھٹھ پیا ہن باجھ انہاندے کس کم پیہ ہتھ آیا
کیہڑی خوشی انہانوں جنہاں اتنے ساتھ لدائے
سجناں باجھ پتن پیر فقیرا دولت نوں کی کرنا
سب طریقہ جاری کرسی پاک رسول گرامی
فوجاں لشکر گھوڑے جوڑے سبھ ہتھیار شہانے
کفاراں دے مارن کارن روم ولایت جاوے
سبھ اسباب جو لشکر والا بیڑیاں دے وچہ بھرسی
بیڑیاں دے وچہ چاہڑ انہانوں بھیجے طرف کفاراں
اللہ اکبر اللہ اکبر نیڑے فوج الاون
اوسے وقت فصیل شہر دی لرزہ کھا پھٹ جاوے
ملک تمامی قابو کرسن اپنا حکم چلاون
ظلم ہٹاسن کفر ونجاسن دینی پیر جماسن
اُسدم تھیں تا اسدم تائیں چھ ست سال دہاون
جھوٹھی خبر دجالوں کوئی اس تھیں بعد سناوے

اوہ دجال نکارا کافر جگ وچہ ظاہر ہویا
اس دکھ شوروں ملک تساڈے فتنہ اٹھ کھلویا

حضرت مہدی دس بندیاں نوں کر جاسوس گھلاوے
کر کے کوچ انہاں تھیں پچھے فوجاں شام لیاوے

دو جاسوس بھیجے ہوسن پاک نبیؐ فرمایا
سب تھیں افضل اس زمانے وچہ حدیثاں آیا

رنگ انہاندیاں گھوڑیاں دے بھی پاک رسول پچھانے
سن ولدیت نام جاسوساں سرور عالم جانے

پکیاں خبراں لیکر آون اوہ جاسوس نہانی
لبھے دجال نہ نکلیا کوئی ہلے جھوٹھ جہانی

حضرت مہدی دوہیں ہتھیں دولت مال لٹائے
اہل اسلاماں ونق ودھے جگ وچہ عدل کمائے

ہر شے عام ہووے وچہ دنیا کمی نہ رہسی کائی
کھیت اگاون دے وچہ دھرتی گھٹ نہ کرسی بھائی

مینہ وساون دے وچہ بدل ذرہ دریغ نہ کرسی،
دولت مالوں اللہ صاحب ہر مومن نوں بھرسی

مال زکوٰۃ قبولن والا ہرگز کوئی نہ لبھے
لینے والا کوئی نہ ہوسی دینے والے سبھے

اسو ویلے دجال مکاری ظاہر ہوسی بھائی
جس ویلے وچہ ایسی سوکھی وسّے خلق خدائی

بیان خروج دجّال لعین

ہر پیغمبر خبر دجالوں اُمت نوں پہنچائی
ہیسی وچہ جزیرے مشرق جکڑیا ہویا بھائی

وچہ بخاری مسلم فاطمہ قیس ولی دی جائی
آکھے ہکدن سُنیاں میں جو بانگ نبیؐ فرمائی

نکل گھروں میں اوسے ویلے مسجد طرف سدھاری
مگر جناب رسول اللہ دے آن نماز گذاری

جدوں نمازوں فارغ ہوئے پاک رسول الٰہی
منبر تے چڑھ بیٹھے حضرت ہس کے بات الائی

چاہیئے ہر بندے نوں اپنی جگہ نماز نہ چھوڑے
یعنی مُول نہ نکلے کوئی لوک تمامی موڑے

پھیر کہیا کیا جانوں کیوں میں کینا جمع تسانوں
آکھن رب رسول پچھانن بہتر علم جنہانوں

تا حضرتؐ کہیا قسم اللہ دی مطلب ہور نہ کائی
ایپر اس گل کارن کیتا جمع تسانوں بھائی

جو ہک مرد آہا نصرانی نام تمیم سداوے
پاس میرے آمسلم ہویا گل عجیب سناوے

ایسی گل دجال مسیح دی مینوں اوس سنائی
جو نال بیان میرے دے بھی اوہ ٹھیک موافق آئی

یعنی جیویں تسانوں اس دا ایں قصہ سمجھاندا
اولویں اونگ برابر مینوں اوہ بھی گیا سناندا

کہن وچہ جہاز ہکی دن چڑھیا سی اوہ بھائی
لخم جذام دی قوموں لیکے تریہہ بندے ہمراہی

ف روایت ہے ابو ہریرہؓ تھیں وچہ صحیح حدیث دے کہ قائم نہ ہوسی قیامت جدوں تک نہ بہتی ہوسی مال دی ایسی کثرت نہ ہوسی جو لوگ واجب زکوٰۃ نکالن گے پر لینے والا کوئی نہ ہوسی یعنی سب لوک مالدار ہو جاون گے کوئی محتاج نہ ہوویگا ۱۲
ف ایہ تمیم انصاری دا قصہ حالت دجال دا معلوم ہوندا ہے ۱۲ مولوی محمد دلپذیر بھیروی عفی عنہ

وچہ سمندر او نہاں لوکاں جدوں جہاز چلایا
اک مہینہ پورا اوتھے ہر ج انہاں دا ہویا
سورج چڑھدے پہنچے اوتھے کشتی ہور چلائی
پھر ملی انہانوں شکل جناور ہک مکار زنانی
گاہڑ یا نوالاں والا جس نوں اہب سدیا جاوے
لوکاں پچھیا کون اہیں توں اے کمبخت نکارے
چلو ایس شوالے توڑی پھیر انہانوں کہندا
کہے تمیم جدوں اس سانوں نام جنے دا پایا
چلے پھیر شتابی اسیں جا اپڑے اس جائی
اس جیڈا مخلوق اساں نے ہونہ ڈٹھا کوئی
دونویں ہتھ گلے وچہ بدھے جیونکر مشکاں باہیں
پچھیا اساں جو اے کمبختا کون اہیں دس سانوں
اوّل اپنی حالت مینوں تسیں بتاؤ جھبدے
اپر جہاز سواری کر کے وچہ سمندر آئے
لہراں وچہ مہینہ پورا رہیا جہاز ڈولاندا
پھر چھوٹی کشتی دیوچہ بہہ کے ٹاپو دے وچہ آئے
پچھیا کون اہیں توں آکھے میں جساسہ آہاں
ہک بندہ چاہ مند تساڈا رہندا ہے استھائیں
بولیا اوہ بلسان شہر وچہ کھجیاں آہیاں عالی
اساں کہیا جو پھلدیاں اونویں تاں اس بات الائی
طبرستان والے دریا دی کہندا خبر سناؤ
وچہ اسدے کجھ پانی ہے کر استفہام پچھاوے
پھر بحر دنغر جو شام ولایت پچھے اس دا حالا

ماری موج سمندر اگوں لہراں گھیر اپایا
اوڑک ہک ٹاپو دے نیڑے ونج جہاز کھلویا
اس کشتی وچہ چڑھ کے آئے وچہ جزیرے بھائی
شارح آکھے وچہ اصل دے آہا اوہ شیطانی
کثرت والاں تھیں کجھ اس دا اگت پچھ نظر نہ آوے
اگوں کہے جساسہ یعنی ہاں جاسوس پکارے
ہک جناں مشتاق تساڈا اس گنبد وچہ رہندا
مت شیطان ہووے ایہ کوئی خوف اسانوں آیا
اچن چیت ڈٹھا ہک بندہ وڈا قد آور بھائی
نال زنجیراں بدھا ہویا ہر شے جکڑی ہوئی
نال لوہے دے کڑیا ہویا گوڈیاں گٹیاں تائیں
آکھے حال میرا ہو جاسی معلم سب تسانوں
لوکاں کہیا اسیں تمامی آہاں ملک عرب دے
اگوں آن سمندر سانوں گھمن گھیرے پائے
اوڑک اس ٹاپو تک سانوں کجھ سمندر آندا
ڈٹھا ہک جناور جس دے وال گھنے دسیائے
پھر کہیس جو اس گنبد تک چلو ذرہ چلاہاں
تاں پھر دوڑ تمامی اسیں آئے تیرے تائیں
پھلدیاں ہین ابے اوہ دسو حالت اونہانوالی
یاد رکھو جو جھب انہاں نوں پھل نہ لگسی کائی
اساں کہیا کی خبر سنائیے کہندا ایہہ بتلاؤ
اساں کہیا جو پانی بہتا کہندا جھب سک جاوے
اساں کہیا کی حال پچھاویں آکھے پانی والا

۵ احد ثم تصرف الملائکہ وجہہ قبل الشام وہیں یہلک یعنے روایت ابوہریرہ تھیں فرمایا حضرت نے آویگا مسیح دجال پاسے مشرق دے قصد کرکے مدینے دا اتریگا پچھے پہاڑ

پانی ہے کجھ اسدے اندر کھیتیاں لوک کریندے
پھر پچھن لگا نبی عرب دے کیہا کجھ حال وکھایا
پھر پچھدا جو عرباں کیتی ہے اس نال لڑائی
پھر کہندا جو انہاں دو ہاندی کیونکر حالت بیتی
عرباں تے اوہ غالب ہویا خلق مطیع بنائی
اساں کہیا جو آہو ناں اوہ کہندا پھیر اسانوں
ہن میں اپنی خبر تساں نوں ساری کھول سنائیں
جلدی حکم ہوئے گا مینوں تاہیں نکل دوڑاں
نگراں چالیس راتیں اندر پہنچاں ہر ہر جائی
انہاں دوہانوں میرے اتے رب حرام بنایا
جاں میں قصد کراں گا اگوں اک فرشتہ آوے
ہر رستے پر بیٹھے ہوسن چوکیدار فرشتے
پھر حضرت نے عاصا اپنا منبر تے ٹکرایا
یعنی ایہو مدینہ جس وچ دخل دجال نہ پاسی
ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبی فرماوے
تاجو احد پہاڑوں پچھے جس ویلے لہہ آوے
حضرت کہیا پیش دجالوں کال رہے ترے سالاں
دوجے سال نہ بارش ہوسی وترہایاں اتے
تیجے سال ہوجاوے سوڑا ساری دھرتی رتے
مر مر جاون ہال بچارے خلقت عاجز آوے
ہوسی اسدے لشکر اندر ہر شے عام ہزاراں
پچھیا کسے نبی تھیں تاں پھر مومن کیونکر جیون
جیوں اوہ کجھ نہ کھاون ہوون پڑھ تسبیحاں حمدے

اساں کہیا جو بھریا وگدا کھیت اسے تھیں سیندے
اساں کہیا جو نکل مکے تھیں وچ مدینے آیا
اساں کہیا جو آہو بھائی ایہہ بھی بات ہوائی
دتی خبر اساں جو اس نے وڈی بہادری کیتی
کہن لگا جو ٹھیک مقرر ہے ایہہ بات دہائی
تابعداری اسدی ایہے چنگا کم انہاں نوں
نام میرا دجال جو کرساں سیر تمامی جائیں
سبھ زمیں دی اسیر کرلیساں کوئی گراں نہ چھوڑاں
مکہ اتے مدینہ میں تھیں رکھسی رب بچائی
یعنی مکے اتے مدینے دخل نہ مینوں آئیا
ہتھ ننگی تلوار تے مینوں شہروں دور رہاوے
اندر جان نہ دیسن مینوں اوہ سبھ نیک فرشتے
ایہو مدینہ ایہو مدینہ ترے واری فرمایا
کرسن دور فرشتے اس نوں جس ویلے اوہ آسی
کرکے قصد مدینے دا دجال شرق تھیں آوے
شام ولے منہ کرسن فرشتے اوتھے ہی مرجاوے
پہلے سالوں ثلث زمیں دا رہسی خشک کمالاں
فصل نہ ہووے ان نہ لبھے بنی سینہے متنے
بھکھے لوک پھرن کرلاندے کائی واہ نہ چلے
اس ویلے دجال زمیں وچ آن پکھنڈ مچاوے
نعمتاں اسدے کسانے گرسن معج بہاراں
حضرت کہیا وانگ فرشتیاں صبا برشاکر جیون
ایویں مومن ذکر الاہوں رجن کر کر سجدے

عبداللہ فرماوے کہیا پاک رسول ربانے
تے ہووے گا دجال نکارا کانا ڈیہلے والا
وانگ انگور دے اُٹھیا ہویا آنہ اوہدے نُورا
وکھو وکھ حروف تمامی لکھے اندر سائیں
مخفی مول نہ ہے کسے تھیں اِس دی بریائی
دوویں ٹھیک شہادتاں لکھیاں قادر قدرت والے
پُچھنا مول نہ لوڑے کسے نوں ہر کوئی لکھسی آپے
ترجی ہور علامت ہوسی گدھے دی اسواری
رنگ بدن دا اسدا ہوسی وڈے فریب کماوے
بنے پیغمبر نبی اوتھے بولے جھوٹھ حرامی
فر اصفہان ولایت اندر وچ فساد جگاوے
ہر نوں بندگی دسے اپنی اوہ مکار خرودی
جس پنڈوں وچ گذرے اسدے سبھ سینک بلائے
وانگ مداریاں کر دکھلاوے پریاں کئی تاں
اک ٹولے نوں جا کر آکھے میں ہاں رب تمہارا
اوہ ٹولہ ایمان لیاوے رب جانے اُس تائیں
حکم کرے اسماناں تائیں چھم چھم مینہ برساون
گھاہ انگوری جو کجھ آکھے جلدی ترت اُگائے
پھر ہوری قوم کولوں وچ لنگھے اینویں انہاں لائے
مال مویشی سبھ انہاں دے ہو جاون ویرانہ
دھرتی سبھ خزانے مخفی باہر ترت لیاوے
کجھے مومن منن اسنوں کرسن اس دی پوجا
انہاں گلاں وچ حکمت ربی جا اوہ کر دکھلاوے

رب تساڈا کانا ناہیں ایہ گل ہر کوئی جانے
اکھ کھبی وچ ظاہر اسدا دسدا ایہا مکالا
تے لفظ کفر دا متھے اُس دے لکھیا ہویا پُورا
پڑھیا تے ان پڑھیا ہر کوئی پڑھ لیسی اُس تائیں
اکھیوں کانا لُچ پُرانا دعوے کرے خدائی
اک کافر تے دوجا کانا پک نشان دجالے
مُنہ تے چغلی کافر والی کانا ہیو سنجھاپے
وال ہوون گنجھر الے اسدے قد دراز نکاری
شام عراق اندر وچ اپنا لقب مسیح کہاوے
کرسن بہت حمایت اس دی لوک یہود تمامی
آکھے میں معبود تساڈا جگ وچ شرک سکھاوے
دیوسن مدد اکٹھے ہو کے ستر ہزار یہودی
کر بدذات خدائی دعوے لوکانوں بدراہے
جھکھڑ دور گا وچ زمیں دے پھرسی چالی راتاں
نال میرے ایمان لیاؤ منو حکم ہمارا
خوش ہووے تے دیوے اوہناں دولت مال عطائیں
ایویں جو کجھ کہے زمیں نوں کھیتی سبھے جم آون
کھان مویشی اس ٹولے دے دیون دودھ سوائے
پر اوہ مومن پکے ہوسن کوئی ایمان نہ لیاوے
پھر اجڑی دھرتی لنگھے جا کے آکھے کڈھ خزانہ
انہاں گلاں تھیں لوکاں تائیں بہت تعجب آوے
تے پُچھے آکھن ہکو مولا ہور نہیں کوئی دوجا
دیکھاں سدیاں کیہاں نپچھے کون ایمان کھڑا دے

تے کیہڑا امر حقانی اسدے راہوں ہٹ کھلوسی
ہک دوزخ ہک جنت ہوسن اُوس بنائے ہوئے
باغ اپنے نوں جنت کہسی لوکاں تائیں رانے
دوجے پاسے اگ کھلارے جس وچ دُکھ گھنیرا
حضرت آکھیا جنت اس دا ہوسی دوزخ ناری
جو کوئی اس دا آکھیا نہ منّے دوزخ وچ سٹیسی
تابعداراں آپنیاں نوں جنت کرے حوالے
اہل ایماناں تنگی دیسی کال وبال پہنچائے
اس گلوں اوہ بہت منیوسے ہر کوئی رب نکارے
سُست ایماناں والے اکثر کرسن اُسدی یاری
رُکھاں تائیں آکھے جلدی میوے پھل نکالو
کہیا اس دا موڑن ناہیں جو ڈنگر چوپائے
ہور فریب بناوے کانا لوکاں نوں ہتلاوے
تا جیہڑے مر کھپ گئے تساڈے ماپیو بھیناں بھائی
شیطاناں نوں کہے اُنہاندی جلدی سانگ اُتارو
اوسے وقت شیطان تمامی شکلاں رت وٹاون
پھرت گھرت ایماناں والے ویکھ یقین لیاون
ملک یمن وچ پہنچے اینویں کردا کتیاں کاراں
بیت اللہ دا کرسے رادہ جا کر پہنچے مکّے
چوکیدار چو فیر تکّے دے ہوسن ملک ربانے
پھر کرسے قصد مدینے جاوے اوہ سردار خبیثاں
شہر مدینے دے اسو ملے ست دروازے ہوسن
کمراں کس کھلے ہر منّے چوکیدار خدائی

وچ خوارق دجّالے دی ایہ آزمائش ہوسی
باغ لگائے ہوئے تے انگیار تپائے ہوئے
جو کوئی میری تابع ہویا اسو چہ موجاں مانے
آکھے اس دے چہ سٹاں جو کوئی نا بر ہوسی میرا
دوزخ اس دا اوچہ اصلدے جنت باغ بہاری
پر اوہ دوزخ اوس مومن نوں جنت دا کم دیسی
اوہ جنت بیشک انہانوں دوزخ وانگوں جالے
تے اپنے لشکر دے وچ موذی ہر شے سستی لاوے
چھوڑن دین طمع دے پچھے احمق کرماں مارے
انھیاں دے وچ بیشک ہوندی کانے دی سرداری
اوسے وقت نکالن میوے رب دے حکم کمالو
اسدے آکھیاں موٹے ہوون ڈیون دودھ سوائے
وچ خدائی میری دے جے تساں یقین نہ آوے
زندے کر دکھلاواں جیکر تا منوں سگے بھائی
سبھ انہاں دیاں شکلاں بنکے حاضر ہوو وبارو
اپنے اپنے ساکاں تائیں قبروں نکل بلاون
دین ایمانوں خارج ہوون اسدا سنگ وہاون
پھر طرف عرب دے جاوے لیکے مخلوقات ہزاراں
اگوں ملک ڈراون اس نوں اندر ونج نہ سکے
نسّے ڈردا ویکھ انہاندے ہیبت والے بانے
اوتھے بھی کوئی وڑن نہ دیوس لکھیا وچ حدیثاں
لے تلواراں ہر دروازے دو دو ملک کھلوسن
شہر وڑن نوں اسدے تائیں گلی نہ لبھے کائی

عن حذیفة قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الدجال اعور عین الیسری جفال الشعر معه جنة ونار فناره جنة وجنته نار رواه مسلم یعنی روایت ہے حذیفہ رضی اللہ عنہ سے فرمایا حضرت صلی اللہ علیہ وسلم نے دجال کانا ہے بائیں آنکھ سے بہت بالوں والا ہے ساتھ اس کے بہشت اور دوزخ ہے پس دوزخ اس کا بہشت ہے اور بہشت اس کا دوزخ ہے

عن ابی بکرة عن النبی صلعم قال لا یدخل المدینة رعب المسیح لها یومئذ سبعة ابواب علی کل باب ملکان رواه البخاری یعنی روایت ہے ابی بکرہ رضی اللہ عنہ سے فرمایا حضرت صلعم نے نہ داخل ہوگی مدینہ شریف میں ہیبت دجال کی ان دنوں سات دروازے ہوں گے اور ہر دروازہ پر دو دو فرشتے ہوں گے

تن دن کنبے سخت بھوچالوں زمین مدینے والی
جا ملسن دجالے تائیں منسن اسکے گوے
نکلے اک مدینیوں باہر بھری جوانی والا۔
اس تائیں مین ملنا چاہسن ابھی پچھاں کجھ باتاں
کون کوئی بے ادب اجیہا پکڑو اس نوں یارو
ربّ اساڈے حاکم دی تاکیدا سانوں ہوئی
القصہ دجالے اگے جا کر چغلی کھاون
وچ کچہری سامنے اسدے جسویلے اوہ آوے
وچ حدیثاں حلیہ تیرا لکھیا ہے کم فرتانا
ایہ گل سن کے غصے ہوسی بولے نال غضب دے
نوکر چاکر کرسن اس نوں ڈاہڈی مار کوٹائی
اوہ نہ ضیر خلدا پھر بھی اس نوں اوہو بات الاوے
توں کافر دجال نکارا اس وچ شک نہ کوئی
دونا روہ چڑھے پھر اسنوں غضبوں کٹھے لاٹاں
سامنے اسدے چیرن اس نوں سر تے رکھ آری
تابعدار و ویکھو من ہیں اسنوں پھیر جواواں
آکھن اگے صدق اساڈے نال تساڈے بدھے
دونویں پھاٹ اکٹھے کرکے کافر پھیر الاوے
خیریں مہریں اٹھ کھلوسی کلمہ پڑھے نبی دا
ہن کجھ شبہ نہ رہیا تیرا پچھ ٹھیک تینوں آزمایا
پھر سامنے اسدے آکھے مومن ہرگز ذرہ نہ جھکے
یعنے جو کجھ کرنا آہس او وہ سارا کر چکا،
لشکر نوں پھر آکھے کافر تیغاں پکڑ لیاؤ

کہے مومن ڈر کے اوتھوں نکل بھجن فی الحالی
خوف بھوچالوں ڈر کے رسن مرتداں دے ٹولے
لشکر تھیں آپچھے کدھر گیا دجال مکالا
منداجانن گل اسدی نوں اوہ ٹولے بدذاتاں
ہکنے آکھن اوّل ایہ گل سچ لو دسرکارو
میرے سامنے آندے باجھوں قتل نہ کرنا کوئی
آکھے پیش کرو اس تائیں جلدی پکڑ لیاون
سگویں سبھ نشان دجالے ویکھے تے فرمادے
توں اوہا دجال حرامی پتیاں نال پچھاتا
سچ مچ ایہ کوئی دشمن میرا مارو اسنوں چھبے
پھر دجال کہے گا جلدی میری من خدائی
کانا ہو کے رب سداویں شرم نہ تینوں آوے
سبھ احوال تیرے دی سانوں خبر حدیثوں ہوئی
آکھے لے کلوتر اس نوں چیر کرو دو پھاٹاں
دو ٹکڑے ہو جاوے تاں پھر کہے دجال مکاری
تاں پھر سچا منوں مینوں قدرت عجب وکھاواں
پر ایہ قدرت ویکھاں گے تاں ہور عقیدہ ودھے
ہو جا زندہ تاں پھر اس نوں اللہ پاک جواوے
آکھے ٹھیک پچھاتا تینوں ہیں توں اوہا پلیدا
جیوں ندھ مینوں مارجوایا اینویں نبی بتایا
ہن ایہ کافر مول کسے نوں مار جوا نہ سکے
دنبا تھیں ہن ایس کافر دا دانہ پانی مکا
لبھے نہ سدھا ہویا اسدی اچھی بھگت پکاؤ

پکڑ لیا دن تیغاں آکھے اس دی گردن مارو
کس کس تیغاں مارن سارے کجھ تکلیف نہ پاوے
جد سارے وہ اہل اللہ تھکن وال نہ کٹیا جاسی
اوہ دوزخ اسدا مومن کارن باغ بہشت ہو جاوے
کول کھلوتا ویکھے کافر بہت ہوئے شرمندہ
اس مومن دے حق وچہ حضرت پاک نبی فرمایا
پھر دجّال ارادہ کر کے شام ولایت جاوے
ہوسن اگے محمد مہدی وچہ دمشق شہر دے
تا جو جامع مسجد اندر بانگا بانگ الاوے
حضرت مہدی بھی وچہ مسجد طلب جماعت آوسی
اچن چیت منارہ شرقی سوہنی چمک دکھاوے
جد کر کے غور تکن تاہوسی عیسےٰ نبی خدائی
زلفاں اسدیاں ترم ترم کرسن جیوں قطرے شبنم دے
اُپر سفید منارے شرقی فلکوں اُتر بلاوے
باعزت پرسانگ رکھیسن حضرت عیسےٰ لہسی
وقت نماز عصر دا حضرت کروا امامت سادی
حضرت عیسےٰ مہدی تائیں ہو راضی فرماوے
اُمت نبی محمد دی نوں ہیباں بہ براتاں
حضرت عیسیٰ مہدی تائیں پیش امام بناوے
پھیر سلام کریسن دونویں آپس دے وچہ گلاں
چل کریئے سامان تمامی کارن جنگ دجالے
کیتا اج تساڈے تائیں فوجاں دا سر کردا
آپ تسیں خود میرے نالوں ذوالفقار چنگیر دے

جلدی ذبح کرواسانئیں ذن میرے دے ہاتھوں
حکم اللہ تھیں گردن اسدی تانبے دی بن جاوے
اوڑک غصے ہو کے اپنے دوزخ وچہ وگاسی
بھن خلیلے وانگوں اللہ ساری اگ بجھاوے
اس تھیں پچھے اسدے کولوں کوئی نہ ہوسی زندہ
سبھ شہیداں نالوں اس دا درجہ بہت سرایا
پاس دمشق سنے سبھ فوجاں ڈیرہ ونج جماوے
کارن جنگ دجال پلیدے فوج اکٹھی کردے
وقت عصر دا ہوسی ہر کوئی پڑھن نمازاں آوے
اگے مخلوقات بے اوڑک وچہ مسیتی ہوسی
کیا ویکھن جو اسماناں تھیں چن جھلکدا آوے
دو ملکاں دیاں کھنباں اُتے زرد پوشاکی لائی
جاں سر چاوے چھم چھم برسن موتی باغ ارم دے
لے آؤ پرسانگ شتابی لوکاں نوں فرماوے
کر تعظیم محمد مہدی نال ادب دے کہسی
تسیں پیغمبر بھیجے رب دے عزت وڈی تساڈی
ایسا کم امامت والا تینوں اج سُہاوے
رلمل ہک دوجے دے پچھے پڑھدے پنج صلوتاں
آپ پڑھیگا پچھے اسدے مہدی شاہ پڑھاوے
حضرت مہدی کہسی چلو لشکر خانے چلاں
لشکر دی تجویز جو ساری ہوئی تساں حوالے
حضرت کہسی اگوں اسنوں ہیں ایہہ کم نہ کردا
ایہہ قتل دجال مسیح دا ہویا ذمے میرے

پھیر مسلم ... ہووسی
... عیسیٰ ابن مریم ...
... منارۃ البیضاء شرقی دمشق ...
... دن ... اوس
... دے ہووی ... حدیث ...
... مولوی ... دلپذیر
... دی۔

ہکوں ستائیں قتل کریساں کھسساں اسدی شاہی
ئیں بن کوئی نہ مارے اسنوں ایویں حکم الٰہی

تا حضرت مہدی سبھ لشکر دا بھار اپنے سر ہوسی
ایویں باتاں چھپیاں دے وچہ ات گذشتہ کرسی

قتل کردن عیسیٰ علیہ السلام دجال العین را

فجری اٹھ لے حضرت مہدی لشکر سبھ نکالے
بن مریم بھی نکلے باہر کارن قتل دجالے

ہتھ وچہ نیزہ وڈا اتر کھا گھوڑے اوپر سواری
رلمل حملہ کرسن سارے اُپر فوج کفاری

حضرت عیسیٰ جس کافر نوں تیز نگاہ چلاوے
وچ کلیجے لگے اس نوں اوتھے ہی مرجاوے

دم عیسےٰ دا کافراں تائیں چھرا تفنگدا ہوسی
پھڑک مرے اوہ کافر جسنوں اسدی گولی پوسی

بو عیسےٰ دی پہنچے اوتھے جتھے نظر سدھاوے
مومناں تائیں راحت پوے کافر نوں کھا جاوے

ڈاہڈی سخت لڑائی ہوسی دوہاں دھراں وچہ بھائی
کافراں نوں تھرتھل پوے گا نسن کنڈ ولائی

سنے دجال جو حضرت عیسیٰ آیا ہے اسمانوں
ڈر کے نسے کوا جیونکر نسدا تیر کمانوں

حضرت عیسیٰ ویکھے اسنوں ڈر کے نٹھا جاوے
مگرے مگر شتابی عیسےٰ گھوڑے نوں دوڑاوے

شام ولایت ہے اک جاگہ باب اللد سداوے
لد پہاڑ ایہی وچ اوتھے لگے سانگ چلاوے

پڑھ تکبیر رسول خدا دا مگر دل مارے نیزہ
دنداں بھار سٹے کافر نوں ہووے ریزہ ریزہ

خون اسدا پھر حضرت عیسےٰ لوکانوں دکھلاوے
ایہوسی دجال حرامی جیہڑا رب سداوے

ایہوسی مکار جو لوکاں کر کے مکر بھلاندا
ایہوسی جو پوجا اپنی لوکاں تھیں کروندا

ایہوسی جو لوکاں تائیں مارے انے جواوے
ایہوسی جو لوکاں کولوں اپنا حکم مناوے

ایہوسی جو جھوٹ خدائی دعوے کردا ہندا
ایہوسی جو شام ولایت مرسل بن بن بہندا

اہل ایمان کریسن حملے اُپر قوم کفاراں
ہووے ناس یہوداں سندا وڈھ وڈھ کرن سنبھالاں

کئی نسن کئی چھپن جا کے غاراں دے وچہ وڑسن
ہکنی جان بچاون کارن اُپر درختاں چڑھسن

جس غارے وچہ چھپنا چاہسن غارا گوں ملجاوے
اینویں ہر اک رکھ انہانوں دسکے قتل کراوے

چھپن دی کوئی تھاں نہ پاون اوڑک پکڑے جاون
پاوے فتح محمد مہدی دینی جھنڈے لاون

ہکدن پاک نبی دے اگے یاراں سوال الایا
کتنا چر دجال زمین تے رہسی نبی بتایا

چالی روز دجال رہے گا اتنے شر اٹھاوے
دو جا روز مہینے جیڈا تریجا ہفتے جتنا
یعنی اجکل جیڈے ہوسن باقی دے دن سارے
پھر اصحاباں عرض گذاری پاک نبیؐ دے تائیں
حضرت کہیا اٹکل پر پڑھیاں جان نمازاں
بن عربی فرمائے جیونکر جھڑدے روز لوکائی
پھر عیسےٰؑ اتے محمد مہدی رل کے کرسن شاہی
اہل ایماناں مظلوماں نوں دیون مال سوائے
بہت تسلیاں نہال تائیں حضرت مہدی دیسی
حکم کرے پھر حضرت عیسیٰؑ اہل ایماناں تائیں
ہور تمام کفاراں تائیں کرکے قتل اڈاؤ
قتل کراوے ہر کافر نوں جزیہ مول نہ چاہسی
کفر شرک دی بیخ جہانوں حضرت عیسیٰؑ کڈھے
سبھ مخلوق تونگر ہوسی مفلس رہے نہ کوئی
لوکاں دے وچ صلح صفائی دشمنیاں اٹھ جاون
سپ اٹھوئیں ڈنگ نہ کرسن نہ ہر ایذا نہ دیوے
اک بٹا انگور رجاوے سارا ٹبر کھاوے
حیواناں نوں شیر درندے کجھ نہ کہسن ڈردے
جنگ جدال نہ کرسی کوئی گھوڑیاں قدر نہ رہسی
پر پر زمیں زراعت کولوں کھیت ہووے ہر جائی
جاں حضرت مہدی ظاہر ہوسی کہیا نبی حضوری
برساں ست دجالوں اول اپنا حکم چلاوے
عیسیٰ دی خوشوقتی اندر ناواں سال گذرسی

پہلا دن اس سال برابر پاک نبیؐ فرماوے
باقی روزاں دا اندازہ ہوسی پورا اتنا
استدراج دجالوں و دھسن پہلے دن نہ ہارے
حکم نمازاں طول دناں دا یا حضرت فرمائیں
سال مہینے ہفتے جتنیاں گن کے نال نمازاں
پڑھن نمازاں اٹکل اپرا اینویں پڑھسن بھائی
رائج کرسن دنیا اندر دین اسلام الٰہی
ظلم اتے نقصان جنہانوں سن دجال پہنچائے
آکھے فکر نہ کریو کوئی مولا فضل کریسی
سبھ صلیب نصاریاں والی توڑ و کروائیں
مسلم ہوون تاں نہ مارو نہیں تاں مار ونجاؤ
بوزنیاں خنزیراں وچوں کوئی نہ باقی رہسی
ظلم نہ رہسی عدل کماسی بیدبنانوں وڈھے
دنیا دی کوئی چاہ نہ رکھسی حرص دراڈی ہوئی
اک دوجے نوں دوست سمجھن بخل نہ مول کماون
لوکاں تھیں نہ کھاہدے جاسن اتنے لگن میوے
اک انار جماعت وڈی کھاوے تے رج جاوے
بکریاں تے بگھیاڑ اجاڑیں رلکے پھرسن چردے
بیلاں قدر زیادہ ہوسی ہر کوئی ہل وہیسی
کال وبال جہانوں جاسی سکھی سب لوکائی
چالی برساں دی مدت ہوسی عمر انہاندی پوری
اٹھویں سال دجال نکارا فتنہ آن اٹھاوے
انونجہ برساں دا ہوکے کوچ جہانوں کرسی

پچھلا امر خلافت والا سونپ عیسیٰؑ نوں جاوے — عیسیٰؑ کرے جنازہ اس دا باعزت دفناوے
اس تھیں تے پچھے ہووے جگ وچہ عیسیٰؑ دی سرداری — شرع مطابق کرسی اپنا حکم سیاست جاری
عمل قرآن حدیث کراوے نیک طریقہ دسے — پھیلے دین رسول اللہ دا ہر کوئی کفروں نسے

خبر کردن وحی لعیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام بخروج یاجوج ماجوج

اک دن وحی خدا دی طرفوں اچن چیتی آوے — حضرت عیسیٰؑ روح اللہ نوں ایہ پیغام پہنچائے
ڈکی پئی اک قوم زور آور کہیا رب متعالی — ہن اوہ نال اجازت میری باہر آون والی
ڈاہڈے سخت لڑاکے غالب شکلاں وانگ بلائیں — نال انہاندے جنگ کرن دا زور کسے وچہ ناہیں
اک اک مرد انہاندے وچوں ہاتھی چیر سٹیندا — شیر پلنگ انہاندے اگے دم نہ کوئی مریندا
اوپر کوہ پہاڑ شتابی قوم ایہی لے جائیں — لیجاوے پھر عیسیٰؑ اوتھے مومن لوکاں تائیں
تا پھر قوم یاجوج ماجوج جے قیدوں باہر آوے — کر بل کر بل کیڑیاں وانگوں انت نہ پایا جاوے
حضرت نوحؑ دا بیٹا آہا یافث نام سداندا — اُسدی ایہ اولاد تمامی لٹن کسب انہاں دا
پربت ہفت اقلیموں باہر اک دریا ہے بھارا — سردی سخت پون تھیں اسدا پانی ڈاڈھا گاہڑا
کشتی چل نہ سکے اُس وچہ ایسا گاہڑا پانی — وڈے پہاڑ کھلے دو اس وچہ حکمت نال ربانی
پربت طرفوں وچہ انہاندے ہیسی بہت جدائی — دکھن طرفوں نیڑے نیڑے پہنچی وتھ نہ کائی
اُچے بہت حسابوں باہر اک اُبھے اک لہندے — یاجوجی ماجوجی اگے انہیں پہاڑیں رہندے
نکل پہاڑوں آدمیاں نوں موہندے قتل کریندے — جو شے لبھے گھٹ نہ کردے کھیت سبھے اجڑیندے
اک دن شاہ سکندر اوتھوں جا کر لنگھیا بھائی — اسجا گہدیاں لوکاں شاہ نوں آ فریاد سنائی
سُن اے شاہ سلامت ایہ جو اک قوم نکاری — جیوں اموں نہ دیوے سانوں کریں حمایت بھاری
جو بندہ یا ڈنگر ساڈا ہتھ انہاں دے آوے — لٹن مارن کھاون اس نوں دم نہ ماریا جاوے
کر تجویز انہاندے تائیں ڈکو وچہ پہاڑاں — ڈردے ماریاں ساں انہاں تھیں ملیاں وانجہ اجاڑاں
ڈکے باہجہ انہاندے سانوں ہرگز چین نہ آوے — تاں بچساں جے راہ انہاندا بند کرایا جاوے
اوسے ویلے شاہ سکندر لوکاں نوں فرماوے — لوہا تانبا گال شتابی کندھ اُساری جاوے

ما بینکم و بینہم ردما اٰتونی زبر الحدید حتی اذا جعلہ نارا قال اٰتونی افرغ علیہ قطرا فما اسطاعوا ان یظہروہ وما استطاعوا لہ نقبا ۱۲۔

فوجاں اُتے رغبت ساری جلدی شاہ لگائی
وچہ عالم سولھویں پارے دہ فرسنگ لمبائی
اسو پلے وے ڈکے ہوئے اس دیوار وچالے
فرقو فرقی قد انہاں دے اک قد آور بھالے
اکناں دے قد اُچّے لمے جسو بڑا اوہ سوندے
بہت ودھی ولاد اُنہاندی ہر گز گنی نہ جاندی
اتنے بیٹے جنے انہاندی عورت جدوں ویاوے
جیہاں نال چٹن دن سارا کندہ سکندر والی
وقت نبی دے دو انگشتاں موری انہاں بنائی
جدوں انہاندا باہر آونا اللہ مالک بھاوے
رات پئی ہن چٹنے سارے کل فجرے پھر آواں
فجری وی ہشیار یا نتائیں پھر اوہ آن لگاوے
غار وچوں جیوں نکلن کیڑے اوویں باہر آون
ڈنگر بندہ مال زراعت چیز نہ چھوڑن کائی
اوتھے ہے اک چشمہ جس نوں طبری کہن بحیرہ
پانی اسدا ذرہ نہ چھوڑن چکر بھی چٹ جاون
آکھن اسو چہ اگلی وقتیں شاید پانی ہویا
پھر سبھ زمین تے پھیلن موذی ظلم کرن ہر جائی
لبھے باجھوں دُنیا اندر اساں نہ چھڈیا کوئی
پھر اوہ احمق اسماناں ول تیر چلاون لگن
ویکھ کہن مخلوق فلک دی قتل تمامی ہوئی
اوپر طور پہاڑ ہووے گا عیسےٰ رب دا پیارا
کھاون پیون کارن اوتھے چیز نہ لبھے کائی

انہاں پہاڑاں جتنی اُچی محکم کندھ چڑھائی
چوڑی گز پنجاہ تے اُچی دو سو گز بنائی
باشک نانگ پہاڑاں دے او کہاں خوب اک مکائی
اکناں دے قد بالکل چھوٹے گٹھاں چار پیائے
اک کن اُپر کر دے دوجا ہیٹھ وچھا کے سوندے
دو سو پورا بیٹا جندی اِک اِک رن اُنہاندی
وانگوں پھل انگور انہاندا انت حساب نہ آوے
رات پوے تا پھیر برابر کرد اللہ والی
محنت وز کر یندے اجنک اوہ نہ بنیا کائی
اِک رئیس انہاندا آہیں ایہ الفاظ الاوے
انشاء اللہ نکلن کارن رستہ آن بناواں
برکت انشاء اللہ دی تھیں اوہ رستہ کھل جاوے
جو شے ملے انہاں نوں تائیں چائی پٹی جاون
اینویں طبرستان ولایت آگے پہنچن بھائی
دس کوہ لماں دس کوہ چوڑا پانی رہے کثیرہ
پچھلیاں صفاں انہاندیاں لنگھن بالکل سکا پاون
اینویں آپس وچہ رلمل گلاں کرسن گویا
شام ولایت جا کے کہسن چیز نہیں ہُن کائی
چٹ کر آہن یا سارا دھرتی خالی ہوئی
نال لہو دے ہو آلودہ تیر اُنہاں دے ڈگن
دہرت فلک دوچہ ساڈے باجھوں ہور نہ رہیا کوئی
نالے اہل اسلام تمامی کرسن تنگ گزارا
اِک ہزار دینار دوں ویسی گائیں دا سر بھائی

ف — انگلیاں بنہ گلاں لئے ودیاں لمیاں کناں [illegible] ... اسی زمانے وانگ اعلم ۱۲ [illegible]

لوک تمامی اللہ اگے رو رو آہیں بھرسن
بڑا رحیم خداوند باری سُنسے انہاندی زاری
اوہ پھوڑا سخت ہووےگا ڈاہڈا اس تھیں سبھ مرجاون
لوتھاں سبھ انہاندیاں تڑکن گند اٹھیون بھارے
کرن دعایاں یارب سایاں یہ سر درد ونجائیں
جو کجھ کھا سکن کھا جاون باقی سبھ اٹھاون
اس تھیں پچھے چالی روزاں اللہ مینہ برساوے
سبھ زمین ہووے تروتازہ کھیت جمن پاکیزہ
لوکاں دے وچہ صلح صفائی حسد بغض ہٹ جاون
ہر ہر جا گہ پھیلے جگ وچہ دین محمد والا
تیر کمان یاجوجی خلقت مُدت بالن بالے
چنگے عمل کماون سارے مومن نیک ادائیں
ست برساں تھیں پچھے پھر کجھ جاسی بدل زمانہ
برس پنتالی حضرت عیسیٰؑ دنیا وچہ لنگھاوے
دنیا اندر عدل کماوے آخر لد سدھاوے
پھر میمون خلیفہ عادل اس تھیں پچھے آوے
ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرمایا
مہدی وانگوں عادل ہوسی زمین عدل تھیں بھرسی
اس تھیں پچھے کتنے حاکم دنیا اندر ہوسن
دینی علم نہ پڑھسی کوئی جہل بھو کھنڈ جاوے

عیسیٰؑ کرے دعائیں مومن آہیں آہیں کرسن
اُپر قوم یاجوج ماجوجاں بھیجے اک بیماری
اہل اسلام خدا دے پیارے ذرہ دکھ نہ پاون
اس گندوں پھر کالے پوسن مومن رب دے پیارے
کوہ قافوں مڑ بھیجے اللہ سیمرغاں دے تائیں
وچہ دریاواں سٹن چاکے صاف زمین کر جاون
غون انہاں مرداراں والا اس بارش تھیں جاوے
کمی نہ رہسی چیز کسے دی میوے عجب لذیذہ
سکھی وسن لوک تمامی مرضاں چھوڑ سدھاون
نہ کوئی کافر مشرک رہسی نہ کوئی بدعت چالا
نیزے برچھے چھتاں اوپر لوک چڑھیسن بالے
ایسے طور آرام رہیگا ستاں برساں تائیں
آلفسانی گلاں نکلن ظاہر وچہ انساناں
کرے نکاح زنانی اُسنوں بیٹے رب دکھاوے
پاک نبیؐ دے روضے اندر قبر بنائی جاوے
ہوسی اوہ قحطان نسل دا جہجاہ نام سداوے
ہوسی نہیں قیامت قائم جدتک اوہ نہ آیا
جتنی مدت کرے حکومت خوب عدالت کرسی
ہولی ہولی کفر شرک دیاں رسماں اٹھ کھلوسن
نویں سروں پھر اگلی حالت کفروں دھماں پاوے

بیان خسفِ ثلثہ و ظاہر شدن دُود

وچہ زمین دے تنی جائیں اُترے قہر خدائی
اجن جیت زمیں دے ٹکڑے نگھر جاسن بھائی

اک لہندے تے دوجا چڑھدے تیجا غرب وچالے — جو رہئے تقدیروں منکر ہوون غرق مکالے
پھر اسمانوں ظاہر ہوسی ڈاہڈی دھوآں دھاری — طرف زمین دے چلدی آوے کجے دھرتی ساری
ڈرسن لوک نہایت اس تھیں کنب وننجے دل ہر دا — دھندوکار اندھار غباروں پتہ نہ لگسی گھر دا
مسلم لوکاں نزلہ لگے بند دماغ ہوجاون — کافر اتے منافق ڈاہڈے بیہوشی وچہ آون
ہکرات ہکدینہ بکڑے رہسن اس سختی وچہ بھائی — بعضے دو دن بعضے تن دن ہوسی پھیر رہائی
آپو اپنی حالت اُپر ہر کوئی قائم تھیوسے — چالی روز زمین دھواں جاوے تا آسمان دسیوے

بیان طلوع آفتاب از مغرب

بھارا یہ نشان قیامت وچہ حدیثاں آیا — مغرب طرفوں سورج چڑھسی پاک نبیؐ فرمایا
دینہہ جیں قید ہوون اسمانے وچہ ذوالحجہ مہینے — لمی رات نہایت کالی ہوسی اُپر زمینے
دو راتیں جیں قید رہے گا سورج بھی تن راتیں — کلمل آون لوک تمامی اُٹھ اُٹھ پاون جھاتیں
لڑکے بالے رون چیکیں شور کرن چوپائے — تناں راتاں جیڈی ہکو رات بنائی جائے
ہر اک بندہ کرے تعجب رات ہوئی کیوں لمی — مڑ مڑ جاگن اُٹھ اُٹھ ویکھن اجے اینہا ہیں دھمی
کی ہویا اج سورج تائیں دنگ رہن سبھ بندے — توبہ توبہ پکارن ڈر کے کیا چنگے کیا مندے
کر کر صبح اڈیکاں خلقت ڈاہڈی اکتی ہوسی — اجن جیہی مغرب طرفوں سورج نکل کھلوسی
نکلے گا کم صورت ہو کے سورج چھنیاں ہویا — اگلا زیب نہ ہوسی اس دا کوہجا بنیاں ہویا
غیبوں ہک آوازہ آوے ہووے حکم الٰہوں — وج گیا در توبہ والا اللہ دی درگاہوں
ایسا اوہ آوازہ ہوسی ہر اک جگہ سنیوسے — اس تھیں بعد کسے دی توبہ مول قبول نہ تھیوسے
سن کے اوہ آوازہ کافر کل ایمان آنہیں — ایپر اوہ ایمان انہاندے ہرگز نفع نہ دیسن
دفتر مقبولیت والا جس دم بند ہوجاوے — پھر درخواست پلاں ہی فقیر اہر گز کم نہ آوے
توبہ دے دروازے دی تفصیل نبیؐ فرمائی — جنت دیاں دروازیاں وانگوں ہے دروازہ بھائی
طاق سنہری اسدے تائیں رب لگائے ہوئے — لعل جواہر ہیرے موتی اوپر جڑائے ہوئے
ستر سال دا پوا رستہ ہے اسدی چوڑائی — لہندی طرف ایہی اوہ بھائی خوبی حد نہ کائی

اس دروازیوں لنگھے جا کے خالص توبہ سچی — تے ہو جاوے ڈاڈھا یوں جسدی توبہ کچی
حضرت کہیا نصوحی توبہ اوتھوں لنگھنا پاوے — کہیا معاذؓ نصوحی توبہ کس نوں بولیا جاوے
تا پاک نبیؐ فرمایا ایسا عیبوں باہر آوے — جیونکر دودھ تھناں تھیں نکلے پھیر نہ اندر جاوے
ایہ توبہ مقبول نصوحی اس نوں کہیا جاندا — اس دروازے وچوں اس نوں اللہ پاک لنگھاندا
اسدن اس دروازے تائیں جبرائیل مرسی — دونویں طاق اکٹھے کر کے ڈاڈھے سخت بھڑسی
جاں کجھ وتھ رہے دوہاں وچ کہسی ملک ربانا — توبہ دی مقبولی دا اج ویلا وقت وہانا
جدسورج پھر اُچا آوے پھیر چھپاں ہٹ لہسی — اس تھیں بعد ہمیشہ وانگوں سورج چڑھدا رہسی
نور برابر ہوسی اس دا جیونکر اگے ہوندا — اس تھیں پچھے ویکھو دابہ زمیوں باہر آوندا

بیان ظہور دابۃ الارض وکیفیت آن

صفا پہاڑ جو کول مکے دے جاسی پھٹ بھو چالوں — تا اوہ دابہ باہر آوسی رب دے حکم کماوں
اس تھیں اگے بھی دو واری چرچا اسدا ہوسی — پہلے یمن ولایت اندر ظاہر نکل کھلوسی
پھر کجھ مدت گم ہو جاوے خبر نہ کوئی پاوے — دوجی وار نجد وچہ نکلے پھر جلدی چھپ جاوے
پھیر صفا پہاڑوں دابہ نکلے تریجی واری — سر اپنے تھیں مٹی جھاڑے ویکھے خلقت ساری
صورت اسدی پاک نبیؐ تھیں ابن زبیر بناندا — سر اس دا ہے گاہیں وانگوں چہرہ آدمیاں دا
شتر مرغ دے وانگوں اسدی گردن لمی بھائی — سینہ شتر تے رنگ بدن دا چیتر دے وانگ پھائی
ہتھ اسدے دو باندر وانگوں پیر مثال اوٹھاندے — جُثے اُپر پشم نہایت قد دراز بتاندے
اکھیں نیز تے چال نرکھی بات فصیح الاوے — چلن لگیاں اُپر زمین دے چاہے پیر لگاوے
سنگ اسدے دو گوتن وانگوں کُن ہاتھی دکھائی — دوہاں سنگاں اسدیاں اندر تن کوہ وتھ بھائی
تن دہاڑے رہے نکلدا دابہ زمیوں باہر — تریجا حصہ جُثے اس دا جے نہ ہوسی ظاہر
جسویلے اوہ چلن لگے چلے وانگ ہوائی — پہنچ نہ سکے اسدے تائیں کوئی خلق خدائی
ہتھ اسدے وچہ عاصا ہوسی حضرت موسیٰؑ والا — نالے مُہر سلیمانؑ والی بخشے رب تعالے
مومن دی پیشانی اوپر عاصا اوہ لگاوے — اس تھیں چہرہ مومن سندا اُجل وانگوں ہو جاوے

مُندری شاہ سلیمان والی اوہ جو نال لیاوے
کافر دے نک اُپر اس دی مُہر لگاندا جاوے

شکل کفاراں پھٹے اس تھیں رنگ سیاہ مُنہ کالے
ڈاہڈے خجل ہوون اس مُہروں کُفر کماون والے

مومن کافر نکھڑن سارے آپو آپ عیاّنے
چھپیا مُول نہ رہسی کوئی ہرگز وچ جہانے

ایہ نکھیڑا کر کے دابہ جدوں فراغت پاسی
حکم اللہ تھیں دُنیا اتوں پھر غائب ہو جاسی

بیان وزیدن بادِ سرد در دُنیا و فوت شدن اہل ایماناں

دابیوں پچھے دکھن تھیں اک گُھلسی وا ٹھردی
قتل کریسی ہر مومن نوں اوس واؤ دی سردی

مُسلماناں نوں بغلاں تھلے درد کمال اٹھیوے
کجھ ایمان بھی ہوسی جس وچ اوہ بھی مُول نہ جیوے

نیکوکار تے چنگ چنگیرے اوّل بار کھپاوے
باغاں وچوں پھُل جیویں کر باد خزاں اُڈاوے

اہل ایمان نہ دنیا اندر ڈھونڈیاں لبھّے کوئی
بے دینی تے بے ایمانی جگ وچ بہتی ہوئی

اس تھیں پچھے لوکاں تائیں ملن شیطان مکاری
بُت پوجاون شرک سکھاون کرن پلیدی بھاری

پتھر رکھ تے ہور جناور کرن کلاماں سارے
بندریاں وانگوں گلاں کرسن کہیا نبیؐ سُہارے

پھر حبشی لوک کریسن آگے جگ اندر سرداری
حاکم بن کے حکم چلاون اوپر دُنیا ساری

بیت اللہ دی کرن بے ادبی کعبہ توڑ گراون
ظلم کماون فتنے پاون سُتیاں کلاں جگاون

قرآن مجید دے حرف تمامی ورقاں تھیں اُڈ جاون
خالی ورقے رہسن پچھے نہ کوئی پڑھن پڑھاون

حافظ قاری کوئی نہ رہسی نہ کوئی ذکر کماوے
اللہ اللہ کرنے والا نظر نہ کوئی آوے

راہاں وچ زناہ کریسن رنّاں نر ذنکارے
کُتیاں وانگوں ہر بندے نے شرم حیا اُتارے

جو کوئی کہسی ایتھوں ہٹ کے کر لو ایہ بُرائی
وڈیاں نیکاں دے وچ اسنوں لوگ گنیسن بھاری

حضرت کہیا جویں تساں وچ ہے بُوبکر سوہارا
ایویں وڈیاں شراں والا اسنوں سمجھن یارا

کمی رہے اولاداں اندر کرن جماع بہتیرے
عدل نہ رہسی حاکماں اندر کرسن ظلم گھنیرے

شہر ہوون برباد تمامی وانگ پنڈاں رہ جاون
تے پنڈ تمامی اُجڑے پُجڑے ڈِگے نظری آون

لٹن کھسن کسب بناون قحط پوے جگ سارے
نالے سخت وبا ملک وچ آ کے پیر پسارے

کھاون جو گا انّ نہ لبھے کال اجیہا پوسی
ابر شام ولایت اندر ہر شئے سستی ہوسی

ف ابوسعید خدری رضی تھیں روایت ہے کہ فرمایا حضرت نے قسم ہے اس ذات پاک دی کہ جس کے ہاتھ میں میری جان ہے قیامت قائم نہ ہوگی جب تک درندے لوگوں سے باتیں نہ کریں گے اور کوڑے کا دستہ اور جوتی کا تسمہ باتیں کرے گا اور آدمی کی ران اس سے اس کی عورت کا حال جو اس کی پیٹھ پیچھے گزرا ہوگا کہدے گی ۱۲ دلپذیر

اکثر بندے چھوڑ گھراں نوں شام ولے ٹرجاون
اوتھے ہی رنج کرن بسیرے اپنے وطن بھلاون

بیان ظاہر شدن آتش از طرف جنوب

پھر یمن ولوں اک آتش نکلے لوکاں مار بھجاوے
لوک اگے اوہ پچھے دوڑے چلی چلی جاوے
خلقت سبھ گھراں تھیں نکلے چھوڑن جماجائیں
ڈاہڈی دہشت ہیبت اسنتھیں آوے لوکاں تائیں
جتھوں نسن آتش نگرے ڈاہڈی بھاجڑ پوسی
تھکن لوک دوپہراں ویلے اگ بھی ٹھہر کھلوسی
پچھلا پہر ہووے تا آتش پھر لوکاں ول دھاوے
لوک اگیرے نسن اس تھیں رات اگوں منہ آوے
راتیں بھی تھم جاوے آتش لوک بھی ڈیرے لاون
فجری فیر نساوے اینویں شام ولایت جاون
جاں اوہ آتش شام ولایت لوکانوں پہنچاوے
تدوں نہاندا پچھا چھوڑے لوک گھرانوں جاوے
اوتھیں پچھے خلقت اندر بہت ہوسی آبادی
کال وبال سبھے ہٹ جاون لوک کرسن شادی
چار ورھے یا پنج نہایت خلقت عیش کریسی
تا پھر اسرافیل فرشتہ وچ قرنا پھوکیسی

بیان نفخۂ صور یعنی دمیدن اسرافیل بحکم رب الجلیل در قرنا

اچن چیتی ہک آوازہ سنسی خلقت ساری
چن محرم داند ہوسی تے دیہنہ منگل واری
روز جمعہ تے فجرے ویلے دن عاشورے بھائی
اپنی کمیں کاجیں شاغل ہوسی کل لوکائی
لماں تے باریک نہایت اک آوازہ آوے
ساری خلقت وچہ سنیوسے دم دم وڈھدا جاوے
نیڑے دور تمام زمیں تے ہکو جیہا سنیوسے
خلقت نوں حیرانی بہتی اوس آوازوں تھیوے
پھر بدل وانگوں گڑکن لگے رعد جویں گڑکاوے
سارے عالم نوں اس ویلے ڈاہڈی دہشت آوے
بندے طرف جنگل دی نسن چھوڑ مکانا تائیں
تے دوڑ اجاڑوں شہریں آون جنگل دیاں بلائیں
سخت پوے تھرتھل زمیں وچ ڈگن محل منارے
آدم جن جناور وحشی تھر تھر کنبن سارے
حملاں والیاں حمل سٹیسن ایسا زلزلہ آوے
دودھ پلانا بچیاں تائیں ماواں نوں بھل جاوے
شور پوے دریاواں اندر مارن جوش اچھلاں
کنڈھا نظر نہ آوے کوئی سن آخر دیاں گلاں
دھرتی ساری پاٹن ڈھکے ست انبر بھی نالے
تارے ٹٹ زمیں تے ڈگن پربت چلن والے

سبھ پہاڑ اڈائے جاسن وانگوں ریت غباراں
رلمل جڑ ہاں تھیں ذرّہ ذرّہ پھیلن وچہ سنساراں

دھند و کار گھلے چوطرفوں جگ اندھیری چھاوے
تیوں تیوں اوہ آوازہ کڑکے دونا ہوندا جاوے

سبھ مخلوق فناہ ہو جاسی باقی رہے نہ کوئی
زمیاں تے آسمان نہ رہسن ہر شئے فانی ہوئی

ایپر ہک ابلیس نکارا پھرسی جان لکاندا
ملک الموت فرشتہ اُسنوں ہر جا پھر ڈھونڈاندا

ہیٹھ زمین دے چھپے ہوندی چوٹیوں پکڑ کڈھیسن
گرزاں پکڑ فرشتے اس نوں سر دے وچہ مریسن

جتنی سختی جان کندن دی کل خلقت نے پائی
اتنی سختی کرکے کڈھن روح اُسدے نوں بھائی

اس تھیں پچھے سبھ فرشتے مرجاون گے بھائی
اٹھاں چیزاں باہجوں قائم چیز نہ رہسی کائی

لوح قلم تے دوزخ جنت ہور ارواح تمامی
بھی قرنا نہ فانی ہوسی کرسی عرش گرامی

بعضے آکھن ایہ بھی لحظہ فانی ہوسن بھائی
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ویکھ کلام خدائی

لحظے پچھوں پھیر انہا نوں قائم کیتا جاوے
جاں کوئی چیز نہ رہسی جگ وچہ اللہ خود فرماوے

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ پکارے غالب حکم الٰہی
یعنی اج دہاڑے اندر ہے کسدی بادشاہی

کتھے گئے جو دنیا اندر مارن دم بشہا نے
جھوٹھے دعوے بندہ ربانی آخر لدّ سدہانے

کوئی جواب دیسی اگوں نہ کوئی حاضر آوے
تا پھر اللہ مالک آپے آکھ جواب سناوے

لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ جو ایہی ملک خدائی
اوہ ہک اکلا غالب ہر تے ہور شریک نہ کائی

جس دی شاہی اندر کوئی خلل فساد نہ آوے
اوہ سچّا شاہنشاہ حقیقی کدی زوال نہ پاوے

کتنی مدّت باجھ خدا تھیں ہر شئے فانی رہسی
نویں سروں پھر خلقت کرنی اللہ مالک چاہسی

بیان اعادۂ مخلوقات از سر نو و آغاز روز محشر

سبھ تھیں اوّل پیدا ہوسن ملک مقرّب چارے
بعد انہاں تھیں زندہ ہوسن ہور فرشتے سارے

پھر اسمان کھلائے جاسن اُچّے وچہ ہوائی
صاف زمین کرے رب پیدا حد حدود نہ کائی

نہ دریا سمندر ہوسن نا ایہ رکھ پہاڑاں
وستی شہر نہ ہوسی کوئی ہوسن کل اجاڑاں

عجب الذنب ایہی ہک ہڈی ہندیاں کمر وچالے
اُس ہڈی تھیں آدمیاں نوں اللہ پاک جوالے

اوہ قبراں اندر بھرے نہ بھجے ثابت رہے مدامی
روز قیامت اوس ہڈی تھیں بننے وجود تمامی

روایت ہے عبد اللہ بن عمر [illegible] تھیں جو فرمایا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم قرناں نفخ ثانیہ [illegible] پھونکیا جاسی [illegible] شریف [illegible] مشکوٰۃ [illegible] والترمذی وابو داؤد ۱۲ [illegible] عجب الذنب [illegible] ہڈی [illegible] الیوم [illegible] نفخ [illegible] ینزل اللہ من السماء ماء فینبتون کما ینبت البقل قال ولیس من الانسان شی الا یبلی الا عظما واحدا وھو عجب الذنب ومنہ یرکب الخلق یوم القیامۃ متفق علیہ وفی روایۃ لمسلم قال کل ابن آدم تاکلہ التراب الا عجب الذنب منہ خلق وفیہ یرکب [illegible] اللہ تعالیٰ [illegible] عجب الذنب [illegible] مرکب ہوون گے [illegible] دا پیدا کیتا جاوے گا تے وچہ ایسے مرکب کیتا جاوے ۱۲ مشکوٰۃ۔

بحر حیات الٰہی اک چشمہ ہیٹھ عرش دے جاری — وانگ منی دے پانی اس دا کیتا اللہ باری!
اس چشمے دا پانی اللہ مینہ وانگوں برساوے — چالی روزاں رہے برسدا سب زمین بھر جاوے
یاراں گز برابر اُچا چڑھ جاوے گا پانی — ماس چڑھے سبھ ہڈیاں اُتے بُت بنن انسانی
اسرافیل فرشتے نوں پھر حکم کرے رب سائیں — رُوح سبھے قرنا وچہ پاکے پھوک شتاب چلائیں
داخل کر کے رُوح قرنا وچہ پھوک فرشتہ مارے — آپو اپنیاں بدناں اندر وَل نکل وڑن سارے
اپنے اپنے قالب داخل ہوسن حکم خداؤں — جتنے رُوح ہوونگے اتنے چھیک ہوسن قرناؤں
بیت مقدس والی جائی اسرافیل کھلوسی — مسلماناں دیاں رُوحاں اُتے نور چمکدا ہوسی
کافراں دے رُوح نیلے کالے ہوسن اوس دہاڑے — شکل ڈراؤنی بنکے دوڑن جُتیاں دیول سارے
جاسی پھٹ زمین تمامی مُردے زندہ تھیون — دہشت دے بھر لائے ہوئے کُنبان وانگ اٹھیون

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَإِذَا هُمْ مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ۝ قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ۝

اسرافیل جدوں قرنا وچہ دُوجی پھوک چلاوے — اُبھر دوا ہے اُٹھ قبراں تھیں سبھ کوئی رب وَل آوے
کافر ہو ہار مانی کہسن سانوں کس جگایا — ہائے افسوس اساڈے تائیں قبروں کس اُٹھایا
کہے فرشتہ ایہ اوہ وعدہ جو کیتا رب باری — سبھ پیغمبر گئے کو کیندے اُٹھنا دوجی واری
پہلے نفخے نوں جد مدت چالی برس وہاوے — تا ایہ دُوجا نفخہ وچہ خلقت رب جواوے
ننگے پنڈے قبراں وچوں اُٹھسی سب کوئی — پہلوں کفن ہووَن پھر لہسن اکے دایت آئی
جیونکر پیٹ مائی تھیں جمے ایویں اُٹھن سارے — دنیا وچہ نہ یان جو پہنے سارے رب اُتارے
اُنہاں کانالو ہلا منڈا اوتھے کوئی نہ ہوسی! — داڑھی مچھاں ختنے باجھوں ہر کوئی اُٹھ کھلوسی
جس عمر دا مرسی کوئی اوسے عمراں جیسی! — جیہڑا شغل کریندا مرسی اوسے شغل اُٹھیسی
حاجی تلبیہ پڑھدے اٹھن جو وچہ تلبیہی مرسے — وچہ نماراں اٹھن جیہڑے فوت نمازیں ہوئے
قرآن شریف دی منزل پڑھدا جو کوئی مرسی — اوسے حالت دے وچہ اس نوں اللہ پیدا کرسی
ہوسے شہید جو راہ اللہ وچہ خون انہاندا دگے — خوشبو مشک دے جُملے آون جیوں کستوری لگے
وچہ جہاد جو مومن مویا لڑدا نال کفاراں! — پڑھ تکبیراں اُٹھسی اونویں کردا مار و ماراں

جو کوئی وچہ نشے دے مرسن پی کر مدھ پیالے
اوسے طرح اٹھیون اُسدن سر گردان مُکالے

دین بیہودہ کردی مرسی جیہڑی رن مُکالی
گُنتی بنکے بھونکدی اُٹھسی دوزخ جاون والی

ایہ مدّاح پسان ہیرو چارا پاک نبیؐ سرور دا
انشاءاللہ اُٹھسی قبروں مدح رسولی کردا

بیان برخاستن مخلوقات از قبور و روانہ شدن بمیدان حشر

سب تھیں اوّل پاک محمدؐ اُٹھسی حشر دہاڑے
ریش مبارک صاف کرے تے سر تھیں مٹی جھاڑے

پیڑ براق بہشتاں وچوں جبرائیلؑ لیاوے
زین سنہری لُس لُس کردی ناز کریندا آوے

مُنہ اُس دے کڑیالہ سوہنا سبز زبرجد والا
ملک پیادے اگے پچھے زینت زیب کمالا

اس دے اُپر کرن سواری پاک محمدؐ سائیں
واگ پھڑن رضوان فرشتے چلے جائیں جائیں

اُوٹھاں اُپر کرن سواری حسنؓ حسینؓ شہزادے
مومن نیک بھی چڑھ کر جاسن عاصی پیر پیادے

سوہنی صورت بنکر آون عمل جو نیکو کاراں
مومن اپر انہاندے چڑھ کے رسن سنگ سواراں

ڈاہڈی کوہجی شکل بناون عمل کفاراں والے
قبروں نکلدیاں کافروں جاون گھبر دوالے

اُپر انہاندے چڑھ کے جاون ہوسن ڈاڈے بھارے
کافر ہیٹھ انہاندے ہوسن جاسن چھٹ بنگھارے

کراماً کاتبین بھی ہوسن ہر بندے دے سنگی
اہل ایماناں نوں اسو یلے دین بشارت چنگی

آکھن ڈرو نہ جھکو ہر گز غم ونجا ہو سارے
ملے بہشت تساڈے تائیں ہوسن پار اُتارے

کافراں تائیں آکھن چلو دوزخ دوڑ شتابی
لا بُشریٰ اج مُول تسانوں ناہیں کوئی شادابی

ڈاہڈی سوہنی خوشبو چھوڑن مومن نیک نمازی
ایویں روزے داراں کولوں خوشبو آوے تازی

وضو والے عضو تمامی چمکن وانگ بدر دے
فرق و فرقی نور ہووے گا ہکناں وانگ قمر دے

ہکناں تائیں نور ہووے گا جیوں سورج آسمانی
ہکناں جویں ستارے نوری چمکن مُکھ نورانی

ملسی نور ایماناں موجب ٹھیک انصاف خدا دا
جیوں جیوں مومن پختہ ہوسی تیوں تیوں نور زیادہ

صدقے تے خیرات جو کوئی للہ خاص کماوے
روز قیامت اس بندے نوں بنکے ڈھال بچاوے

حافظ دے ماپیو نوں سر پر تاج پہنایا جاوے
شان حافظ دا حدوں باہر جیکر عمل کماوے

بھی کلمہ توحید قیامت ڈھال عذابوں ہووے
اگوں پچھوں سجیوں کھبیوں کر کے اوٹ کھلووے

بھی چنگے عمل زیادہ جسدے چنگیاں سنگ اٹھیوے — تے مندے غالب ہوون جسدے شکل بُری اوہ تھیوے
وکھو وکھرے ٹولے بن کے وچہ میدان کھلوون — بُریاں کماں والے وکھرے نیک علیحدہ ہوون
وکھری صف بنا کر آون جیہڑے لوک نمازی — سخیاں دا بھی ٹول علیحدہ جُدا کھلوون غازی
سوہنا اک نشان ہووے گا حاجیاں لوکاں تائیں — تے ذاکر صابر شاکر وکھرے ٹولے نیک جزائیں
ایویں بُریاں عملاں والے وکھو وکھرے آون — چغلاں ظالماں ٹھگ بازاں دیاں شکلاں وگڑ جاون
جو نال قرآن انکار لیاون شکل بنن خنزیراں — باندر شکل نمیمت والے آون گھت وہیراں
جو نال ظلم دے مال یتیماں کھاون دوزخ جاون — سخت انگارے آتش والے پیٹاں دے وچہ پاون
سُود بیاج دے کھاون والے اٹھن روز حشر دے — جیوں جِنّاں دے بھنے ہوئے اُٹھن فتنہ کردے
ڈگ ڈگ پوسن اٹھدے ہوئے الٹے ٹنگ کھلارن — بنن پہاڑ بیاجی رقماں اُٹھ اُٹھ ٹکراں مارن
کیڑیاں وانگر دِسن عاجز لوک تکبّر والے — لتّاں ہیٹھ لتاڑے جاون بہت ذلیل رذالے
جو منگن پِنّن کسب بناون چھلتے مُنہ انہاندے — ماس تمامی اُڈیا ہویا ہڈ نرے دِسیاندے
ناحق خون کریندے کولوں لعنت غضب خدائی — دوزخ وچہ عذاب ہمیشہ ہوسی نہیں رہائی
ٹھک گھنگہار سٹے کوئی بندہ مُنہ قبلے ول کر کے — اوہا ٹھک موہیں پر ہوسی جدوں اٹھیسی مر کے
جو دو رناں دا خاوند ہو کے اکو سیہا نہ جانے — ادّھا ثابت ہوسی ادّھا جکڑیا قہر ربانے
اگ دیاں دو جیبھاں ہوسن شخص دو گلے تائیں! — جو چھو کنڈی گلہ کریندا مُنہ تے کرے ثنائیں
جو ناحق بندہ نال ظلم دے دھرت بیگانی کھسے — ست زمین دا اتنا ٹکڑا گل اسدے وچہ پھسے
دنیا وچہ حیوان کسے دا جو چوری کڈھ کھڑسی — روز حشر اوہ ڈنگر اسدی گردن اُپر چڑھسی
لے نے نام بُلاوے ڈنگر سائیں اپنے تائیں — لبھ ہیا ایہ چور اساڈا آ تیسنوں پکڑائیں
باجھ ضرورت چاوڑ کر کے محل پواوے کوئی — روز قیامت اُٹھسی ماڑی سر پر چکی ہوئی

قال اللہ تعالیٰ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ ۝

جو سونا روپا جمع کرن تے رب دے راہ نہ لاون — مال زکوٰۃ نہ دین تنہاندے مال تپائے جاون
سیخاں وانگ تپا کے اس نوں متھے وچہ پارن — جو ویکھ سوالی متھا ڈھیلے بہ دکھ اونہاں کارن

پھر دوہاں پاسیاں وکھیاں دے وچہ تتی سیخ چبھون
پھر کنڈی دے وچہ مارن اس نوں سیخ جو تتی بلدی
جو ڈنگراں مال زکوٰۃ نہ دیوے ڈنگر اسپر چاہڑن
سُم اُنہاں دے تیز کٹاروں جُسّے دے وچہ وجسن
جو دنیا وچہ سردار سداوے عدل نہ مول کماوے
جو پڑھ کے علم نہ مسئلہ دسّے حق چھپاون والا
بھی جو بندہ معنے مصحف گھڑکے دلوں بتاوے
بے فرمانی ماں پیو سندی جیہڑے لوک کماسن
رشوت خوراں روز قیامت شکل بنے جیوں خوکاں
غیبت والیاں کھچ کڈھسن جیبھ کیاڑی ولّوں
پنجاہ ہزار ورھے دا ہوسی روز قیامت بھائی
ساریاں اُمتاں آپو اپنیاں نبیاں کول کھلوسن
دہشت ناک نہایت بجلی اسماناں تھیں کڑکے
سورج آن کھلووے سر تے دھپ قہر دی سارے
فرقو فرقی چلے بنگھارا ہر بندے دے تائیں
عام وچارے وچہ بنگھارے گڈیاں تیک کھلوسن
بعض گناہیں سینے تائیں بعضیاں گل گل کرسن
بھکھ پیاسوں اُس دن بندے عاجز آون سبھے
مومن خاک زمینوں لیکے مُنہ وچہ پھکے مارن
حلوے وانگوں لذت دیسی اوہ مٹی من بھانی

جیہڑے ویکھ سوالیاں تائیں پاسہ پھیر کھلوون
مسکیناں دی عرض نہ سُندا اکڑ کرین اجلدی
بیٹھ اسنوں کھلوئے وانگوں سُنبھاناں لتاڑن
نالے اوہ بھجدے بھجدے رجن انج تمامی بھجسن
دونویں ہتھ گلے وچہ بدھے پکڑیا جکڑیا جاوے
مُنہ اس دے وچہ دتا جاسی آتش دا اکڑیالہ
ایہو حال ہووے گا اسدا دوزخ دھکے کھاوے
روز قیامت اندر سارے اکٹھے کیتے جاسن
پیر فریبی گونگے ڈورے کوئی نہ سُنسی کوکاں
دند شرابیاں سگاں وانگوں اگ سٹریسی تلوں
نیکاں نوں معلوم نہ ہوسی بُریاں شامت آئی
ہر فرقے دی جُدا علامت ٹولے ٹولے ہوسن
سُندیاں سار کلیجہ جس تھیں ہوسی پھڑکے پھڑکے
گرمی دی کوئی حد نہ رہسی چوچو پون بنگھارے
خاصاں نوں پیراں دیاں تلیاں اوہ بھی بھجسن ناہیں
بعضے پنیاں گوڈیاں تائیں بعضے لک لک ہوسن
بعضے عاصی مُنہ تک آون کافر ڈُب مرسن
کُفاراں نوں کھاون جوگا ہرگز کجھ نہ لبھے
اوہ پیدا مٹھا کرے الٰہی اہل ایماناں کارن
تریہہ لگے تا پیون مومن حوض کوثر دا پانی

ف روایت ہے بخاری اتے مسلم دے ابو سعید خدری تھیں فرمایا حضرت صلعم نے تکون الارض یوم القیامۃ خبزۃ واحدۃ یتکفاۃ الجبار بیدہ۔ آکھیا یعنی ہووے گی زمین دن قیامت دے اک روٹی جو تیار کرے گا اللہ تعالیٰ نال ہتھ قدرت اپنی دے جیوں تیار کردا ہے کوئی تساں وچہ سفر دے واسطے اہل بہشت دے ۱۲

ف عبد اللہ بیٹے عمر دے تھیں روایت ہے کہیا اس نے جو فرمایا پیغمبر صلعم نے حوض میرا اک مہینے دے پندھ جتنا ہے گوشے اسدے برابر ہیں پانی اسدا بہت چٹا ہے دودھ تھیں خوشبو اس کی کستوری تھیں اسدے برتن مثل تاریاں اسمان دیاں ہے جو کوئی پیویگا اس تھیں نہ تسا ہووے گا کدی ۱۲-۱۲

بیان حوض کوثر در حشر گاہ

عن عبد اللہ ابن عمر قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم حوضی مسیرۃ شہر وزوایاہ سواء ماءہ ابیض

من اللبن وریحہ اطیب من المسک وکیزانہ کنجوم السماء من یشرب منہا فلا یظما ابدا متفق علیہ

حوض میرا ہے اتنا چوڑا پاک نبیؐ فرماوے
نے گُٹھاں سبھ برابر اسدیاں بہت فراخ کشادہ
مشک اتے کستوری نالوں ودھ اسدی خوشبوئی
دنیا دے وچہ ایسا پانی کدی نہ پیتا اگے
برف کنوں اوہ بہتا ٹھنڈا ماکھی نالوں مٹھا
مرجان اتے یاقوت زمرد اسدی دھرتی ساری
اُمت تائیں ہتھ رعالم او سدے جام پلاوے
نالے ہور اصحاب نبیؐ دے مومن نیک ربانی
انہوں وچ ولی جو دوست رب دے کمراں بنھ کھلوسن
دو جیاں اُمتاں والے نبی دے حوضوں نہی ہٹاوے
عرض کیتی اصحاباں حضرت پاک نبی دے اگے
اُمت میری تائیں ہوسی ظاہر ایہ نشانی
کالیاں گھوڑیاں تھیں جیوں گھوڑا پنجکلیان سنجاپے
اصحاباں نے یار بے ادباں نوں کوثر جام نہ ڈھیوے
آکھنی تو لین ویچن والے جان برابر سارے
حضرت سہل روایت کیتی کہے رسول خدا دا
جو کوئی میرے پاسوں لنگھے اوہ اس تھیں پیوے
البتہ کجھ قوماں میں ول آون حوض کنارے
پھر دھتکار انہاں دے میرے پردہ ڈالیا جاوے
جو نویں نویں کرتوت انہاں نے تیرے بعد بنائے
دین وگاڑن والیاں نوں پھر میں پھٹکار الائیں
بدعت والے لوک تمامی حوضوں رہن کنارے

اِک مہینے اندر جتنا پینڈا کیتا جاوے
پانی اس دا چٹا ایہی دودھوں ودھ زیادہ
وانگ ستاریاں برتن اسدے چمک عجائب ہوئی
جو اک واری پیوے اسنوں کدی پیاس نہ لگے
شب معراج رسول اللہ نے اپنی اکھیں ڈٹھا
جنت تھیں دو نہراں اس وچہ رہن ہمیشہ جاری
شاہ علی رضی اللہ عنہ بن ساقی ورتاوے
بھر بھر جام پلاون اسدن حوض کوثر دا پانی
صالح نیکوکار تمامی حوض کنارے ہوسن
غیر کسے دا اوتھے جو پیں کرا اوتھی چاک لنگھاوے
تسیں اُمت اپنی کویں پچھانوں حضرت دسن لگے
مُنہ ہتھ پیر انہاں دے ہوسن وضو کنوں نورانی
ایویں اُمت میری اس دن نکھر کھلوسی آپے
بھی جو بندہ دنیا اندر بدعت شیطانی پیوے
بھی جو خمر اٹھا لیجاوے سب محروم نکارے
اوپر حوض ہووان گا اس دن میں سردار تساڈا
جو ہک واری پیوے اس تھیں پھیر نہ تسا تھیوے
جان لواں میں انہاں نوں اوہ مینوں جانن سارے
میں کہساں اوہ میرے آہے حکم اگوں ایہ آوے
تینوں اوہ معلوم نہ ہرگز جو وچہ دین رلاوے
حوض تیرے تھیں ہوون سندا حکم انہانوں ناہیں
رہن پیاسے اسدن اندر مشرک کافر سارے

فاسق لوک جہنم اندر حد بدے بھڑ رہسن
اسو ویلے اوہ پیون اس تھیں گل پیاسا لہسن

ہر پیغمبر نوں رب وکھرا حوض عطا فرماوے
اپر پاک محمد جیہا حوض نہ کوئی پاوے

ایسی شدت گرمی سندی ہوسی حشر وچالے
ہانڈی وانگوں اُبلن لگن مغز خلایق والے

دہ ہے سال برابر خلقت ایسے حال کھلوسی
واللہ اعلم رب نوں معلم کون سُہاگن ہوسی

بیان شفاعت کبریٰ سید المرسلین خاتم النبیین صلے اللہ تعالےٰ علیہ وعلیٰ اصحابہ اجمعین

مومن ہو کر جمع تمامی کرسن رل صلاحاں
آکھن کوئی شفاعت والا بندہ اسیں ڈھونڈاہاں

جسنوں اسیں شفیع بنائیے پیش خداوند باری
اوڑک حضرت آدم دے ول جاوے خلقت ساری

کرسن عرض انہاندے اگے توں مقبول خدادا
کیتا رب نساڈے تائیں کل خلقت دا دادا

مائی باپ بناں تدھ تائیں اللہ پاک اُپایا
ساری دھرتی وچہ خلیفہ تینوں رب بنایا

دیکے علم تینوں پھر اللہ ملکاں کنوں وڈہایا
کل فرشتیاں کولوں سجدہ تیرے پیش کرایا

وچہ بہشتاں بی تینوں جاگہ وسن والی
کل خلایق دے وچہ تینوں ملے مراتب عالی

بخشی رب پیغمبری تینوں پہلا نبی بنایا
جنت وچوں باہر آکے جگ وچہ دین کھنڈایا

پاس تیرے کر آس تمامی آئے اسیں بیچارے
کرو شفاعت ساڈی حضرت ہوون پار اُتارے

ٹھر ٹھر کنبے خلقت اج دن رب دے قہر عذابوں
تینوں لاج اساڈی حضرت بخشش منگ جنابوں

حضرت آدم کہے انہاں نوں کیا طاقت ہن تائیں
کراں شفاعت اوگنہاراں خلقاں نوں بخشائیں

مینوں اپنا فکر دسے وچہ آپ قصور کمایا
وچہ بہشتاں حکمے باجھوں گندم دانہ کھایا

اس دانے دے کھاون بدلے چین گیا اج دلدا
خبر نہیں ہے اس تقصیروں کیا بدلہ اج ملدا

ایہہ ہے کم شفاعت بھارا ہیں اس تھیں شرماواں
وچہ جناب الٰہی کیونکر ایہہ گل لے کے جاواں

نوح نبی ول جاؤ تسیں خلقت نوں فرماسی
تا پھر اوتھوں خلقت ساری نوح نبی ول جاسی

کرسن ونج سوال انہاں نوں کر دے گریہ زاری
سن فریاد اساڈی حضرت مہر کرو اک واری

آدم دا ثانی تینوں رب عطا فرمایا
ساری خلقت تیرے کولوں نواں ظہور اُپایا

شاکر بندہ رب دا تینوں ملیا لقب خداوں
کفاراں نوں غرق کیتا رب تیری خلص دعاؤں

چلو شفاعت کرو اساڈی وِچہ جناب خدائی
ہَیں اِک سوال خدا دے اگے کیتا سی بے تھاواں
پُت اپنا ئیں ڈِبدا ڈِٹھا رحم میرے دل آیا
رب کہیا اوہ اہل نہ تیرا خبر نہیں کجھ تینوں
جاؤ طرف خلیل اللہ دی حضرت نوحؑ پکارے
نال نیاز انہاں دے اگے خلقت عرضاں کرسی
ہیں توں دوست خاص خدا رب خلیلؑ بنایا
نار ہوئی گلزار تیرے تے ایہ درجے تدھ پائے
ابراہیمؑ انہانوں کہسی مَیں ایہہ کم نہ کردا
پیش خدا دے جس دم مینوں لیکھا بھرنا پوسی
اوہ ترِن جھوٹھ جو دنیا اندر ابراہیمؑ الائے
قوم جو ابراہیمؑ نبی دی پُوجے بُتاں تائیں
ہِک دن عید انہاں دی آہی خوب پوشاکاں لائیاں
بُتخانے دے بوہے تائیں پکے قفل لگائے
ابراہیمؑ نوں آکھن لگے چلو باہر چلاہیں
ایہ پہلا جھوٹھ اُنہاں دا ایپر جے تاویل کچھوے
چھوڑ خلیل اللہ نوں کافر طرف اُجاڑاں چلّے
گھن کوہاڑا حضرت جلدی بُتخانے وِچہ آئے
کیا کہا عجب تساڈے اگے نعمتاں اوہ رکھ جاندے
کیوں جواب دیندے گل دا شامت کیا تُساں نوں
ساریاں دے سر پیر اُڈائے بھن تروڑ ونجائے
سبھناں تھیں جو وڈا آہا چھوڑ دِتا اس تائیں
پھر موہنڈے اُسدے رکھ کوہاڑا آپ اُتھوں ٹُر آئے

حضرت نوحؑ انہاں دے تائیں ایہ گل کہسی بھائی
اُلٹی جھڑک حضوروں آئی اس گلوں شرماواں
مَیں کہیا ایہ اہل میرے تقیں رکھیں بار خدایا
جاہل کر کے رب بُلایا اوہ ڈر آوے مینوں
تا پھر ابراہیمؑ نبی نوں جا مِلن گے سارے
ہر حالت وِچہ تیرے اُتے رحمت رب دی برسی
بلدی آتش وِچوں تینوں اللہ پاک بچایا
تسیں شفاعت کرو اساڈی سختی رب ونجائے
دُنیا تے ترِن کوڑ الائے اس خوفوں دل ڈردا
خبر نہیں کی حالت میری اس ساعت وِچہ ہوسی
اوہ نال تاویلاں جھوٹھ نہ بندے عاقل نکتہ پائے
تے ابراہیمؑ خلیل انہانوں ہوڑے سدا سدائیں
بُتاں اگے ونج رکھیو نے حلوے تے مٹھائیاں
جنگل دے وَل جاون کارن سبھناں قصد اُٹھائے
حضرت کہیا میں آزاری باہر آوندا ناہیں!
جو باہر جاناسی بیماری ناں ایہ جھوٹھ نہ تھیوے
پچھوں ابراہیمؑ نبی نوں لبھے ہُن اکلّے!
توڑیا جندرا بُتخانے دا بُتاں نوں فرمائے
کیا تقصیر انہاں وِچہ ڈِٹھی تسیں کیوں نہیں کھاندے
مار کوہاڑا ٹکڑے ٹکڑے کیتا گل بُتاں نوں
نال تسلّی پُرزے پُرزے کر کے خاک رلائے
ایپر نک تے کن جو اُسدے کیتے وَڈھ اڈائیں
ماریا بوہا بُتخانے دا او نویں قفل لگائے

کر کے عید جدوں اوہ کافر آئے بتخانے
آپس وچ اکٹھے ہو کے لگے کرن وچاراں
ایسے نیت بھیں اوہ باہر ساڈے نال نہ آیا
رنو رت ہو آکھن لگے ایہ کی غضب کیتوئی
ابراہیمؑ کہیا کیوں مینوں دوس ہو تسیں دیندے
پچھو تسیں انہاندے کولوں کس ایہ فعل کمایا
اس گل وچ بھی حکمت آہی جھوٹھ نہ ایہ گل بھائی
ابراہیمؑ کہیا جے برحق جانوں تسیں انہانوں
اوہ بت مٹی دے بول نہ سکن ناں اوہ سنن ندائیں
ترےجا جھوٹھ سناواں تینوں اوہ وی دا فرمانا
بحران شہر گیا گھر چاچے ڈیرا اونج لگاوے
صورت اوس حسابوں باہر صفت نہ کینی جاوے
پھر چاچے نال سواد نہ رہیا کوچ اوتھوں بھی کیتا
سن بی بی پھر ہجرت کر کے شہر مصر نوں آئے
جس بندے دی عورت ویکھے سوہنی صورت والی
خاوند اسدا نال ہووے تا اسنوں قتل کریندا
کول مصر جد پہنچے حضرت خبر تدوں ایہ پائی
نال چلاکی پچھن لگے کی لگدی ایہ تیری!
جان بچاون کارن حضرت بھین موہوں فرمائی
بھی مسلم سارے بھیناں بھائی جھوٹھ نہ آہا کوئی
القصہ جد بی بی تائیں کھڑیا پکڑ کفاراں
یا اللہ توں بی بی میری کافرکنوں بچائیں
دور ہوئے سبھ پردے اگوں قدرت نال آہی

ڈٹھا حال بتاں دا آ کے دل وچ فکر پیا نے
آکھن ابراہیمؑ ہووے گا جس ایہ کیتیاں کاراں
نال غصے پھر سب کفاراں ابراہیمؑ سدایا
نذھ ایہ بھنے بت اساڈے ہور نہ بھنڈا کوئی
گھر وچ چور تساڈا اوہیں باہر پھر ڈھونڈیندے
اوسے دی ایہ شامت ہوسی جس کوہاڑا چایا
کفاراں دے ترچ کرن نوں سی ایہ بات بنائی
تا پچھو سچ انہاندے کولوں دیون دس تسانوں
اوہ پچھن اوہ دس ناہیں ہوئے ترچ انھائیں!
دیس اپنے دی ہجرت کر کے جدوں خلیل سدہانا
گھر اس دے اک بیٹی آہی سارہ نام سداوے
نال خلیل اللہ دے چاچا اس دا عقد پڑھاوے
چاچا اسدا کافر آہا کفر پیالہ پیتا۔
اوتھے سی اک حاکم ظالم کردا ظلم سوائے
لیندا کھس اوسے تھیں ظالم ایہو اسدی چالی
ہور ہووے کوئی ساک تا اسنوں ہتھی دولت دیندا
اوچن چیتی اس ظالم دے ملے آن سپاہی
حضرت کہیا انہاندے تائیں بھین لگدی ہے میری
بھی ساکوں سچ مچ بھین انہاندی چاہیے جائی
ایہہ پر پچھوں پاک نبی نوں بہت حیرانی ہوئی
ابراہیم خداوند اگے لگے کرن پوکاراں
اوسے وقت خلیل اللہ دیاں پیاں قبول دعائیں
شیشے وانگ ہویا اوہ کوٹھا جس وچ بی بی آہی

ف قال اللہ تعالیٰ بل فعلہ کبیرہم ہذا فاسئلوہم ان کانوا ینطقون فرمایا اللہ تعالیٰ نے آکھیا ابراہیم علیہ السلام نے بلکہ کیتی ایہ کرتوت وڈے انہاں دے پس پچھو انہاں نوں جیکر ہین بول سکدے ۱۲ مولوی

ف ایہ قصہ نال روایت ضعیف دے بیان کیتا جاندا ہے کیونکہ جو وچ حق حضرت ابراہیم علیہ السلام دے صدیقا نبیا ایہ مطلب وچ قرآن کریم دے ہے واللہ اعلم ۱۲

ابراہیم خلیل اللہ نوں سب کجھ رب وکھایا
ست نہ رہیوس بھتے اندر ترت نستا ہویا
گل نوں گھوٹو ملیوس ڈاہڈا بولیا مول نہ جاوے
دد تن واری اینویں ہویا جاں اوہ قصد اٹھاندا
اوڑک ہوش منده موذی نوکر نوں سمجھاوے
لیجاؤ جھب اسنوں تاں اوہ حضرت پاس لیائے
ابراہیم خلیل اللہ نے بی بی نوں فرمایا
ایہ تن عذر خلیل الٰہی اس دن پیش لیاوے
تاں پھر حضرت موسیٰ دے ول کل مخلوق سدھاوے
دتی رب پیغمبری تینوں رہبر بینوں ہر دا
ید بیضا تساڈے تائیں بخشیا اللہ باری
بھیجی رب توریت تیرے تے کافر غرق کرائے
بدل بھیجکے لشکر تیرا دھپوں رب بچاوے
کرو سوال اساڈے کارن وچہ جناب خدائی
حضرت موسیٰ لوکاں تائیں ایہ گل آکھ سنائے
کیوں جے میں ہک قبطی ناحق جگ وچہ مار ونجایا
حضرت عیسیٰ دے ول جاؤ آکھو اسدی تائیں
کرسن عرض انہاندے اگے رب تینوں وڈیایا
کئی ہزاراں معجزے تینوں رب عطا فرمائے
بھی انجیل تیرے تے اتری خاص کتاب خدا دی
حضرت عیسیٰ کہسن گوں سن کے بات انہاندی
جاہل قوم میری سی مینوں رب دا پت بناوے
جاؤ طرف رسول محمدؐ آکھو وچ انہانوں

بند ہویا ساہ اس کافر دا جاں اوہ نیڑے آیا
لنگاں باہاں مارن لگا جیوں مویا کہ مویا
ہٹ کے جدوں پچھیرے آوے تدوں خلاصی پاوے
جان لباں تے آوے اسدی ڈاہڈا پکڑیا جاندا
ہے ایہ جادوگرنی کوئی ساڈے کم نہ آوے
بی بی قصہ کیتا جو اپنا حال احوال سنائے
حال تیرا ایہ ذرہ ذرہ مینوں رب وکھایا
جاؤ پاس کلیم اللہ دے خلقت نوں فرماوے
آکھن کرو شفاعت ساڈی سختی رب ہٹاوے
اللہ نال وسیلے باجھوں رہیوں کلاماں کردا
معجزیوں تدھ سپ بنایا عاصا کتنی واری
عاصا مار کے پتھراں وچوں چشمے تدھ چلائے
من سلویٰ آسمانی کھانا کھاون نوں پہنچائے
تا جو بخشے رب اساں نوں سختی کنوں رہائی
وچہ جناب سوال کرن تھیں شرم مینوں اج آئے
اس خوفوں دل ڈردا میرا ہن تک چین نہ آیا
سارے لوک اکٹھے ہو کے جاون پھیر اودائیں
باپ بناں رب تیرے تائیں دنیا وچ اپایا
اٹھے تدھ سجا کھے کیتے موئے قلب جوائے
پاس تساڈے آئے اسیں کرو شفاعت ساڈی
اج غضب الٰہی حد نہ کوئی عرض نہ کیتی جاندی
اس گلوں اج عرض کرن تھیں خوف اساں نوں آوے
کرنی عرض خداوندا گے لائق اج جنہانوں

تاپھر پاک محمدؐ دے ول جاسی خلق تمامی
کر فریاداں حضرت تائیں کہسی خلقت ساری
عرض تیری مقبول خدانوں توں محبوب ربانا
تینوں رب معراج کرایا اُپرّ عرش نورانی
وچ آسمان زمیناں تیرا ثانی ہور نہ کوئی
بھولک شفاعت اُتے ہنو شفیع ہمارے
تاپھر کہسی، پاک محمدؐ کرو تسلّی بھائی
جبرائیل نبیؐ دی خاطر پیڑ بُراق لیا وے
ساری خلقت ویکھے درجے پاک نبی سرور دے
لیجاون تشریف مبارک، پاک رسولؐ گرامی
اوتھے ہک مقام نورانی اللہ پاک بنایا
ایسا ہور مقام نہ کوئی ہر ہر صفتوں عالی
وچ کلام الٰہی وعدہ آپ خدا فرماوے
کُرسی ہک عجائب ہوسی اوس جگہ وچ نوری
صفت نبیؐ دی کرسن اوتھے اوّل آخر والے
اس جاگہ وچ تکسن حضرت جلوہ ذات الٰہی
ویکھدیاں ہی سرور عالم سر سجدے وچ دھرسن
حکم کرے رب تیرے تائیں راضی اج کرسیاں
کراں قبول شفاعت تیری جو منگے دل تیرا
جسنوں توں بخشاون چاہیں اوسے نوں بخشیساں
سجدے تھیں پھر سرور عالم سر اپنے نوں چاوے
حکم کرے رب حضرت تائیں رکھ تسلّی پیارا
طرف زمیں توں چل پیارے وعدہ کرساں پورا

صلے اللہ علیہ وسلّم صاحب شان گرامی
نام خدا دے یا نبی اللہ کرو اساڈی کاری
کُل نبیاں تھیں چُنیاں ہویا اللہ دے من بھانا
تیرا درجہ کسے نہ پایا نبیاں دی سلطانی
تیرے اُتے یا نبی اللہ ختم رسالت ہوئی
تیرے باجھ نہ شافع کوئی پُچھ پُچھ تھکے سارے
میں آپ شفاعت کراں تساڈی فکر نہ کریو کائی
سرور عالم کرے سواری پیر رکابیں پاوے
ملک نورانی اگے پچھے جھلمل جھلمل کردے
عرش معلّٰے دے جا تلے ہوسن وچ مقامی
نام مقام محمود ہے اسدا جیوں اللہ فرمایا
وسیلا اتے فضیلہ ہے اوہ جگہ شفاعت والی
روز قیامت حضرت نوں اوہ جگہ دیوائی جاوے
اس کُرسی دے اُپر چڑھ کے بیٹھن نبی حضوری
تک تک کہسن پاک نبیؐ دے واہ واہ شان نرالے
اوپر عرش جمال الٰہی نظری آوے بھائی
ست دہاڑے سجدے اندر حمد ثنائیں کرسن
سر سجدے تھیں چا محمدؐ جو منگیں سو دیساں
قول اپنے تھیں مُڑاں نہ ہرگز سچّا وعدہ میرا
جس گلے توں راضی ہوویں اوہا گل کرسیاں
اوہ وعدہ ولسوف والا رب نوں یاد دلاوے
میں تینوں اج راضی کرساں وعدہ سچ ہمارا
میں بھی اُپرّ زمیں دے اپنا کرساں آن ظہورا

فیقال یا محمد ارفع راسک و
قل تسمع واسئل تعطہ واشفع
تشفع حدیث متفق علیہ
ص ۱۸۱۴ میں آکھیا جاوے
گا اے محمد سر اٹھا اپنا آکھ
جو کہیں گا سنیا جاوے
گا تے سوال کر جیہڑا
سوال کریں گا دتا جاویں گا
تے شفاعت کر قبول کیتی
جاوے شفاعت تیری
۱۲ دلپذیر

کُل خلایق داہیں آکے آپ حساب کریساں ۔ عملاں موجب ہر بندے نوں آکے بدلے دیساں
تا پھر اُپر زمین دے آوے پاک رسول سہارا ۔ کیا کجھ حکم ہویا درگاہوں آن پچھے جگ سارا
حضرت کسن دھرتی تے رب آپ تجلی کریسی ۔ لے حساب خلائق تھیں سبھ عملاں موجب تریسی
فضلوں آس نذیر فقیرا ہور نہ کائی ڈھیری ۔ کرسی پاک رسول محمد آپ شفاعت تیری

تجلی فرمودن خدا تعالے از زمین و تفصیل ہفت گروہ زیر سایہ عرش معلی باشد

اچن چیت آسماناں تھیں ہک نور خدا اُتالے ۔ ہیبت ناک آوازے اس تھیں سن بندے سارے
اوہ آواز ہوسن تسبیحاں ملکاں غل مچایا ۔ خلقت تھیسی اسدے اندر رب اساڈا آیا
بولن ملک خدا نوں پاکی ایہہ فرشتے بھائی ۔ وچ پہلے آسمان اساڈی جاگہ رب بنائی
خلقت دے چوفیر انہاں دی صف بنائی جاوے ۔ تا جو ہور آوازہ وڈا آسماناں تھیں آوے
ویکھن نور عظیم نہایت پچھن لوک دوبارا ۔ دسو ساڈوں اسدے اندر آیا رب ہمارا
پھر بھی ملک بتاون ایویں پاکی رب تائیں ۔ ایہہ فرشتے دوم فلک دے اوتھے ساڈیاں جائیں
پڑھ تسبیحاں اوہ بھی سارے صفاں بنا کھلوون ۔ کُل فرشتے ہفت فلک دے ایویں نازل ہوون
کر کے صفاں کھلوندے جاون دھرتی تے جا آسن ۔ ہک دوجے دے اگے پچھے گھیرا صفاں بناسن
پھر کُل فرشتے اُترن جیہڑے رہندے عرش دوالے ۔ اُپر زمین دے شوکت شانوں صفاں بناون والے
پھر اسرافیل فرشتہ نفخہ وچ قرنا چلاوے ۔ اوسے ویلے خلقت ساری ہوش حواس بھلاوے
تا پھر اُپر عرش منور کرسی رب تجلے ۔ دھرتی اُپر عرش اُتارو حکم کریسی اللہ!
اٹھ فرشتے چاون اسنوں اُپر زمین لیاون ۔ اک اک پایہ پکڑ عرش دا دو دو ملک اٹھاون
جنہے ہی ہن بیت مقدس اوتھے آن رکھیسن ۔ ست گروہ عرش دی چھاویں اسدن امن کریسن
اول شاہ جو دنیا اندر عدل کماوے بھائی ۔ دوجا جس جوانی اپنی بندگی وچ لنگھائی
تریجا جو وچ ذکر نمازاں کردا شب بیداری ۔ چوتھا اپنیاں عیباں تھیں جو بہت کرے بیزاری
پنجواں جو کوئی لوکاں کولوں مخفی صدقہ دیندا ۔ چھیواں جیہڑا ناں کسے دے لئی حب رکھیندا
ستواں جس بندے نوں کوئی موہنی رن بلاوے ۔ اوہ مول نہ جاوے نیڑے اسدے خوف خدا دا آوے

باجھ انہاں تھیں ہور بھی ہوسن پاک نبیؐ فرمایا
جو نال یتیماں ترس کماون رکھن خوف الٰہی
جو ساکاں نال تروڑن ناہیں لوکاں خلق کماون
تنگ ہووے قرضائی جس دا بخش دیوے اس تائیں
پھر آچو فیر عرش دے لگن تنبو عالی جاہاں
زینت ناک ہزاراں پردے تانن عزت والے
پھر اسرافیل بجاوے نفخہ ہر کوئی ہوش سنبھالے
جنّ فرشتے صورت عملاں سبھ کجھ آوے اگے
عرش الٰہی دسّن لگے ظاہر وچہ لوکایاں!
چنّ سورج بے نورے ہوسن نور نہ رہسی کوئی!
چپ کرا ہو خلقت تائیں حکم اللہ فرماوے
جاں کر کے چپ کھلوسن سارے کہسی اللہ باری
ہیں نال تساڈے دو دو منشی دنیا تے پہنچائے
پاس میرے اوہ لکھے ہوئے عمل تمام تساڈے
جسنوں چنگا بدلہ ڈھیوے شکر بجا لیاوے
برا نہ آکھے مول کسے نوں جس نے دکھ اٹھایا
ہیں عادل عدل کماون والا ظلم نہ ہرگز کردا
جاں ایہ حکم شہنشاہ والا سنسی خلقت ساری
سر بر چشم قبولے ہر کوئی جو ہیں اللہ فرمائے

روز قیامت وچہ جہانوں ہلے عرش دا سایا
وچہ تعلیم کلام اللہ دے جنہاں عمر لنگھائی
حضرت کہیا ہیٹھ عرش دے ایہ سب جاگہ پاون
یا اوہ مہلت دیوے پاوے ہیٹھ عرش دے جائیں
ہور اسباب قناتاں خیمے طور جو شاہنشاہاں
چوکیدار ہزار فرشتے پھرسن عرش دوالے
ہر بندے نوں مخفی چیزاں اللہ پاک وکھالے
حکم اللہ تھیں خلقت تائیں ہر شے دسّن لگے
ہیبت خوف الٰہی اس دن جگ وچہ دھماں پایاں
نور الٰہی تھیں وچہ محشر ہر جا روشن ہوئی
پھر ساری خلقت تائیں اوتھے چپ کرائی جاوے
دھر کے کنّ تمامی خلقت سنیو بات ہماری
جو عمل تساڈے چنگے مندے اوتھوں لکھ لیائے
اج انہاں دے موجب کرساں سر انجام تساڈے
تے جو مندیاں کماں والا اپنا کیتا پاوے
ویکھے اپنے عملاں دے ول کیتا اگے آیا
نیکاں جنّت بریاں دوزخ بدلہ ویسیاں ہر دا
عذر نہ ہرگز دھرسی کوئی ربدی ہیبت بھاری
ساری خلقت ہیبت کولوں گردن ہیٹھ جھکائے

حاضر شدن جنّت و دوزخ در محشر و ما یتعلق بہا

ذکر سی حکم فرشتیاں تائیں اللہ خالق باری
ادسے ویلے دوڑ فرشتے جنّت نوں لے آون

دوزخ جنّت دی کیفیت حاضر کریو ساری
نال ہزاراں زیب عرش دے سجی طرف ٹکاون

پھر دوزخ نوں لے آسن جاکے آتش قہر خدائی
کھبی طرف عرش دے سنوں لیجاون گجے بھائی

ستر ہزاراں سنگل گھت کے دوزخنوں لے آون
اک اک سنگل نال فرشتے ستر ہزاراں ہوسن

ڈاڈھی ہیبت ناک آوازوں دوزخ گجے کڑکے
سے برساندے راہوں دستے ایسی آتش بھڑکے

وانگ لے محلاں دے سے اُچا بہت بلند اڈاوے
اوٹھاندیاں قطاراں جاپن جاں اوہ چل کر آوے

اُپر کفاراں بدکرداراں حملے کر کر آوے
آکھے کتھے گئے منافق لے لے نام بلاوے

کہاں گئے اج کافر ظالم فاسق فاجر سارے
کہاں گئے اوہ سرکش جنہاں ربدے حکم وسارے

کہاں گئے جو دنیا اندر مال زکوٰۃ نہ دیندے
کہاں گئے جو مومن بن کے صوم صلوٰۃ چھڑیندے

کہاں گئے بدمذہب جنہاں نوں طریقے بھولے
کہاں گئے اج مشرک جاہل بدعتیاں دے ٹولے

کہاں گئے اوہ چور اُچکے بُریاں کماں والے
کتھے زانی اتے شرابی ہور پلید مُکالے

سے برساندی راہوں اسدی کڑک سنیوں ہاری
سُن سُن گجاں گوڈیاں پرنے ڈگے خلقت ساری

ستر بنیاں جنے جگ وچہ جیہڑا عمل کماوے
اوہ بھی اسدن اہنویں سمجھے حال جہنم آوے

ایسا جوش خروشوں اسدن دوزخ بھڑکاں مارے
باجھ محمدؐ نفسی نفسی ہر اک نبی پکارے

وچہ سورۂ فجر کہے رب اسدن دوزخ آنداجاسی
ویکھ جہنم تائیں بندہ روسی تے پچھتاسی!

لوے نصیحت اسدن بندہ پچھلے روز سہارے
تاجانے گا سچے آہے متّیں دیون والے

کر افسوس کہیگا ہائے میں گھلدا کچھ کمائی
کیوں نہ عمل کمائے چنگے ضائع عمر گوائی

جیوں جیوں دوزخ بدیدیاں نوں گجکے سخت کولائے
تیوں تیوں اپنیاں عملاں ولوں ویکھ کے پچھتائے

تھرتھر کنبے خلقت ساری ویکھ قہر دیاں ہاہیں
نوں فرقیاں نوں دوزخ اُسدن مول بلاوے ناہیں

اوّل سدا نماز جو پڑھدے وچہ اُہنال سیالے
دوجا جیہڑے ظاہر باطن صدقہ دیون والے

تریجا روز قیامت نوں جو حق آمنا کردے
چوتھا خوف عذاب قبر تھیں رہن ہمیشہ ڈردے

پنجواں جنہاں گناہ نہ کیتا اندر عمراں ساری
چھیویں جیہڑے دنیا اندر کرن امانتداری

ستواں جو ناہ توڑن وعدہ قول قراروں بچے
اٹھواں سچ گواہی کولوں جیہڑے کدی نہ جھکے

ناواں جیہڑے اُپر نمازاں کرن حفاظت پوری
وچہ بہشتاں جاون والے ایہ ٹولے مغفوری

دوزخ نال ناہ کم انہاں دا ناں اوہ اُنہاں بلاوے
مُنہ سراکھیں ہوون دوزخ گلاں کروا آوے

۲ نہ قید کرے گا قید کرنا اسدے جیہا کوئی ۱۲ سورہ فجر ۱۲ - محمد دلپذیر عفی عنہ

ستر سال دے رستے تائیں آوے اس بدبوئی!
تے لکھ کوہاں تک گرمی پہنچے جسدی حد کوئی

حکم ہووے اک ایسا بندہ ڈھونڈھ لیاؤ کوئی!
ساری عمراں اندر جس نوں کدی نہ تنگی ہوئی

نعمت اتے فراخی اندر رہیا بہاراں کردا
پر رب دا حکم نہ منیوس کوئی پھڑیا راہ کفر دا!

تے دوجا شخص غریب نہایت حاضر کیتا جاوے
جس ہرگز سکھ نہ ڈٹھا کوئی نت دکھاندے رہووے

فاقہ فقر تے تنگی اندر اسدی عمراں بیتی!
اوپر بے فرمانی رب دی کدی نہ ہرگز کیتی

پھر دوزخ پاس لیاون اسنوں کہن فرشتے بھائی
جس دنیا اندر کل حیاتی سکھاں وچ لنگھائی

اوپر کنارے دوزخ والے اک ساعت کھلواون
وچ میدان حشر دے اسنوں واپس پھیر لیاون

جد حاضر آن کھلووے تا پھر پچھسی اللہ سائیں
کیا کیا عیشاں دنیا اندر لیاں تیرے تائیں

آکھے مینوں یاد نہ کوئی بھل گیاں سبھ جاں
چار چوفیریوں چڑھیاں مینوں آن غماندیاں فوجاں

بھل گیاں سبھ زبراں برا حال دوزخ نوں ڈٹھا
سختی دے منہ آئی جندڑی کجھ نہ لگدا مٹھا

پھر دوجا شخص جو دنیا اندر رہیا غریب بچارا
کول بہشتاں اک پل اس نوں آن کھلاون یارا

پھر عزت نال لیاون اسنوں محشر دے وچ بھائی
پچھے رب جو دنیا اندر کیہ سختی تدھ پائی

آکھے سختی دنیا والی یاد نہ آوے کائی
بہت خوشی اسو پلے مینوں رگ رگ وچ سمائی

بھل گئے اوہ میرے تائیں جو دکھڑے ہن چاگے
خوشیاں ہتھوں وار نہ آوے بھاگ اساڈے جاگے

پھر سوہنیاں سنہ ان شکلاں بنکے آون کل نکویاں
وچ کچہری رب سچے دی آن سلامی ہویاں

حج زکوٰۃ نمازاں روزے ہور جو نیک کمایاں
کیا کجھ حکم اساڈے کارن آکھن سچیا سائیاں

حکم کرے رب ٹھہر وا ایتھے حکم ایہو سرکاری
نمبر وار بلائے جاسو آپو اپنی واری

بندے اپنے عامل نوں اج دوزخ کنوں بچاسو
وقت ضرورت اہناں تائیں بہت نفع پہنچیاسو

پھر اسلام کریسی عرضاں لاج رکھیں اج میری
ہوسی حکم جنابوں میں اج رکھساں عزت تیری

پریدن نامہ ہائے اعمال در دست یمین مومناں و یسر کافراں را

اس تھیں پچھے ملکاں نوں پھر حکم خدا فرماوے
دفتر جو اعمالاں والا حاضر کیتا جاوے

کل خلقت دے عمل تمامی اس وچہ ہوسن بھائی
دنیا اندر کیتی جو کجھ نیکی تے برائی

حکم ہوسی ایہ پرچے سارے اُڈن وچہ ہوائیں
واانگ طیوراں ملن جا کے کرنے والیاں نائیں

اہل ایماناں نوں اوہ پرچے سجے ہتھ وچہ ڈھہون
تے کفاراں نوں کھبے ہتھ وچہ زوری داخل تھیون

پھر ہوسی حکم تماماں نائیں پڑھ کے ویکھو چھٹے
ہر بندے نے کرتب اپنے اپنی اکھیں ڈِٹھے

سجے ہتھ جنہاں نوں ملسی اوہ چھٹی سرکاری
لوکاں نوں سدکہسن آؤ پڑھو کتاب ہماری

جس لکھے دا میرے نائیں فکر ہمیشہ رہیا
صاف حساب ہویا اوہ میرا ایہ خط مینوں ڈِھیا

نال خوشی دے جنت جاوے نیکی بدلہ پاوے
رنگ برنگے میوے اوتھے جو چاہے سو کھاوے

جسنوں ملسی کھبے ہتھ وچہ نامہ عملاں والا
کہسی ہائے ہائے ایہ خط کدی نہ مینوں ملدا اشالا

اس لیکھے دی دنیا اندر مینوں خبر نہ کائی
ہائے افسوس دوبارہ ہیں کیوں پھیر حیاتی پائی

آوندی موت اجہی مینوں اُکا کردی فانی
بھٹھ پئی اوہ دولت میری بھٹھ پئی سلطانی

پکڑو جکڑو گھتو سنگل دوزخ وچہ وگاؤ
ایہ نال خدا ایمان نہ لیا ہے حکم ہوسی درگاہوں

جدا پڈی ذلت ویکھن کافر سخت عذابوں ڈرسن
نامہ لیون کارن کھبا ہتھ نہ اگے کرسن

تاں زور وزورا نہاں نوں ملسن کھبے ہتھ نوشتے
چھاتی چیر کڈھسن مگروں کھبا ہتھ فرشتے

ہو لاچار قبولن اپنے نامے عملاں والے
لکھ لکھ حسرت کرسن کافر اپنے ویکھ مکالے

وَيَقُولُونَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۭ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ۝

کہسن ہائے افسوس ہویا کی اس نامہ دے تائیں
چھوٹا وڈا عمل اساڈا کوئی چھڈ رہیا نالائیں

آپو اپنے عمل تماماں ہر کوئی حاضر پاوے
ربدی طرفوں مول کسے تے جبر نہ کیتا جاوے

شیشے وانگ دسیوے جو کجھ جگ تے پیا کمایا
چنگا مندا عمل جو ہر اک پیش اکھیں دے آیا

بابجہ مطالعہ پڑھسن نامے حکمت خاص الاہوں
ساری عمراں والی کھٹی دیسے اک نگاہوں

یارب فضل تیرے تھیں ہر دم عاجز کری دعائیں
نامہ عمل پیلا بندے نوں سجے ہتھ پھڑائیں

سوال باعتاب از بارگاہ احکم الحاکمین رب العالمین در حق کفار بدکردار از شرک و توحید و انکار ایشاں از شرک و کفر

کافر کُل اکٹھے ہوسن وچ جناب الٰہی!
اے بے انصافو یاد کرو اوہ دُنیا والیاں تاں
دولت مال حیاتی صحت سب کجھ میں تھیں پایا
رزق تسانوں میں پہنچایا مینوں تساں بُھلایا
بُتاں دی وچ عظمت کیتی پُوجا میری چھوڑی
حکم میرے دی تابعداری ہرگز تساں نہ کیتی!
سُن ایہ حکم الٰہی کافر سبھ ہوون انکاری
خبر نہیں ایہ لکھنے والا کتھوں لکھ لیا یا
وحدانیت تیرے باجھوں اساں نہ پوجیا کوئی
نام تیرے تے صدقے دِتے کئی انبار اجاڑے
پھر حکم کرے رب قطعہ زمین دا دیوے آن گواہی
اوہ قطعہ زمین دی آن کہے اِس ایں پر شرک کمایا
پھر آسمان گواہی دیسی کافر مُکر جاسی
تاں ملے آن گواہی دیسن بھی دن رات مہینے
تاں بھی کافر ذرا نہ منّے کہسی کر بدخوئی!
کِراماً کاتبین فرشتے تاں پھر رب بلاوے
آکھن ایہ بھی دشمن میرے ہین ایہ بدی نہ کیتی
جھوٹھی ایہ تحریر انہاندی ہیں تسلیم نہ کردا
تاں پھر اوپر جیبھ کفاراں لگسی مُہر خدائی
پھر ہوسی حکم تمام اعضاواں دیون بول گواہیاں

نال غضباں رب انہانوں ایہ فرماسی بھائی
کیا کیا دِتیاں اساں تسانوں نعمت عیش براتاں
تے پُوجا کیتی غیر میرے دی ایہ تساں شرک کمایا
اے بے قدرو قدر اساڈا انساں نہ ہرگز پایا
نال رسولاں وَیر تساں نے رکھیا مردیاں توڑی
آخر نال ایمان نہ آندا دِلیں بھری بدنیتی
آکھن ہرگز اساں نہ کیتی دُنیا تے بدکاری
چنگا عمل نہ لکھیوس کوئی جو اساں پیا کمایا
وچ نمازاں روزیاں ساڈی عمر گذشتہ ہوئی
کِتھوں آہا بار خدایا عمل اساڈے ماڑے
جس پر غیر خدا دی اس نے پُوجا کیتی آہی!
کافر کہسی ایہ کم میرے خواب خیال نہ آیا
کِسو پلّے تُدھ میرے تائیں کردا شرک ڈٹھا ہی
جو بیشک شرک اساڈے اندر کیتا ایس کمینے
ایہ سارے جھوٹھ لاون رباہیں وِچ دوس نہ کوئی
آن گواہی دیسن تاں بھی سُکا مُکر جاوے
نال عداوت لِکھ لیائے کر کر کے بدنیتی
مینوں اوہ معلوم خدایا جیوں میں تیتھیں ڈردا
تاں جو بول نہ سکن کافر بند زبان کرائی
نال جنہاں دے اوہناں کُفّاراں بدیاں کیتیاں آہیاں

وَیَوْمَ یُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰہِ اِلَی النَّارِ فَھُمْ یُوْزَعُوْنَ ۝ حَتّٰیٓ اِذَا مَا جَآءُوْھَا شَھِدَ عَلَیْھِمْ سَمْعُھُمْ وَاَبْصَارُھُمْ وَجُلُوْدُھُمْ بِمَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ۝ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِھِمْ لِمَ شَھِدْتُّمْ عَلَیْنَا قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰہُ الَّذِیٓ اَنْطَقَ کُلَّ شَیْءٍ وَّھُوَ خَلَقَکُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَیْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝

تا اکھیں کن تے چہرہ سارا بولے گا ہر ہر دا
جو نال اساڈے ایہہ بُرائیاں رہیا ہمیشہ کردا

ہر اک عضو خدا دے حکموں گل حقیقت کہسی!
ہتھ تے پیر گواہی دیسن چھپیا کجھ نہ رہسی

پھر جھڑکن اپنیاں عضواں تائیں آکھن سبھ نکارے
سانوں تسیں جھوٹھا وایہ کیوں عقل تساڈے مارے

اساں تساڈے بچنے کارن سو سو عذر بنایا
اوہ کیتا کتریا کم اساڈا سارا روہڑ ونجایا

اسیں تساڈے کارن جھگڑے تسیں ہوئے اقبالی
آپ عذابیں گلسو نالے ساڈی نرڑی گالی!

کہسن عضو کفاراں تائیں کاوڑ کرو نہ کائی
یاد کرو کر تو تاں اپنیاں سانوں دوس نہ کائی

دُنیا وچہ ماتحت تساڈی سانوں جس بنایا
اوسے حکم کیتا ہن سانوں قدرت نال بُلایا

کیا مجال اساڈی ایتھے ذرہ جھوٹھ الاواں
جو کر توت تساں نے کیتی دسیا حال سچاواں

رب دی بے فرمانی وچوں دسو کی پھل پایا
اپنا بھرم گوایا نالے ساڈا ناس کرایا

تا پھر کافر ہو شرمندے من لیون بُرائیاں
خود اقرار کرن جو اساں بدیاں پیاں کمائیاں

پھر جوڑن کوڑ بہانے آکھن بُرا نہ کیتا وسّی!
حق باطل دی ساڈے تائیں خبر نہ کسے دسّی

نہ وحدانیت تیری سانوں مول کسے سمجھائی
نہ شرکوں باز رہن دی سانوں خبر کسے پہنچائی

بے معلوماں ساڈے کولوں شرک ہویا وچہ جگّے
کسے نہ دسیاں ایہہ گلاں دریاں پکڑاں ہوسن اگے

ربّ فرماوے جھوٹھ نہ بکّو وچہ دربار ربّا نے
بولن جوگا رہیا نہ کوئی چھوڑو عذر بہانے

کتنے مرسل دُنیا تے میں طرف تساڈی گھلّے
پر آپے تساں سرکش ہو کے راہ کفر دے ملّے

میں کئی پیغمبر بھیجے جو توحید سکھاون والے
کر کر کوشش جنہاں تسانوں میرے حکم دسالے

میں بھیج کتاباں ہور صحیفے عذر تساڈے بھنّے
پھر بھی شرک نہ چھڈیا تساں میرے حکم نہ منّے

ایہہ گل بھی جد سنسن کافر کہسن بار خدایا
نبی نہ کوئی پہتا سانوں حکم نہ کسے سنایا

مخاصمہ کرن کُفّار با انبیاء و گواہی دین اُمّت محمدیہ بصدق انبیاء و مذمت کفار

پھر ساریاں اُمتاں کول اُنہاں دے نبی بلائے جاون
پہلوں حضرت نوح پیغمبر اُمّت نوں فرماون

میں کتنی مدت حکم خدا دے رہیا تساں سمجھاندا
نو سو برس تساڈے کولوں رہیا ایذائیں پاندا

سبھ تکلیفاں سر تے جھلیاں جو کجھ حالت بیتی
پر حکم الٰہی دسنے اندر ذرا نہ غفلت کیتی!

اندر وڑ کے دستیاں نالے باہر کھول سُنایا
وِچ فلانے روز تُساں نوں ہیں ایہ گل سمجھائی
وَڈّے سخت گھاکھاماراں رہیا تاکیدان کردا
پھر نال دعا میری دے اللہ غرق تساں نوں کیتا
حضرت نوحؑ کفاراں تائیں دُھر جھڑکے بہتیری
خبر نہیں توں کتھے رہیا نظر نہ سانوں آیا
تاپھر حضرت نوحؑ نبی تھیں شاہد رب پچھاوے
تا اُمت پاک نبیؐ نوں اللہ حکم گواہی کرسی
یا اللہ اس نوحؑ نبیؑ نے حکم سبھے پہنچاتے
اس گھاکھاماراں دسّے ہر نوں نیہں حکم الٰہی
کافر عذر لیاون آخر یا رب سچے سابان
تا سورۃ نوحؑ سُناوے پڑھ کے اُمت حضرت والی
کفر شرک دے احال تساڈا سانوں علم سارا
تا حضرت پاک رسول محمدؐ آپ شہادت کرسن
پڑھیا انہاں کلام اللہ وِچ ماضی حال سبھی دا
تا کافر نیچ تمامی ہوسن کوئی جواب نہ دیسی
بھی قوم ہو صلحؑ ہودؑ نبی دی لوطؑ شعیبؑ تمامی
ہوندے چارے کوئی نہ منسی ہرگز بات کفر دی
اوڑک عذر کریسن کافر ایہہ بھل بخش خدایا
کریں عذاب انہاں دے تائیں بدلے اس گمراہی
تا جو اسیں عبادت تیری کریئے نیک کمایاں
حکم کرے رب عمر تساڈا ہن نہ کوئی سنیوے
اگے بہت تُساں نوں فرصت دتّی دنیا والی!

ظاہر باطن حکم الٰہی واضح کر سمجھایا
گھڑی فلانی جگہ فلانی تساں نہ منّی کائی
ایپر تساں زور دھگانے پھڑیا راہ کفر دا
ہُن کیوں اللہ اگے مکر و جاسی بدلہ لیتا
پر کافر اجے نہ منّن آکھن شکل نہ ڈِٹھی تیری
حکم الٰہی ساڈے تائیں کدی نہ ٹُدھ پہنچایا
اُمت احمد شاہد میری نوحؑ نبی فرماوے
تا پھر اُمت پاک نبی دی آن گواہی بھرسی
ایپر اس دے کہنے اُتے نہ کافر صدق لیائے
پر کافراں اُلٹا انہاں نوں کیتا قسمت مندی آہی
اسیں اگے ایہ پچھے ہوئے کیونکر خبراں پایاں
وِچ قرآن تساڈیاں خبراں بھیجیاں اللہ والی
دس گیا ساڈے تائیں پاک رسول ہمارا
ایہہ جو اُمت میری سچی سچ گواہیاں بھرسن
ویکھن نالوں ودھ انہاں دا پختہ ہویا عقیدہ
ایتھوں ابراہیمؑ نبیؑ دی اُمت جھگڑا ایسی!
ایتھوں نال نبیاں کرسن جھگڑا اوہ حرامی
اُمت پاک رسول اللہ دی جھبدے گواہی بھرسی
وڈیاں گوروواں پیراں سانوں دنیا وِچ بھلایا
نے ہکواری دُنیا اُتے سانوں بھیج الٰہی
جے پھر بے فرمانی کیتی کدی نہ بخشیں سایاں
ہُن اس جگوں دُنیا اُتے کوئی نہ واپس تھیوے
اتنی مدت اندر تساں ہُن آ ہوش سمھالی

ہن اوہ وقت گذشتہ ہویا عمل کماون والا | آیا اج تساڈے تائیں سدّا دوزخ والا

بربادرفتن اعمال کفّار بد کردار و امتیاز مومنین از کفار نہ صدو بودنہ و نصف شدن از ہمہ مخلوقات امّت محمدؐ در جنت

نیکؔ اعمال کفّاراں والے کل اُڈائے جاون
جو للہ عمل کماون جگ وچہ پر ایمان نہ لیائے
تے جیہڑے غیر للہ دیکارن عمل کماون بھائی
اُڈ جاون گے عمل کفاراں دُھوڑ جویں اُڈ جاوے
صدقے تے خیراتاں جو کجھ نام خدا دے دیندے
حضرت آدمؑ نوں پھر اللہ کرسی حکم پیارے
تا حضرت آدمؑ اللہ اگے کرکے عرض سُناون
ہوسی حکم ہزار بندے تھیں ہک بہشتی تھیوے
ویکھاں کون نصیباں والا وچہ بہشتاں جاوے
وچہ مشکوٰۃ حدیث نبیؐ دی ابو سعید بتاوے
حملاں والیاں حمل سٹیسن لڑکے بڈھے تھیون
عرض کیتی اصحاباں حضرت پاک نبیؐ دے تائیں
تے کیہڑے لوک ہوون اوہ جیہڑے جنت جاونوالے
ہووے یہ خوشخبر تساں نوں حضرتؐ نے فرمایا
قسم خدا دی وچہ بہشتاں تسی ہوسو چوتھائی
پھر فرمایا تریجا حصّہ ہوسو تسیں پیارے
تریجی واری سرورِ عالم کہیا پھیر انہانوں
یعنی ادھے تسیں تے ادھے باقی خلقت ساری
پھر سرورِ عالم ختم نبیّاں موتی سخن پروندے
عوض انہاندے روز قیامت کجھ ثواب نہ پاون
اجر انہاندے اہل کفر نے دُنیا اندر پائے
اوہ دوہیں جہانیں کم نہ آون اوگت گئی کمائی
فَجَعَلْنٰہُ هَبَآءً اللہ وچہ قرآن بتاوے
اسدے بدلے دنیا اندر نعمت دولت لیندے
دوزخیاں نوں کل خلقت تھیں کر کے وکھ کھلارے
جو کتواں حصّہ دوزخ والے وکھرے کیتے جاون
باقی سارے دوزخ وسین سُن خلقت ہولیوے
ساری خلقت ایہ گل سُنکے ہول دلاں وچہ کھاوے
ایہ گل سُن کے خلقت تائیں ڈاڈھی ہیبت آوے
قائم رہے نہ ہوش کسے دی خلقاں مر مر جیون
کون ہوون اوہ دوزخ والے یا حضرت سمجھائیں
نبیؐ کہیا یاجوج ماجوجاں دوزخ وچہ رب ڈالے
ہے اوہ جنّت جاون والا ہک تساں تھیں آیا
تا نال خوشی دے سبھ اصحاباں پڑھ تکبیر سُنائی
تا اللہ اکبر اللہ اکبر کہیا انہاں دوبارے
تسیں ادھے ہوسو جنّت اندر ہے امید اسانوں
تا نال خوشی تکبیراں پڑھیاں یاراں تریجی واری
جیوں ہیل سیاہ دے چمڑے اُتے وال چٹے کجھ ہوندے

ایویں میری امت ہوسی شاہد وچہ کفاراں!
اوہ کافر سارے دوزخ سڑسن تساں بہشت بہاراں

جو بعضے مومن وانگ پہاڑاں عیب کمالیاون
اوہ اوپر یہود نصاریٰ ڈالن مومن بخشے جاون

نازل شدن حکم باری تعالیٰ بحق مشرکین باستمداد معبودان خویش وبیزار شدن معبودان آنہا از عبادات ایشان وانداختن ایشان را بدرکات جہنم!

اس تھیں پچھے اہل شرک نوں کرسی حکم الٰہی
جنہاں اللہ باہجوں ہور کسے دی پوجا کیتی آہی

غیراں نوں معبود ٹھہرایا اللہ دلوں بھلایا
دیو پری یا بت چن سورج اپنا رب بنایا

یا پیر پرستی کردے جیہڑے پوجن قبراں تائیں
ساریاں تائیں سدّ اکٹھا کہسی اللہ سائیں

جاؤ اج انہاں دے اگے کریو حال دوہائی
دنیا اندر تساں جنہاں دی پوجا پئی کمائی

آکھو ونج انہاں نوں اج سانوں تسیں چھڑاؤ
جویں انہاں تھیں دنیا اندر مدداں چاہندے آہو

اوہا اج معبود تساڈے واہر آن کریسن!
پوجا کرنے بدل تساں نوں آن جزائیں دیسن

لے لے نام بلاون مشرک اپنے گوروواں تائیں
جیوں جیوں پوجا ہے کریندے اوہ مردود بلائیں

جے نبی ولی اوہ آہا کوئی بندہ نیک خدائی
کر کر پوجا جس دے اگے مشرک عمر گنوائی

مشرک تائیں اس دن کہسی اوہ مقبول خدا دا
ہٹ پلیدا تیرے کارن دوزخ پیا آمادہ

ناحق غیر اللہ دی پوجا کیتی ہوجا دور نکارے
میں تینوں ایہ شرک نہ دسیا منہ جتیاں مارے

قوم یہوداں حاضر آوے وچہ میدان حشر دے
کہسن اسیں عزیر نبی دی آہے پوجا کردے

بیٹا رب دا جانے اس نوں قوم یہوداں والی
تاں ہک فرشتہ شکل عزیروں دسسی آن وکھالی

اوہ جانن رب ساڈا آیا سانوں آن چھڑاوے
پکڑ فرشتہ ترت انہاں نوں دوزخ وچہ وگاوے

ایویں قوم نصاریٰ اس دن عیسیٰ رب بلاوے
تائیں کہ شکل عیسیٰ دی جلدی ہک فرشتہ آوے

ڈاہڈی تنگ ہیا سو اس دن قوم نصاریٰ آوے
کہے فرشتہ چلو تساں نوں پانی ونتا جاوے

دوڑن بھجن جانن ساڈے رب قضیئے کٹے
پکڑ فرشتہ سبھناں تائیں دوزخ دے وچہ سٹے

پھر شیطان بناون شکلاں ٹوہن چن بت سارے
اپنیاں اپنیاں معبوداں ول مشرک دوڑن سارے

جا کرسن فریاد انہاں نوں مشکل کھولو ساڈی!
اسیں تساں ول آئے سارے کرکے آس تساڈی

پانی جب پلاؤ سانوں کرکے مہر عطائی
کنوں پیاس اساڈی اج ہن جان لباں تے آئی

تا دوروں چمک اگے دی تکن جو نکر شور دسیوے
پانی بھلوے دوڑن سارے مت پانی اوہ ڈٹھیوے

اگوں اوہ النبے ہوسن آتش قہر قہاری
چھک لیجاون اہل دوزخ دی قوم جو ہوسی ساری

اک ہور النبا گردن وانگوں دوزخ وچوں اگے
جویں پکھیرو دانے چگے تویں کفاراں چگے

کافر مشرک دوزخ وچوں جو باہر رہ جاون
تک انہاں نوں پکڑن آکے دوزخ وچہ وگاون

سردے والوں پکڑن کسیتوں ٹنگوں پکڑ دہیرکن
تنھیوں پکڑ کسے نوں سٹن پئے عذابیں جھکن!

اکناں تائیں منہ دے پرنے چھک گھسیٹن بھائی
الٹا کر کے دوزخ سٹن چلسی واہ نہ کائی!

یا رب آتش دوزخ دی تھیں سانوں بخش پناہاں
سنے پڑن ہیر تمامی مومن رکھیں وچہ نگاہاں

بیان درجات عالیشان مومناں در محشر و فرقہ فرقہ ایستادن ایشان و تفصیل اقوام ایشان

اہل ایماناں نوں وچہ محشر دے وچ بلسن بہالے
اپنیاں اپنیاں عملاں دے جب عزت پاون سارے

جو حب عداوت اللہ کارن دنیا وچہ رکھیسن
سبھے پاس عرش دے اس دن نوری منبر بہیسن

حضرت کہیا بعضے مومن ایسے فضلوں تھیسن
جو مرسل اتے شہید بھی اس دن ریس انہاں دی کرسن

یاراں پچھیا کون اوہ ہوسن ایسے شان جنہاں دے
حضرت کہیا آپس وچہ جو اللہ یاری لاندے

جے نال کسے دے ویر کرن تا اوہ بھی اللہ کارن
دنیا نال پیار نہ رکھن ایویں عمر گذارن

جو ہر کم وچہ توکل کردے تکیہ غیر نہ دھردے
روز قیامت تکھ انہاندے جھکن وانگ بدر دے

جو دیہاں روزے رکھن راتیں کردے شب بیداری
باہجھ حساب بہشت انہاں نوں بھیجے اللہ باری

بھی صابر ذاکر شاکر جاون جنت باہجھ حساباں
اشرف الناس خطاب انہاں نوں ہوسی خاص جناباں

جو عابد کرن عبادت بدی ہر دم باہجھ ریاؤں
رنگا رنگ انہاندے تائیں درجے ملن خداؤں

ہر اک ٹول علیحدہ کرکے صفاں بنا کھلوسن
غازی اتے نمازی وکھرے سخی علیحدہ ہوسن

خوش خلقاں تے حاجیاں تائیں ہوسی وکھ نشانی
تے کنوں شہیداں آوے وکھری خوشبوئی ہن بھائی

سچے وکھ کھلوتے ہوسن جھوٹھ نہ جنہاں بولے
جو اللہ خدمت کرن فقیراں وکھ انہاندے ٹولے

جو حق بیان کریندے واعظ اللہ وعظ سناون
پاس عرش دے جاہ جلالوں منبر نوری پاون

جہت رضا الٰہی جگ وچہ جو کوئی علم پڑھاوے
جو جاہل عام جہانی اندر جنہاں علم نہ پایا
ایویں جدا کھلوسن اس دن ٹولے وگنہاراں
جو ظالم ظلم کماون جگ وچہ رہزن ہور لٹیرے
رشوت خوار بیاجی وکھرے اس دن ہون علیحدہ
غافلاں دا وکھ ٹولا ہوسی تارک وکھ نمازاں
خائن وکھ کھلوتے ہوسن جنہاں خیانت کیتی
ایویں کئی ہزاراں ٹولے ہوسن رنگو رنگاں

ڈاہڈی سوہنی شکل بنا کے علم انہاں نداآوے
کر کے وکھ انہاں دا فرقہ محشر وچہ کھلوایا
زانی اتے شرابی وکھرے ٹولے بدکرداراں
جدا کھلوون خونی سارے چور اندے وکھ ڈیرے
تے وکھ کھلارے جاسن جیہڑے پورا کرن نہ وعدہ
جو مال زکوٰۃ نہ دیون وکھرے ٹولے جوئے بازاں
تے وکھرا ٹولا نہاں دا ہوسی جو کر دے بدنیتی
نیک چنگے ٹول کھلوواں اس دن یہ سب لوں منگاں

عَنْ اَبِیْ سَعِیْدٍ عَنِ النَّبِیِّ اَنَّهٗ قَالَ لِکُلِّ غَادِرٍ لِوَاءٌ عِنْدَ دُبُرِهٖ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ رَوَاهُ مُسْلِمٌ

ابو سعید روایت کیتی پاک نبیؐ فرماوے
جھنڈے نال پچھاتا جاسی اوہ بندہ مکّاری
جو بنکے پیر وکھاون لوکاں لاون کالے جامے
ٹھگن کارن مکر بناون لوک کرن پابوسی
ایہ نال فریباں ٹھگدے پھردے دنیا آن اجاڑی
بھی پیر مریداں اگے مارن لاف گزاف ہزاراں
اپنے جوگ نہ طاقت رکھن لوکاں کردے سایاں
ایہ اوس جھنڈے دا دنیا اندر مان تے چاوڑ کر دے
مومن سبھ اعوذ پکارن اوس جھنڈے دے راہیوں
ایہ سارے پیر جو شرع مخالف ہوسن جال فریلاں

ٹھگبازاں دی مقعد اتے جھنڈا گڈیا جاوے
ساری خلقت ویکھے اسنوں ہوسی ڈاڈی خواری
تا جو خلقت ساڈے تائیں ولی خدا دا جانے
لومبڑ گدڑ شیر ہو جاون ایہ گل کدی نہ ہوسی
تے دس دس مسئلے الٹ قرآنوں خلقت بہت وگاڑی
جو اسیں مریداں تائیں اپنے جھنڈے ہیٹھ کھلارا
مردے بے ایمان تے قبراں چونے گچ بنایاں
جو حضرتؐ کہیا ہر اک ٹھگ نوں ہوسی پاس دوبر دے
پاک نبیؐ دا جھنڈا ملسی سانوں پاک الاہوں
تے اہل شریعت ہوسن اس دن صاحب شان جلیلاں

ظاہر شدن ساق بے کیف باریتعالیٰ و بسجدہ در آمدن اہل ایماناں و محروم ماندن منافقاں از سجدہ و رواں شدن مخلوقات بسوئے صراط و حاصل شدن مر مومناں را وازو بی بہرہ ماندن منافقاں و موجبات حاصل شدن

ف مقولہ مصنف یعنی مولف مناجات کردا ہے وچہ درگاہ جناب باری تعالیٰ دی جو خداوند کریم اپنے فضل اتے کرم تھیں مینوں اتے میرے والدین اتے پیراں استاداں نوں تے میرے خویش قبیلیاں یاراں دوستاں پیاریاں نوں وچہ گروہ مقبولاں اپنیاں دے جگہ دیویں آمین ثم آمین

ح یعنی روایت کیتی ہے ابو سعید نے پیغمبر علیہ السلام تھیں فرمایا انہاں تحقیق واسطے ٹھگبازاں دے جھنڈا ہوسی پاس دبر دے روز قیامت دے روایت کیتا اس نوں مسلم نے ۱۲ محمد دلپذیر بھیروی

جاں دوزخ وچہ وگائے جاون کافر مشرک سارے
پچھسی رب انہاں دے کولوں تسیں نہ گئے کیوں اگے
مومن کہن انہاں نوں اپنے رب معبود سدھائے
رب کہے معبود تساڈا تساں پچھانا ہویا
جے اوہ سامنے ہووے ساڈے جان لواں اس تائیں
تا پھر ظاہر کرسے الٰہی بے مانند تجلّے
ننگی ہووے ساق ربّانی شعلہ نور جنابی
لکڑی وانگر آکڑ جاون اہل نفاق نکارے
کنڈی منکے سخت ہو جاون اُٹھن نہ مو اُٹھالے
دنیا وچہ نہ سجدہ اونہاں کیتا پیش الٰہی
ہن کیونکر اوہ ساجد ہوون پیش جناب خدائی
جو مومن پڑھن نماز نہ ہرگز دنیا وچہ نکارے
پھر ہوسی حکم فرشتیاں تائیں دوزخ جھب لیاؤ
تے پلصراط اس دوزخ اوپر سدھی چھک کھلارو
کل پیغمبر امتاں اپنیاں اپنے نال رلاون
پھر طرف بہشتاں ہوسن سارے چلن واہو واہیں!
ہک دھندوکار انھیر اڈاڈھا رستے اندر آوے
تے جس دے ہتھ وچہ ہووے ناہیں اوہ مشعل نورانی
اہل ایماناں فرقو فرقی ملسن نور مثالاں
اکناں نوں دو مشعلاں ملسن اک پچھے اک اگے
ہکناں نوں انگوٹھے ناخن بہت کرسے روشنائی
جو بہت ضعیف انگوٹھوں اوہ بھی پاون کجھ چمکارے
اہل نفاقاں نور نہ کوئی وچہ انھیرے ڈرسن
تا پچھے رہسن محشر دے وچہ مومن رب دے پیارے
سارے لوک روانہ ہوئے ونج ٹکانے لگے
سانوں بھی معبود اساڈا جد آوے لے جاوے
آکھن کدی نہ ڈٹھا اپر دل تھیں جاتا ہویا
چھپیا رہے نہ ساڈے کولوں اللہ واحد سائیں
مومن لوکاں دنیا اُتے جیونکر نبیاں اللہ
تو ہیں رب اساڈا کہہ کے سجدہ کرن شتابی
رہ جاسن محروم منافق اس سجدے تھیں پیارے
کل منافق کنڈی پرنے ڈگ ڈگ پون پچھاہاں
کدی نہ سیس جھکایا رب ول دل وچہ آکڑ آہی!
اوہا آکڑ دنیا والی پیش انہاں دے آئی!
اوہ بھی وانگ منافقاں اسدن آکڑ جاون سارے
محشر اندر بہشت وچالے اس نوں آن ٹکاؤ!
ادھ والوں باریک ہووےگی تیز ہوسی تلواروں
نالے اہل نفاقاں سنگ نہ کوئی ڈگدے ٹھیندے جاون
اپنے اپنے شان مطابق نور ملے ہر تائیں!
جسدے کول مثال نورانی واہندا اوگد اجاوے
انّھیاں وانگوں ٹکراں مارے راہ نہ لبھے جانی
بھی فرقو فرقی چانن ہوسی موجب نیک اعمالاں
ہکناں تائیں اکو کافی رستہ پُر پُر وسے گئے
ایہ تلویں درجے والے مومن مشعل ملے نہ کائی
وانگ ٹٹانے نور انہاندا پل پل گھٹنیاں مارے
سانوں بھی ہن حامی بن کے بخشو چا کجھ چانن!

مومن آکھن چا ہن ساڈا نفع نہ تساں پہنچائے
اہل نفاق نہ سمجھن ایہ گل اصلی بھیت نہ پاون
اگوں رستہ ملے نہ اونہاں جاں او ہ پرت ڈہوندے
کہن چلیئے پھیر اونہاں ول ٹال گئے اوہ سانوں
اسنوں ہک دروازہ ہوسی مومن لنگھ سدھاون
اس کندھوں اندر رحمت رب دی باہر قہر الٰہی
سانوں بھی لے چلو بھائی باہر چھوڑ نہ جاؤ
دنیا دے وچ رہے اکٹھے رل کے عمر لنگھائی
دین جواب انہاں نوں تائیں اہل ایمان سوہارے
پر اسیں عبادت رب سچے دی خالص رہے کماندے
ظاہر تسیں اساڈے وست بنے نال زباناں
مریاں توڑی دل اپنے تھیں کفر نہ تساں ہٹایا
ساری عمراں دنیا اندر رہے جھہاندے لگے
ایتھے اج فریاد تساڈی سنی نہ جاوے کوئی
ویکھو اوہ النبے آتش بنے تساڈے کارن
باہجوں صدق دلے دے ایتھے کوئی چیز نہ تردی
تا نکلن اگ النبے دوزخ اہل نفاقاں پھڑسن
چنگا نور انہاں نوں ملیا منگن کارن آئے
جو کالی راتیں مومن مسجد طلب جماعت جاوے
جو نیکو کار نابینا مومن نور ملے اس تائیں!
جو پڑھدے سورہ کہف ہمیشہ روز جمعہ دے بھائی
جو مومن تائیں دنیا اندر سختی کنوں بچاوے
کرے پذیر دعائیں یا رب توفیقاں تینوں
جا ہو پرت پیا وادھوں جتھوں اسیں لیائے
چانن کتے ونڈیندا ہوسی دوڑ پچھانہوں جاون
وچ انھیرے اتھیاں واگوں ٹکراں پھرن مریندے
اگے اک دیوار کھلوتی آوے نظر انہاں نوں
نے کل منافق رہن پچھے رستہ مول نہ پاون
اہل نفاق کرن فریاداں آئی پیش نہ کاہی
اسیں تساڈے سنگی آہے کجھ تے ترس کماؤ
ہن او کھے ویلے پکڑو ناہیں کرو مزاخاں بھائی
جو بیشک اساں تساں نے اوتھے چنگے روز گذارے
تے تساں خدا دے حکم نہ منے جیونکر منے جاندے
تے باطن دے وچ نال کفاراں رکھیا تساں برابر
کیا ہویا جو نال زباناں کلمہ پیا الایا!
رو ہو و ہن کو کو سارے ونج انہاں دے اگے
جا کر ریو سنگ انہاں دے دوزخ ملسی ڈھوئی
ایہ گل سن کے سبھ منافق آہیں ڈھائیں مارن
پھوکی بڑبڑ دنیا والی ایتھے کٹ نہ کردی
ستو ہیں دھرتی تھلے دوزخ رکھیا انہاں نوں کھڑسن
اگلے چالوں ورڑے الٹے دوزخ دھک وگائے
اوہ بھی اوس انھیرے اندر نوری مشعل پاوے
جو کرن جہاد کفاراں مارن ملسن نور جزائیں
بھی جابر لوکاں ملسی اس دن مشعل دی روشنائی
جو کلمہ پڑھے بازاروں لنگھدا مشعل نوری پاوے
نوری مشعل اوس جاگہ وچہ کریں عنایت مینوں

رسیدن مخلوقات بکرانۂ جہنّم وصفت پلصراط وگذشتن مومناں از پلصراط بسلامتی وتعجیل و بہ جہنّم افتادن منافقاں

کٹ مسافت راہاں والی کر کر پینڈے بھارے
اُپر کنارے دوزخ والے جا اپڑن گے سارے

کھلا نہ جاسی مول کسے تھیں تک دوزخ دیاں لاٹاں
ویکھ پچھاہاں ہٹسن سارے خلقت وچہ ترفاٹاں

کل پیغمبر ہیبت کولوں نفسی نفسی کہسن
پر سرورِ عالم ختم نبیاں اُمّت دا غم کھاسن

پھر پُل دے اُتوں لنگھن کارن خلقت جمع کچیوے
کروا کٹھا لوکاں تائیں حکم فرشتیاں تھیوے

تن ہزار برس دا رستہ اوہ پُل ہوسی بھائی
اِک ہزار چڑھائی اس دی اِک ہزار لہائی

تے ہک ہزار برس دا رستہ پورا پدھرا ہوسی!
اس پُل اُتوں نکلیا جیہڑا اوہ وچہ جہنّم پوسی

چک لیاون خلقت تائیں اس پُل دے مُنہ اگے
فاطمہ رضؓ بنت رسول اللہ دی پہلوں لنگھن لگے

ساری خلقت نوں اس ویلے حکم سُنایا جاوے
کل لوکائی اکھیں میٹے بی بی پار سدھاوے

تا اکھیں میٹ کھلووے ہر کوئی ہوسی جگ کنڈ دیتا
گوشے جگر رسول اللہ دے گذر پُلے تھیں کیتا

اس تھیں پچھے لنگھن سارے اہل البیت سُہارے
پھر لنگھن اپنیاں عملاں موجب مومن رب دے پیارے

بعضے مومن بجلی وانگوں پُل تھیں تر کھے جاون
بعضے تیز ہوائی وانگوں لنگھ مراداں پاون

بعضے وانگ پکھیرواں بعضے وانگوں شتر سوارا
بعضے جیوں رفتار میانی چلسن سوہنیاں چالاں

بعضے پیر پیادیاں وانگوں جاون تیز کمالاں
بعضے جیوں رفتار میانی چلن سوہنیاں چالاں

بعضے اپڑ جاون اے پر ہولی ہولی آوسن
تے بے ایمان منافق جیہڑے دوزخ ڈگ ڈگ پوسن

جو اللہ کرم کرے مسکیناں اس دا قدم نہ ڈولے
بھی صحیح سلامت جان بہشتیں اہلسنت دے ٹولے

جو دِلوں بجانوں راضی ہو کے منّے حکم الٰہی!
اوہ اینویں لنگھسی جیونکر اس تے تیز سواری آہی

جو دُنیا وچہ قربانی دیون بیل دُنبہ اُٹھ بکری
اوہ بنے سواری پُل دے اُتے دیونوالیاں پکڑی

جیوں جیوں کثرت نال کسے نے خالص عمل کمائے
تیوں تیوں پُل زیادہ اسنوں چوڑی ہوندی جائے

تے جیہڑے لنگھسن بجلی وانگوں تے مانند ہوائی
اوہ آپس وچہ بہشتاں اندر دین اکھیسن بھائی

جو دُنیا اندر ربّ اسانوں وعدہ سی فرمایا
میں دوزخ تے ہک پُل بنائی نام صراط لِکائیا!

اس پُل توں لنگھسو سارے جدوں بہشتیں جاسو　　اوہ پُل اساں نہ ڈِٹھا شائد لنگھے ہو رہی پاسو

ہوسی حکم جو لنگھے تسیں اوسے پُل دی راہیں!　　پر دوزخ سِر ہویا اسو بیلے پتہ نہ لگا تاہیں

بعضیاں تائیں دوزخ کہسی جاں پُل چڑھسن بھائی　　لنگھ شتاب بزرگا میری آتش تدھ بجھائی

دو ترِن چھوٹے بال جنہاں دے دنیا اندر مر دے　　اوہ مومن بھی پُلصراطوں لنگھن خوشیاں کردے

جو مومن کسے مومن تائیں کافرکنوں چھڑاوے　　اوہ نال آسانی لنگھ صراطوں وِچ بہشتاں جاوے

بعضے کہن حساب خلق دا محشر وِچ رب کرسی　　بعضے آکھن پُل دے اُتے ہر کوئی لیکھا بھرسی

اوس حساب دے موافق بندے پُل تھیں پار رسدے ہاون　　بھی پُل دے اُپر ترازو ہوسی عمل تولائے جاون

پُختہ دامن پکڑ پنیوا پاک نبی سرور دا!　　انشاء اللہ پُلصراطوں لنگھسیں خوشیاں کردا

بیان ہفت عقاب پُلصراط و تفصیل حساب ہر ہر عقبہ و وزن شدن اعمال نیک و بد خلائق و موجبات گرانی پلہ نیکی!

راوی کہیا پُل دے اُتے ست منازل ہوسن!　　ہر منزل تے لیکھا ہوسی ہر جا لوک کھلوسن

وکھو وکھ سوال ہوونگے ہر منزل انساں نوں　　پہلی منزل اندر جا کے پُچھ ہوسی ایماناں نوں

دوجی وِچ اعمال پُچھیسن جو وِچ عمر کمائے　　تریجی وِچ نماز تے چوتھی روزہ پُچھیا جائے

پنجویں حق حقوق پُچھیسن چھیویں مال زکوٰتاں　　تے ستویں اندر پُچھیاں جاون حج کرندیاں باتاں

جسدی ہر شئے پوری ہوئی صاف حساب دکھایا　　ملیا سارٹیفکیٹ شتابی جھب بہشتیں آیا

تے جس دا لیکھا گندا نکلیا جس گھاٹی دا بھائی　　اوہ اوسے گھاٹی اندر ڈِگا جگہ جہنم پائی

جو پہلی گھاٹی ڈِگا عاجز رلیا مندے ٹولے　　اَبدی دوزخ اس دے کارن قید عمر دی بولے

تے دُوجی تریجی چوتھی پنجویں چھیویں ستویں تائیں　　جو کوئی ڈِگسی قدر گناہاں نکلے بھوگ سزائیں

ایہہ ستے منزل جنگل بھارے وڈے فراخ سنیندے　　وِچ انہاں دے ترکڑ ہوسن جنھے عمل تولیندے

بعضے آکھن ہِک ترازو بعضے بہت بتاون　　جیونکر وِچ کلام اللہ دے آپ خدا فرماون

اوہ میزان ترکڑ یکّا ڈاہسی اعدل نتارے　　ہر ٹولے دا ترکڑ وکھرا ایہہ بھی وکھ پیارے

ہر بندے دا اُپل تے ترکڑ وکھو وکھرا جاپے　　واللہ اعلم رب نوں معلم ویکھ لواں گے آپے

ویکھو مشکوٰۃ صفحہ ۴۸۷ وِچ باب حوض والشفاعت نال روایت ترمذی اسے بخاری تھیں ابن مسعود تھیں آیا ہے جو فرمایا پیغمبر صلے اللہ علیہ وسلم نے حاضر ہوسن گے لوک اُتے دوزخ تے پھر نکلسن دوزخ تھیں موجب عملاں اپنیاں دے پس بعضے انہاں دے مانند لشکارے بجلی دی بعضے مانند تیز ہوا دی بعضے مانند پیادہ پاندی لئے وچ حدیث متفق علیہ تھیں ابو سعید خدری تھیں اس طرح آیا ہے پیروں المؤمنین کطرف العین وکالبرق وکالریح وکالطیر وکاجاوید الخیل والرکاب یعنی لنگھسن گے مومن مثل جھمکارے اکھ دے اتے بعضے مانند بجلی تھیں اتے بعضے مانند ہوا دے اتے بعضے مانند پکھیرو دی اتے بعضے مانند گھوڑیاں دی اتے بعضے مانند پیادے دی پلصراط تھیں ۱۲-۱۲

نیکی بدی اُنہاں دے اندر تولی جاسی بھائی
سبھے سچا بے نیکی چڑھسی کھبے وچہ بریائی!

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَالْوَزْنُ یَوْمَئِذِ نِ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِیْنُہٗ فَاُولٰٓئِکَ ھُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِیْنُہٗ فَاُولٰٓئِکَ الَّذِیْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَھُمْ فِیْ جَھَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝

نیکیاں والا پلہ جس دا ہو جاوے گا بھارا
وچہ بہشتاں جاوے پاوے دوزخ تھیں چھٹکارا

تے جسدا پلہ بدیاں والا اسدن بھارا لہسی
اوہ بہت ذلیل خوار رہے گا سدا جہنم رہسی!

تے جسدی ہکو جتنی ہوسی نیکی تے بریائی
اوہ جنت دے وچہ جاوے پاوے دوزخ کنوں رہائی

جس بندے دیاں بدیاں نالوں ہک نیکی گھٹ ہوسی
اوہ جنے کھنے تھیں منگن چڑھسی حکم حضوروں ہوسی

جے ایہ نیکی ڈھونڈھ لیاوے تاں چھٹکارا پاوے
نہیں تاں اس گناہ دا بدلہ دوزخ ڈالیا جاوے

اوہ منگدا پھرسی یاراں تھیں ہک نیکی بخشو کوئی
ایپر کوئی نہ دیسی اس نوں نیکی مشکل ہوئی

کر کر منتاں کل ساکاں دیاں منہ عاجز دا سکّے
سارے خویش بیزار ہو جاسن کوئی نہ دیسن اُگّے

لے لے ترلے وڑک عاجز آس اُمید ہٹاوے
نیکی کوئی نہ دیندا مینوں جاں جہنم آوے

تا پھر ہور ملے ہک اسنوں بندہ اوگنہارا
ہکو نیکی ساری عمراں جس کمائی یارا

اس دے اگے حالت اپنی کل بیان کریندا
اکو نیکی گھٹ گئی میری منگیاں کوئی نہیں دیندا!

اس نیکی دے گھٹن بدلے دوزخ رلدا مینوں!
اوہ کہسی ہک نیکی میری اوہ بخشی میں تینوں

میں ساری عمراں اندر ہکو وہا نیکی کھٹی
پر اوہ بھی میں بخشی تینوں جو تیری اگ گھٹی!

کر کر ظلم ہمیشہ میں نے حق خدا دے بھنّے
اگے پچھے دوزخ مینوں لکھیا جاسے بنّے

لے جا تُوں ایہ نیکی میری کم نہ لگے تیرا!
جو ہوسی سو ڈِٹھا جاسی اللہ حافظ میرا

دوہاں نوں رب بخشے فضلوں جنت وچہ ٹکانا
بخشش سندا رتبہ وڈا اندر دوہاں جہاناں

بھی عملاں والے دفتر اُسدن تولے جاسن سارے
بدیاں نوا لے ہوسن نیکیاں والے بھارے

وچہ عبادت رب سچے دی جو شے خرچی جاوے
اوپر ترازو سب کجھ اس دا تولن اندر آوے

جیونکر چمڑا گوشت لہو قربانی دا گوہا
موز بہاویں جو شے نکلی تولی جاسی اوہا

بھی غسل وضو دا پانی تولن نالے خون شہیداں
بھی ذکر ثنائیں تولیاں جاون تسبیحاں تحمیداں

جیوں جیوں مومن سچے دل تھیں خالص عمل کماون
تیوں تیوں اُ پر ترازو اسدن بھار زیادہ پاون

اک مومن تے لتھنے ہوسن دفتر بدیاں والے
ہر اک دفتر اوہناں وچوں اِتنا لماں آوے
مومن ویکھ دفاتر اپنے دل وچ ڈاہڈا ڈرسی!
تاں اک چھوٹی چٹھی اسدی حاضر ملک لیاون
عرض کرے اوہ بندہ دفتر ایہ طومار بلائیں
ہیں عملاں موجب گچھے دوزخ لائق سایاں
جو توں کرسیں ہیر اکھیں تے زور نہیں کجھ میرا
پھر حکم الٰہوں اوہو چٹھی دفتراں نال تولیوے
مومن ویکھ ہووے گا راضی حکم کرے رب بالی
سبحان اللہ والحمد للہ ایہ جو کلمے دونویں
بھی وچ حدیث رسول اللہ نے ایہ فرمایا یارا
لا الٰہ الا اللہ دا درجہ وڈا حسابوں
جو مویاں اُپر صبر کماوے جزع فزع نہیں کردا
اللہ اکبر بہت کریسی نیکی پلہ بھارا
بہتا پڑھن درود نبی تے باعث بھار نکویاں
جو دینی علم پڑھاون والے اجر نہایت پاون
اوہ نیکیاں نوں لے پلے چڑھسن رب دے فضل کمالوں
عمل کفاراں اتے منافقاں ہرگز بھار نہ کوئی
پر مچھر دا بھارا ہوسی عمل کفاراں بھلے
نیں جائیں پُل دے اُپر عملاں لیکھا تھیسی
اوّل فرض نماز پچھیسی پنجاں وقتاں والی
کامل کرکے ہر اک تائیں جیہڑے لوک گذارن
شکلاں بن کے کل نمازاں حاضر آن کھلوسن

سنو وچوں اک گھٹ ہووے گا گنگے جدوں نکالے
جتنے تائیں نظر بندے دی تکیاں ہویاں جاوے
حاضر کریو دوجا دفتر حکم الٰہی کرسی!
جیوں کوئی پرزہ چھوٹا جیہا اسنوں کھول سناون
ایہ چٹھی تول کے یارب مینوں ٹھٹھے کریں
فضل کریں تاں تھوڑا نہ مینوں تول لائق وڈیایاں
حکم ہووے ہیں ظالم ناہاں عدل کریساں تیرا
دفتر سارے ہووے رہسن چٹھی بھاری تھیوے
ایہ برکت کلمے طیب دی جو پڑھیا مری واری
نیکیاں والا پلہ اس دن بھر دیون گے اونویں
حسن خلق ہے وچ میزاناں ہر شے نالوں بھارا
پڑھنے والیاں تائیں اسدن کرسی لُٹ عذابوں
بھی ہر صابر دا صبر قیامت نیکی پلہ بھردا
بھی کلمہ تمجید مبارک اینویں کرنے بارا
بھی کل سیاہیاں اہل علم دیاں وزن ترازو ہویاں
علم انہاں دے روز قیامت بدل بن کے آون
بھی اجر نماز جماعت بھارا دھرتی امبر نالوں
کفر نفاقوں سبھ انہاں دی نیکی ضائع ہوئی!
تے بدی تمام جہانوں بھاری ثابت رکھی موئے
کل عبادت بدنی جیہڑی پہلی جگہ پچھیسی
جو نال آرام خلوص دلے دے پڑھی یاؤں خالی
اوہ ہون قبول نمازاں نہیں متھے اُپر مارن
جو پوریاں پڑھیاں بن انہاں دے صحیح سلامت ہوسن

القیامۃ وزنا آخر سورۃ کہف آیا خبر دیدیاں اسیں تسانوں اوہناں لوکاں دی جو بہت مندے ہیں کم انہاں دے پس وہ لوگ جو دگر گئی کوشش انہاں دی وچ حیاتی دنیا دے اتے جو خیال کردے ہیں جو اوہ اچھے کم کردے ہیں تحقیق اوہ لوک اوہ ہیں جو منکر ہوئے نال آیتاں پروردگار اپنے دیاں دے اتے دیدار اسدے دے پس ضائع ہو گئے عمل انہاں دے پس نہ قائم کرانگے اسیں واسطے انہاں دے دن قیامت

زیور زینت ناک ہووینگے وِنہاں نمازاں تائیں
جو سُستی نال نماز گذارن باہجہ آداب نیازاں
جے فرضاں وِچہ قصور ہویا تاں نفل کریسن شامل
پھر بعد نمازوں روزہ پچھن ذکر دُعائیں نالے
جو خالص نیت نال کمائے ثابت شکل دکھاون
پھر دوجی وِچہ عبادت مالی پچھن ملک ربانی
جو سچے صدقوں کرن انہاں نوں ملسن شان الاہی
کل مرکب طاعت جیہڑی تریجی وِچہ پچھیوے
جیونکر عُمرہ حج کیتے دا ہور جہاد لڑائی
چوتھی گھاٹی وِچہ پچھیون حال دلاں دے سارے
دل وِچہ شوق الٰہی آہا یا نیت بدکاری
کینہ حسد عداوت نالے خیر خواہی بدخواہی!
پنجویں اندر قتل جراحت پچھیا جاسی بھائی
چھیویں گھاٹی مالاں بابت لیکھا کیتا جاوے
ستویں اندر حق بندیاں دے ماپیو تے ہمسایاں
بھی حق غلاماں دا تے نالے جو سر دا انہاں دے
ہر گھاٹی دا لیکھا کرکے کاغذ دو بناون
پھر حساب گھلیندے اسنوں جتھے گھلنا ہووے
جے سارے پار جائیں کجھ نہ گھٹے بہشتیں وڑدا!
جسپر فضل الٰہی ہووے اسنوں کوئی نہ ہوڑے
ہکناں تائیں اجر اعمالاں ملسن دو دو واراں
ہکناں دے کم آون اسدن عمل بیگانے بھائی
یا علم پڑھایا دُنیا اندر مومن بھایاں تائیں

جو اوّل ویلے پڑھیاں ہوسن نال درود دُعائیں
اوہ تریٹی پھٹی شکل بناون ناقص کل نمازاں
ستر نفل جوڑیسن تاں اک فرض بنے گا کامل
ہر اک طاعت صورت بنکے زینت زیب وکھالے
تے کھوٹے عمل جو وِنہاں والے ناقص نظری آون
مال زکوٰۃ تے خیر خیرایت بھی صدقہ قربانی
تے جو جو عمل وکھالے والے رد ہوون درگاہوں
جسدے اندر مالوں بدنوں خرچ دوہاں دا تھیوے
جے آہا فرض ادا نہ کیتا دوزخ سٹسن بھائی
چنگی مندی نیت اندر جیونکر عمر گذارے
نیک اخلاص اخلاق قناعت حرص پچھیوسی ساری
بخل سخاوت تے مغروری جو کجھ کیتی آہی!
جو ناحق خون کیتا یا پھٹیا یا کسے ضرب لگائی
جو روزی کھسے چوری لیاوے یا کوئی دغا کماوے
بھی استاداں عورت خصماں خویشاں دے پنیاں جایاں
بھی مسلم بھایاں حق تمامی اسوچہ پچھے جاندے
ہک گھاٹے ہک دا ہندے والا پھر میزان لگاون
جے لیکھا پاک ہووے تاں خوشیاں نہیں تاں بیٹھا رووے
جس منزل دا لیکھا گھٹے رہے اُتھائیں سڑدا
لیکھا کیتیاں کوئی نہ چھٹے جے اوہ آپ نہ چھوڑے
اکناں بُرد ہو جاون اُکتے بے پرواہ دیاں کاراں
جس ہور کسے نوں نیکی دسی آپنے مُول کمائی
یا کم چنگے دی کرے دلالت ملسی اجر تداہیں

باجھنگی تصنیف کسے نے دُنیا دے وچہ لکھی ! ملسی اجر مصنف تائیں جس جس نیکی سکھی
جانجاں نیک نصیحت اسدی جگ وچہ رہسی جاری تاں تاں تینک لکھیندی رہندی اسدی نیکو کاری
جو جو اوس کتاب اوہدی نوں پڑھ کے عمل کماون پورے عمل اُنہاں دے جتنے اسنوں بھی ہتھ آون
ہے امید پدر فقیر اجیہا رب نوں بھانا ایسے عملوں تیرے اُتے ہوسی فضل ربانا
جو دینی علم پڑھے تے اگوں لوکاں پھیر پڑھاوے اتنا اجر ملے کوئی جتنا اگوں عمل کماوے
تے کرنے والیاں اجر نہ گھٹے دوہاں برابر آوے جو نیکی دے وچہ راضی ہووے اوہ بھی نیکی پاوے
وقت حساباں دہشت کولوں اُچا کوئی نہ بولے یا رب سلم سلم کہسن پیغمبراں دے ٹولے

بیان حساب مظالم بندگان از نیکی گیرو تبدیل شدن بدیہاں تائیں بہ نیکی ہا
بموجب آیت شریف اُولٰئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ

ہک وچ تے دُنیا اندر جو کوئی ظلم کماوے روز قیامت وچہ اُنہاں دے عدل کمایا جاوے
بدلے ظلم کرن دے اللہ ایہ انصاف کریسی ظالم کولوں نیکیاں لیکے مظلوماں نوں دیسی
جے ظالم پاس نہ نیکی کوئی یا گھٹ پوس نکویاں تاں تنہاں بدیاں مظلوماں دیاں ظالم دے سر ہویاں
جتنا ظلم کمائے کوئی اتنا بدلہ پاوے تے مظلوماں تھیں ظلم موافق بھار اٹھایا جاوے
اہنویں جو مدیون کسے نوں قرض نہ ایتھے دیوے ہک اٹھانی بدلے اوتھے ست سو نیکی لیوے
حق حقوقاں بدلے اول نفل دیوائے جاون جیکر نفل نہ پورے ہوون تاں پھر فرض رلاون
ایہہ پر ہک ایمان کسے دا مول نہ دتا جاوے بھی قلبی طاعت حقاں بدلے مول نہ رب دواوے
جو اپنا حق کسے نوں بخشن اندر دوہاں جہاناں اوہ بہت زیادہ حق اپنے تھیں پاون فضل ربانا
جس بندے نے دیون نیت قرضہ کھ اٹھایا ایہہ ادا کرن دا اس نے ہر گز ویل نہ پایا
اسدے تائیں پکڑ لیاون محشر وچہ قرضائیں اس حق اساڈا دینا یا رب ساڈا نوں حق دیوائیں
رب پچھیسی دنیا اندر کیوں تدھ حق دبائیا! کہسی یا رب میں بے دوسا دیون ویل نہ پایا
رہیا کو وسا حق انہاں دا نیت ایسی ناہی! تاں پھر سد قرضایاں تائیں کہسی پاک الٰہی!
دتی اس نہ رکھیا ہر گز حق تساڈے تائیں اوہ آکھن جو حق اساڈا اسیں بھی چھوڑاں ناہیں

حکم کرے رب اُتوں تکو کرسن نظر اُناہاں
رب کہسی جو لینا چاہے وچ ایہاں ہین اساں تائیں
حکم ہووے ہین سستا دیواں قیمت تھوڑی پاواں
قیمت اسدی اتنی جتنا اس تے حق نساڈا
سارے کہسن بخشیا اساں حق اپنا اس تائیں
جے لینے والا کافر آہا جنّت مول نہ جاوے
بدیاں بھار چوائے جاسن دیون والیاں تائیں
ہکدن حضرتؐ یاراں کولوں ایہ گل پچھی بھائی!
مال اسباب تے نقدی ہووے جسدے پاس نہ ذرہ
جس ساری عمر نمازاں روزے نیکیاں بہت کمایاں
کوئی آکھے اس میتوں موہیا میرا مال دبایا
کوئی آکھے اس دنیا اندر میری چوری کیتی!
کوئی آکھے جے اس ساڈا خون پچایا ہویا
حکم کرے رب نیکیاں اسدیاں ونڈ دیہو حقداراں
چھک لیاون پہلے پہلے نیکیاں اسدیاں سبھے
حکم ہووے جو بدیاں اپنیاں متھے اسدے مارو
اسدے تائیں مفلس آکھن پاک نبیؐ فرمایا
حضرت عائشہ رضؓ کنوں روایت کہو رسول تعالےٰ
پہلا قسم جو اس دے اوپر کدی نہ بخشش آئی
دوجا قسم نبیؐ فرمایا حق حقوق انساناں
تیجا قسم جو بندیاں اتے حق خدا دے سارے
ایہ سارے حق حقوق جو اسدے مرضی وچ خدا دی
جو توبہ کرن گناہاں کولوں پھیر نیڑے جاون

آسی نظر انہاندے تائیں جنّت عالی جاہاں
کہسی اتنی قیمت یا رب کول اساڈے ناہیں
عرض کرن کی قیمت تا پھر کہسی رب سچّاواں
جے اوہ حق اسنوں بخشو تاں جنّت لوو اساڈا!
قرضاںیاں مقروضاں سبھ نوں ملن بہشتیں جائیں
ناں اوہ حق اپنے دے بدلے نیکیاں اسدیاں پاوے
جے فضل کرے بخشے مومن نہیں تاں ملن سزائیں
جو مفلس تائیں جانوں تسیں یاراں بات الائی
نبیؐ کہیا اوہ مفلس ناہیں مفلس اوہ مقرّرہ
پر روز قیامت پھڑیا آکے حقداراں قرضایاں
کوئی آکھے اس میرے تائیں دنیا وچ ستایا
کوئی آکھے اس کیتی آہی نال میرے بدنیتی
کوئی آکھے اس ساڈے اُتے ظلم کمایا ہویا
جیوں اوہ راضی ہوون اوہیں کرو رضا دیاں کاراں
پچھلیاں دے دیون کارن عمل نہ کوئی لبھے
دیکے بدیاں سٹو دوزخ انہاں گناہاں پارو
جس کیتا کتریا اپنا سارا حقاں عوض لٹایا
تناں قسماں اُپر ایہی دفتر عملاں والا!
جو اللہ نال شریک لیاوے شرک وڈی بُریائی
ایہ باجھ رضا انہاندی ہرگز کدی نہ بخشیا جاناں
جیویں نمازاں روزے اوہیں حج زکوٰۃ پیالے
چاہے پکڑے عملاں بدلے یا دیوے آزادی!
تے چنگے عمل نکھویاں خالص اس تھیں بعد کماون

رب انہاں نوں نیکیاں دیسی عوض انہاں دے پایاں
اوہ رحم کنندہ بخشن والا اسدیاں وہن کمایاں

ہک بندے نوں روز قیامت حاضر کیتا جاوے
دفتر بدیاں والے اسدے اللہ پاک منگاوے

پھر حکم کرے جو عیب صغیرے اس تھیں کل مناوو
کل گناہ کبیرے جیہڑے اجے نہ یاد دیواؤ

جیوں جیوں کہن فرشتے اسنوں ایہہ تلکھ عیب کمائے
کرے امنا عیب صغیرے سارے منداجاوے

اپیر اپنے عیب کبیرے ظاہر کرے نہ ڈردا
جو شاید اوہ معلوم نہ اونہاں کجیا رہسی پردہ

پھر حکم کرے رب اس بندے نوں بدلے اس برائی
لے اج نیکیاں ساڈے کولوں ہویا فضل خدائی

ایہہ گل سن کے نال خوشی دے بندہ عرض الائے
عیب کبیرے ہور جو میرے اوہ کیوں تسلں بھلائے

عوض انہاں دے بھی کوئی نیکی مینوں بخشی جاوے
کل گناہ کبیرے اپنے خوشیوں کھول سناوے

ایہہ فضل اتے انعام الٰہی جس چاہے تس دیوے
جے عدل کرے تاں نال علامت کوئی بہشت نہ لیوے

یارب تیریاں فضلاں اوپر آساں اساں وی ہاں
کرکے عدل پدیر بندے نوں مول نہ بخشیں سایاں

بیان حساب یسیر و پرسش انعامات بدنی و حواس خمسہ و ریاست علم و قوت جوانی و بیحساب روندگان در جنت و تفصیل آنہا و مناقشہ تارکان صلوٰۃ و عذر آوردن ایشان بہ درگاہ باریتعالیٰ و تردید عذر ایشان و آمدن دنیا بہ شکل زال مکارہ و بردن ہمراہ خود مشتاقین خود را بہ دوزخ

رحمت رب سچے دی ہووے شامل حال جنہاں دے
اوہ وچہ حساباں ہین سکھالے کجھ تکلیف نہ پاندے

بعضیاں تائیں کول عرش دے اللہ پاک بلاوے
سب لوکاں تھیں پردہ کرکے اسدے عیب چھپاوے

پڑھ لے نامہ عملاں والا اپنی کل کمائی
جو تدھ دنیا اندر کیتی نیکی ستے برائی

نیکیاں والا کاغذ اپنا سارا کھول سناوے
بدیاں دی جد واری آوے شرموں چپ ہو جاوے

دل وچہ خوف کریسی کہسی ہن ایتھے کی کرساں
نیکیاں تھیں وی ودھ اوگن میرے کتھوں لبھ بھرساں

حکم کرے رب جھک نہ ذرہ دس جو برا کیتوئی
ایہہ خفیہ طور کلام اساڈی ہور نہ سندا کوئی

تاں پھر اپنے اوگن سارے کھول سناوے بندہ
حکم ہووے میں بخشیا تینوں جو تدھ کیتا مندا!

پھر رخصت ہوندا کرے خدا نوں سجدہ شکر ادائی
لوک پچھانن ایہہ کوئی بندہ وڈا معزز بھائی

ایہو حساب یسیرا ہے جو خود حضرت فرمایا
حضرت عائشہ رضہ پاک نبی نوں اک سوال الایا

جو دس حساب یسیر اتا پھر کہیا نبیؐ سوہارے
جو عیب تمام جناب کے اللہ پھر چا بخشے سارے

اسنوں کہن حساب یسیرا رب دے افضل سوایا
ایہ سجدے پئے منگدے حضرت کریں نصیب خدایا

جسنوں رب حساب یسیروں وچ بہشتاں گھلّے
دھن نصیباں والا بندہ اسدے بھاگ سوتّے

تے جسدے تائیں پکڑن لگے اللہ پاک الٰہی
کدی خلاصی پاوے ناہیں خلقت کل گناہی

فضلاں باہجھ نہ ہوون اوتھے ہرگز پار اوتارے
پیر پیغمبر ولی خدا دے روندے گئے وچارے

ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
قرب عرش تھیں روز قیامت ہک آوازہ آوے

حکم کرے رب جو تساں میرے حق تمامی بخشے
اوہ ہیں بخشے سبھ تساں نوں بھی جو حکم نہ مٹّے

باقی حق لوکاں دے جھیڑے لوکاں تھیں بخشاؤ
آپس دے وچ راضی ہوکے جھٹ بہشتیں جاوو

پر ایہ حکم انہاں نوں ہوسی جنہاں فضل ربانا
جو وچ گناہاں پکڑے جکڑے انہاں جہنّم جانا

إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۝

پھر ہر اک چیز جو دنیا اندر رب عطا فرمائی
شکر گذاری ہر نعمت دی پچھسی جاسی بھائی

جو کتھے کتھے خرچ کیتی تدھ ایہ نعمت ربّانی
اکھیں کن تے لنگاں بازو دل دی دس کہانی

کس کس نال پیار نہ رکھیا دلی محبّت والا
نے نال زبانے کیتا کیہڑا خالص عمل نرالا

رکھنی حبّ خدا دی لئے تے خدا دیاں لوکاں والی
ایہ شکر یہ نعمت دل دا پچھے اللہ والی

بھی روز قیامت اہل علم تھیں علم پچھایا جاوے
ایہ بھی وڈی نعمت جس نوں رب عطا فرماوے

جو کیہڑا مسئلہ ظاہر کیتا کیہڑا تساں چھپایا
تے کس کس مسئلے اوپر تساں پڑھ کے عمل کمایا

بھی کوڈی کوڈی دولت ساری گن گن پچھن بھائی
جو کیونکر تساں کمائی آہی کتھے کتھے لائی!

حضرت کہیا تن چیزاں دا سوال نہ کیتا جاوے
اوّل اوہ خوراک بندے دی جو بھکھ تس ونجاوے

دوسرا کپڑا حسب ضرورت کج بدن دا یارا
تیجا اوہ مکان جو جس بن ہووے نہیں گذارا

حبّ علی اوتے دا بھی اسدن کرے سوال الٰہی
جو کس کس نال محبّت تیری اتے عداوت آہی

جو ویر پیار خدا دے کارن رکھے بندہ کوئی
وقت حساباں اسدے تائیں رحمت شامل ہوئی

جو دوست بدلے دشمن رکھے دشمن یار رکھیندا
ایہ رحمت کولوں وانجیا ویسی دوزخ ڈیرے لیندا

اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّہٗ پاک نبیؐ فرماوے
جسدا کوئی دوست ہووے نال اوسے دے جاوے

۵ فرماتے ہوئیں وچہ حق اس شخص دے جو کسے قوم نوں دوست رکھے اتے نال انہاں دے ملاحق نہ ہووے یعنے صرف محبت رکھے نہ ملے نال انہاں دے تا حضرت نے فرمایا المرء مع من احبہ یعنے مرد سنگی اسدا ہوندا ہے جس نوں دوست رکھے ۱۲ مولوی دلپذیر۔

وعن عائشہ قالت سمعت رسول اللہ صلعم یقول فی بعض الصلوٰۃ اللھم حاسبنی حسابا یسیرا [illegible]

بھی سردار پچھائے جاون نالے حاکم قاضی
جو کوئی مومن عیباں کولوں سچا تائب ہووے
کنڈا اُٹھے جے مومن تائیں وِچ ریشاں آوے
جتنا دُکھ مصیبت ایتھے مومن جھاگے کوئی
حضرت کہیا ویکھاں گا میں ہر اُمت دے عالوں
وِچ مشکوٰۃ حدیث نبیؐ دی ابو امامہؓ لیاوے
ستر ہزار اُمت تیری دا بندہ میں بخشیساں
عرض کیتی میں ہور زیادہ کرتوں یارب سائیں
پھر میں کیتی اللہ اگے خواہش ہور ودھیری
نوّے کروڑ تے چار رب ایہ بندے نال حساباں
یاراں پچھیا کون ہوسن اوہ کیہڑے عمل کماسن
تاں حضرت کہیا یاراں تائیں کئی ہوسن اوہ ٹولے
بھی جیہڑے بندے ہر حالت وِچ صابر شاکر رہندے
ہور جو کرن تحمل یعنی وڈے سہاریاں والے
جو کوئی دیندار لوکاں دا دلوں پیار رکھیندے
جو حج کرن دی نیت اپنے گھروں روانہ ہوئے
جو فجری اُٹھ خدا دے اگے دلنوں حاضر کردے
جو عورت اپنے خاوند سندی کرے نہ بے فرمانی
جو دنیا نال پیار نہ رکھن خوف اللہ تھیں ڈردے
زینت تے زیبائش کارن کرسن نہ ہے سوہنے بانے
ایہناں صفتاں والیاں تائیں ہول حساب نہ تھیوے
جو مومن وِچ نمازاں روزیاں کدی قصور نہ پاون
ہر حالت وِچ اللہ او پر راضی آون ہارے

جو عدل انصاف کریندے آہے اوتھے ہوسن راضی
تاں مے اُسدے اُتوں اللہ عیب تمامی دھووے
نیکی ہک لکھیوے اُسدی بدی مٹائی جاوے
اتنا قدر گناہاں کولوں اُسنوں خفت ہوئی
اُمت میری بہتی ہوسی ساریاں اُمتاں نالوں
نال میرے ہے وعدہ رب دا پاک نبیؐ فرماوے
باجھ حساب کتاب جنہانوں جنت وِچ بھجیساں
حکم ہویا لے ستّر واری ستر ہزاراں تائیں
رب فرمایا ستر ہزاراں ستر ہزاراں ویری
اتنی اُمت جنت جاسی باجھ سوال جواباں
باجھ حساباں جیہڑے اُسدن وِچ بہشتاں جاسن
ہک شہید جو راہ اللہ وِچ جان کریندے گھولے
جو شوق الٰہی لئی تیں جاگن ذاکر اُٹھدے بہندے
جو کوئی ظلم کرے سہیون صابر ہر ہر حالے
دنیا نالوں دین پیارا کوشش دین کریندے
یا عمرے دی نیت آہی رستے اندر موئے
جو دین الٰہی سکھن کارن طلب علم وِچ مردے
جس ماپیو تائیں رنج نہ کیتا وِچ اپنی زندگانی
دنیا والیاں لذتاں پچھے عمر نہ ضائع کردے
نہ دوہری قسم پوشاکاں رکھن نہ کھاون دوہرے کھانے
باجھ حساب انہاندے تائیں جنت نعمت تھیوے
تے وِچ مصیبت درد بلائیں ہر دم صبر کماون
تے ہر شے اللہ طرفوں سمجھن شکر گوں رہن کنارے

ف
عن ابی امامۃ قال سمعت رسول اللہ یقول وعدنی ربی ان یدخل الجنۃ من امتی سبعین الفا لا حساب علیہم ولا عذاب مع کل الف سبعون الفا
یعنی روایت ہے ابو امامہ تھیں کہیا اس نے سنیا رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم تھیں جو فرمایا انہاں وعدہ کیتا ہے نال میرے رب میرے نے جو داخل کرسی وِچ بہشت دے امت میری تھیں ستر ہزار آدمی سوائے حساب دے اتے نہ عذاب ہے نال ہر ہر ہزار آدمی دے ستر ہزار آدمی ہور ۱۲ مشکوٰۃ صفحہ ۴۶۸ دلپذیر

پچھ پچھین نہ ہوسی اُسدن ایسیاں لوکاں تائیں — دین دُنی دی بات انہاں تھیں کوئی پچھیو ناہیں
جنت وڑدیاں تیک انہاں تھیں کوئی حساب نہ ہوسی — نیکی بدی تولاون دی نہ لوڑ انہاں نوں پوسی
صابراں تائیں دوجے بندے تک تک رہسن وندے — کہسن ساںنوں بھی وچ دُنیا دُکھ قینچیے پوندے
تن بندیاں نوں خوف نہ ہوسی وچ میدان حشر دے — ہک شہید جو راہ اللہ وچ جان صدقڑے کردے
دوجے عالم خرچیا جنہاں اپنا عقل تمامی — اکھیں کن زباناں ہر شے اندر راہ گرامی
ترتیجے سخی جو رب دی راہ وچ اپنا مال لگاون — ایہ آپ بچن بھی نال شفاعت خلقاں نوں بخشاون
جے خالص نیت نال نہ کیتا جو انہاں عمل کمایا — تا سب تھیں بہتی پکڑ انہاں نوں دتیں پناہ خدایا
ابوہریرہ رض کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے — روز قیامت پہلوں اللہ ہک شہید بلاوے
اسدے کولوں پچھے اللہ حالت دنیا والی — یاد کراوے اُسدے تائیں ہر اک نعمت عالی
پھر حکم کرے جو اس نعمت دا کیا تدھ شکر کمایا — اوہ آکھے میں راہ تیری وچ دتی جان خدایا
رب کہے تدھ جان نہ دتی ہرگز خاطر میری — سدن لوک بہادر مینوں ایہ خواہش سی تیری
پورا ہو گیا دنیا اندر مقصد تیرے دل دا — سدیا گیوں بہادر اوتھے ہن کجھ اجر نہ ملدا
مُنہ دے بھار گھسیٹ فرشتے اسنوں دوزخ ڈالن — پہلوں پہل سبھے گا جا کے ایہ دوزخ دا بالن
پھر عالم تائیں حاضر کر کے پچھے اللہ باری — نعمت میری دی تدھ کیا کجھ کیتی شکر گذاری
مولوی صاحب بولن اگوں وچ درگاہ الٰہی — جو پڑھی کلام تیری میں یا رب جو تدھ بھیجی آہی
بھی اوسے اُتے عمل کیتا تے لوکاں علم پڑھایا — رب کہسی تدھ میری خاطر نہیں ایہ عمل کمایا
چاہندا سیں توں وڈا عالم لوک پچھانن مینوں — اوہ رتبہ تدھ پایا اوتھے میں کی دیواں تینوں
اسنوں پھر منہ دے پرنے ملک گھسیٹن بھائی — دوزخ وچ وگاون جا کے ضائع گئی کمائی
پھر ہک وڈی دولت والا سخی سدایا جاوے — ہر اک نعمت دنیا والی اللہ یاد کراوے
پچھے کیا شکریہ اسدا کیتا تدھ ادائی — عرض کرے میں دولت اپنی راہ تیرے وچ لائی
نیکاں کماں اندر دولت کیتی خرچ خدایا — رب کہے تدھ میرے کارن پیسہ ہک نہ لایا
اپنا نام ودھاون کارن تدھ سخاوت کیتی — یا جو وڈا سخی سدیواں اوہ گل پوری بیتی
ہن کجھ اجر نہ ملدا تینوں جو منگیا تدھ پایا — پکڑ گھسیٹ فرشتیاں اوہ بھی دوزخ وچ وگایا

عمل نہ جاسن نال کسے دے بُریاں نیتاں والے ——— سنگی رہن قیامت توڑی خالص عمل نرالے
قوت علم تے دولت ہر اک نعمت رنگ برنگی ——— انہاں نعمتاں دے خرچ کرن وچہ نیت چاہیے چنگی!
جو قوت خرچ کرے تے دل وچہ نیت صاف نہ رکھے ——— اوہ بھی روز قیامت اس دا کجھ ثواب نہ چکھے
جو کوئی علم پڑھے جو اپنا نامی نام سدائیں ——— کرے رجوع میرے ول خلقت اوہ بھی گیا اجائیں
ایویں جو کوئی کرے سخاوت سخی سداون کارن ——— ایسے عمل نہ کیتے جیسے اس جگ مُل نہ کارن
بدنیت دے عمل تمامی نفع نہ کرسن اُکے ——— حضرت کہیا ہر دا لیکھا نیتاں اُتے چُکے

عَنْ عُمَرؓ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالیٰ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّیَّاتِ

پھر جیہڑے لوک نماز نہ پڑھدے حکم خدا فرماوے ——— دوزخ وچہ انہاں دے تائیں اُلٹا ڈالیا جاوے
تا کرسن عذر خدا دے اگے فرقے چار مکاری ——— اوّل حاکم دوجے قیدی تریجے لوک آزاری
چوتھا ٹول غلاماں والا لوکاں دے جو بردے ——— اوّل حاکم اللہ اگے ایہہ بہانہ کردے
جو وچہ حکومت رُجھے اسیں فرصت ملدی ناہی ——— ایسے کارن فرض نمازاں ہویاں قضا آہی
سد کے شاہ سلیمانؑ تائیں کہسی اللہ باری ——— دِتی سی ہیں اسنوں اوتھے ہر شے دی سرداری
ایسے جیڈ حکومت اوسنے تساں نہ حاصل ہوئی ——— اس کوئی حکم نہ بھنیا میرا تساں نہ منیا کوئی
ایہ جھوٹھا عذر تساڈا ایتھے ذرہ نہ کاٹ کرینا ——— جاؤ اج تساڈے تائیں دوزخ کھلا تکیندا
پھر قیدی ایویں تسے دے لیسن کرسن عذر نمازاں ——— قیداں وچہ ساں تعین یا رب ہویاں ترک نمازاں
تا پھر یوسفؑ تائیں حاضر کرے الٰہی ——— ہیں وچہ پیٹ مچھی دے اسنوں قید دوائی آہی
تا بھی اس نماز نہ چھوڑی حکم عجب لبایا ——— ایسی قید نہ ملی تسانوں جاں قصور کمایا
جاؤ اج ہن عذر تساڈا مُول نہ منیا جاوے ——— انہاں نوں بھی پکڑ فرشتہ دوزخ وچہ وگاوے
پھر کرسن عذر آزاری آ کے وچہ درگاہ ربانی ——— یا رب سایاں دکھاں اندر ساڈی عمر وہانی
مرضاں ہتھوں دار نہ آئی ویل نماز نہ پایا ——— نال لاچاری قضا نمازاں ہویاں بار خدایا
ایسے وقت ایوبؑ نبی نوں پیش کرے رب عالی ——— اسدے بدن پئے سبھ کیڑے رتی جگہ نہ خالی
باراں برس برابر اس نوں مول آرام نہ آیا ——— تا بھی وچہ نماز عبادت فرق نہ اس نے پایا
اسدے جیہا آزار تسانوں کدی نہ آیا مُولے ——— وسدے وگدے دوزخ جاسو عذر نہ کوئی قبولے

پھر گوشے آگے عذر کرسن کیتی جنہاں غلامی!
اساں بیگانی طاعت اندر کٹی عمر تمامی!

اوسے وچہ مشغول رہے ساں جو گل اونہاں دسی
یارب سایاں ساڈے کولوں رہی نماز کو وٹی

تاپھر ہتھر یوسفؑ تائیں حاضر کرسی مولا
حکم کرے ایہہ پاس زلیخا رہیا پیغمبر گولا

اوہ کرے تنگ بتاوے اسنوں مندا کم تباہی
اس حکم عدول نہ کیتا میرا قید قبولی آہی

پھر سختی قید اٹھا بس سر تے کتنی مدت توڑی
تا بھی سچا رہیا گناہوں کدی نماز نہ چھوڑی

مالک تساں نوں ایسے آہے بدی کراون والے
ایہہ سبھ تقصیر تساڈی اپنی چھوڑو عذر مکالے

حکم پھیر کے دنیا اندر قدر نہ تساں پایا
اج ایہہ عذر نہ منّے جاون دوزخ ڈیرا لائیا

پھر ڈاہڈی کو بھی دوزخ تھیں ہک گردن باہر آوے
مشرک اتے مغرور ظالم سبھے پکڑ لے جاوے

پھر دوجی گردن نکل سدے کتھے گئے اوہ سارے
جو دنیا وچہ نصیحت کولوں جاون ہٹ کنارے

راگ تماشیاں کنوں جنہانوں کدے نہ نفرت آئی
جمعہ جماعت وعظاں کولوں نسن کنڈ ولائی

کتھے گئے جو قول قرار نہ توڑ نبھاون والے
کتھے گئے اوہ دین نبی تے طعن لیاون والے

کتھے گئے جو نال تکبر کافر رہے ایمانوں
کتھے گئے جو جہلوں کافر آئے اوس جہانوں

کتھے گئے جو نال نبیاں مول ایمان نہ لیائے
کتھے گئے جنہاں بعضے منّے بعضے دلوں بھلائے

سبھنانوں اوہ سدے گردن کر کر شور پکارے
آخر پکڑ گھسیٹ لے جاوے وچہ جہنم سارے

پھر اک بڈھی رنّ مکّارہ حاضر آن کھلوسی
جو نکسی ڈر جاسی اسنوں ایسی کو بھی ہوسی!

لوکو تسیں پچھانوں اس نوں ہوسی حکم خدائی
سارے کہسن خبر نہیں ایہہ کون مکّارہ آئی!

رب فرماوے دنیا ہے ایہہ ڈٹھے پیاراں والی
جس دے پچھے کجھ تساں عمر تمامی گالی

ایسے کارن آپس دے وچہ تساں لڑائیاں پایاں
ایہہ اوہ دنیا جس دے پچھے توڑیا بھیناں بھائیاں

ایہہ اوہ دنیا جس دا تسیں ذرا وساہ نہ کردے
جس دے پچھے لگ کے ہوئے نافرمان امر دے

ایہہ اوہ دنیا جس دے پچھے کیتے مکر ہزاراں
ایسے کارن حسد عداوت ٹھگبازی دیاں کاراں

دوزخ دے وچہ سٹو اسنوں حکم خدا فرماوے
تا اوہ بڈھی اللہ اگے عرضاں کوک سناوے

کتھے گئے عشاق میرے اوہ وڈیاں شوقاں والے
طلب میری وچہ یارب جنہاں حکم تیرے سب ٹالے

میرا ساتھ نہ اہناں چھڈیا ہرگز عمراں ساری
خویش قبیلیوں ودھ انہانوں میں ساں دلوں پیاری

ہن بھی نال جنہاں دے آون جاوانگی سنگ یاراں
دوزخ ناں لیجاساں اپنیاں لاڈاں غمخواراں

چھوڑ نہ جاواں مول انہانوں میں ہن اوڑک ویلے
آؤ چلو پیارے چلئے پھیر قسمت دے میلے

حکم کرے رب سنگی اسدے سنگ اسیدے جاون
دنیا دے مشتاق تمامی اسوے ویلے غم کھاون

جو دنیا پچھے دین ونجاسن اوسن تے پچھتاسن
تے جنہاں دین پیارا کیتا دنیا نال نہ جاسن

مفت ہنڈائی دنیا اوہناں حرص نہ مول کریندے
آوے تاں اوہ خوشی نہ کردے جاوے دگ نہ لیندے

چھیڑ حراموں ہن کناسے ہردم طلب حلالوں
دنیا لالچ مگر نہ ٹورن اپنیاں خویشاں نالوں

یارب لالچ دنیا دے تھیں مینوں آپ بچائیں
آئے کم نہ آگن جہڑے بہتی حرص نہ لائیں!

بیان شفاعت انبیاء و اولیاء و علماء و صلحاء و اطفال و اعمال و بیان شفاعت خمسہ و موجبات حصول شہادت

نبی ولی سب عالم فاضل کرن شفاعت بھائی
ہور شہید تے لڑکے بالے صالح مرد خدائی!

بھی چنگے عمل نمازاں روزے کرن شفاعت ویلے
عمرہ حج تلاوت صدقہ ذکر جہاد پیارے

نال اجازت رب سچے دی ایہ سب شافع ہوسن!
پر ایہ بھی قسمت والے پاسن جے قسمت پئی روسن

پنج مقام شفاعت والے جتھے شفاعت بھرسن
اول وچ مقام قبر دے عمل شفاعت کرسن

جیونکر سورۃ ملک قبر وچ کرے حمایت یاری
بھی سورہ سجدہ آیۃ کرسی جھگڑن وارو واری

سورۃ ملک تے سورۃ سجدہ پاک نبی فرماون
ایہ نال فرشتیاں جھگڑا کر کے میت آن چھڑاون

ایویں جیکر پاس بزرگاں عاصی دبیا جائے
اوہ بھی نال شفاعت اونہاں من خلاصی پاوے

دوجا عام شفاعت ہوسی وچ میدان حشر دے
جسنوں کہن شفاعت کبریٰ ہول مٹاوے ہر دے

جد کرن عذر شفاعت کولوں جتنے مرسل سارے
ہیبت ویکھ ربانی اس دن دم نہ کوئی مارے

تا سجدے پیکے کرے شفاعت سرور ختم رسولاں
رب کہے سر چا نبیا جو توں کہیں قبولاں

کرے قبول شفاعت اسدی فضلوں اللہ باری
وڈی ایہ شفاعت کبریٰ کارن خلقت ساری

تریجی ہور شفاعت ہے جو وقت حساباں تھیوے
نبی ولی سبھ شامل اسوچہ تا ایہ عام سدیوے

جد چنگے عمل کسیدے گھٹسن دوزخ طرف لیجاون
نبی ولی سب نال شفاعت اسنوں آن چھڑاون

بھی عالم حافظ کرن شفاعت اپنیاں رشتے داراں
بھی مومن نیک چھڑاون خویشاں یاراں چھڑلون آیال

کراماً کاتبین فرشتے کرن شفاعت نالے
بھی شافع بن قرآن چھوڑاسی اپنے پڑھنے والے

بھی کرن شہید شفاعت نالے خالص عمل تمامی
جسنوں تے تاراہ خدا دے اوہ بھی بنسی حامی

حضرت انسؓ روایت کیتی کہیا نبیؐ سوہارے
کر کے صف کھلوتے ہوسن اہل النار بیچارے

لنگھسی اک انہاندے کولوں مرد بہشتی آکے
ناہک جناں انہاتھیں اسنوں ایہ گل کہے بولاکے

اے بھائی تدھ میرے تائیں جاتا ہے یاناہیں
اوہ کہسی میں نہیں پچھاتا کہسی پھیر تداہیں

میں اوہ شخص جو تیرے تائیں شربت گھول پلایا
دوجا کہسی میں بھی تینوں وضوسی کروائیا

دوہاندی اوہ کرے شفاعت دونویں بخشے جاون
دوزخیاں تھیں نکل شتابی جنت ڈیرے لاون

چوتھا جدول کفاراں تائیں دوزخ دے وچہ ڈالن
کرن شفاعت ختم نبیاں اوگنہار نکالن

پنجواں جدوں بہشتاں اندر مومن داخل تھیون
نال شفاعت ختم نبیاں اعلےٰ درجے ڈھیون

بہتے درجے کارن جوکوئی مومن لگا تر رسن
جہت ترقی حضرت اسدی آپ شفاعت کرسن

برپایاں کان شفاعت میری پاک نبیؐ فرماون
تے نیک تمامی عملاں سیتی وچہ بہشتاں جان

عملاں والیاں عمل چھڑاون میرا عمل نہ کوئی
مینوں آس رسول اللہ دی دوہیں جہانیں تھوئی

عن ابی هریرة قال قال رسول الله صلعم لکل نبی دعوة مستجابة فتعجل کل نبی دعوته وانا اختبأت دعوتی شفاعة لامتی الی یوم القیمة فهی نائلة انشاء الله تعالےٰ من مات من امتی لا یشرك بالله شیئاً مشکوٰة

ابوہریرہؓ کرے روایت کہیا پاک رسولے
جو ہر پیغمبر سندی اللہ ہک ہک عرض قبولے

یعنی سب پیغمبراں تائیں حکم ہویا درگاہوں
جو ہک ہک دعا قبول تساڈی جو مرضی سو چاہو

پس ہر پیغمبر جلدی کر کے منگی اوہ جہانوں
میں روز قیامت امت کارن منگاں فضل جہانوں

روز قیامت کراں دعائیں امت نوں بخشاواں
انشاءاللہ رب سچے تھیں اون شفاعت پاواں

جو مومن ہویا امت میری تھیں بھاویں کیڈ گناہیں
اوہ شفاعت پاوے میری مشرک پاوے ناہیں

فما تنفعهم شفاعة الشافعین آپ خدا فرماوے
نفع نہ کرے شفاعت اوہناں جنہاں شرک کمائے

پر جو مشرک دنیا اندر تائب ہوکے مویا
اوہ شفاعت پاوے بیشک حکم حدیثوں ہویا

شفاعت میری اہل کبائر پاون نبیؐ بتائے
یعنی جنہاں گناہ کبیرے دنیا وچہ کمائے

کارن تہاں شفاعت میری روز قیامت ہوئی
دم دم رکھ پکی بڑ فقیرا آس شفاعت والی

تے جہڑے منکر ہوئے شفاعتوں انہاں امید کوئی
اس دربار وں اوگنہارا کوئی نہ مڑدا خالی

ذکر اعمال موجبِ حصول شفاعت

زیارت پاک رسول اللہ دی کرے جو مومن بھائی
بھی قبر زیارت پاک نبی دی جہڑے مومن کردے
جو سختی دیکھ مدینے والے قائم رہے اُتھائیں
ایہ سب شفاعت پاون اسدن خوش سرور فرائے

حضرت کہیا شفاعت میری اس پر واجب آئی
اوہ بھی وچ شفاعت داخل ہوسن روز حشر دے
جو شخص مدینے دے وچ رہندے مومن مر جا سائیں
بھی ایہ دعا اذانوں پچھے جو کوئی نت الاوے

اَللّٰھُمَّ رَبَّ ھٰذِہِ الدَّعْوَۃِ التَّامَّۃِ وَالصَّلٰوۃِ الْقَائِمَۃِ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِیْلَۃَ وَالْفَضِیْلَۃَ وَالدَّرَجَۃَ الرَّفِیْعَۃَ وَابْعَثْہُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَنِ الَّذِیْ وَعَدْتَّہٗ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَہٗ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ اِنَّکَ لَا تُخْلِفُ الْمِیْعَادَ ؕ

جو بہتا پڑھے درود نبی تے اُتھ شفاعت پاوے
جو روز جمعہ تے رات جمعہ دی پڑھے درود پیارے

جو فجری شام درود ہمیشہ دس دس وار الاوے
بھی پنج نمازاں پچھے جو کوئی ایہ دعا پکارے

اَللّٰھُمَّ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِیْلَۃَ وَاجْعَلْ فِی الْمُصْطَفِیْنَ مَحَبَّتَہٗ وَفِی الْعِلِّیِّیْنَ دَرَجَتَہٗ وَفِی الْمُقَرَّبِیْنَ دَارَہٗ ؕ

ذکر افعال محرومیِ شفاعت

وانجے رہن شفاعت کولوں بدعت وال مکالے
مرجیہ قدریہ ٹولے مول شفاعت نہ پاون
جو غیر شرع کواساں کردے ہوڑیاں خوف نہ کھاندے
مَنْ ضَیَّعَ سُنَّتِیْ لَمْ یَنَلْ شَفَاعَتِیْ پاک نبی فرماوے
بھی جہڑے حاکم رعیت اندر عدل نہ مول کریندے
سبھ تھیں اول کرن شفاعت پاک رسول گرامی
پھر نبیاں پچھے عالم سارے کرن شفاعت بھائی
پھیر موذن کرن شفاعت پاک نبی فرمایا

بھی دین رسول اللہ نوں جہڑے ٹھٹھا کرنیوالے
بھی اہل ہوا جو سرکش ہو کے دینوں نکل جاون
جو حکم خدا نبی دا اُس کے جھگڑے جہڑے پاندے
جو سنت میری ضائع کرسی کسی شفاعت نہ پاوے
ایہ سارے لوگ شفاعت کولوں رہن ہتھ ملیندے
اس تھیں پچھے شافع ہوسن جو جو نبی تمامی
پھیر شہید خدا دے راہ وچ جہاں جان ونجائی
جو للہ بانگاں دین ہمیشہ دل تھیں طمع ونجایا

جد حاضر ہوسن اللہ اگے عالم عابد سارے
عالماں نوں رب حکم کریسی ٹھیر و تسیں نہ جاؤ
عابد اپنا آپ بچاون غیراں نفع نہ کوئی
عالم آپ بچن تے نالے لوکاں فیض پہنچاون
ابن عمر ایہ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
جو کرے شفاعت شاگرداں دی نالے تابعداراں
تے ستر دو ہتر بندے اک شہید چھڑاوے
بھی باقی عام بہشتی جیہڑے مومن رب دے پیارے
ابو سعید روایت کیتی آکھیا سرور سائیں
بعضے صرف قبیلے کارن اپنے خویش چھڑاون
بعضے ہک عاصی دی اوتھے کرن شفاعت بھائی
بعضے سارا شہر چھڑاون بعضے ہک محلہ
اہل ایماناں دے جو لڑکے نابالغ مر جاون
جس مومن دے تن نابالغ اس جگ اتے مرسن
کہن یارب بھیج بہشتیں ماپیو ساڈے تائیں
مڑ مڑ ایہو عرض کریسن وچ درگاہ ربانی!
بھی رمضان چھڑاوے اسدن اپنے روزہ داراں
دنیا اندر یارب ہناں عزت جاتی میری!
بھی کرے قرآن مجید شفاعت وچ حدیثاں آیا
اویں کرے امانت جھگڑا ہیٹھ عرش دے سائے
اویں صلح رحمی بھی اسدن کرے شفاعت بھائی
بھی حجر اسود تے کعبہ دوویں حاجیاں نوں بخشاون
وچ بہشتاں بھیجے جاسن عابد رب دے پیارے
اوّل کرو شفاعت اپنے تابعدار چھڑاوو!
اوہ آپنے بھیج بہشتیں ولسن پلٹے اوس نکوئی
اسدن اوہ بھی بچسن نالے خلقاں نوں بخشاون
عالماں تائیں روز قیامت حکم سنایا جاوے
بھاویں وانگ ستاریاں ایہن باجھ حساب شماراں
نالے اک حاجی چار سیناں نوں شافع بن بخشاوے
اوہ بھی اپنیاں شاناں موجب کرن شفاعت سارے
بعضے لوک شفاعت کرسن وڈی جماعت تائیں
بعضے دس بندیاں تھیں لیکے چالیاں تک بخشاون
بھی وڈی تن چار پہنچاندے کارن ہور روایت آئی
آپو آپ شفاعت کرسن فضل کریسی اللہ
ہیٹھ عرش دے ہوسن اس دن ماپیو نوں بخشاون
اوہ جنت وچ نہ داخل ہوسن ورد عرضاں کرسن
باجھ انہاں دے وچ بہشتاں اسیں بھی جاندے ناہیں
اوڑک ماپیو نال لیجاسن فضل ہوسی رحمانی
بنکے شکل عجائب سوہنی کرسی عرض پکاراں
اج انہاں نوں یار خدایا ہووے بخشش تیری
نال فرشتیاں جھگڑا کرسی جس نے عمل کمایا
کرے شفاعت اسدی جیہڑا امن امان پہنچائے
جو خویشاں نال تروڑے ناہیں رکھدا صلح صفائی
بھی کلمہ طیب کرے شفاعت پاک نبیؐ فرماون

بیان شفاعت بعد از در آمدن بدوزخ وبیرون آمدن جمیع اہل ایماناں از

وعن ابی سعید ان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قال ان من امتی من یشفع للفئام ومنہم من یشفع للقبیلۃ ومنہم من یشفع للعصبۃ ومنہم من یشفع للرجل حتی یدخلوا الجنۃ رواہ الترمذی

دوزخ و بیان سہ چند شدن اُمّت محمدیہ از امتہائے دیگر و خروج ہمہ موحدین از جہنم و ذکر شخصے کہ بعد از ہمہ مرمان از دوزخ رہائی یابد

جیہڑے بندے جلدی پُل توں لنگھ جاون
پچھلیاں تائیں کھلے اڈیکن پہلے مومن بھائی
دلدے بغض جو دنیا والے دُور ہٹاون سارے
پھر سردار عالم گنجی لیکے طرف بہشتاں آوے
اُمّت داخل کرن بہشتیں حضرت شان کماوں
حضرت دیکھ تعجّب ہوسن پچھن ملکاں تائیں
کہن فرشتے اُمّت تہاڈی دوزخ اجے بہتیری
ایہ گل سُن کے پاک نبیؐ نوں بہت لگے غمناکی
ست دہاڑے کر دیسن حمد ثنا ربّانی
دوزخ وچوں کڈھ شتابی اُمّت اپنی تائیں
تالیکے نال فرشتیاں تائیں سیّد شاہ ابراراں
یاراں نوں فرماون حضرت اپنے سنگ سمہالو
اوہ جیوں جیوں پتے نشان انہاں دے ملکانوں سمجھاون
ستّر شخص شہید چھڑاوے حافظ بھی دس بندے
تے عالم فاضل حسب مراتب کرن شفاعت سارے
بھی مومن صالح کرن شفاعت یاراں نوں بخشاون
جو جتنے ایماناں والے نکل رہن چند سارے
کل اُمتاں تھیں تریجا حصّہ اُمّت میری ہوئی
کہن فرشتے دوزخ اندر اجے ہزاراں سڑدے
حکم کرے رب حضرت تائیں سجدے تھیں سر چاؤ

اوہ جنت دے دروازے اتے وچ اکٹھ کراون
جدوں اکٹھے ہوسن سارے کرسن صلح صفائی
آپس دے وچ راضی ہوسن جیونکر یار پیارے
پڑھ بسم اللہ قفل اُتارے قدم مبارک پاوے
پر چوتھا حصّہ اُمّت احمد ہوسی لوکاں نالوں
جو اُمّت میری دوزخ اندر باقی ہے کہ ناہیں
کئی ہزاراں دوزخ دے وچ سڑ سڑ ہوون ڈھیری
سجدے پیکے کرن دعائیں یارب تینوں باکی
حکم ہووے سر چا محمدؐ عرض تیری من بھائی
جو جتنا ایمان ہے جیندا اوہ بھی چھوڑ نہ جائیں
اپڑ کنارے دوزخ والے جا ٹھیرن سن یاراں
کریو یاد پیاریاں تائیں ہر دے پتے دسالو
ڈھونڈ انہاں نوں ملک شتابی دوزخ تھیں کڈھلاون
پڑھدے مصحف منے جس نے حکم الٰہی سندے
ستیاں ہزاراں نوں بخشاون ولی خدا دے پیارے
کر کر عرضاں خویش قبیلے دوزخ کنوں کڈھاون
تا سردار عالم ملکاں تائیں کہسن پھیر دوبارے
ویکھو کھاں وچ دوزخ کتنے باہن پیانہ کوئی
کرن دوبارہ سجدہ حضرت رہسن عرضاں کردے
رائی قدر ایمان جنہاندا اوہ بھی کڈھ لیاؤ

ف: وچ مشکوٰۃ صفحہ ۴۹۱ نال روایت بخاری اتے مسلم دے انس تھیں ہے وچ آخر حدیث دے آیا جو فرمایا حضرت نے رکھاں گا میں سر اپنا وچ سجدے پھر حکم ہوویگا اٹھا محمد سر اپنا اتے آکھ جو سناں اتے سوال کر تا جو قبول کراں میں پھر حکم ہوسی دوزخ تھیں نکال دوزخ تھیں اس نوں جس دے وچ دل اس دے ہک جَو بقدر ایمان ہووے پھر آکھاں گا میں اتے سجدہ کراں گا میں پھر حکم ہوسی اے محمد اٹھا سر اپنا اتے سوال کر تا جو دیا جاویں اتے شفاعت کر قبول کراں میں پھر آکھاں گا میں یارب امتی امتی پھر حکم ہوویگا جا اتے نکال دوزخ تھیں اس نوں جس دے وچ دل اس دے ہک ذرہ قدر ایمان ہووے پھر نکالاں گا میں اتے حمد آکھساں اتے سجدہ کرساں میں پھر حکم ہوویگا دوزخ تھیں اوہ کوئی جس دے دل وچ ایمان رائی دے دانہ برابر ہووے پھر جا نکالاں گا میں ۔ پھر آکے سجدہ کرساں اتے حمد الٰہی آکھاں گا میں ۱۲

ایہ خوشخبری سُن کے حضرت دوزخ دیول جاون
تا نیکوکار تے صالح بندے پتے بتاون یاراں
رائی دے ایماناں والے سارے کڈھ لیاون
پھر ترئیجی واری سرور عالم چھین نال سنبھالے
آکھن ملک بہتیری رہندی اُمت اجے تساڈی
حکم کرے رب ذرّے جتنا جس ایمان بچایا
اگے وانگوں ہر کوئی اپنے دوست یار سنبھالن
اس تھیں پچھے دوزخ بایاں اُمت احمد ہوسن
چھٹویاں کل صف بنے گی اہل بہشتاں والی
کل اُمتاں تھیں دونی اُمت ہوسی پاک نبیؐ دی
باقی رہسن دوزخ دے وچہ لوک موحّد بھائی
لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ نے جنہاں یقین جمایا
اللہ نال شریک نہ آندا اندر عمراں ساری
اذن شفاعت اونہاں تائیں بخشی شاہ جمالاں
اونہاں چھڑاون حق نہ تیرا نہ کسے ہور نبی دا
دوزخ وچہ اونہاں نوں کافر طعنے کرسن بھائی
واحد رب پچھانن کولوں کیا کجھ نفع اُٹھایا
ایہ گل سُن کے غیرت بدی جوشاں دے وچہ آوے
مشرک اتے موحّد دونویں کدوں برابر ہووے
پھر رحمت دے دریا پیارے ٹھاٹھ فضل دی مارے
فَیَقْبِضُ قَبْضَۃً مِّنَ النَّارِ وچہ حدیثاں آوے
اس تھیں پچھے دوزخ اندر مومن رہے نہ کوئی
پچھے رہسن کافر مشرک لوک جو شرکاں والے

دسو پتے فرشتیاں تائیں نیکاں نوں فرماون
کڈھن ملک جہنم وچوں خلقاں کئی ہزاراں!
تا اُمت احمد وچہ بہشتاں نصفو نصف ہو جاون
جو ہن بھی اُمت میری وچوں ہے کوئی اگ وچ جالے
تا حضرت پھیر کرسن سجدہ وچہ درگاہ خدا دی
اوہ بھی کڈھو دوزخ وچوں مولا فضل کمایا
ذرہ قدر ایماناں والے دوزخ کنوں نکالن!
ترئیجا حصہ دوجیاں اُمتاں کرکے صفاں کھلوسن
اتنی صفاں محمدی اُمت دوجیاں ہوسن چالی
بھی وچہ مراتب دونے اُنہے عزت وڈّھ صفی دی
رب نوں اک پچھاتا ایپر نبی نہ منیا کائی
اگوں کجھ نہ دسیا کسے پورا راہ نہ پایا
وحدانیت ربدی اندر ساری عُمر گذاری
رب کہے میں اونہاں تائیں باہر آپ نکالاں
جس دی اونہاں وحدت منی ہے ایہ حق اسیدا
جو اوہ توحید تسانوں ایتھے ہرگز کم نہ آئی!
اج ہن ساڈے نال تسانوں دوزخ ڈیرا آیا!
ہیں ہک نہ چھوڑاں دوزخ اندر کرکے قسم بتاوے
ہرگز کدی نہ چھٹن جہڑے شرک کریندے موئے
قدرت دا بھر بک موحّد اگ تھیں کڈھسی سارے
دوزخ تھیں ہک وڈا قبضہ اللہ باہر لیاوے
آتش دیاں عذاباں کولوں ہر نوں چھٹی ہوئی
مومن اتے موحد سارے اللہ پاک نکالے

کولا ہو کر دوزخ وچوں نکلن سب وچارے
نہر حیات اک در جنت تے اسوچ نہاون سارے

بدن انہاں دے نہاتیاں اسوچہ نکلن صاف نورانی
بدلاں وچھیں جیوں باہر آوے سوہنا چن آسمانی

اپر کالے داغ انہانوں گردن اوپر رہسن
جنتی لوگ اُنہاندے تائیں دوزخ والے کہسن

کیتا رب آزاد انہانوں کہن بہشتاں والے
کتنی مدت تائیں رہسن داغ انہاں دے کالے

پھر کرن سوال جناب الٰہی یارب داغ ونجائیں
دوزخ والے سدن ناہیں لوک اساڈے تائیں

تا جاندے رہن خدا دے حکموں داغ سیاہ انہاندے
پھر اوہ نام نہ سدّے کوئی جس ناموں شرماندے

بیان شخصے کہ آخر از ہمہ مردمان از دوزخ رہائی خواہد یافت

مسلم اتے بخاری اندر ایہ روایت آوے
دوزخ اتے بہشتاں دے سنہہ اک بندہ رہ جاوے

دوزخ طرف ہوسی منہ اس دا آکھسی یار خدایا!
پھیر میرا منہ دوزخ ولوں مینوں ایس جلایا

حکم کرے رب جیکر تیرے منہ نوں پھیریا جاوے
خواہش ہور نہ کرسیں کوئی تا اوہ پھیر الاوے

ایہو میری خواہش یارب منہ میرا پرتائیں
پھیر سوال نہ کرساں کوئی ہرگز تیرے تائیں

قول قرار کرے جد پکا منہ اس دا پرتیوے
ساعت کچھوں حسرت سمہالے چپ تے قائم تھیوے

لگے وا بہشتاں والی ویکھے باغ بہاراں!
کت سبب ہن اونھے اپڑاں دی لوچ کرے وچاراں

قول قرار ترٹے سارے آکھے یارب باری
انہاں بغیچیاں توڑی مینوں لیجاویں اک واری

رب فرماوے کہاں گیا اوہ پکا وعدہ تیرا
عرض کرے ہن ہور نہ منگساں کر ایہ مطلب میرا

نویں سروں پھر عہد پکاوے نال خداوند سائیں
تا پھر رب پہنچاوے اس نوں انہاں درختاں تائیں

ایویں در جنت تے پہنچے ویکھے رنگ محلاں
آکھے کیا تجویز کراں جے وچ انہاندے چلاں

کجھ مدت خاموش رہے پھر آخر عہد ونجاوے
بنگلے ویکھ بہشتاں والے دلنوں صبر نہ آوے

قسماں تے سوگنداں سبھے بھن تروڑ ونجایاں
لگا چٹک بہشتاں والا رو رو کرے دہائیاں

داخل کریں بہشتاں اندر مینوں یار رحماناں
حکم ہووے تدھ پل پل اندر بدلیاں کئی زباناں

کیوں توں کریں فریب اجیہے اے بیٹے آدم دے
عرض کرے وکھلاویں سائیاں مینوں باغ ارم دے

کر محروم نہ میرے تائیں اس نعمت تھیں سائیاں!
حکم ہووے وڑ جا بہشتیں تدھ مراداں پائیاں

ویکھے جدوں بہشتیں وڑ کے بہت آبادی ہوئی
دل وچہ کہسی میرے کارن خالی جگہ نہ کوئی!

حکم کرے رب اس نوں تائیں کیوں دل تیرا جھردا
میں بہتی جگہ لگائی تیری ذرہ نہ ہو آزردہ

سبھ دنیا تھیں تیرے کارن جگہ ودھیک رکھائی
اپر اُس نوں دل دے اندر اجے نہ باور آئی

آکھے یا رب نال میرے توں ہیں ایہ ٹھٹھے کردا
میں عاجز کہ لائق ہویا ایڈے شان قدر دا

ایہ بھولا سخن کرن تھیں اللہ بہوں راضی ہو جاوے
تا جو اس بندے نوں اپنا ظاہر ضحک وکھاوے

پھر حکم کرے رب کل مطالب کھول سنا توں مینوں
منگ لے اج مراداں سبھے جو کوئی خواہش تینوں

تا پھر بندہ ہر اک اپنی خواہش کھول سناوے
جو جو بات نہ چیتے آوے اللہ یاد کراوے

جد ساریاں غرضاں اللہ اگے عرض بندے کر رہسی
دو حصے ودھ انہاں تھیں اللہ مالک کہسی

رنگ برنگیاں نعمتاں اسنوں اللہ پاک دواوے
جو کنیں سنی نہ اکھیں ڈٹھی اوہ اوہ نعمت پاوے!

ادنیٰ مومن تائیں اتنی نعمت حاصل ہوئی
تے اعلےٰ درجے والے جیہڑے تنہاں شمار نہ کوئی

یا رب تیری نعمت پاون جنہاں قرب چنگیرا
ہر نعمت تھیں بہتر مینوں راضی نامہ تیرا!

بیان رحمت ارحم الراحمین و درجات تائبین بحکم اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ التَّوَّابِیْنَ وَیُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِیْنَ و بیان توبہ نصوح و مناجات مصنف

سَو حصہ ہے رحمت رب دی پاک نبی فرمایا
ہکو حصہ جگ وچہ ونڈ یا تکنے وچہ نہ آیا!

اوہا حصہ رحمت والا جاسی آخر تائیں
کل خلقت وچہ پیار ایسے تھیں کیتا اللہ سائیں

ماپیو تے اولاداں اندر جو الفت رب پائی
وچہ قبیلیاں یار آشناواں ایسے تھیں سبھ آئی

جتنا پیار محبت رکھدے جیا جوں تمامی
ایہ سب ہک حصے دی رحمت ورتن لوک مدامی

آدم تھیں تا آخر تائیں ایہ ہک حصہ جاری
باقی حصے روز قیامت ورتے اللہ باری

دنیا وچہ ہک حصہ تاں بھی انت شمار نہ آوے
سَو حصہ جد رحمت کھلے کون حساب لگاوے

روز حشر جد رحمت رب دی مار جوش اچھلاں
رد شیطان بھی کرے امیداں میں بھی جنت چلاں

ایسی رحمت والا سائیں بے پرواہ یگانہ!
اوسے دی نت آس رکھیوے ہووے فضل ربانا

لکھاں عیب اساڈے ویکھے پھر بھی رحم کماوے
رحمت اسدی کم نہ ہوندی جے جگ سارا پاوے

ف
وعن ابی ہریرۃ قال قال النبی ان للہ مائۃ رحمۃ انزل منہا رحمۃ واحدۃ بین الجن والانس والبہائم والہوام فبہا یتعاطفون وبہا یتراحمون وبہا تعطف الوحش علی ولدہا واخر اللہ تسعا وتسعین رحمۃ یرحم بہا عبادہ یوم القیامۃ متفق علیہ
مشکوٰۃ صہ ۲۰۶ ترجمہ اس حدیث دا وچ متن دے بیان کیتا گیا ہے ۱۲ محمد [illegible]

لکھ بدیاں رب اللہ ویکھے کدی برات نہ ٹالے
جے ہک بریائی بابل ویکھے دیندا دیس نکالے

شاہ اپنے دی بیفرمانی کرے جے نوکر کوئی
اوسے وقت معطّل کردا کتے نہ ملدی ڈھوئی

اوہ بیفرماناں نوں بھی دیکو دولت مال پوشاکاں
جے رن خاوند دا کہیا نہ منّے لگدا دین طلاقاں

اللہ جیہا رحیم نہ کوئی جو سب عیب کجیندا
عیباں بدلے رزق نہ رکھدا جو لکھیا سو دیندا

حضرت کہیا جاں کوئی بندہ رب دا نام دھیاوے
یا اللہ یا اللہ آکھے رب جواب سناوے

اے بندے ہیں حاضر اللہ ہر واری فرماندا
رب جوابوں تھکّے ناہیں بندہ ہی تھک جاندا

ابوہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
کرکے عیب جلدوں پھر بندہ توبہ دے در آوے

عجز نیاز کرے رب اگے رب اسنوں بخشیندا
جو خوف میرے تھیں ڈر کے یہ ہن توبہ پیا کریندا

جاتا ہے اس بندے میرے ہے کوئی میرا سائیں
جو عیباں تھیں پکڑیندا نالے کردا عفو خطائیں

بخش دناہیں اسدے تائیں جو اس عیب کمایا
مدت پچھوں پھر اس بندے بھار گناہاں چائیا

پھر بخشاون آوے آکھے بخشیں یا رب سایاں!
پھر بھی اونویں کہہ کے اللہ بخش دیوے بریایاں

تریجی واری پھر اوہ بندہ عیب کماوے بھالے
پھیر انہاندی بخشش چاہے اللہ دے دربارے

پھر بھی اللہ بخشے اسنوں رحمت فضل کماوے
جتنی واری بخشش چاہے اتنی واری پاوے

بخشش تھیں رب تنگ نہ تھیندا اسنوں کمی نہ کائی
پر شرطا ایہی جو سچے دل تھیں بخشش منگے بھائی

اوہ ہر دے پردے کجن والا جو اس دے در آیا
جس نصوحے توبہ کیتی اللہ پردہ پائیا

حکایت توبہ نصوح از مثنوی مولینا روم رحمۃ اللہ علیہ

نام نصوح آہا ہک بندہ اگلے وچہ زمانے
ناں زنانیاں مجلس رکھدا پہن لباس زنانے

منہ اسدا سبھ عورتاں وانگوں داڑھی مچھ نہ کوئی
کسے گلوں مریائی اسدی کدی نہ ظاہر ہوئی

جاں وہ بات کریندا اوہوں سگواں عورت جاپے
ہر اک کم زنانیاں والا مرنہ مول سنجھاپے

شاہاں گھرین کنیزک بنکے رہندا اوہ ہمیشہ
غسل دیوے شہزادیاں تائیں ایہو اسدا پیشہ

نعورت بنکے اندر جاوے نال انہاں رس میلے
وڈا چالاک فریباں اندر کیتی پاٹر اس ویلے

بادشاہاں دیاں بیٹیاں تائیں وچہ حمام نہاوے
ململ بھن انہاندے دھووے اپنی طلب مٹاوے

کتنے برساں کیتی اسنے شاہاں دی غسالی
بادشاہزادی بیگم اسنے کوئی نہ چھوڑی خالی

ناں زنانیاں رلمل جاوے مرداں خبر نہ کائی
کئی واری اس توبہ کیتی کتنی وار تروڑی
اک دن اے شہزادی تائیں گیا حمام وچ جانے
مَل مَل سیس دھوایا اسدا عطر پھلیل لگایا
میل فراق اُتاری ساری لا صابون وٹل دا
شاہزادی دیاں کناں وچہ اک آہا سچا موتی
اوڑک خبر گئی شاہ تائیں شاہ نے حکم چڑہایا
کرو لحاظ نہ مول کسے دا جو کوئی باندی بردی
جاں اُسے خبر نصوحے پائی ہوش ہوا اس بھلائی
رنگ مونہیں دا پیلا ہویا ہونٹھ ہوئے سک کالے
دل وچہ آکھے جے ہن میرے کپڑے انہاں اتارے
خبر نہیں ہن کیہڑی بنیوں شاہ سزا دیوائے
ہے افسوس نہ جندی ہنیوں ہرگز میری مائی
جمدیاں زہر پلاندی اماں یا کوئی آفت کھاندی
اوڑک اک گوشے وچہ بہ کے کردا گریہ زاری
یا اللہ میں بہتی مدت کیتی بے فرمانی
کتنی واری تیرے اگے یارب قسماں چایاں
کتنی واری نال تیرے میں وعدے پک پکائے
ہن میں سچی توبہ کیتی ہرگز نہ پرتیواں
تیرے اگے دور نہ کوئی جے توں کریں ستاری
اجوں میں سچے جیکر میرا کوئی قصور ڈھوئی!
اینویں عرضاں کردا آہا پیش خداوند سائیں
ساریاں دی ہو گئی تلاشی ہوئی نہ گوہر یابی

کتنی مدت فسقاں اندر ایویں اوس لنگھائی
ایپر نفس کمینے اسدے ہرگز بدی نہ چھوڑی
نہاون دہوون ہن کھٹن جو میں نہاندے جاے
وچہ حمام محبت والے دوہاں غوطہ لایا
کیتا جو دستور تمامی اپنے برے عمل دا
ڈگ پیا اوہ پھیر نہ لدہا ہو حیران کھلوتی
ہر گولی نوں ننگا کر کے ویکھو کس چھپایا
کپڑے لیڑے سب اُتارو لوو تلاشی ہر دی
ڈاہڈا فکر پیا دل اندر خوشی نہ رہیوس کائی
اکھیں اگے موت دسیوے تھر تھر کنبنے ٹالے
بھیت میرا کھل جاسی سارا روو ڈہاہیں مارے
پھانسی دیوے کھل اُتارے یا اگ دے وچہ جلائے
کیا تجویز کراں ہن میری جان دکھاں وچہ آئی
اینہاں عذاباں تھیں اے جندڑی اج کویں بچ جاندی
عجز نیاز سناون لگا پیش خداوند باری
ساری عمر گذاری کر کر مکر فریب شیطانی!
کتنی واری توبہ کیتی پھیر تروڑی سایاں
پر اوہ مندے کم نہ چھوڑے قول قرار بھلائے
ساری عمراں ایویں لنگھیندا ہن کجیں تاجیوں
پھر میں ایسا کم نہ کرساں توبہ یارب باری
تا پھر بار خدایا میری عرض نہ منیں کوئی
تا جو ڈھونڈن والیاں لوکاں سدیا اسدے تائیں
آ ہن تیری واری آئی کپڑے لاہ شتابی

ایہ گل سُن کے اسدے تائیں ایسا لرزہ آیا!
خودی ونجا کے بےخود ہویا عاجز حال نمانا
جسویلے اس دل اپنے تھیں دوئی دور ہٹائی
شاخ اُمید ہوئی مڑ تازہ فضل کیتا رب سائیں
جدوں سمندر رحمت والا ٹھاٹھاں مار کھلویا
سُنیاں اجن جیت نصوحے ایہ آوازہ آیا
دُور ہوئی اوہ غم دلگیری خوشیاں رب وکھایاں
پھر سارے لوک اکٹھے ہوکے کہن نصوحے تائیں
آکھے اس عیبوں بھی بدتر میرے عیب بتیرے
ہیں خود جاناں یا اوہ جانے خالق پاک تعالےٰ
اس احسان الٰہی دا جے لُوں لُوں شکر گذاراں
شکر الٰہی کر کے اوتھوں ہویا نصوح روانہ
وچہ عبادت شاغل ہویا نیک ہدایت پائی
دلوچہ چین نہ آوے اسنوں بہت ہوئی بدحالی
اوڑک طرف نصوحے اس نے بندہ یک بھجایا
نت اوہ یاد کریندی تینوں آوے سیس دھواوے
کہے نصوح ونجہ آکھو اس نوں میرا ایہ سنیہا
جس گل کارن تساں سدایا اوہ ہن اساں نہ بھاندی
نَہ آکھو شہزادی تائیں سانھیں رخصت ہوئی
ہیں ہن سچّی توبہ کیتی جام صدق دا پیتا
رب کرے ہن میرے کولوں ایسا کم نہ ہووے
القصّہ اوہ سچے دل تھیں ایسا تائب ہویا

ڈِگ پیا غش کھا زمیں تے ہُن کی کراں خدایا
ڈِگا پیا خدا دے در تے ہو مجذوب نتاناں
اوسے ویلے رحمت رب دی اسدے اُپر آئی
ڈُبدی بیڑی تاری اللہ رحمت دے دریائیں
اوہ سُچّا موتی ہور کسے تھیں تُرت برآمد ہویا
اوہ سُچّا دُر کھڑاتا ہویا مولیٰ پاک لبھایا
لکھ لکھ شکر گذارے رب دے اجس کجیاں بُریایاں
بُرا گمان کیتا سی تینتھے اوہ گل دلوں ونجائیں
ہیں قربان خدا تھیں جس نے لکھ بچائے میرے
ہور کوئی کیا جانے میرا دفتر بدیاں والا!
تا بھی کدی ادا نہ ہووے کیا طاقت دم ماراں
سُٹیا کم نہاون والا ویس کیتا مردانہ
پچھوں اس شہزادی تائیں جان لباں تے آئی
آکھے سد لیاؤ میری اوہو نہاون والی!
چل نصوحا تیرے تائیں شہزادی بلوایا
تیرے باہجہ نہاون والی اسنوں کوئی نہ بھاوے
اوہ اسباب نہاون والا ساڈے پاس نہ رہیا
اُڈ گئے اوہ بھور پھُلاں تھیں تُوں مشتاق جنہاندی
اپنا سیس دھواون والی ہور سہیڑے کوئی
شکر کراں رب اگے میرا پردہ فاش نہ کیتا
نور چڑھے ایہ ترجمہ میری سخن کرے تے رووے
پھیر گناہ نہ کیتا اس نے وچہ عبادت مویا

مقولہ مصنّف

جو سچے دل تھیں توبہ کردا رب اسنوں بخشیندا
ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
پچھلی رات ہووے جس ویلے آکھے اللہ سائیں
ہے کوئی جیہڑا میرے کولوں حاجت منگے کائی
ہے کوئی سائل جیہڑا مینوں آن سوال الاوے
کہے ابو ذر حضرت کہندے کہیا اللہ باری!
تے کریں دعائیں میرے کولوں ہر دم سیویں میلوں
جے نال آسماناں ٹکرن جا کے عیب جو تیرے بھلے
جے سبھ زمین گناہوں بھر کے میرے پاس لیاویں
بخشدیاں کجھ دیر نہ لگدی ہرگز میرے تائیں
یا رب سایاں در تیرے تے مینوں آس ہمیشہ
عیب میرے بے اوڑک ڈاڈھے دھرتی انبر نالوں
توں رحمت دا دریا الٰہی رحمت ولوں تکیں

دوہاں جہاناں اندر اسدے پڑدے رب کجیندا
پہلے فلک اتے رب رائیں نت تشریف لیاوے
ہے کوئی بخشش منگن والا بخشاں میں اس تائیں
ہے محتاج کوئی میں جسدی حاجت کراں روائی
میں اللہ وڈی رحمت والا جو منگے سو پاوے
اے آدم دے بیٹے جد توں رکھیں آس ہماری
بھانویں پاپ کروڑاں تیرے بخش دیاں میں تینوں
تا بھی کجھ پرواہ نہ مینوں چاہے بخشاں سارے
اپر شرط جو دنیا تے توں شرک نہ مول کماویں
رحمت میری نیڑے تینوں جے توں کریں دعائیں
فضل کریں توں میرے اتے دور کریں اندیشہ
عیباں طرف نہ ویکھیں سایاں بخشش فضل کمالوں
کر کے مہر پکڑیں بنھ کے نوں بخشش تھیں نہ دھکیں

بیان رسیدن خوشبوئے جنت در محشر بمومناں از بعد مسافت پانصد سال و تفصیل آں کساں کہ ازاں بوئے خوش محروم باشند

روز قیامت پاون مومن جنت دی خوشبوئی
پنج سے سال دے رستے اتوں آون اسدے حلے
جنت دی خوشبو نہ پاون بعضے لوک نکالے
دوجا بڈھا زانی تریجا ماں پیو تھیں نہ ڈردا!
پنجواں شاہ جو ظالم چھیواں قاطع رحم ایہا ئی
اٹھواں شخص شرابی ناواں جو کوئی کلف لگاوے
ابن عباسؓ روایت کیتی کہیا نبیؐ لگانے

تے مشرک اتے منافق کافر مول نہ پاوے کوئی
مومن جان کستوری دے بھار جویں آکھے
اول جیہڑا ناحق بندہ ذمی تائیں مارے
چوتھا جو کوئی نسب کسے دا کوڑا دعوے کردا
ستواں جس مرد نے چادر گٹیاں تھیں لمکائی
کبوتر وانگوں کلغوں والاں رنگ بناوے
ایسی قوم ہووے گی ظاہر پچھلے وچہ زمانے

جو ڈھگ گبوتراں وانگوں اپنے وال سیاہ بناون
جو ڈُم گائیں دا چابک رکھے ظلموں لوکاں مارے
جو عورت ایسے کپڑے پہنے جس تھیں بدن دسیوے
ایہ سارے لوک نہ پاون اسدن جنّت دی خوشبوئی

نبی ؐ کہیا اوہ روز قیامت بو بہشت نہ پاون
جو عورت غیراں مرداں خاطر زینت زیب سنگارے
جو پڑھدا علم طمع دی خاطر دنیا حاصل تھیوے
بھوگ سزائیں عیباں بدلے جنّت ملسی ڈھوئی

بیان مقام اعراف کہ جائیست بلند میان دوزخ و بہشت و بیان وقوف اعراف و تفصیل ساکنان او

کافر جنہاں ایمان نہ آندا سدا جہنّم رہسن
تے اہل ایماناں تھیں ہو جاسن فرقے ترتن پیارے
تے ہک بیچارے دوزخ ڈِگن پُل تھیں لنگھن لگے
تریجا ٹول مسلماناں دا وچہ اعراف کھلوسن
نام اس دا اعراف خدا نے وچہ قرآن بتایا
ناکوئی ہور ہوویگی اوتھے چیز بہشتاں والی!
دوزخ جنّت حال تمامی اوتھوں نظری آوے
اہل اعراف تکیسن جسدم نہ وزخیاں دا حالا
جاں پھر عیش آرام بہشتیاں نظر انہاں نوں آون
اپر دلوں یقین اُنہاں نوں دوزخ مُول نہ جانا
ویکھن جدوں بہشتیاں تائیں کہن سلام انہاں نوں
چنگیاں کماں دے اج تساں چنگے بدلے پلئے
پھر کافراں تائیں مارن طعنے جو دوزخ وچہ سڑدے
رب دے حکم تہ منّے تساں نٹھے پھرے کوراہیں
جس دولت دے زور تساں نے جگ وچہ کفر کمایا
دنیا وچہ جنہاں دے تائیں تساں حقیر بنایا
جنہاں غریباں دے حق تسیں سو سو قسماں چاندے

کدی نجات نہ ملے اُنہاں نوں دکھ ہمیشہ سہسن
ہکناں نوں رب صحیح سلامت پُل تھیں پار اُتارے
اوہ قدر گناہاں سڑکے اوتھے پھر جاون جگے لگے
اوہ دوزخ اتے بہشت وچالے اُچی جاگہ ہوسن!
نا دوزخ دی تابش اوتھے نا جنّت دا سایہ
نہ کوئی دُکھ جہنّم والا اینویں جا گہ خالی!
سال پنجاہ ہزار انہاں نوں اوسے جگہ وہاوے
کنب جاون گے ویکھ انہاں دا حال علّا بانوالا
صبر قرار نہ رہے لاں توں ویکھن تے ترساں
اوڑک ہکدن وچہ بہشتاں جاکر ڈیرا لانا
نالے کہن مبارک لکھ لکھ ہووے اج تسانوں
کرو دعا اسانوں بھی رب جنّت وچہ وسائے
جے رب نبیؐ دا کہیا منّدے کیوں دوزخ وچہ وڑدے
اج مُن نس نہ سکو گدھرے سڑدے ہوا تھائیں
اس دولت تے مال تسانوں نفع نہ اج پہنچایا
ویکھو اج انہاں دے اوپر اللہ رحم کمایا
جو کدیں نہ بخشے جاسن اوہو ویکھو بخشے جاندے

ایہ حدیث نال روایت ابو داؤد تے نسائی تے ابن عباس تھیں مروی ہے جو فرمایا پیغمبرؐ نے جو آخر زمانے کی ہک قوم وچہ اوہناں زمانے دے جو خضاب کرسن وال اپنیاں نوں نال سیاہی دے ماننگ پوٹاں گبوتراں دی ۱۲ نہ پاوسنگے بو بہشت دی یعنی کہ سیاہی دا خضاب بمنزلہ وغیرہ لگانا ہے سبب قرار دیا حضرتؐ نے جو اس کی دن فتح مکہ دے جناب صدیق بیچ خدمت حضرت صلعمؐ باپ ابوبکر صدیق دا ابو قحافہ لے آئے وال سردا ہی ڈاڑھی دا اوسدا بالکل سفید سی آپ نے فرمایا حضرتؐ نے بدلا انہاں والاں نوں نال کسے چیز دے بچو سیاہی تھیں ۱۲ پس معلوم ہویا جو کالا کرناں سفید دا نہ جائز نہیں ۱۲
دلپذیر

کرن اشارے طرف انہاندے دوزخیاں کھلاون
وچہ میزان جنہاندیاں نیکیاں بدیاں تھیں دو گھٹیاں
تے بدیاں وَدھ جنہاں دیاں ہوسن دوزخ بھیجے جاسن
تے چنگے مندے عمل جنہاندے ہکو جتنے ہوسن
بھی جنہاں عمل نہ کیتا کوئی نا چنگا نا مندا
جو وچہ بے ہوشی عمر گذارن خبر نہ غیب تواباں
ماں پیؤ نوں جو غصے کر کے علم پڑھن نوں جاوے
دونویں رنج ہوون اُس تے یا ہک ہووے بھائی
بھی چھوٹے طفل جو اہل کفر دے دنیا اندر مردے
کارن تنہاں شفاعت کرسی پاک رسول خدائی
اُمّت میری دے ایہ ربا خدمتگار بنائیں
اہل ایماناں دے اوہ خادم وچہ بہشتاں ہوسن
اس اعراف مقام وچہ لے سدا نہ کوئی رہسی

اوہو عاجز وچہ بہشتاں وچہو جشن کماون
اوہ وچہ بہشتاں جاون اوہناں خوب مراداں لبّاں
آپنیاں نقصاناں بدلے اوتھ سزائیں پاسن
ناہے دوزخ ناجنت وسین وچہ اعراف کھلوسن
یا پہتا مول نہ کوئی جنہاں نوں حکم الٰہی سندا
اوہ بھی وچہ اعراف کھلوسن لکھیا وچہ کتاباں
یا جہاد کرن نوں جاوے موت اتھائیں آوے
اوہ بھی وچہ اعرافے ہوسن ہک روایت آئی
اوہ بھی وچہ اعراف مقامی ہوسن روز حشر دے
ایہ بال ایانے یارب ایہناں بدی نہ کیتی کائی
ناکدھ اعرافوں جنت اندر بھیجے اللہ سائیں
سوہنی شکل لطیف عجیبہ خدمت وچہ کھلوسن
انت بہشتیں جاون سبھے جو بیلے رب چاہسی

بیان کسانے کہ قبل از حد عقل و بلوغ مردند یا خبر انبیاء علی نبینا وعلیہم السلام بایشاں نرسید و ہمچنان فوت شدند

بعضے لوگ جو پیش بلوغوں دنیا تھیں مرجاون
یا جتنا جیوے دنیا اندر ہوش نہ انہاں سنبھالی
نا کوئی معجزہ ڈٹھا اوہناں نبی نہ ملیا کوئی
کنّیں پیا نہ مول انہاں نوں ہرگز حکم خدائی
سبھناں نوں رب کرے اکٹھا اگ کنارے جاون
توں خالق توں مالک ساڈا اسیں غلام بیچارے
آکھن یارب حاضر اسیں ہرگز سیں نہ جاواں

یا توحید الٰہی تھیں جو ہرگز سار نہ پاون
یا ہوش آہی پر ملی نہ اوہناں خبر رسولاں والی
نا علماواں پاسوں اوہناں خبر نبیاں ہوئی
جتنی عمر لنگھائی جگ وچہ نیوں سدھ نہ کائی
پچھے میں ہاں رب تساڈا آہو سب الاون
رب کہے ارشاد میرا اک تسیں قبولو سارے
کر توں حکم خدایا سانوں نرت بجا لیاواں

٭ گر ساری عمر انہاں نوں کوئی پیغمبر ہدایت کرنے والا نہ ملیا اتے نہ کوئی پہنچیا حکم انہاں نوں اللہ تعالیٰ دا اتے نہ کوئی کتاب انہاں نوں اللہ تعالیٰ دی ۱۲-

حکم کرے رب آتش اندر چھالاں سب لگاؤ!
ہکنی ترت مریسن چھالاں سن کے حکم خداؤں

ذرہ نہ ڈرسن آتش کولوں سڑنوں خوف نہ آوے
اوہ اگ انہانوں ٹھنڈ سلامت وانگ خلیل ہو جاوے

تے دوجا فرقہ اللہ اگے کرسن عذر بہانے
رکھ معاف اسانوں ربا عاجز اسیں نتانے

کیونکر چھال لگایئے یارب آتش بھانبڑ بلدے
رکھ معذور اساڈے تائیں اپنے نال فضل دے

رب فرماوے بس تساڈی ڈھونڈ لئی گل ساری
معلم کرنی سی میں ایہو اصلی بات تمہاری

اوہ پہلا فرقہ بے شک تگڑا اوچہ فرمانبرداری
جے سندے حکم میرا وچہ دنیا مندے سو سو واری

جیونکر حکم میرا ہن اوہناں ہرگز ناں پرتایا
اوسے ویلے منیاں جلدی جس ویلے فرمایا

ایویں دنیا وچہ بھی جیکر حکم میرا اوہ پاندے
جیؤتھیں خوش ہو کے مندے ہرگز دیر نہ لاندے

توڑے چھال آہی اوکھی تا بھی ناہیں ٹلے
ایہ حکم سو کھلے مندے سارے جو دنیا تے گھلے

تے بھید تساڈا لدھا تسیں بے فرمان نکارے
ہکو وار تساں آزمایا نس کھلو تے سارے

حکم نہ میرا منیاں تساں کرن لگے بدنیتی
دنیا وچہ بھی ایویں کردے جیوں ایتھے ہن کیتی

حاضر میرے ڈرے نہ تسیں دنیا وچہ کد ڈردے
ایہو جیہی اطاعت میری اوتھے بھی تسیں کردے

حکم کرے رب ملکاں تائیں دوزخ انہاں وگاؤ
تے اوہ پہلاں نوں بہشتیں باعزت پہنچاؤ

عملاں نال پچھاتے جاون مومن منکر سارے
بے فرمان نہ چھپے رہن خالق دی سرکارے

گھر جمیاں دے سال گنیون وند نہ پٹ وکھیندے
بال کو بال پڈ نہ کر فقیرا آپے پئے دسیندے

بیان حساب جناں وپریاں و کیفیت ثواب جناں اہل ایماناں و بیان حساب مظالم حیوانات از یک دیگر و حساب حقوق از مرداں در حق بہائم مملوکہ بعدہ خاک شدن جملہ حیوانات و فنائے آسمان و زمین

جن پری بھی مومن کافر ہوندے وانگ انساناں
ہکنے چنگے ہکنے مندے ناہیں مثل حیواناں

آدم جن اکٹھے آئے وچہ کلام خدائی
ہکو جیہا خطاب دوہانوں ویکھو جا بجائی

وچہ سورۃ رحمن بھی آیا ہور بھی کتنی جائیں!
آدمیاں تے جناں تھیں میں بھراں دوزخ تائیں

کافر جن سڑن گے دوزخ اس وچہ شک نہ کائی
تے مومن جناں دے حق اندر کجھ تکرار ابھائی

بعضے کہن حیواناں وانگوں خاک ہوجاون سارے
نیکیاں عوض ثواب اٹھاون بدیاں عوض سزائیں
آدمیاں دے انگوں مالک وچ بہشتاں تھیوسن
بعضیاں کہیا اصلی مالک جنت دے نہ ہوسن
جیونکر پنڈاں والے شہریں کدیں کدائیں جاون
ایویں جن مومن بھی رہسن باہر بہشتوں بھائی
کھاون پیون جو گیاں چیزاں جنت تھیں لیجاون
جن انسان جو آپس دے وچ ظلم تعدّی کردے
ابوہریرہ کرے روایت پاک نبی فرماون
جیوں جیوں ظلم کسے نے کیتا کل پچھی حیواناں
جس روڈے نوں سنگاں والا ڈنگر سنگ چلاوے
یا دنیا وچ موٹا ڈنگر لسے تائیں مارے
بھی جس انسان حیوان لسینوں جگو وچ دکھ پہنچایا
طاقت تھیں وده حیواناں نوں جو کوئی بھار چڑھاوے
حضرت کہیا ڈرو خدا تھیں دکھ نہ دیہو حیواناں
ایہ عاجز مملوک تساڈے ترس انہاں تے کرنا
ہکدو جے تھیں بدلہ لیکے جدوں فراغت پاون
جو حیوان خدا دے راہ وچ کٹھے گئے وچارے
جو صرف خدا دے ناموں کٹھے آدمیاں نے کھادے
کافر جدوں انہانوں تکسن خاکوں رنگ وٹاندے
باقی کل حیوان درندے نال زمین رل جاون

بعضے آکھن بندیاں وانگوں درجے پاون سارے
قدر گناہاں سڑکے اوڑک لین بہشتیں جائیں
میوے کھاون عیش اڑاون شربت شیرہ پیون
سیر کرن نوں جنت اندر کدیں کدائیں آوسن
آٹا دانہ کپڑا لتا سودا سوو لیاون
دانج ولاویں آون بہشتیں لوڑ پوے جد کائی
سیر کرن تے حوراں ویکھن مڑ ڈیرے ڑا آون
اوہ ہکدوجے تھیں لیسن بدلے اندر روز حشر دے
کل جناور روز قیامت حاضر کیتے جاون
تیوں تیوں اپنیاں ظلماں موجب انہاں بدلہ پانا
روڈے نوں رب سنگ لگاوے بدلہ اس تھیں پاوے
لسے نوں رب تگڑا کرسی بدلے لیسی سارے
اوہ حیوان بھی بدلہ لیسی جتنا ظلم کمایا
اٹھ گھوڑا یا خچر تائیں اوہ بھی بدلہ پلٹے
طاقت موجب کرو سواری لدو قدر تراناں
بول نہ سکدے جے ایہ ہوڑن بھار تھوڑا دھرنا
حکم اللہ تھیں کل جناور پھر مٹی ہو جاون
خاک بہشتاں دی اوہ ہوسن لذت پاونہارے
اوہ ادنٰی درجہ خاک جنت وچ جاسن کل ملائے
کہسن ہائے افسوس اسیں بھی مٹی ہی ہو جاندے
خاک انہاندی ضائع جاسی کم نہ کسے آون

ست آسمان بھی فانی ہوسن قدرت رب قدیروں
تے زمیناں دا احوال تمامی اگے سنوں پذیروں

بقیہ فنائے آسمان و زمین و کیفیت نان شدن زمین و خوردن اورا اہل جنت و برآمدن یک گاؤ و ماہی کباب ساختن لحم آن ہر دورا و خوردن آن نان زمین بجائے ادام و تفصیل اشیائے کہ باقی مانند و ختم یوم الحشر و آغاز یوم الخلود

(یعنی سالن ۱۲)

جد ساری خلقت پل تھیں لنگھے جھکے اگ گفار
وچہ میدان اکٹھے ہوسن اگلے پچھلے سارے
تا حکم رب تھیں زمین تمامی مٹھا میدا تھیوے
بھی ہک گاں تے مچھی نکلے دھرتی ہیٹھوں بھائی
اوہ لاون ہنے بہشتیاں کارن جو اوہ روٹی کھاسن
پھر سارا گوشت گاؤ مچھی دا کرن کباب پیارے
اول ایہو نقل کریسن نعمت بادشاہانی
ابو سعیدؓ روایت کیتی پاک نبیؐ فرماوے
قدرت نال پکاوے آپے گھڑ کے اللہ باری
اتنی گل جد سرورؐ عالم آکھ رہے سن بھائی
اے ابو القاسم ہیں ایہ مسئلہ پڑھیا وچہ توریتے
حضرت کہیا دس اسانوں تدوں یہود الایا
حضرت سن کے ہسن لگے تک اصحاباں ولوں
پھر کہندا جو اس روٹی دا سالن تساں بنائیں
آکھن لگا گاؤ تے مچھی اڑکے دونویں مرسن
لاون اوہ بناون اول جگر کباب کریسن
وچہ خوراک بہشتیاں خرچن اوہ جو دھرتی ساری
دنبہ اسمٰعیلؑ نبی دا ڈاچی صالحؑ والی
مسجد اقصٰی والا پتھر بھی کوہ طور پیارے

تے مومن لنگھ صراطوں لگے بیٹھ اڈیکن یاراں
ہکدوجے نوں راضی کرسن جیو نکر یار پیارے
اہل جنت دی روٹی اندر اوہ میدہ خرچیوے
اوہ آپس وچہ لڑ مرسن دونویں حکمے نال خدائی
اول جگر مچھی دا ابھن کے اوہ کباب بناسن
اوس روٹی دے نال لگا کے کھان بہشتی سارے
ایہ پہلا انعام خدا دا جنتیاں مہمانی!
روز قیامت اس دھرتی دی روٹی رب بناوے
گھر آیاں دی جیوں گھر باری کرے خاطر داری
اک یہودی پاک نبیؐ نوں آکر عرض سنائی
جنتیاں دی جویں ضیافت ہووےگی اس جاتے
زمین تمامی روٹی بنسی جاں اوہ ویلا آیا
سن اصحاباں پاک نبیؐ نوں خوشی ہوئی اس گلوں
یاراں کہیا آہو اوہ بھی دس اساڈے تائیں
گوشت بھن کباب انہاندا جنت والے کرسن
ستر ہزار برابر بندے ہک جگروں رج ویسن
تے بعضیاں چیزاں وچہ بہشتاں بھیجے اللہ باری
بھی اصحاب کہفؓ دا کتا پاون شان کمالی
کعبے والی زمین تمامی جنت جاون سارے

عن ابی سعید الخدری قال قال رسول اللہ تکون الارض یوم الآخرة خبزة واحدة یتکفاہا الجبار کما یکفأ احدکم خبزہ فی السفر نزلا لاہل الجنة فاتی رجل من الیہود فقال یا ابا القاسم الا اخبرک بنزل اہل الجنة یوم القیامة قال بلی قال تکون الارض خبزة واحدة کما قال النبی فنظر النبی الینا ثم ضحک حتی بدت نواجذہ ثم قال الا اخبرک بادامہم قال بالام ونون قال ثور ونون ۱۲

تھم حنانہ جسدے اُپر حضرت تکیہ لاندے
منبر اتے مزار وچالے جتنا قطعہ زمینوں
پنجاہ ہزار وریہے دا اوہ من جاں مک نہ سی بھائی
اوہ ایڈا روز جو مکنے اندر ہرگز کدی نہ آوسی
تے دوزخیاں نوں دوزخ اندر ہر دم دکھ سوائے

بھی حجر الاسود منبر نبوی سب بہشتیں جاندے
بھی روضے ٹکڑا جنت اندر جاسی پک یقینوں
تا اوہ خلود ڑے گا اگوں جبدی حد کائی
اہل جنت نوں نعمتاں اندر کدے زوال نہ پوسی
کدی نہ جنت ملے انہانوں رب قضیئے پائے

مناجات

یارب بخش اساڈے تائیں دوجگ دی بھلیائی
گر گر بدیاں عمر گذاری نیکی سری نہ کائی
توں سچا بخشنہار خدایا واحد پاک الٰہی
ایہو عمل میرا یا اللہ ہور نہیں کچھ کائی!
کون کمینہ میں بیچارہ لائق اس وڈیائی
ماپیو تے اُستاد آشناواں بخشیں بھیناں بھائی

تے دوزخ دیاں عذاباں کولوں رکھیں آپ بچائی
نیکاں آس عملدی ہوسی مینوں آس خدائی
سچ رسول محمدؐ تیرا منیاں نال صفائی!
پر ایہ بھی ان جنابوں تیرا میری نہیں کمائی
جے دتائی تاں توڑ چڑھائیں کریں کرم فرمائی
کل اُمت پاک نبیؐ دی بخشیں سنئیں پیر گدائی

بیان صفت دوزخ و نام طبقات آن و تفصیل ساکنان ان روئے طبقات و بیان ویل کہ وادی ست در جہنم و تفصیل ساکنان او وصف خازنان دوزخ

ہکدن جبرائیل فرشتہ پاس نبیؐ دے آیا
کیوں توں رنگ تغیر کیتا کہے فرشتہ بھائی
تا پاک نبیؐ فرمایا ساتوں دس دوزخ دیاں گلاں
سال ہزار فرشتیاں اسنوں نوراں نال تپایا
پھر سال ہزار تپایا ملکاں تا ہویا رنگ رتا
پھر سال ہزار لگائی انہاں جتنی قوت آہی
رات دے نے پھر اگو جیہا بھریا رہندا اگدا
اوڑک وچہ درگاہ ربانی اس سوال الائیا

رنگ بدن دا اوٹیا ہویا پاک نبیؐ فرمایا
دوزخ نوں میں ویکھیا حضرت اڈی ہیبت آئی
کہن لگا اوہ غضب الٰہی اُچا وانگ محلاں
تا اُس اگ جہنم والی رنگ سفیدی پایا
ایہ اپنے قدر موافق اجے نہ ہویا تتا
تا اوہ ونج برابر ہویا پھر ویس رنگ سیاہی
دھوں و کار انہیرا اس وچہ چانن ذرا نہ لگدا!
یارب اس آتش نے مینوں اتیں دیں اکایا

ریاض الجنۃ میں بیان منبر اور قبر کے درمیان کا حصہ
شعر حدیث قال النبی
فی الجنۃ
[illegible]

حکم کیتا رب اک ساہ تتّا اک ساہ ٹھنڈا آئی
جے سوئی دے نکّے جتنا راہ جہنّم کھُلّے
دوزخدیاں فرشتیاں وچوں جو ہک کدی دسیوے
رڑھا جدوں فرشتیاں دوزخ رورو نیر وگاندے
جاں پھر حضرت آدم نوں رب دنیا وچ لیایا
دوزخ دے ست طبقے ایہن اللہ پاک بچاوے
جہنّم معنے عمق بتاون جسدی ڈونگھائی
اوہا طبقہ ڈھکّن والا جس نوں فسق بتاون
اس وچ رہسن عاصی بندے اُمّت احمد والے
بھی اہل شرک جو دنیا اندر کرسے کجھ بھلیایاں
دوجیاں طبقیاں نالوں اس وچ دکھ ہوسنگے تھوڑے
دوجا طبقہ اس تھیں تھلّے نام لظی سداوے
نَزَّاعَةً لِّلشَّوٰی جسنوں رب وچ قرآن بتاوے
تَدْعُوا مَنْ اَدْبَرَ اوہ سدّے جو دیوں پٹھ پھیرے
کہیا مجاہد آتش اسدی کھل سرے دی لاہے
ابن عباس کہے جو اوہ اگ گٹیاں تک جلائے
پہلے نالوں ہر گل اسدی ڈاہڈی قہر طوفانی
ایسی ظالم آتش کولوں مولا آپ بچاویں
اس تھیں ہیٹھ تریجا طبقہ حطمہ نام اہائی
معنے حطم تروڑن بھنّن پسلی ہڈ تروڑے
نَارُ اللّٰہِ الْمُوْقَدَةُ الَّتِیْ رب اوہ اگ بھڑکائی
گل بدن کھا جاوے آتش گوشت ہڈیاں چمڑے
تھاں دے وچ جکڑے جاون کافر واہنڈے کرکے

ٹھنڈیوں سیال ہویا وچ جگ دے تتیوں ہاڑ چھپانی
تڑف مرے سب خلقت جگدی اتنی گرمی ملّے
ہیبت تھیں ڈر مرن تمامی بندہ کوئی نہ جیوے
جاں جاں تریک نہ آدم ہویا تاں تک کے غم کھاندے
کیتا شکر فرشتیاں جو ہن سانوں رب بچایا
نام جہنّم پہلے طبقے رب مول کھاوے
اوہ ڈونگھا کھوہ جہنّم جیہدا اوڑک انت نہ کائی
بھی روز قیامت اوسے اوپر پلصراط ٹکاون
پھر جلدی نال شفاعت فضلوں اللہ پاک نکالے
اوہ بھی رہسن اس طبقے وچ بخشیں سچیا سایاں
بدن تمامی جلبل جاون مڑ نہ اٹکڑا چھوڑے
ڈاہڈا سخت آوازہ اسدا آتش سخت ڈراوے
یعنی ہتھ تے پیراں تائیں اگ اسدی کھا جاوے
جو سنّت پاک نبی تھیں نسّے اوہ اگ اسنوں گھیرے
ابراہیم کہے ہڈیاں تھیں چمڑہ وکھ کر سٹّے
کلبی آکھے آتش اسدی کوریاں نوں کھاوے
مشرک عرب اسے وچ رہسن بھی کافر نصرانی
خواب اندر بھی اسدی صورت ہرگز نہ وکھاویں
كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ خبر قرآنوں ہوئی
جو شے اس وچ ڈالی جاوے ذرہ نہ ثابت چھوڑے
تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْئِدَةِ وچ جلے دلاں تھیں بھائی
کہیا بیضاوی تاں اوہ آتش وچ دلاں نوں چمڑے
جیوں جیوں ہیٹھ کرن فریاداں تیوں تیوں آتش بھڑکے

اوہ تھم آتش دے ہوسن نالے بہتے لمے بھارے
کہے ضحاک جو اس وچہ رہسن کافر لوک یہودی
اس تھیں تھلے چوتھا طبقہ نام سعیر سداوے
سب اگیں نوں بالن والی معنے ایہ سعیر دوں
اس طبقے وچہ تن سو مارٹی رب بھرائی اگوں
ہر کوٹھے وچہ طرح طرح دے دکھ عذاب سوائے
آتش دے زنجیر ہزاراں نالے طوق گلاندے
جاں اُسدا منہ کھولن نکلن کئی غماندیاں کا برگاں
اس طبقے وچہ رہسن جیہڑے مال یتیماں کھاون
اسدے تھلے پنجواں طبقہ سقر سدن جس تائیں
لَوَّاحَۃٌ لِّلْبَشَرِ اوہ رکھے کافراں دی مشتاقی
یعنی ہڈیاں ماس تمامی سب کجھ ساڑ ونجاوے
ایہو حال ہمیشہ اس وچہ نہ مرسن نہ جیسن
بدن انہاندے کالے ہوسن جیونکر کالیاں راتیں
یعنے دوروں دسن لگن اسدے بھاہ الانبے
بعضے کہن ہے لواحہ جو جُسیاں اُپر چمکے
اسوچہ رہن مجوسی جیہڑے اگ پرست کمالے
اس تھیں ہیٹھ جحیم ایہی جو چھیواں طبقہ بھائی
جحیم جو وڈے انگاراں والا باہر حد حساباں
ساری دنیا نالوں وڈا اسدا اک انگارہ
بعضے کہن جحیم دے معنی شعلے کڈھن والا
اس طبقے وچہ مشرک رہسن جنہاں شرک کیتو نی
اس تھیں تلے ستواں طبقہ ہاویہ جسنوں کہندے
تے تھمے جیڈیاں میخاں لاکے لوہے چینے مارے
بھی جیہڑے منکر ہوئے رسولاں رہن اوتھے مردودی
اوہ ساریاں اُتلیاں دوزخاں تائیں تیز کرے بھڑکاوے
یعنے اُتلے طبقے بھڑکن اسدے جوش کثیروں
ہر اک ماڑی اندر آوے تن سو کوٹھا اگوں!
باشک نانگ بھرن منہ اڈکے بچھوڈنگ بہائے
بھی جُبّ الحزن اسے وچہ جتھے کئی پہاڑ غماں دے
کفاراں دے دل تے رڑکن دردوں دکھاں بیاں ساریاں نگاں
کہے ضحاک جو صابی سارے اس وچہ غوطہ لاون
اوہ ڈاہڈا بھکھا کھلا تکیندا رب وکھاوے ناہیں
لَا تُبْقِیْ وَلَا تَذَرُ اوہ کجھ نہ چھڈسی باقی
نویں سروں پھر جوڑے اللہ پھر اوویں کھا جاوے
کہے مجاہد ہر دم ایویں پئے ہلاک کچیسن!
بعضے کہن ہے لواحہ جو دوروں مارے جھاتیں
سیاں کوہاں تھیں بھڑک دسیو دیکھیاں دل کنبے
جیونکر تیل اگی تے پایاں دونی آتش تمکے
گبر سب اکٹھے کرکے ڈونگھے ہاوہ والے
اِنَّ الْفُجَّارَ لَفِیْ جَحِیْمٍ ویکھو آیت آئی
جسنوں کہن عظیم الجمرہ اندر لغت کتاباں
جے ہک چنگ کدی اوہ کڈھے ساڑے عالم سارا
بیضاوی بھی ایویں لکھیا سُن توں یار کمالا
بھی جیہڑے لوک بھرن منہ تانے نبی نہ منیا کوئی
اُسدی سختی کولوں سارے دوزخ ڈردے رہندے

ف ۱ جیہڑے لوک ... فرمایا اللہ تعالیٰ نے ان
الذین یاکلون اموال الیتمیٰ
ظلما انما یاکلون فی بطونہم نارا
وسیصلون سعیرا ۔ سورہ نساء
تحقیق اوہ لوک جو کھاندے ہن
مال یتیماں دا نال ظلم دے سوائے
اسکے نہیں جو کھاندے ہن وچ
پیٹاں اپنیاں دے اگ تے دوزخ
اندر جلدی داخل ہوون گے
وچہ اگ بھڑکنے والی دے ۱۲

ف ۲ مومناں نوں چاہیے جو سبب اعمال موجب درکات
دوزخ دے تھیں بچن لئے اللہ
تعالیٰ دی پناہ منگن اگ دوزخ
دی تھیں۔ اللہم انی اعوذبک
من عذاب النار والقبر وعذاب
جہنم آمین یا رب العالمین ۱۲
مولوی دلپذیر [illegible]
پناہ دے [illegible]
تھیں لئے عذاب قبر دے تھیں
لئے عذاب جہنم دے تھیں
آمین یا رب العالمین ۱۲

اسو چہ سخت پہاڑ اگے وے اُچے دور دراڈے
کافر اُپر انہاندے چڑھسن پینڈے اوکھے واہڑے

جُسیاں اُتے چابک دے جن قدم نہ پٹیا جاوے
پچھوں چکی آون فرشتے دم نہ لینا آوے

اینویں ماراں کُٹاں کھاندے اپڑن سر پہاڑا
چالی سالیں پہنچن اوتھے کفاراں دیاں دھاڑا

اوتھے بھی پھر دم نہ لیسن دین فرشتے دھکے
ہیٹھاں ڈگن پھیر چڑھاون کر کر پینڈے تھکے

کدی لہاون کدی چڑھاون ایہو حال انہاندا
اس وچہ رہن منافق سارے جیوں اللہ فرماندا

اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (ترجمہ) یعنی منافق لوگ وچہ گھاٹی تلویں دے ہین دوزخ تھیں ۱۲

ویل جگہ اک دوزخ اندر وڈا جنگل کھائی
جو وڈھ گھٹ تولن سودے اندر اس وچہ رہسن بھائی

بھی جیہڑے لوک نمازاں اندر سستی کرنیوالے
جو وچہ نماز ریا کریندے ٹھگ چغل منہ کالے

ایہ سارے لوک اکٹھے ہوکے اس جنگل وچہ جاون
طرح طرح دے دکھ سزائیں اوتھے جاکے پاون

ابو سعیدؓ روایت کیتی پاک نبیؐ فرماوے
ویل اندر جو چالی برساں کافر چلیا جاوے

تاں بھی اسدا پتہ نہ لگے ایڈی اس ڈونگھیائی
تے ہک پہاڑ اگے دا اس وچہ ایڈی اس اچائی

ستر برساں چڑھدے جاون تدوں سراڑے جاون
دھکے مار فرشتے اُتوں پھیر ہیٹھاں پٹکاون

بھی ہک غی مقام مریلا دوزخ اس تھیں ڈردے
زانی لوطی اس وچہ رہسن بن توبہ جو مردے

بے نماز شرابی بیاجی اس وچہ رہسن سارے
ہور جو کوڑ گواہیاں دیندی نالے عاق نکارے

جے بریاں کماں تھیں کر توبہ دنیا اندر موئے
تاں اسوچہ نہ ڈالے جاسن نہیں تاں مجرم ہوئے

ساری دوزخ نوں چوفیروں کھچی چار دیواری
چہل برس دا پینڈا ہک ہک کندھ جو اُسدی بھاری

اکسو سٹھ ۱۶۰ برس دا رستہ چار چوفیروں آوے
آتش دی اوہ کندھ تمامی ابن عباس بتاوے

جویں قناتاں تانیاں جاون تنبواندے چوفیرے
ایویں اوہ دیوار چوفیروں دوزخ تائیں گھیرے

ملک مؤکل دوزخ اُپر اُنی رب بہائے
جو ساریاں دا سردار ایہی اوہ مالک نام سدائے

تے گنتے ہور ہزار فرشتے جو ماتحت انہاندے
ایہ اُنی افسر اُپر انہاندے رہندے حکم چلاندے

سال ہزار دوزخ تھیں پہلے کیتا رب انہانوں
وڈے قد آور قوتاں والے وڈھ تمام جہانوں

موہنڈے تھیں تا گردن توڑی پینڈے سی برساندے
ستر بندے منہ وچہ پکڑن ایڈے قد انہاندے

ڈاہڈے سخت انہاندے خلقے مولا مہر نہ پائی
بجلی وانگوں چمکن اکھیں جاں اوہ جھمکن بھائی

وڈے وند عظیم نہایت لٹکیاں ہویاں زباناں
کوہجی شکل طبیعت کوڑی ہیبت والاباناں

ٹھلیے دی تعریف انہاندی آوے ناں وچ سوجھے
جے سو کوہجہ بیان کراں میں پھر بھی ہوسن کوہجے

جنہوں دکھ پہنچاون لگن ذرا لحاظ نہ کردے
جیوں رب حکم کرے تیوں منن تابعدار امر دے

بعضے دوزخ سرد بھی ہوسن ٹھنڈے برفاں نالوں
زہر پیتاون جنہاں سڑدی حد کمالوں

اوہ سردی بھی قاتل ہوسی سخت عذاباں والی
ہر تھیں منگ پناہ پذیرا ربّ ہول وکھالی

پرسیدن حق تعالیٰ از دوزخ کہ آیا پُر شدی وجواب دادن او کہ آیا ہیچ زیادہ است ازین یعنی ہنوز پُر نشدہ ام ونہادن خدا تعالیٰ جلّ وعلا شانہٗ رجل بکیفیت خود در وے وگفتن بس بس بس دفعۃً وبیان ماکولات ومشروبات اہل دوزخ ومعہ بیان لباس وپوشش ومسخ شدن ایشان وفربہی جسمہا کفار وبیان اژدہائے دوزخ زہر دار کہ بداں کفار خواہند چسپید

جاں دوزخ وچ ڈگائے جاون کافر مشرک سارے
بھی ہتھ جن ہنن تس بالن آتش بھڑکان بارے

حکم کرے رب دوزخ تائیں بھریا ہیں کہ ناہیں
آکھے اجے نہ بھریا سایاں ہور کوئی بھی پائیں

تاں رکھے اپنا قدم بے مثل خدا اوندہ دوزخ اُپر ٹکاوے
رج واری اوہ بس بس آکھے خواہش رب مٹاوے

یعنی رج گیا ہیں یا رب جگہ نہ رہ گئی کائی
منہ منہ تائیں بھریا جاوے خواہش مٹھی ہوئی

پھر زنگار رنگ عذاب ہزاراں ہوون کفاراں تائیں
گرزاں نال مریہن فرشتے ڈاہڈیاں دیہن سزائیں

بدن تمامی زخمی ہوون کھا کھا چوٹاں ماراں
پھٹاں وچوں تتے بلدے نکلن گند ہزاراں

اوہ ساری پون زرد آب انہاندی جمع کرائی جاوے
جس ویلے اوہ پانی منگن اوہو رب پلاوے

قسم قسم دیاں گندیاں اوتھے چلن ندیاں
اوہو ہیوندیاں لنگھ جاون پدیاں ٹیلاں صدیاں

اوہ پیپ لہو تے بدبوئی زخماں وچوں ڈگے
جھٹ ہووے تاں پیون کارن اوہو آوے اگے

کھوہاں وچ اکٹھی ہووے کئی تالاب بھریون
جدوں پیاسوں اکتے پوسن اوہا خوش ہو پیون

جو زنیاں دے ننگیجاں وچوں پیپ وگیگی بھاری
اوہ بھی پیون اہل جہنم بدبوئی دی ماری

ہور عتاق ایہی ہک ڈاہڈا ہیچ برا بدکاراں
بھی غسلین آسام لئے تے غی ایہ شراب کفاراں

بعضے کہن جو پون زرد آب غساق اسینوں کہندے
بعضے آکھن ایسا تتا پیوندیاں لب ڈھیندے

بھی طینۃ الخبال ایہی ہک ہور حمیم ایہائی
طینت معنی چکڑ اتے خبال زہر کوڑائی

اوہ زہراں نالوں قاتل ہوسن آتش نالوں تتے
جاں پیون تاں اوہ پیون رب قضیئے گھتے

جاں اس تائیں پیون لگن ہوش نہ رہسی کوئی
منہ دا ماس تمامی جھڑسی جیبھ بھڑ وہلا ہوئی

جاں حلقوں ہیٹھاں اترے پانی آندراں وچہ نکالے
ٹوٹے ٹوٹے ہو کر نکلن راہوں مخرج والے

جے ہک بوند کدی اس وچوں دنیا تے رب آنے
آوے موت تمامی جگ تے کل خلقت دے بھانے

پھر لگسی بھکھ انہاں دے تائیں ڈاہڈی سخت اکاوے
کھاون دی کوئی چیز نہ لبھے جیہڑی کھاہدی جاوے

بھکھے پیٹ کرن فریاداں کھانا طلب کریسن
تاں ملک انہاں نوں کھاون کارن طعام ضریعوں دیسن

اوہ ڈاہڈا کنڈیاں والا نالے سخت ہوسی کوڑانڈا
سنگھوں ہیٹھ نہ اترے ہرگز کھاوندیاں پھس جاندا

ناگے نال پچھے ہووی پھاتھے عوض گناہاں
آکھن پانی دا گھٹ بخشو لقمہ لہے ہیٹھاہاں

تاں آب حمیموں دین فرشتے پانی تتا بلدا
جاں اوہ منہ دی طرف لیاون ماس تمامی گلدا

کھا کھاں جلبل کولے ہوون جاں اوہ اندر جاوے
آندراں اوجھ اُبالے سارے مخرج تھیں کھچ لاوے

تابوں سخت بیتاب ہو جاون اگے تھیں کم گلیا
نویں سروں پھر آندراں اوجھاں ماس تمامی لیا

پھر فریاد کرن دربارے یا رب کھانا ڈھیوے
تاں حکم خدا تھیں انہاں نوں پھر کھانا حاضر تھیوے

إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ طَعَامُ الْأَثِيمِ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ
سَوَاءِ الْجَحِيمِ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

اوہ رکھ زقوم جو تھوہر بتاون کھانا او گنہاراں
اصل حمیموں پیدا ہویا اوہ کھانا بدکاراں

رستے اس دا ایہیں جیونکر سر شیطاناں ہوندے
اہل جہنم سبھ اوسے تھیں کھاسن روندے روندے

فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ اوہ کھا کھا پیٹ بھریسن
کھاون تھیں جے کرن کراہت ملک دھگانے دیسن

کھاوندیاں اوہ پیٹاں دے وچہ مارے جوش الم دے
گالے ہوئے ترامے وانگوں اُبلے وچہ شکم دے

جیونکر دیگ اُبالیں آوے مارے وچ کھرلاٹاں
اوہ پیٹ تمامی چھل کڈھیسی جگر ہووے سو پھاٹاں

اوہ کوڑا ایسا جے اک قطرہ وچہ دریا گھتیوے
زہر ہوون دریا تمامی پانی کوئی نہ پیوے

تے گندہ ایسا جے ہک ذرہ دنیا اُپر آوے
اوسے ویلے گندا اسے تھیں سبھ خلقت مر جاوے

جیوں جیوں کھاون حلبل جاون گوگن کرن پکاراں
پھر سراں انہاندے اُپر فرشتے تتا پانی پاون!
کپڑے ملن انہاندے تائیں جیوں گندرف قطرانی
جیوں بارودنوں آتش لگے بھڑکن بھائیں بھائیں
لیف تلایاں اگ وچھایاں تلے اُتے آیاں
گندے کھانے منہ بے بانے وہندے پئے پرانے
بوزنیاں دیاں شکلاں ہوسن اکناں تائیں ڈھیاں
ہکنے کُتے بن کے بھونکن ہک ہینگن جیوں کھوتے
اُحد پہاڑوں وڈے جُثے ہکناں اوہد جیڈے
اِک اِک کافر دا پیٹ ہوسی وانگوں کوہ بیضاوی
ہکناں دے بتالی گزاں چمڑے ہوسن موٹے
جتنیاں منزلاں پینڈا ایہی وچہ ملیئے مکے
ابن عمرؓ ایہ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
ہکناں دی جیبھ چھ کوہ لمی اُپر ٹرن مخلوقاں
بھانویں کیکڑ بدن انہاندے اک پل اندر سڑسن
پھر سڑ کے ثابت ہوسن ایہو حال ہمیشہ!
کدی عذاب نہ مٹھا ہوسی دم دم سخت خواری
اُٹھاں جیڈے سپ ہوون گے دوزخ وچہ ہزاراں
بعضے سپ پہاڑاں جیڈے باشک ناگ بلائیں
جاں سپ اُٹھو ہاں ڈنگ کریسی دوزخیاں نوں کوئی
ڈنگ اٹھوئیں ایڈے ہوسن جیڈے رکھ کھجوراں
بعض کفاراں سنگل بھارے ڈُبروں کھچ لنگھاون
اوہ سنگل بہت لمّے اوڑک انت شمار نہ کوئی

رب فرماوے پکڑ دھریکو ایہناں سبھ مُرداراں!
آندراں اوہنہ تمام وجوداں گل کے باہر آون
گل وچہ پاون سار جلاون چمڑے اگ دھگانی
بدبو آوے مغز جلاوے جھال جھلیوے ناہیں
دُکھ بلایاں سخت ایذایاں دم دم دُون سوایاں
شکلاں تھیں بدشکل ہملنے سُول کلیجے دھانے
ہکناں رچھاں باندراں شکلاں ہوون سُوراں جیہاں
ہکنے مُوشاں سپاں وانگوں ننگ مونگ کھلوتے
ہکناں دے دند اُحد برابر موٹے ہوسن ایڈے
تن تن منزل موٹا چمڑا لائق خوب سزا دی
جنگلاں وانگوں سینے ہوسن کئی وڈے کئی چھوٹے
اتنی جاگہ اندر کافر اک مُساں آ سکے!
اک اک کافر دی جیبھ اوتھے تن کوہ لمی جاوے
جیوں جیوں درد نہایت ہوسی تیوں تیوں مارن کوکاں
نویں سروں پھر حکم خدا تھیں ماس انہاں تے چڑھسن
جاں پک جاسن پھر بدلاسن ایہو ہر دم پیشہ
اک اک دن وچہ بدلن جُثے ستر ہزاراں واری
خچراں جیڈ اٹھوئیں ظالم کرڈے اہڈیاں ماراں
بچھو ڈاہڈے زہری قاتل چمڑن جسیاں تائیں!
چالی برساں پیڑ نہ جاسی جو اک ڈنگوں ہوئی
وڈھ وڈھ کھاون شیر درندے پٹے ماس لنگوراں
موہوں کدھ انہاندے تائیں اُلٹا چا لٹکاون
جے اک وی نگ پہاڑیں لگے سبھ گل جاون بھائی

بھی گئے گدڑ کئی ہزاراں پٹ پٹ کھاون والے ‏ | نس دی کوئی واہ نہ لگے رب بن کون نکالے
ہیٹھ ڈگن تے سپاں چھبن دو روز زیادہ تھیوے ‏ | کلمل آئی جان وچاری موت نہ منگی ڈھیوے

مناجات مصنّف

شربت فضل تیرے دیاں یارب ہر دم مینوں تساں ‏ | ہول جہنم تھیں جند جاوے جانجاں لوں پنڈیاں تساں
تن میرے نوں خوف تیرے نے پھوکت ہاہاں کساں ‏ | دل وچ رڑکن خار گناہاں تیں بن کس نوں دساں
لیندا پھراں ہمیشہ تیرے فضل دیاں کن رساں ‏ | بخشش واجد سناں آوازہ خوشیاں کر کر ہساں
جے توں فضل کماون لگوں کجھ کمر میں کساں ‏ | جے تدھ کھڑیاں عیباں بدلے کی طاقت جے نساں
کجھ لہواں کجھ لعباں اندر عمر گوائی اساں ‏ | عدل کریں تاں اوٹ نہ کوئی فضل کریں تاں وساں
کوزہ خالی خرچ نہ پلے بیٹھا تلیاں جھساں ‏ | منگیاں عمل نہ دینا آکوئی کس کولوں میں کھساں
وچہ جناب تیری دے یارب رو رو سکیاں اساں ‏ | بھٹھ پیا ایہ جیون میرا جیکر ہن بھی پھساں

بیان سوال کردن اہل دوزخ بکہزار سال پیش ملائک زبانیہ یعنی خازنان جہنم را وجواب تلخ یافتن و باز فریاد کردن بجناب حق تعالےٰ الشان وجواب باعتاب یافتہ یاس شدن باز لعن وطعن کردن پیشروان ومتبوعان خود را ازگمراہی وضلالت آموختن

سال ہزاراں کرسن کافر رو رو کے فریاداں ‏ | دکھ نہ ٹٹلے بدن نہ جھلّے کون کرے امداداں
دوزخدیاں فرشتیاں تائیں سلمل آکھن سارے ‏ | آکھو تسیں خدانوں توڑے اکدن دکھ اتارے
دکھ عذاب اساڈے تائیں ڈاہڈا سخت ستایا ‏ | جھلّیا مول نہ جاوے ساتھیں ہر دن دکھ سوایا
آکھن ملک تساڈی طرفے مرسل ناہی آہے ‏ | ناہ دنیا دے وچہ تسانوں معجزے انہاں وکھائے
کفر شرک تھیں انہاں تسانوں ناہا کدی ہٹایا ‏ | تے سدھا راہ ہدایت والا نہیں سہی کسے وکھایا
آکھن مرسل آئے آہے اپر اساں نہ منے ‏ | سبھناں نوں اساں جھوٹا جاتا ہے انہاں تھیں بھنے
اوہناں بیشک راہ ہدایت سانوں پیا بتایا ‏ | مندی قسمت ساڈی آہی اوہ راہ اساں نہ پایا
کہیا اساں خدادی طرفوں حکم نہ آئیا کوئی ‏ | نبیاں نوں گمراہ پچھاتا غلطی ساڈی ہوئی

جیکر حکم انہاندا سُندے سوچ سمجھ کے منّدے
سبھّا اقرار کریسن اوتھے اپنیاں گل گناہاں
ایہہ فریاد پُکار تساںنوں نفع نہ کجھ پہنچاوے
جد ہو مایوس انہاندے کولوں آس لہیندی دھووَن
اے مالک ہُن چاہئیے ساڈا جھگڑا رب چکاوے
سال ہزار برابر گوکن مالک پیش وچارے
اوڑک کہے تساڈی بابت جھگڑا ایہو مکا
انکم ماکثُون ہمیشہ رہسو تسیں اتھائیں
پھر آکھن اللہ باجھ نہ کوئی جیہڑا دکھ ہٹاوے
پورا سال ہزاراں کرسن رب اگے فریاداں
بیشک بدیاں ساڈے کولوں ہویاں یارب سائیں
نکلن دا کوئی راہ وکھائیں کڈھ ایتھوں ہک ویری
رب کہے جو کیتی تساں دنیا وچ بُرائی
نکلن دا کوئی راہ نہ ایتھوں رہسو سدا اتھائیں
جاں دنیا اندر ہک اللہ نوں مومن کرن پکاراں
تے غیر اندے جو پوجن والے منّدے تسیں انہاں نوں
پھر دوجی واری اللہ اگے کرسن عرض نیازاں
وڈکیاں ساںنوں کافر کیتا اوہناں آپ بھلائے
بھیج اساںنوں دنیا اُتے یا اللہ ہک واری
رب فرماوے نبیاں تائیں آہے تسیں الاندے
ہُن اوسے جگہ تساںنوں آندا رہسو نال شیطاناں
ہے اج حکم اوسے اجے دی بہت وڈی وڈیائی
پھر ترجی واری مدت پچھوں کرسن عذر گناہاں

تا اج دوزخ وچ نہ پیندے کیوں اتے شکلاں ہندے
تا مالک کہن پھٹکار تساںنوں جاؤ بیٹھ بیٹھاہاں
اوہیں نت عذابیں سڑسو کیتا اگے آوے
تا مالک جو سردار انہاں دا سے اگے وین
یعنی پھیر نہ جیواں آہیں موت اچھی آوے
مالک کوئی جواب نہ دیسی سُن گلّاں وچارے
انہاں عذاباں وچوں باہر کوئی نجاوے اُکّا
موت نہ آوے مرے نہ کوئی ایہو حال سدائیں
کریئے رل دعائیں اس تھیں مت کجھ رحم کماوے
کر اقرار گناہاں آکھن یارب بخشش مُراداں
پر کرکے پھر خدایا اوہ ہن بخش اساڈے تائیں
تدھے مار جوایا ساںنوں قدرت منّی تیری
اُسدے عوض تساڈے اُپر ایہہ سختی اج آئی
اج تساڈا رونا جُھرنا ایہہ کم آوے ناہیں
تسی انہاںنوں کرو بکھیڑے کفر شرک دیاں ماراں
رہسی اس کفر دے بدلے سدا عذاب تساںنوں
لوکاں نے پچھے بُھلّے آہیں یارب تیریاں راہاں
جو تدھ وعدے دتے آہے سارے سچے پائے
حکم تیرے تے عمل کمائیے جا کر عمراں ساری
جو اوہا جگہ پسند اساں نوں جتھے اگلے جاندے
ہُن کیوں سنگ نہ بھاوے تساں کریو یاد نہ ناناں
جسدے اگے مُول کسے دی پیش نہ جاندی کائی
سبھ کجھ ویکھ مُڑے ہاں سارے ہُن تے بھیج پچھاہاں

اگلی بُھل اساڈے تائیں بخشیں بار خدایا
جے ہُن کڈھ اسانوں بھیجیں کریئے نیک کمایاں
حکم ہووے جیؤں ساڈے تائیں اوتھے تساں بھلایا
مدّت بہت خاموش رہن گے تا پھر چوتھی واری
دوزخ وچّوں کڈھ اسانوں یارب سچیا سایاں
حکم ہووے میں اگے دتی عمراں بہت تسانوں
ہُن اوہ وقت نہ ملدا ہرگز تسی لبھو جس تائیں
پھر پنجویں واری کر فریاداں آکھن بار خدایا
تا اساں کفر کمایا یارب گمراہاں سنگ رلّے
ہُن اکّ واری کڈھ اسانوں جو وت بدی کراں ہاں
ایویں عرضاں کردے رہسن پورے سال ہزاراں
ردّ ہووتے سڑو عذابیں مت بولو مرداوو
جس ویلے ایہ جھڑک خداوی کفاراں نوں آوے
حسرت تے افسوس ہزاراں اس ویلے پھر کرسن
حسن کہے پھر اس تھیں پچھے رہنوں ناہ پکارن
آہموں سامنے ہو کے بھوکن گالی دیون بھائی

نویں سرے ہُن بھیج اسانوں اساں یقین جمایا
بدیاں دے نہ نیڑے جائیے گھل اناویں سایاں
ایویں تسیں اسانوں بُھلّے جکھو جو سر آیا
کر فریاد پکارن سارے اگے اللہ باری
تا جو چنگے عمل کمائیے اگلیاں چھڈ بریاں
اُسو یلے نا پھڑی نصیحت منّیاں ناہ نبیاں نوں
ظالماں دا کوئی حامی ناہیں جکھوّ ہُن سزائیں
بدبختی نے ساڈے اُپّر ڈاہڈا غلبہ پایا
آپ ڈُبّے اوہ سانوں نالے ڈوب گئے لے تھلّے
تا پھر بے شک ظالم اسیں پکڑیں ڈیکھ گت ہاں
اوڑک جھڑکاں آون ربّوں پھٹکاراں درکاراں
چُپ کرو ناہ کڈھے کوئی دوزخ دے وچکاروں
تروڑن سبھ امیداں آساں ہُن ناہ کوئی چھڑاوے
کھوتیاں وانگوں ہینگن لگن ڈاہڈے ہو کے بھرسن
آپس دے وچ اکدوجے نوں طعن ملامت مارن
لعنت کرن انہانوں جنہاں دسّی سی بریائی

وَبَرَزُوا لِلّٰهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا اِنَّا كُنَّا تَبَعًا لَكُمْ فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ

قرطبی کہے جدوں اوہ پاسن رحمت تھیں نومیدی
وڈیاں گوروآں دے ول دوڑن آکھن وچ انہاں نوں
ٹالو اج عذاب الٰہی حیلہ کریو کوئی
اگوں آکھن گوروانہاں دے آپ اسیں ہن گلّے
جیکر رب اساڈے تائیں سدّھا راہ وکھاندا

دوزخ دے وچ جن پکّے ہو جاون گے قیدی
اسیں تساڈے پچھے لگے اج چھڑاؤ سانوں
اسیں تساڈے چیلے سارے لاج تسانوں ہووی
سانوں وس نہ کوئی کیوں تسیں مگر اساڈے چلے
اسیں تسانوں اوہ ہو دسدے بیڑا پار ہو جاندا

ربنا اخرجنا نعمل صالحا غیر الذی کنا نعمل یعنی فریاد کرسن دوزخی اے پروردگار اساڈے نکال اسانوں تا جو کریئے اسیں عمل چنگا سوا اس دے جو کیتے اساں اگے ۱۲ اولم نعمرکم ما یتذکر فیہ من تذکر وجاءکم النذیر یعنی کیا نہیں دتی اساں تسانوں کافی عمر اوہ جو نصیحت پکڑدی جاندی وچ اس دے اوہ شخص جو قبول کردا اے نصیحت اتے آیا تسانوں ڈرانیوالا ۱۲ قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا وکنا قوما ضالین وقالوا ربنا اخرجنا منہا فان عدنا فانا ظالمون آکھن گے کافر اے رب اساڈے نکال سانوں اس دوزخ تھیں پھر جیکر پھرے اسیں تحقیق ہاں اسیں ظالم ۱۲ وبرزوا للہ جمیعا فقال الآیۃ یعنی حاضر ہوون گے اللہ دے رب سبھ پس آکھن گے تابعداراں اپنیاں نے چلن والیاں نوں اسیں آہے تساڈے تابعدار پس آیا نہیں ہٹا سکدے کجھ عذاب اللہ دا آکھن گے جیکر ہدایت دیندا اللہ سانوں البتہ اسیں ہدایت دیندے تسانوں برابر ہے اپر اساڈے ایہ جے بے صبری کریئے اسیں یا نہ کریئے اسیں نہیں کوئی خلاصی دینوالا ۱۲ دلپذیر

ہن جیونکر تسیں عذابیں سڑدے آیں بھی ایویں سڑئیے　　نسن دی کوئی واہ نہ ایتھوں کیہڑا حیلہ کریئے
صبر کراں یا روواں پٹاں نفع نہ ہرگز کوئی　　جھلو نال اساڈے جو کجھ سختی نازل ہوئی
سن سن کاوڑ چڑھے انہانوں گوروانوں پھنکارن　　کھڑ گیاں وانگوں گدّان دوڑن خوب دُلتے مارن
وٹ کچیچیاں ہکدوجے نوں وڈھ وڈھ کھاون سارے　　کیتا تساں خوار اسانوں آہو کنجر بھالے
جیکر خبر اسانوں ہوندی ایسے تسیں نکارے　　کدی تساڈے مگر نہ لگدے منہ موڑ دے سارے
ہن جو ہیں اسانوں دوزخ سٹیا ایویں تسیں نکالو　　یا ایہ دکھ عذاب تمامی سرساڈے تھیں ٹالو
ایویں جھگڑ جھگڑ کے سارے آپس وچہ لڑ مرسن　　اپر اس جھگڑے دے وچوں کجھ وصول نہ کرسن

فریاد کردن اہل النار بدرگاہ باری تعالےٰ برائے باریدن باران و ابر ظاہر شدن برایشان و باریدن حجر و عقاب و مارہائے

کافر سب سوال کریسن وچہ درگاہ ربانی!　　ہکواری اوہ بخشش والا بخش اسانوں پانی
پی پی پیٹ ہوئے نت گندے آتش بدن جلائے　　سڑ سڑ کے منہ کولے ہوئے سنگھ پیاس سکائے
تا جواچن چیت ہکی دن بدل گھٹاں بن آوسے　　دوزخیاں امید لگے ہن پانی رب پلاوے
آئے ابر خدا دے فضلوں وسن ہن برساتاں　　آون یاد انہاں ندے تائیں دنیا والیاں باتاں
کیسا سوہنا بدل چڑھیا ہویا فضل خدائی　　وس گیا تا پانی سندی کمی نہ رہسی کائی
سبھ پیاساں دور ہو جاون جے ایہ رب وسایا　　بدل آیا بدل آیا مولیٰ رحم کمایا
پوسی ٹھنڈ اساڈے اُپر دیکھ لگن دھرواساں　　جیوں جیوں بدل نیڑے آوے توں توں لگن آساں
پہلوں بجلی چمک ڈراوے سدھ بدھ ہوش بھلاوے　　پھر بدل سارا سر دے اُتے گھمن گھیرا پاوے
پاٹ کلیجے لیراں ہوون جاں اوہ کڑکے گجے　　دھندوکار غبار تمامی منہ دوزخ دا سجے
تڑف تڑف کے ڈگن سارے ایہ کوئی آفت آئی　　بول کے بدل کہے انہانوں حکمے نال آئی
آکھو تاں میں اُپر تساڈے اپنا مینہ وسائیں　　آکھن وس شتابی بھائی ساڈی اگ بجھائیں
ناوڑے پتھراٹاں ڈھیماں پہلوں چھریاں لان　　سر وانا س کریہن انہاں دا کوپرھن وبجاون
اس تھیں پچھے سپ اٹھوہیں قاتل زہراں والے　　وسن ڈسن دوزخیاں نوں بچھو کالے کالے

پھر تتا بلدا پانی وٹے جسّہ جسم اڈاوے
جیونکر تیل اگی تے پایاں آتش تدوں بھڑکاوے

اوہیں آتش دوزخ دی نوں تیز کرے اوہ پانی
وڈی کانگ نہایت پڑے دوزخیاں دی کھانی

جھکڑ کسے قہر دا وگے ساڑ سٹے کفاراں
گندیاں نہراں وچوں اٹھن گندا تے بھکاراں

کلک کلک کے بولے ہوون سکھ دا ساہ نہ آوے
گرمی تے بدبوئی ہر دم دونی ہوندی جاوے

پھر رو ہڑ لیجاوے کانگ انہاں نوں وچ جہنم ٹوئے
نال عذاباں ڈبّ ڈبّ مرسن نہ جیوندے نہ موئے

مچھلیاں وانگوں پئے تلیوں یا رب بخش پناہیں
امّت احمد نوں اوہ ویلا رب وکھاوے ناہیں

تقریر شیطان علیہ اللعان بطور خطبہ پیش اہل دوزخ نعوذ باللہ من شرہٖ

وچ تفسیر معالم لکھیا کنوں مقاتل بھائی
دوزخ وچ اک منبر اگ دا رکھسن اچی جائی

مولویاں دے وانگوں اس تے چڑھ شیطان کھلووے
سبھ کفاراں نوں اس ویلے خوشی نہایت ہووے

چھوٹے وڈے دوزخ اس دل شاید ایہ چھڑاوے
کر کے کوئی فریب اسانوں سختی کنوں بچاوے

دنیا وچ بھی اسدے جیہا ہور مکار نہ کوئی
اج بھی ایہو کریسی ہمت جو کجھ اس تھیں ہوئی

کول اسدے جد پہنچن سارے کافر اس بلائے
آکھے سنو تسانوں اج ہک بات سنائی جائے

دنیا وچ تساڈے تائیں جو کجھ رب فرمایا
اوہ دوزخ اتے بہشتاں والا وعدہ سچا پایا

دوزخ ڈٹھیا تساڈے تائیں موجب بدکرداں
سچے کہیا خدا وامندے اوتھے کیوں سڑدے وچ ناراں

اپنے اوس رسول تسانوں دنیا تے پہنچائے
بھیجے پھیر قرآن کتاباں گل احکام جتائے

اکھیں کن تسانوں بخشے عقل عطا فرمایا
ویکھو سنیو سمجھو جو ہیں راہ تساں دکھلایا

تے سو سو واری سنگ کفر تھیں ہوڑیا اللہ باری
جو ہے شیطان تساڈا دشمن چھوڑو اسدی یاری

پھر کیوں حکم خدا دے اتے تساں یقین نہ کیتا
وحدانیت چھوڑی اسدی کفر پیالہ پیتا

ہنوں تساں نہ دشمن جاتا کردا ایہہ بد خواہی
میرے پچھے لگ تساں نے چھوڑے حکم الٰہی

جیوں جیوں رب تساڈے تائیں ہوڑیا میرے سنگوں
تیوں تیوں تسیں خدا تھیں نسو میں تھیں مول نہ سنگو

حق حقوق الٰہی جیہڑے تساں تمامی بھنے
جھوٹھ میرے چھک پئے بدھے اسدے سچ نہ منے

ہیں ناں کوئی خط تسانوں گھلیا ناہ پیغام نہ بھیجا
سچ دسو کہاں قاصد میرا کیہڑا جاندا رہیا

جسدے آکھے لگ کے تساں ایہ کرتوت کمائے
تے حکم خداوند سچے والے جس نے وچ چھڑائے

مینوں جے بدنام کرو کوئی کڈھو میری جھٹی
کدوں تساں نے دنیا اندر شکل میری سی ڈٹھی

کدوں تسانوں نیکی کردیاں باہوں پکڑ ہٹایا
تے کدوں تسانوں ٹھاکر دتے کس نے کفر سکھایا

ایہ جھوٹا موٹا سبھ میرے تے کیوں الزام لگاؤ
کدوں تسانوں زوری آکھیا جے تسیں بدی کماؤ

ہیں صرف تسانوں ولدے نہ اپنے وسوسے ڈالے
کیوں منے جو آہو ایڈے نیکی کرنے والے

کیوں اوہ وہم شیطانی تساں ولدے وچ ٹکائے
کر جاندے پرہیز انہاں تھیں جدوں پسند نہ آئے

میرا کجھ قصور نہ اس وچ آپے تسیں گناہیں
آپے تساں عذاب سہیڑے وس میرا کجھ ناہیں

ہیں تھیں اج اُمید نہ رکھو جو میں کسے چھڑائیں
جو کیتا سو پایا تساں دوس نہ میرے تائیں

میری کجھ نہ طاقت ایتھے میں کسدے دکھ ونڈاں
آپے تساں اٹھایاں سرتے ایہ پاپاں دیاں پنڈاں

جاؤ اپنے کیتے موجب پاؤ اج سزائیں
میں اپنا آپ بچا نہ سکدا کسنوں ہور چھڑائیں

سُن کے ایہ جواب شیطانوں رو رو آہیں کڈھن
آپس دے وچ ہکدوجے نوں چکیں چکیں وڈھن

گوروآں اُپر طعن کریسن گالی تساں تروٹی
دس دس شرک اسانوں تساں بیخ اساڈی پٹی

اتنا رووَن موہاں اُتے رو رو پوسن کھایاں
ہنجوں سوٹ ہو جاون آخر ندیاں خون چلایاں

کھوہاں وچ اکٹھے ہووَن نیر لہو دے سارے
اہناں کھوہاں دے وچ کافر پیون ترہیہ دے مارے

اوہ گندی رت ہووے گی قاتل زہروں وَدھ پیاری
جے ہک بوند لیے دریائیں زہر ہو جاون ساری

دکھ عذاب جہنم والے یا رب ناہ دکھلائیں
دو جگ وچ پئن ہیں بندے نفس تتی وار نہ لائیں

سوال کردن اصحاب النار پیش اصحاب الجنۃ برائے آب و طعام و جواب ایشان و بیان سہولت بعض کافراں در عذاب و علامات اصحاب الجنۃ و اصحاب النار

پھر کہن فرشتے دوزخیانوں ہن کیوں نیر چلاندے
کون چھڑاون والا جسنوں رو رو تسیں وکھاندے

کہن اساڈے یار قبیلے وچ بہشتاں رہندے
سر پر اوہ چھڑاندے سانوں جی ہیں اونہاں کہندے

کہن فرشتے سدّ واوہناں لے لے نام بُلاون
پیو دادے پڑدادے تائیں سبھناں یا دلیاوَن

طرح طرح دیاں منّتاں کرسن طرح طرح آرزوئی
ایپر چالی برس انہانوں سدّ نہ اپڑے کوئی

پھر ہکدن اہل بہشت خدا نوں عرض کریسن ساری
جو دنیا اندر آہے یارب ساڈے خویش پیارے

اوہ جنّت وچ نہ نظری آون یارب پاک الٰہی
تے ہک اساڈے دشمن آہے جہناں علے اوت آہی

اوہ ساڈے تائیں منع کریندے نیکی تھیں ہٹکیندے
سڑبل جاون دنیا وچہ جان تینوں اسیں سو ر پیندے

تے شخص فلانا دنیا اندر آہا وڈا گستا ہیں
خبر نہیں تس بدلہ اپنا پایا ہے کہ ناہیں

اوہ دوست دشمن سبھ اساڈے جتھے ہین خدایا
میں اسانوں حال انہاندا ویکھاں کویں وہایا

حکم ہووے ہک دوزخ دے ول رستہ کھولیا جاوے
جنّت والیاں حال انہاندا سب کجھ نظری آوے

ویکھن یار قبیلے اپنے لے لے نام پکارن
سنن آوازاں دوزخ والے سد انہانوں ہارن

اُچّے چڑھ کے ویکھن سارے اپنے یاراں تائیں
وچہ بہشتاں عیشاں مانن زینت والیاں جائیں

تے جنّتیاں نوں نظری آون حال خراب انہاندے
آتش دے وچہ سڑدے کڑھدے روندے تے کرلاندے

نال زنجیراں پکڑے جکڑے وچہ ہتھاں ہتھکڑیاں پائے
چل نہ سکن نال پیراں دے لنگاں باہاں کڑیاں

جنّت والے کہن انہانوں کس تقصیروں نکڑے پڑے
کیہڑا بُرا کمایا تساں دوزخ دے وچہ جکڑے

قَالُوْا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّيْنَ ۝ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِيْنَ ۝ وَكُنَّا نَخُوْضُ مَعَ الْخَائِضِيْنَ ۝ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ۝ حَتّٰى اَتٰنَا الْيَقِيْنُ ۝ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِيْنَ ۝

دوزخ والے کہسن اگوں جنّت والیاں تائیں
جو اساں نمازاں پڑھیاں ناہیں پھاتھے آن ایہیں

بھی کھانا مسکیناں تائیں کدی نہ مول کھوایا
مال زکوٰۃ نہ دتی نالے تاں ایہ دُکھ اُٹھایا

مست کسیدی دنیا اندر اساں نہ منّی کائی
روز قیامت نوں جھٹلایا تاں ایہ شامت آئی

دل تے مول نہ رکھیا اساں جو کجھ حکم الٰہی
ہُن جاتا جو رب سچے دی سب گل سچی آہی

مگر جہناں دے لگ کر اساں عمر گذاری ساری
اوہ ہُن واقف ہُن نہ ساڈے نہ کوئی کر دا یاری

نام خدا دے تسیں اساں تے شفقت مہر کماؤ
شالا ایہ مراداں عیشاں جم جم تسیں ہنڈاؤ

روٹی پانی نوں بھی ایہیں دوزخ وچہ لوہ موئے
گندی رت تے تھوہر بلائیں قوت اساڈی ہوئے

دانہ پانی جنّت والجھ دیہو اساڈے تائیں
بُھکھ تریہہ اتارو ساڈی سانھیں لو و دعائیں

ہر دم آتش بدن جلاوے جگہ نہ کوئی جھلّے
نسّن دی کوئی واہ نہ لگے پھاتھے آن کولّے

سپّے بلائیں پئے کرلائیے سد نہ سُندا کوئی
کوک اتے فریاد اساڈی بند چرو کی ہوئی

ع
جیوں فرمایا اللہ تعالیٰ نے فی جنت یتساءلون عن المجرمین ما سلککم فی سقر یعنی وچہ جنت بہشتاں دی سوال کرسن گنہگاراں تھیں کس چیز نے ڈالیا تسانوں وچہ دوزخ دے ۱۲ - ۱۲ - دلپذیر بھیروی

تساں اگے ہن عرض اساڈی کجھ خیرات کماؤ
دیہن جواب انہاں نے تائیں لوک بہشتاں والے
ناہا ہٹکیا پیا تسانوں کفروں اساں تداہیں
حکم الٰہی تساں نہ منے سو واری سمجھایا
اوہ کل رسول قرآن کتاباں جو جو حکم الٰہی
تسیں دسو کھاں اج تسانوں کی کجھ نظری آیا
روروکہن وعدے ربّ دے سچے ہوئے سارے
کہن بہشتی دوزخیاں نوں جو کیتا سو پاؤ
کیتا رب حرام تساں تے آب طعام بہشتی
دتّن اندر اساں تسانوں کسر نہ چھوڑی آہی
چاوڑ تے وڈیایاں اندر حق نہ تساں پچھاتا
اوہ مغروری کم نہ آوے اج تساڈے تائیں
سدو اج انہانوں جنہاں بدیاں تساں سکھایا
کتھے گرو تساڈے جیہڑے تلی نہ لگن دیندے
کتھے دیویاں دنیا والیاں کتھے دیوی دوارے
کتھے اوہ جھنڈے سر تے تساں انہیر گھولائے
کتھے قبراں والے کیتے سجدے تساں جنہاں نوں
جھلو اج عذاب قضیے رل کے نال انہاں دے
ایہ بدلہ ہے اسدا جو کجھ جگ وچ پیا کمایا
ایہ گل کہہ کے جان بہشتی گھروگھر انہوں سارے

آب طعام بہشتاں والا سانوں بھی پہنچاؤ
ہن کیوں گوگوساڈے اگے کر کے آپ مکالے
اوہن کفروا بدلہ اج ہن ملیا ہے کہ ناہیں
آپے بھج وڑے وچ دوزخ آپے ایہ گل پایا
جیونکر اسیں منیندے آہے ایہوں ہوئی بھائی
اوہ وعدہ سچ خداوند والا پایا کہ نہیں پایا
ہرگز شک نہ رہیا کوئی جھوٹے اسیں نکارے
ہن کی ہوندا جھریاں جھکیاں ذرہ نہ پچھتاؤ
کیتا اپنا پایا تساں پیش اوہ آئی زشتی
ایہ پر تساں خداوی وحدانیت منی ناہی
چت نہ لایا حکماں اتے رب دا راہ نہ جاتا
کون رہائی بخشن والا باجھوں اللہ سائیں
جو بریایاں پیاں کمایاں پیش تساڈے آیاں
اج کیوں نہیں تساڈے تائیں اوہ امداد کریندے
کتھے اوہ بتخانے کتھے گھسڑ گئے بت سارے
کی ہویا اج سبھناں تائیں کیوں نہ کوئی چھڑاوے
کتھے پیر جو کھا کھا شرنیاں کردے ننگ تسانوں
جیہڑے دنیا وچ تسانوں رب دا راہ بھلاندے
راضی ہو کے چالو بھوگو جو کجھ تسے آیا
وچ جہنم رہن نلیندے کافر بدے مارے

وعن سمرۃ ابن جندب ان النبی صلی اللہ علیہ وسلم قال منہم تاخذہ النار الی کعبیہ منہم من تاخذہ النار الی رکبتیہ ومنہم من تاخذہ النار الی حجزتہ ومنہم من تاخذہ النار الی ترقوتہ رواہ مسلم مشکوٰۃ

بعضیاں تائیں اگ دوزخ دی گٹیاں تیک جلاوے	سمرے بیٹے جندب دے تھیں پاک نبی فرماوے

بعضے سڑسن گوڈیاں تائیں بعضے لک لک آون
بعضے گردن تائیں سڑسن ڈُب ڈُب غوطے کھاون

تے نعمان ابن بشیر بتاوے پاک نبیؐ فرماون
بہت آسان عذاب والے نوں آتش جتیاں پاون

جُتیاں دی گرمائش اسدے سر دا مغز جلاوے
ہانڈی وانگوں کوپرا اُبلے رووے تے کرلاوے

دوزخ والے کہسن اسنوں وڈی رعایت ہوئی
اوہ کہسی جو میرے جیہا اوکھا ہور نہ کوئی

جس کافر نوں حب نبیؐ دی دنیا اندر آہی
اسنوں بھی تخفیف عذابوں کرسی آپ الٰہی

سنجی کفاراں دا بھی قدرے دُکھ گھٹایا جاوے
تے رتبہ اہل ایمان سنجی دا وچ حساب نہ آوے

حضرتؐ کہیا وچ بہشتاں ہوسن صابر بندے
دُنیا وچ اُٹھائے جنہاں دُکھ قضیئے دھندے

تے بھولے بھالے رہن ہمیشہ ہرگز فخر نہ کردے
مٹھی جیبھ تے نرم طبیعت ٹھٹھیاں تھیں نہیں ڈردے

تے دوزخ وچ ہوسن جیہڑے آکڑ خان سداون
کرن تکبر ہور کسے نوں وچ نگاہ نہ لیاون

اپنے آپنوں چنگا سمجھن لوکاں عیب دھریندے
مال اکٹھے کر کر رکھدے رب دے راہ نہ دیندے

طرف غریباں تکن ناہیں ظلموں لوک اکائے
کھا کھا مال حرام بیگانے گُٹے پیٹ ودھائے

مندی خو طبیعت کڑی رکھن مٹھا وٹی
ایہ سارے وچ دوزخ سڑسن کوئی نہ داہیے وٹی

بیان حال عاصیاں از اہل ایماں ناں سہو ایشاں ولت در عذاب جہنم و دوم اہل شرک و اہل نفاق در آتش دوزخ

ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
باجھ شقی جہنم اندر مول نہ کوئی جاوے

یاراں پچھیا کون شقی اوہ تا حضرتؐ فرمایا
جس رضا الٰہی کارن عمل نہ کوئی کمایا

یعنی جو اس نیکی کیتی اللہ کارن ناہی
تے مندے کم نہ چھوڑے اُس نے جہت رضا الٰہی

اوہ شقی بدبخت نکارا وچ عذاباں سڑسی
تے جو کوئی اُلٹا تھاندا کرسی دوزخ وچ نہ وڑسی

جیہڑے مومن عیباں بدلے وچ جہنم جاسن
اوہ کافراں وانگوں دوزخ اندر کجھ عذاب نہ پاسن

کالے منہ نہ ہوسن تہاں طوق زنجیر نہ کوئی
شکلاں تھیں بدشکل نہ ہوسن وڈی رعایت ہوئی

وضو والے انگ اُنہاندے روشن ہوسن سارے
بھی جیبھ نہ سڑسی اُسدی جیہڑا کلمہ ذکر پکارے

مالک جو سردار جہنم کہے اُنہاندے تائیں
کون جوان تسیں ہو بھائی کس نبی دے سائیں

مکھ تساڈے چمکن ہونہے آتش ذرہ نہ جالے
تے ہور تمامی دوزخیاندے سڑ بل ہوئے کالے

۵ وعن ابی ہریرۃ قال قال رسول اللہ صلعم لا یدخل النار الا شقی قیل ومن الشقی قال من لم یعمل للہ بطاعۃ ولم یترک لہ معصیۃ رواہ ابن ماجہ۔ روایت ہے ابوہریرہ سے کہا فرمایا رسول اللہؐ نے نہ داخل ہوویگا وچہ دوزخ کے مگر شقی کہا گیا اے رسول اللہ کون ہے شقی فرمایا پیغمبرؐ نے اوہ جو نہ عمل کرے واسطے اللہ تعالیٰ دے نال اطاعت دے اتے نہ چھوڑے واسطے اللہ کے گناہ ۱۲ مولوی دلپذیر

مومن گھسن اسیں تمامی اُسدی اُمت بھائی
جس تے رب قرآن اُتاریا پاک کلام خدائی

تا مالک کہے قرآن خدا دا اُپر محمدؐ آیا
اسدی اُمت ہو کے تساں کیوں دوزخ گل پایا

اوہ اسم مبارک پاک نبیؐ دا سُنکے رون سارے
مالک آکھے ایہہ ہن رونا کم نہ مُول سنوارے

جے دنیا اندر روندے تسیں بھی کجھ حاصل تھیندا
توبہ کردے رب تھیں ڈردے دوزخ اج نہ ڈھیندا

تا مالک تائیں اُمت احمدؐ آکھے کر کرزاری
پاک نبیؐ نوں حال اساڈا جا دسیں اک واری

اوڑک کرن شفاعت حضرت کڈھن مومن سارے
باب شفاعت وچ جیوں پچھے لکھیا گیا پیارے

بعضے مومن ایویں رہسن دوزخ دے وچ بھائی
جیونکر گرم حمام وچ جالے نہاون وڑیا کائی!

حضرت علیؓ کہیا جو مومن ہوون بہت گناہیں
بن توبہ مرجاون ایپر شرک کماون ناہیں

اوہناندے بھی دوزخ اندر منہ سیاہ نہ ہوسن
بھی جالے گندے ملن نہ اوہناں طوق نہ گلوچہ پوسن

بیون نہیں جیہوں ناہ اوہ سنگل دے وچ کڑہسن
آخر رب نکالے اوہناں سدا نہ دوزخ سڑہسن

وچ توحید خداوندوالی جنہاں نہ پایا رلا
اوڑک وچ بہشت انہانوں داخل کرسی اللہ

تے جنہاں نال خدا دے کوئی ہور شریک رلایا
اوہ کدی نہ ہرگز چھٹن بھاویں سو سو عمل کمایا

جو لے ایمان سلامت مویا پاوے انت خلاصی
قدر گناہاں سڑکے اوڑک وچ بہشتاں جاسی

بھاویں کیڈ گناہیں ہویا انت ملن چھٹکارے
جو ایمان کھڑا کے مردے کدی نہ چھٹن ہارے

مشرک اتے منافق کافر رہن ہمیشہ وچے
جیوں جیوں نکلن ترلے کرسن تیوں تیوں آتش کھچے

جو کر کر شرک فساد بلائیں مویا تائب ہو کے
دوہیں جہانیں ملن انہانوں فضل کرم دے ہوکے

یارب میںنوں دنیا اُتوں تائب کرکے ماریں
دو جگ وچ اپنے بندے سارے کم سنواریں

بیان عذاب کسانیکہ دیگراں را کفر و شرک و بدعت و بدی آموزانند و بیان موجبات دخول جہنم و موجبات تشدید و تنگی دراں مقام خطرناک و بیان موجبات رہائی ازاں عذاب پُر عتاب و نصائح از جانب مصنف

جو کوئی بندہ لوکاں تائیں مندی کار سکھاوے
جیونکر جادو جُوا چوپٹ یا شطرنج کھڈاوے

ایویں ٹھگی دغا لواطت ڈھولک وکڑا تاڑی
چنگ رباب سرود سرنگی ہور جو عادت ماڑی

کفر شرک یا بدعت دسّے ہور جو کم بُریائی
جتنا قدر عذاب ہووے گا کل شاگرداں تائیں
جو کوئی بندہ دنیا اندر مندی رسم نکالے
جو وڈے گھرانیاں والے بُریاں رسماں جاری کردے
شاہاں وچھ رعیّت اگوں پکڑے مندے چالے
سبھناں تائیں رب اکٹھا دوزخ دے وچہ سڑے
جیہڑے عالم حق چھپاون طمع خوشامد مارے
عرضاں کرسن لوک تمامی یارب بار خدایا
دوُنا کریں عذاب انہاں نوں تا اللہ فرماوے
جو بُری کتاب بناوے یا کوئی بُرا طریق نکالے
ایویں جو کوئی نیکی رستہ لوکاں نوں سکھلاوے
جو مومن سنّت پاک نبیؐ دی جگ وچہ کر دا جاری
تے جیہڑے اس پر عمل کریسن روز قیامت تائیں
جو چنگا عمل بتاوے لوکاں آپ نہ اس تے چلّے
جو عالم باعمل نہ ہوسی سخت سزائیں پاسی
دوزخ والے پُچھن اس تھیں جاں اوہ کرے دُہایاں
رو رو کہسی لوکاں نوں میں سداساں نیکوئی
حافظ قاری ایویں گلسن جنہاں عمل نہ کیتا
سونے دے جو گہنے پاون جاہل مرد نکارے
سونے چاندی برتن دے وچہ جو پیوے یا کھاوے
جو ڈٹھے باجھوں لوکاں تائیں جھوٹھی خواب سناوے
اس پر اسدے کولوں ہرگز گنڈھ نہ دتی جاوے
جو اوہلے بہہ کے گلّاں سُندا جو اوہ چھپکے کردے
سکھنے والیاں نال برابر بدلہ پاوے بھائی
اتنا قدر سکھاون والا پاوے ہک سزائیں
جتنی خلقت چلسی اُستے اتنی سختی جالے
جیوں پیر فقیر یا سیّد قاضی یا سلطان شہر دے
ویکھ مُریداں پیراں تائیں اپنے جھُگے گالے
پیر مُرید رعیّت حاکم اکّو گھانی پڑے
اوہ اوگنہاراں نال مرسین اندر روز شمارے
ساڈی اونہاں خوشامد کیتی سدّھے راہ نہ لایا
سبھناں تائیں دُونا دُونا گھٹ نہ کوئی پاوے
جیہڑے اسدے اُپر چلسن اوہ بھی گلسن نالے
جتنا ملے ثواب شاگرداں اوہ بھی اتنا پاوے
اجر ہزار شہیداں اسنوں دیوے اللہ باری!
ساریاں جتنا درجہ اسنوں بخشے اللہ سائیں
مُچھّوں پکڑ سٹیسن اسنوں ہیٹھ دوزخ دی تھلّے
پیٹوں باہر روہے پھرسن گدھا جویں خراسی
کس بُرائیوں آندراں تیریاں پیٹوں باہر آیاں
پر آپ نہ عمل کمایا اُس تے تا ایہ حالت ہوئی
علموں نفع ہووے جو پڑھ کے عمل کمائے میتا
اوہ سونا تاون داغ لگاون اُپر جتّے سارے
رن ہووے یا مرد انگاریں پیٹ بھرایا جاوے
دوں جو انوں گنڈھ شتابی رب اسنوں فرماوے
ایس سببوں دوزخ اندر بہا سزائیں پاوے
قلعی گال کنّاں وچہ اسنوں پاون نال قہر دے

جو بُت بناوے یا تصویراں کہسن اسدے تائیں
تا پاوے سخت عذاب نہایت کیوں تم ایہ بنائے
مسلم اتے بخاری اندر ابو سعید وں آیا
جو صدقہ دتا کرو ہمیشہ مسکیناں تے ساہیاں
عورتاں پچھیا ساڈے تائیں کیہڑی شامت ہوئی
جیکر نعمت ملے تساں نوں شکر نہ کدی کمایا
جے اک بات نہ منّے خاوند کل احسان بھلاؤ
بُرا عذاب نہ نانیاں تائیں جو بن توبہ موئی
خون اتے زرداب انہاندے فرجاں وچوں گن
جو نافع علم چھپاون مومن حق نہ دسّن والے
جو شخص دوگلا منہ تے ہور تے پچھے ہور کریندا
جو وضو دے وچہ اڈیاں اپنیاں رکھے خشک نمازی
جو اپنے ہتھیں موت سہیڑے گل اپنا جا گھٹے
جس عذابوں مویا کوئی اپنی جان ونجائی
دھڑ نگے کھاون اہل ایماناں غیبت کرنیوالے
باہجوں عذر جو بول آلودہ رکھے جثہ جامہ
جو مال یتیماں کھاون ناحق پیٹ اگی تھیں بھرسن
سبھ تھیں سخت عذاب انہاں نوں جنہاں پیغمبر مارے
جو پاک نبی نوں گالیں دیوے یا اسدے اصحاباں
جو نشے شراب دے پیون والا بن توبہ مر جاوے
جو لوک مدینے وسّن والے وڈا لحاظ تنہاں دا
جو اُس کیتا ناحق بندہ جھوٹھ طوفان الاوے
جو پانی دُدھ رلا کر ویچن وکھو وکھ کراون!

جو زندہ کریں انہاں نوں اس تھیں جھیں گے اوہ ناہیں
کتّی بن کے دوزخ ڈگے جو کوئی وین الائے
اکدن حضرت عورتاں تائیں سی ایہ حکم سنایا
میں ڈٹھا جا کے دوزخ اندر بہت تساں تھیں آہیاں
حضرت کہیا کر دیاں تسیں لعنت تے بدگوئی
تے وچہ مصیبت زحمت بھی نہ صبر تساں نوں آیا
بھلا بھلائی کل عمراں دی ہک گلوں گھوڑ پاؤ
گھت زنجیر فرج تھیں ہوسی الٹی ٹنگی ہوئی
کل خلقت نوں گند انہاندے ڈاہڈے مندے لگن
ملک انہاندے منہ وچہ پیون آتش دے کڑیالے
اگے باں وجیہاں ملسن دوزخ وچہ جلیندا
اڈیاں نوں اگ ساڑ جلاوے دم دم ہووے تازی
اوہ ایویں سد گھٹیندا رہسی کدی عذاب نہ چھٹے
اوہ عذاب ہمیشہ اسنوں ہوندا رہسی بھائی
حرام خوراں دے منہ تھیں وگسن پاک دے پرنالے
پیٹوں باہر لٹکن اسدیاں آندراں نکل تماماں
تے آتشدیاں صندوقاں اندر ظالم قیدی کرسن
جو پیغمبراں دے ہتھوں موئے اوہ بھی سڑسن نالے
سدا جہنم اندر رہسی سڑسی وچہ عذاباں!
طیبن خیال بلاون اسنوں سخت سزائیں پاوے
جو کوئی دیوے دکھ انہاں نوں سخت سزائیں پاندا
خون برابر اسدے تائیں دکھ پہنچایا جاوے
اوہ پانی دُدھ جدا نہ ہوسی تا اوہ ماراں کھاون

جو لوکاں سامنے نیکی کردے پچھوں کرن بُرائی
روسن تے کرلاسن آکھن وہ وکھا لگا سانوں
تسیں بھی اینویں کردے آہے ظاہر وچہ نکویاں
جو سوہنے کپڑے پا کے کردے چاوڑ تے وڈیائی
جو دلوں دُکھ گواہنڈیاں تیہاں ہتھ تے پیر نہ کوئی
ابوہریرہ ایوں مسلم دے وچہ پاک نبیؐ فرماوے
اوّل بڈھا زانی دوجا شاہ جو جھوٹھ الاوے
جیہاں نال ٹنگیون جیہڑے جھوٹھ گواہیاں بھردے
جو بیع شرعی کرینداں بازی جھوٹھیاں قسماں چاون
جو دنیا کارن نال کسے دے پیر مریدی کردے
بھی جیہڑا مرد جو چادر اپنی گٹیاں تھیں لمکاوے
جو چغلی مارے حاکم اگے عاجز لوک مراوے
جو حاکم قاضی وڈھی لیکر ناحق فتوے دیندے
جو پڑھ کے پھیر قرآن وسارے تس دن اٹھاں تھیوے
چور لٹیرے دوزخ دے وچہ ڈونگھیاں ٹمبیاں لاون
پھر باہر آون ملک انہانوں سر وچہ سیخاں مارن
پھر اوہ اونویں غوطے لاون کئی ہزاراں سالاں
جو کاوڑ کر کے جھڑکے ڈاہڈا کسے سوالی تائیں
رن بندیاں نوں سخت خواری دوزخ دے وچہ آوے
دوجا ناحق خون کرے جو دھیاں تائیں مارے
عبداللہ بن عمر لیاوے پاک نبیؐ فرمایا
یعنی جھوٹھ حدیث بنا کے مشہر کردا بھائی
قرآن مجید دے معنی جو کوئی اپنے دلوں بنائے

باغ بہشت دی کھال انہانوں دوزخ سٹن بھائی
حکم ہووے جو ایویں کرنا لائق اج تسانوں
باطن وچہ کر وُ بریایاں نیتاں بُریاں ہویاں
گندر فدے اوہ جاوے پہنن چڑھ جاون بھائی
جو دین نبیؐ نوں ٹھٹھے کردے ملے جہنم ڈھوئی
رن شخصاں نوں روز قیامت رب ہول بلاوے
تریجا جیہڑا بھکھا ہو کے چاوڑ پھیر دکھاوے
تے ستر ہزار ملائک مارن چابک نال قہردے
جو خویشاں نالوں خویشی توڑن دوزخ دھکے کھاون
جو لگدے وسن پانی مویوں لوک پیاسے مردے
ایہ سارے کم عذاباں والے اللہ پاک بچاوے
آتش سولی اُپر ٹنگیوے جیبھ کٹائی جاوے
تتیاں سیخاں اُپر لیٹن رشوت بدلے پیندے
پتھراں تھیں سر ٹکڑے ٹکڑے ایویں سدا مرویے
سال ہزاراں ہیٹھاں جاون تھلا کوئی نہ پاون
جا ہیٹھاں ڈھونڈھ لیاؤ چوریاں کارن
سپ اٹھوئیں کھاون جیہاں کٹے مال کنگالاں
سال برابر جھڑکن بدلے دوزخ لین سزائیں
اوّل جیہڑا نال خدا دے ہور شریک لیاوے
تیجا زانی نال گواہنڈن کرے زناہ پیاسے
جان کراہن میرے اُتے جس نے جھوٹھ الایا
حضرت کہیا دوزخ وچہ اوس اپنی جگہ بنائی
یا جو اپنا نسب وٹاوے وگدا دوزخ جاوے

ف قال اللہ تعالےٰ والذین لا یدعون مع اللہ الٰہا آخر و لا یقتلون النفس التی حرم اللہ الا بالحق ولا یزنون فرمایا اللہ تعالےٰ نے اوہ لوک جو نہیں پکارتے نال اللہ دے اللہ ہور اتے نہیں قتل کردے اوس نفس نوں جو حرام کیتا اللہ تعالےٰ نے مگر نال حق دے اتے نہیں زنا کردے اوہ اتے جو کوئی کرسےگا ایہ کم پاویگا سزا گناہ اپنے دی دونا کیتا جاسی واسطے اوسدے عذاب دن قیامت دے اتے ہمیشہ وچ اوسدے خوار ہویا ہویا ۱۲ دلپذیر۔

یا جھوٹھا دعویٰ کر کے کوئی مال پرایا لیندا ... یا دیندا دکھ غلاماں تائیں اوہ بھی دوزخ دیندا

جس دی خونیمت والی یا متھے وٹ پیندا ... جو مال زکوٰۃ نہ دیوے بھی جو دیندا یا نہوں منگیندا

ایہ سارے شخص جہنم لایق پاک نبیؐ فرماوے ... دوزخ کنوں بچاون والے اگوں مسئلے آئے

جو فجری شام نمازوں پچھے بات کسن تھیں اگے ... ایہ دعا پڑھے ست واری اسنوں اگ نہ لگے

اَللّٰهُمَّ اَجِرْنِیْ مِنَ النَّارِ پاک نبیؐ فرمایا ... یعنی دوزخ کولوں مینوں دئیں پناہ خدایا

جو کوئی ایہ وظیفہ رکھے دوزخ مول نہ جاوے ... جے کسے سببوں جاوے تا اس اگ نہ مول جلاوے

کہے مجاہد بعضے مومن جاں دوزخ وچہ ڈھیسن ... اگ انہانوں ساڑے ناہیں صحیح سلامت رہسن

مالک غصے ہو کر کہسی ایہ کیوں ساڑیں ناہیں ... دوزخ کہسی اللہ تھیں ایہ منگدے نت پناہیں

آتش میری ڈرے انہاں تھیں نیڑے مول نہ ڈھکے ... تا مالک کہے فرشتیاں تائیں کڈھ دیہو ایہ کے

جو سورہ ملک دخان ہمیشہ راتیں پڑھ کے سوندا ... اوہ بھی آتش دوزخ دے وچہ مول نہ داخل ہوندا

ستر ہزار فرشتہ منگے اسدے حق دعائیں ... جو یارب اس بندے تائیں دوزخ وچہ نہ پائیں

فجری تائیں سب فرشتے ایویں کہندے رہندے ... بھی جو پڑھدے ختم ہمیشہ اجر حضوروں لیندے

جو ختم دخان ہمیشہ رات جمعہ دی پڑھدا ... اوہ بندہ بھی بخشیا جاندا دوزخ مول نہ سڑدا

ست حامیماں بند کریسن دوزخ دے درستے ... ہر حامیم اکی دروازے دوزخ دہائیاں گھتے

یا اللہ اس مینوں پڑھیا بخشیں اسدے تائیں ... تے میرے نال ایمان لیایا دوزخ ساڑیں ناہیں

ایویں برکت بسم اللہ تھیں انیں ہزار ثواباں ... حرف انی بسم اللہ اندر انی ملک عذاباں

ہر اک حرف چھڑاوے اسدن ہر اک ملکوں بھائی ... شکر کرو ایہ نعمت سانوں رب عطا فرمائی

ساریاں بریاں عملاں کولوں کرو پرہیز بھراؤ ... ڈرو عذاب جہنم دے تھیں چنگے عمل کماؤ

ہن ایہ ویلا عمل کرن دا پھر ایہ ہتھ نہ آناں ... لد گیوں جد ایتھوں بیلی وت نہ پھیرا پاناں

جو کجھ سفر خرچ نہ ایتھوں اپنے پلے پایا ... اوہو کم آوے گا تیرے اگوں دیس پرایا

بیان ذبح شدن موت بقائے اہل جنت و اہل نار و غمناک شدن اہل النار بر ہم در خود و فرحت جنت آمدن اہل جنت

مسلم اتے بخاری اندر ایہ روایت آئی ... حضرت ابن عمر تے نالے ابو سعید بھائی

حضرت کہیا جنّت والے جاں وچ جنّت جاسن
دوزخ اتے بہشت وچالے موت لیاندی جاوے
دوہاں فریقاں سد منادی ایہ آواز پکارے
اوکڑ اوکڑ ویکھن سارے جنّت دوزخ والے
سارے آکھن موت ایہی جس مار یا ساڈے تائیں
پھر آکھیا جاوے سبھناں تائیں ہن کجھ فکر نہ کرنا
تے شاہ رفیع الدین محدّث لکھیا وچ رسالے
تاں دوہاں دے سنّھ منادی کر آواز پکارے
ایہ گل سن کے جنتیاں نوں فکر دلے وچ پوسی
دوزخ والے نال خوشی دے باہر جلدی آون
جد سارے باہر نکلن تا اک دنبہ حاضر تھیوے
سبھناں تائیں کہن فرشتے اسنوں تسیں پچھانو
کیہڑا شخص نہ جانے اسنوں ہر کوئی جانن والا
ذبح کرن پھر اسدے تائیں ویکھن بندے سارے
پھیر منادی کرے آوازہ سمجھ لوے ہر کوئی
جنّت والے جنّت اندر کرن ہمیشہ شادی
تے دوزخ والے دوزخ اندر رہسن سدا سدائیں
اتنی خوشی ہووے اسویلے اہل بہشتاں تائیں
تے دوزخیاں نوں ایہ گل سن کے ایسی حسرت آوے
پھر وچ صندوقاں لوہے والیاں کرسن بند کفاراں
اہل نفاق بھی تنگ صندوقیں ڈکے جاون سارے
سٹن جب الحزن وچالے تلویں دوزخ ڈکّے
میخاں جو شہتیراں وانگوں قفلاں اُپر لگاون

تے دوزخ والے دوزخ جا کے دکھ ایذائیں پاسن
کالے دُنبے وانگوں اُسدی صورت نظری آوے
باہر آ کے اس دُنبے نوں تسیں پچھانوں سارے
لمّی گردن کر کر تکّن طرفے دُنبے والے
تا بگڑ فرشتے اُس دنبے نوں کرسن ذبح اتھائیں
گس گئی ہن موت تساڈی کسے نہیں ہن مرنا
جاں جنّت والے جنّت جاسن دوزخ دوزخ والے
دوہنویں ٹول مقام اپنے تھیں باہر آون سارے
پھر کیوں سدیا باہر کسے خبر نہیں کی ہوسی
شاید بخشش کارن سانوں باہر پئے بلاون
ابلق رنگ ہووے گا اسدا ڈبّا جھنوں آکھیو
آکھن موت ایہی جس سانوں مار ونجایا جانوں
دُنیا اندر ہر کسے نے چکھیا موت پیالا
بعضے آکھن حضرت یحییٰؑ کرسی ذبح پیارے
ہن کوئی بندہ مرے نہ ہر گز مارن والی ہوئی
کدیں زوال نہ آوے اوہناں ہر دم عیش آبادی
موت نہ آوے مرے نہ کوئی دکھ چھڑیسن ناہیں
موت ہوندی تا اس خوشی تھیں مروے سبھ اتھائیں
جیکر موت ہوندی تا سارے مر دیسے ہاوے
وچ جہاندے درد بلائیں گوناگون ہزاراں
میخاں مار لگاون جندرے سیاں مناں دے بھارے
سب دروازے دوزخ والے مارے جاون پکّے
تا جو نکلن والا کافر کدیں خیال نہ لیاون

۷

وعن ابی ہریرۃ قال قال رسول
اللہ تعوذوا باللہ من جب الحزن
قالوا یا رسول اللہ وما جب الحزن
قال وادی فی جہنم تتعوذ منہ جہنم
کل یوم اربع مائۃ مرۃ قیل یا رسول
اللہ من یدخلہا قال القراء
المراؤن باعمالہم رواہ الترمذی
روایت ہے ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ
فرمایا رسول اللہ نے پناہ پکڑو
نال اللہ دے جب الحزن
تھیں آکھیا اصحاباں نے
رسول اللہ دے کیا ہے
جب الحزن فرمایا حضرت نے
وادی ہے وچ دوزخ
دے پناہ پکڑدی ہے اس
تھیں دوزخ ہر دن چار سو
واری آکھیا اصحاباں نے رسول
اللہ دے کون داخل ہوسن
وچ اس دے فرمایا حضرت نے
قاری ریا کرنے والے نال
اعمالاں اپنے دے ۱۲

بھونکن ٹونکن کم انہاں دا جیوں بھوکاٹ سگاندے
کوئی نہ سنسی نا کوئی دیسی دوزخ تھیں چھٹکارے
دوزخ دا احوال تمامی ختم ہویا اس جائی

لایعنی بکواس ہمیشہ رورو حال ونجاندے
نا اوہ عرصہ مکناں نا اوہ ہون خلاص وچارے
اگے کجھ مصنف عاجز کرے نصیحت بھائی

تقریر مصنف مشتمل بر نصائح عبرت آمیز

بھائیو دوزخ دی آتش تھیں اپنا آپ بچاؤ
صد افسوس جو آتش ساڑے ایہ سوہنے رخسارے
صد افسوس جو انہاں اکھیں وچ آتش ڈیرے لاوے
صد افسوس جو ایہ نک نازک سنگھے گند ہزاراں
صد افسوس جو اس جیبھ تائیں کل مخلوق لتاڑے
صد افسوس جو ایہ لب و دہن سرتے دھتّی تائیں
صد افسوس جو ایہ دند ودھ کے ہوون واگ نگ بھالے
صد افسوس جو ٹھوہری کنڈے پاس چھلّن اس گھڑا
صد افسوس جو ایہ گل پاون طوق اگیدے بھائی
صد افسوس ضریع غسلینوں نازک پیٹ بھرووے
صد افسوس جو ایہ کن پاون ہیبت ناک آوازے
صد افسوس جو انہاں سراں وچ گرزاں پتھر مارن
صد افسوس جو ایہ تن نازک گندرف جامے پاوے
صد افسوس جو اہنیں پیریں آتش جتیاں ڈالے
صد افسوس جو اس چمڑے نوں سپ اٹھوئیں کھاون
صد افسوس جو ایہ رنگ سوہنا آتش ساڑ جلاوے

ایہ نازک بدن جہنم دے نہ بالن تیں بناؤ
دنیا وچ جو تاب شمس دا اول نہ جھلّن ہارے
دنیا اندر وچ جنہاں دے قطرہ اک سماوے
جو ایتھے عطر پھلیل سنگھیندا چاہندا باغ بہاراں
ونداں تلّے آون تھیں جو کھدی کہی دہاڑے
دنیا وچ جو ذرہ موٹے ہرگز بھاون ناہیں!
جو کجھ اندازوں وڈے ہوون سدّن لمک جھاڑاں
رکھا ٹکڑا کھاندیاں جس تھیں پانی باجھ نہ لنگھدا
جنہاں گلاں دنیا اندر تسبیح کدیں نہ پائی!
جو کھانا ذرا مخالف ہووے سول کلیجے تھیوے
دنیا وچ جو ہوون ہردم خوش الحانوں تانے
جو سر ایتھے پیڑ نہ سہندے سکھیں عمر گذارن
میلے کپڑے تھیں بھی جسنوں ودوں نفرت آوے
جو اک دہاڑے مرتی ٹریاں ہوون چھالے چھالے
اک کنڈا جس پڑے کداہیں سب لوآں کنب جاون
جسدی خاطر طرح طرح دے صابن رگڑ گھساوے

آؤ عزیزو اس دیہی نوں لائق اگ نہ کرنا
رب تھیں ڈرنا اوڑک مرنا اک دن لیکھا کرنا

بیان دخول اہل جنّت بہزارہائے جاہ وجلال وبشارت ہائے راحت افزا وناذل شدن حکم جناب باری تعالےٰ ہر یکے را بدخول جنّت وشکریہ الیشان بجناب حق سبحانہ ومہمانی اوّل الیشان

پڑھ بسم اللہ شروع کراں ہن ذکر بہشتاں والا
جد مومن لنگھ صراطوں سارے وچ میدان کھلوسن
جیہڑے دوزخ وچوں نکلن نہاون نہر حیاتی
انہاں کا نا لو ہا ہندا ہرگز کوئی نہ ہوسی
استقبال کرن دی خاطر حوراں غلماں آون
گہنے زنگار نگ عجائب ہوسن پاس انہاں دے
سونا جھرمل جھرمل کردا ہر اک مومن پائے
حُلّے رنگ برنگی جنتی عقلوں باہر گلاں
رفرف دا اک تخت عجائب حضرتؐ کارن آوے
کُل رسول پیغمبر جتنے چلن گرد نبیؐ دے
مومن سبھ براقاں اُتے لشکر بادشہانہ
اپنے اپنے خاوند پچھے جاون کر کے پردے
کئی نقیب عجیب نورانی چلّن پیش سواراں
حمد ثنا تسبیحاں ربی کہن ملائک سارے
لٹک لٹک کے جاون خوشیوں صاحب حسن جمالاں
چہرے شکلاں کڈھن جیونکر سورج لشکاں مارے
کہن مبارکباد فرشتے ہر اک مومن تائیں
اگوں استقبال کرن نوں ہور فرشتے آون
جنت دا دروازہ کھولے پاک محمد سائیں

مینوں بھی مت جگہ انھائیں بخشے رب تعالےٰ
تے ماہی نال شفاعت نکلن کل اکٹھے ہوسن
سبھناں دے پھر جُسّے چمکن جوں چن چودھویں راتوں
صحیح سلامت جُسّے سارے حسن گھٹاں نہ آوسی
گھن پوشاکاں زینت ناکاں ہر نوں آپہناون
غلماں پچھے پہن پوشاکاں نورانگ لگاندے
لعل جواہر ہیرے پتے کنگناں اوپر جڑائے
اک اک تانک موتی جیہڑا قیمت لکھ محلاں
ختم نبیاں اُسدے اُپر ہو اسوار سدھاوے
بھی اصحابؐ تے ولی تمامی صاحب نیک عقیدے
تے زناں تمامی ہودیاں اندر ہوہو پڑھن شکرانے
مشک معطّر جوڑے ہیرے چھنن چھنن کردے
کئی ہزار سرے تے پنچھی بولن خوش منقاراں
ایویں کرسی عرش خوشی تھین جاون صدقے واری
اگے پچھے بنھ قطاراں چلن سوہنیاں چالاں
شوکت شاناں دھوماں دھاماں مراتب بھارے
ایویں در جنّت دی تائیں پہنچن جائیں جائیں
آکھ سلام انہاں نے تائیں ادب بجا لیاون
پڑھ بسم اللہ داخل کرسی اُمت اپنی تائیں

وعن ابی سعید ان النبی صلعم قال اول زمرة یدخلون الجنة یوم القیمة ضوء وجوههم علی مثل ضوء القمر لیلة البدر والزمرة الثانیة علی مثل کوکب دری فی السماء[illegible] روایت ہے ابو سعید سے جو فرمایا پیغمبر نے پہلا ٹولہ داخل ہوسے گا بہشت نوں دن قیامت دے روشنی مونہاں انہاں دی مانندی چن چودھویں دی [illegible] ٹولہ دوسرا تاریاں چمکن والیاں دی آسمان دے [illegible]

ہر مومن نوں وکھو وکھرے پاس ملن ہرکاری ۔ اُتے اُنہاں دے لکھی ہوسی ایہ عبارت پیاری

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ھٰذَا کِتَابٌ مِّنَ اللّٰہِ الْعَزِیْزِ الْحَکِیْمِ اَنَّ فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ لِیَدْخُلَ مَنْزِلَہٗ فِی الْجَنَّۃِ

یعنی شخص فلانے کارن خاص اجازت ہوئی ۔ جنت دے وچہ داخل ہووے اُسنوں ہٹک نہ کوئی

آپو اپنیاں چٹھیاں لے کے وڑن بہشتیں سارے ۔ اُٹھ اُٹھ سبھ فرشتے اگوں کہن سلام پیارے

سَلَامٌ عَلَیْکُمْ طِبْتُمْ ہووے خوشی تساڈے تائیں ۔ اپنیاں نیکاں کماں بدلے ملیاں چنگیاں جائیں

کیتا فضل خداوند باری مانوں عیش سدائیں ۔ ایہ جگہہ ملک ہمیش تساڈا کوئی کڈھیسی ناہیں

مومن سُن کر راضی ہوسن کرسن شکر الٰہی ۔ پہنچ گئے مقصود اپنے نوں ایہو خواہش آئی

رنگ برنگی صفت اللہ دی ہر اک کھلا لائے ۔ شکر اللہ دا جس ایہ سانوں جنت راہ وکھائے

شکر اللہ دا جس نے سانوں سچے مرسل گھلے ۔ شکر اللہ دا جس اسانوں آندا جنت وِچ لے

شکر اللہ دا جس اساڈے غم ونجائے سارے ۔ شکر اللہ دا جس ایہ بخشے دھولر محل چبارے

شکر اللہ دا جس اسانوں بخشیاں چنگیاں جائیں ۔ ایہ مقام ہمیشہ کارن کوئی لکالے ناہیں

ساری عمراں سانوں ایتھے دکھ نہ کوئی آوے ۔ نا کوئی رنج مصیبت سختی اللہ پاک وکھاوے

شکر اللہ دا آندوس ایتھے سکھیں عمر گذارا ۔ شکر اللہ دا جس اسانوں دتیاں موج بہارا

شکر اللہ دا جس اساڈے فضلوں عمل قبولے ۔ شکر اللہ دا ہن کوئی سانوں چنتا رہی نہ مولے

پہلی ایہ خوراک بہشتیاں نبیؐ بتائی ہوئی ۔ جس مچھی نے کنڈ اپنی تے زمیں اٹھائی ہوئی

اسدا جگر کباب کرسن رل مل سارے کھاون ۔ لذت وِدھ حسابوں اسدی جو کھاون سو پاون

جیونکر بندے دنیا اندر گھر اپنے نوں جانن ۔ حضرت کہیا وچہ بہشتاں ایویں سبھ پچھانن

گھر و گھری وڑ جاون سارے جیوں آون گھرباری ۔ وچہ بہشتاں فکر نہ کوئی نا زحمت بیماری

بڈھا کوئی نہ ہوسی اوتھے ہر دم عیش جوانی ۔ موت کسے نوں آوے ناہیں ہے سدا زندگانی

تعریف بنائے بہشت و باغ و بہار گلزار ہائے جنت و صفت ثمرات و لذات خوش ہاضمہ از ہر قسم

جنت دی تعریف عجائب پاک نبیؐ فرمائی ۔ اک اٹ چاندی اک اٹ سونا خوبی خوب لگائی

ڈاہڈی خالص کستوری دا گارا وچہ لگایا ۔ مٹی بدلے گلیاں اندر کیسر ربّ وچھایا

مصیبت اتے نہ پہونچے گی کوئی ماندگی ۱۲ - دلپذیر پھیری

لعل جواہر ہیرے موتی کنگر اسدے سارے
رنگ برنگ چبارے ہولر گنبد برج سرائیں
باغ بہاراں تے گلزاراں میوے باجھ شماراں
مڈھ سنہری ڈال روپہری برگ نرم دریاباں
وَن وَن دے میوے جیہڑے اکھیں کدے نہ ڈٹھے
پیلا پتر اک دے سَتے کل بغیچے ساوے
گل رکھاندے مڈھ اتاہاں جڑھاں ہیٹھاہاں گئیاں
اوہ نال اشارتاں جھک جھک آون میوے آن کھون
جس میوے دی خواہش ہووے اوہو چلیا آوے
وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا اوہ ہیٹھ جھکائے جاون
کھاون نال نہ گھٹن میوے قدرت اللہ والی
انب انار انگور رسیلے گھڑیاں گھڑیاں جیڈے
کھٹے مٹھے گلگل نبو سنگترے تے بہیاں
پھگواڑے انجیر لفافے لذت دار الوچے
توت شہتوت امرود عجائب مکھن مٹھیاں ناکھاں
کیلیاں نوں جد کھاون لگن وچوں نکلن حوراں
مڈھ انہاندے سبز زمرد جتھوں کھجیاں جمیاں
سِدْرٍ مَّخْضُودٍ اک بیریں اوتھے ہوسن بھائی
میوے کل بہشتاں والے ہرگز گنے نہ جاون
فَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ اوہ بہت بے اوڑک میوے
کل قسماں دے میوے آگئے فاکھہ وچہ بھائی
تُرت ہضم ہو جاون بھاویں جتنے کھاون تڑکے
فُضلت نال نہ پیدا ہوون سدا بہار انہاندی

کل عمارت صاف بلوروں سرجی سرجھلکے
حوض تالاب فوارے چشمے نہراں جا بجائیں
سبزہ زاراں کئی ہزاراں انت نہیں پھلواراں
کنڈیوں خالی ہر اک ڈالی میویاں جھڑیاں لالیاں
مکھن نالوں نرم زیادہ ماکھی نالوں مٹھے
اکو جیہی بہار ہمیشہ کدیں خزاں نہ آوے
تے ڈالیاں میوے والیاں سبھے لف لف ہرتی پیاں
جنتیاں دیاں گلاں سمجھن دوڑ شتابی آون
ہتھ نہ لاوے مکھ نہ پاوے آپے منہ وچہ جاوے
تَذْلِيلًا اوہ میوے سارے جھک جھک تھلے آون
جتھوں کھاون پھر لگ جاون جگہ نہ ہووے خالی
کشمش سیب بٹنگ لوکاٹاں سارے ہوون ایڈے
آڑو ہاڑیاں جوز کھجوراں کدی نہ ہوون بہیاں
پستہ گری بادام چھوہارے لٹک رہے ہر کوچے
کیلے جھول رہے ہر ویلے چھپر پائے واکھاں
تے گٹک کولوں خالی ہوسن جنت دیاں کھجوراں
تے شاخاں پتر کل سنہری وڈھ وڈھ ہویاں لمیاں
گھڑیاں جیڈے بیر انہاندے کنڈا گٹک نہ کائی
اوہ کنیں سنے نہ اکھیں ڈٹھے نام نشان نہ آون
سوہنے لذت دار عجیبہ کھادیاں خوشی نہ میوے
اوہ کدی خراب نہ ہوون دگڑن کچا ہو ل نہ کائی
تے او سیویلے لگ کھلوندے جس ویلے کوئی توڑے
کوئی چیز بہشتاں والی ہرگز ناہ کرماندی!

ثمرہ رزق بہشتاں کارن میوے رنگ برنگے
ڈٹھیاں سبھ برابر جاپن کھاویاں وکھو وکھی
فِیْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ خود اللہ فرماوے
وَفَوَاكِهُ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ اوہ کل میوے من بھاوے
نال کباب شراب عجائب جام صراحیاں بھریاں
کھاندے کھاندے رجّن ناہیں ہووں ہضم شتابی
بول براز نہ ہوسی اوتھے تھک نہ سٹنی پوسی
طرح طرح دے پھرن جناور تہتر مرغ بٹیرے
کھا کھا میوے جدوں بہشتی منہ اوّنے کرسن
اوہا پنکھی بھجھ شتابی آوے وہناں آگے
وڈا لذیذ کباب انہاں دا سب الونک دھووے
سو جنیاں دا کھانا اوتھے اک اک بندہ کھاوے
وچہ گلزاراں پھل ہزاراں بوٹے رنگ رنگاندے
نال تجمل کھڑے چوفیرے تختے رنگ رنگیلے
جیکر پھل اکٹھے کیچن روئے زمین دی ساری
اکّو صفت جو وچہ انہاندے نہ کرماون والی
گل عباسی گل داؤدی گل نرگس گل لالہ
گل رہیل لاتے گل سوسن گل مروا گل سلمے
سدا گلاب بھی سدا نہ رہندا اسدی کیا وڈیائی
اوپر درختاں پنچھی بولن خوش آواز ہزاراں
ہدہد قمری باغاں اندر سیر کرن من بھاندے
چمناں اندر پھرن چموٹے چڑیاں جھرمٹ لائے
ڈاہڈیاں سوہنیاں گوہڑیاں چھاواں ٹھنڈیاں ٹھائیں رہوائیں

جے سو صفت بیان کراں میں پھر بھی ہوسن چنگے
ہر میوے وچہ لذت وکھری اللہ مالک رکھی
یعنی ہر قسماں دے میوے جو چاہے سو کھاوے
بھی دو وقتاں دی روٹی آوے ون لونّے کھانے
چاندی دیاں طباقاں اندر چٹنیاں سبھے بھریاں
آون خوب دے کار انہاندے خوشبودار گلابی
جتنا کھانا کھاسن اتنا ہضم ڈکاروں ہوسی
ماس جنہاندے کھاون لائق پنچھی چنگ چنگیرے
طرف تنہاں پھیر وکّن جس دے کھاون لے چت دھرسن
برتن دے وچہ پایا ہویا خوب مصالحے لگے
پھر ویکھن تا وہا پنکھی اوسے جاگہ ہووے
بھی سو جنے دا زور اکّی نوں رب عطا فرماوے
پھل انہاندے ہر دم تازے کدی نہ اوہ کرماندے
چٹے کالے سوسن اودے سوہے ساوے پیلے
نال انہاندے اکنہ رلّے کیہڑا صفت چتارے
ساری دنیا اندر ایسی ہک نہ لبھے ڈالی
گل خطمی گل خیراتی گل زنبق صد متوالا
پھل گلاب تے موتیا چنبا ایہ سب کون وچارے
پھل بہشتی سب تھیں اعلیٰ خوشبو خدائی
پھلاں اتے چوچہ لائی بلبل والیاں ڈاراں
کوئل مور چکور پپیہے ذکر الٰہی گاندے
گلی گلی وچہ سندر شکلاں حوراں منگل گائے
رکھاں ہیٹھ تمامی نہراں چلّن جابجائیں

اگوں جیہی بہار ہمیشہ ناگرمی نا سردی
ہر اک ڈالی جنّت والی ذکر الٰہی کردی

بیان نہرہائے بہشت و چشمہ ہائے و شرابہائی آں و آوندگان نوشیدن

نہراں زنگار رنگ بہشتی انت شمار نہ کوئی
کستوری دیاں ٹبیاں وچوں اللہ پاک چلایاں
ایہہ ڈونگھی جگہ نہ ہوسی صاف زمین پر جاون
تے باجھ انہاں تھیں چھوٹے چھوٹے چشمے کئی چلائے
پہلا قسم جو خالص پانی کدی نہ رنگ وٹاندا
اوہ مٹھا بہت تے ٹھنڈا نالے پیندیاں دل ٹھارے
گنگو تھیں اوہ صاف زیادہ میلا مُول نہ تھیوے
دوجا قسم جو نہراں ہوسن خالص دُدھوں بھائی
لَمْ یَتَغَیَّرْ طَعْمُہٗ اسدا مزہ نہ پھرے کداہیں
جاں مُنہ پاییے اوہو جیہا ہر دم تازہ تازہ
تریجا قسم شرابوں نہراں کیتیاں اللہ باری
دُنیا دے شیطانی مدھوں گندی بو اٹھیوے
سر گردانی تے بیہوشی اسدے وچ نہ کائی
لذّت اتے سواد جو اُسدا پینے باجھ نہ جاپے
قسم چہارم عسل مصفّٰی ماکھیوں نہراں چلیاں
اوہ ڈاہڈا صاف پاکیزہ اس وچ گھلوٹ نہ کوئی
نہ اوہ میلا کیتا کسے ہتھ نہ ہرگز پایا
بھی کافوراہی ہک چشمہ ڈاڈھا عجیب نرالا
چٹا ہر چٹے تھیں چٹا اس چشمے دا پانی!
ایہہ خاصیت اسدے اندر جو ہک واری پیوے

وڈیاں نہراں چار قسم دیاں خبر قرآنوں ہوئی
لعل جواہر تے یاقوتوں کندھیاں کل چڑھایاں
جس پاسے کو سدّے مومن اوسے پاسے آون
حوض لتے تالاب فوارے زنگار رنگ بنائے
فِیْھَا اَنْھَارٌ مِّنْ مَّآءٍ جیوں اللہ فرماندا
رنگ سواد نہ بدلے اس دا ہر دم لہراں مارے
اوس پانی تھیں نہراں چلّن قسمت والا پیوے
وَاَنْھَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ جیونکر آیا حکم خدائی
نا اوہ پھٹے رنگ وٹاوے دہیں جماوے ناہیں
پینے باجھ نہ معلم ہووے لذّت دا اندازہ!
وَاَنْھَارٌ مِّنْ خَمْرٍ جو اوہ خمروں نہراں جاری!
اوہ جیوں جیوں کوئی پیوے بندہ مغز معطّر تھیوے
قوّت لذّت فرحت اسوچہ ایہہ خوبی رب پائی
جد رب ساڈی قسمت کیتا معلم ہوسی آپے
وَاَنْھَارٌ مِّنْ عَسَلٍ جیونکر خبراں سانوں گھلیاں
نا کوئی گند مکھّی دا ناہ کوئی موم رلائی ہوئی
مٹھا ہر مٹھے تھیں مٹھا کسے نہ مُول جھوٹھا یا
ٹھنڈا ٹھار تے مشک معطّر ڈاہڈی لذّت والا
پیون لگیاں آوے اس تھیں خوشبوئی من بھائی
سے برساندی گرمی اُسدی بلوچہ زائل تھیوے

بھر بھر کاسے ہر ہر پاسے اہل ایماناں ڈھیون
یُفَجِّرُوْنَهَا تَفْجِیْرًا اوہ ہر دم نہراں مارے
مَآءٍ مَّسْکُوْبٍ ہک پانی اچی تھاؤں گردا
بھی زنجبیل بہشتاں اندر چشمہ رب بنایا
وَیُسْقَوْنَ فِیْهَا کَاْسًا کَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِیْلًا
زنجبیل جو خوشبو اسدی وہ کستوری نالوں
بڑی مقوی باہ دے کارن دیوے جوش زیادہ
کھولے ہاضم کار لیاوے ہضم کرے کل کھانے
بھی سلسبیل اوسے نوں آکھن بعض کتاباں والے
سلسلہ وار چلے اوہ سوہنا پانی جھال نہ جھلدا
خاص عرش دے ہیٹھوں اسدا چشمہ جاری ہوندا
عدنوں چل کے کل بہشتیں جاون اسدے نالے
لذت دا اندازہ نہ کوئی جو پیندا سو پاندا
بھی چشمہ تسنیم جو اچا چلدا وچہ ہوائیں
وچہ معالم اوہ تسنیم شراب ایہی ہک بھائی
بعضے آکھن نہر ایسی اوہ اُچی اُچی چلے!
بھانڈیاں وچہ پلٹیوے جا کے آپے بھر بھر دیوے
ایہ افضل بہت شراب عجیبہ کل شراباں نالوں
یعنی بہت مقرب رب دے پیون خاص پیالے
جیونکر دنیا اندر پیون شربت عرق ملا کے
ہک ہور رحیق شراب عجائب ڈاہڈا خالص نوروں
اوہ مختوم جو اپر اُسکے لگی مہر الٰہی
کستوری دی مُہر ہوویگی کاسیاں اُپر ساری

عاماں ملے ملاوٹ والا خاصاں خالص پیون
گھر وگھریں اوہ چھک لیجاون ہومن بڑے پیارے
وچہ بہشتاں ملیا اُس نے جنت دا جو گردا
اسدے وچوں پین پیالے جیوں اللہ فرمایا
بھی رب فرماوے عَیْنًا فِیْهَا تُسَمّٰی سَلْسَبِیْلًا
نالے گرم خاصیت اسوچہ قوت حد کمالوں
بھی ہور شراب ملاون اسوچہ بعضے پیون سادہ
ایہ اصلی لذت اُسدی اللہ مالک جانے
بعضے آکھن عرش تلوں اوہ وگھر ارب نکالے
کہے مجاہد پانی اس دا بہت ترکھا چلدا
پھر وچہ بہشت عدن دے اُسدا پانی جا کے پوندا
بھی کافور رلاون اسوچہ زنجبیل بھی نالے
کہے زجاج جو پیون لگیاں جلدی ہیٹھاں جاندا
اوہ بھی وچہ ملا کے دیون خاصاں لوکاں تائیں
وانگ فواریاں پڑوں برسے قدرت نال خدائی
وچہ گھراں دے جاوے آپے جس پاسے کوئی گھلے
ٹھیر ونجے جد بھانڈے دے وچہ پانی ہور نہ میوے
پاس مزہ جنہاں دے تائیں ملیا قرب کمالوں
پانی وچہ ملا کے پیون عام بہشتاں والے
ایویں اوہ بھی پیون اُتھے پانی دیوچہ پاکے
یُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِیْقٍ جیونکر آیا حکم حضوروں
اوہ پیون والے باہجوں آگے ہرگز کسے نہ لاہی
تحفہ کر کے یاراں کارن بھیجی اللہ باری

خِتَامُہٗ مِسْکٌ تھیں بعضے ایہہ مراد لیاون
ہک ہور شراب طہور سدیوے بہت پاکیزہ بھائی
اوہ اندر تائیں صاف کریندا روح نوں پاک کریندا
شوق محبت اللہ والی قوت پیدا کردا
وقت لقا الٰہی دے اوہ ہر مومن نوں ڈھیوے
وانگ پھلاں دے ہولا ہووے پنیاں بدن تمامی
کہے مقاتل پانی دا اوہ چشمہ رب بنایا
جو ہک واری پیوے اس تھیں اندر صاف ہو جاوے
ہک ہور شراب جو غلبہ اندر پیر پیران فرماوے
بھاویں جتنا کھاہدا ہووے کردا ہضم شتابی
کجھ سونے کجھ چاندی تیں اوہ برتن جنت والے
لس لس کردے حوضاں اُتے آبخورے نورانی
ساری رات انہاندی لشکاں نکلے مول کھلکدے
جو پیون پچھے کستوری دے حُلے اس تھیں آون
وَسَقٰہُمْ رَبُّہُمْ شَرَابًا طَہُوْرًا ویکھو آیت آئی
کل ثقالت بوجھ اندر دے بدنوں دور کڈھیندا
ظاہر باطن کرے نورانی لوں لوں وچہ سنجردا
کھانا ہضم کرے بھکھ لائے جو کوئی اسنوں پیوے
لوں لوں وچوں نکلن حُلے خوشبودار گرامی
جنت دے دروازے اُتے نام طہور رکھایا
کینہ حسد کدورت اُسدے دل تھیں دور ہٹاوے
نام طاق سدیندے اس دے اپنیاں بھکھ لگاوے
تے سوہنے عجب ڈکار لیاوے خوشبودار گلابی
کوزے کردے جام کٹورے کئی گلاس پیالے
چمک انہاندی ویکھ ستارے جان کرن قربانی
شیشیاں دی جھلکار عجائب جنہیں چن ویکھ نہ سکدے

بیان لباسہائے بہشت و فرش و زیورات اہل بہشت و بیان حسن و جمال و خوش زبانی و خوش الحانی اہل جنت و اوصاف متفرقہ!

کپڑے سبھ بہشتاں والے سُچے رب بنائے
اوہ کاریگراں نہ سیتے ہرگز کسے اُنے نہ کتے
ہر ہر قد موافق ہوسن نہ لمّے نہ چھوٹے
موٹیاں تھیں اوہ بستر کرسن فرش فروش وچھایاں
اوہ بھی بنے بنائے نکلن ڈاہڈے نرم غالیچے
خاطر خواہ تمامی چیزاں خوب منقش سبھے
تے کل باریک پوشاکاں نکلن جنت دی گلزاروں
ریشم اطلس زربفتی دے قدرت نال اُپائے
اوہ پھلاں وچوں کھڑکے نکلن ساوے پیلے رتّے
بعضے بہت باریک نہایت بعضے ہوسن موٹے
اوہ کھمبیاں دیاں درختاں وچوں کھڑکے باہر آیاں
نقش نگار ہزار طرح دے صفت الٰہی کیجے
جے ساری دنیا دا اُل دیئے ہک قالبن نہ لبھے
جیونکر غنچہ کھڑیاں کلیاں نکلدیاں وچکاروں

جیسے فرمایا اللہ تعالیٰ نے ویطاف علیہم بآنیۃ من فضۃ واکواب کانت قواریرا قواریرا من فضۃ قدروھا تقدیرا ط یعنی اور پھرائے جاویں گے ان پر برتن چاندی کے اور آبخورے بھی شیشے کے ہیں بنے ہوئے بھی چاندی کے اندازہ کیا گیا ہے ان کا اندازہ کرنا ۱۲ محمد ولی نذیر

ایویں جدوں شگفتہ ہوسن پھل بہشتاں والے
کڑتے تے چوغے قبا سلواراں نکلن بنیاں تنیاں
ایسے اوہ باریک نہایت کیا تعریف کچیوے
سندس اتے استبرق اللہ رکھے نام انہاندے
دنیا وچہ تمثیل انہاندی کتھوں ملن ہاری
پنجے وقت پوشاکاں نویاں ہوون نمازیاں تائیں
پہن پوشاکاں نال خوشی دے ہوون دون سوائے
مرداں نوں بھی زیور گہنے ملسن ون پونے
زینت زیب امیراں والا بیٹھے تخت سہائے
وَیَطُوفُ عَلَیْہِمْ وِلْدَانٌ اوہ لڑکے خدمت والے
ہتھ بدھے کھلوتے غلماں خدمت دے وچہ ہر ویلے
زریں پلنگ حریری بستر ریشم بھرے سرہانے
سٹھ گز اچا قد بہشتیاں حضرت آدمؑ والا
حضرت جیہا یوسفؑ وانگوں حسن ہمیشہ تازہ
عمر جو حضرت عیسیٰؑ والی پوری تیتری سالاں
حضرت پاک محمدؐ والی بولن عربی بولی
یعنی نال الہام ہمیشہ ہر کوئی ذکر کماوے
ہر دم وقت صبح دا نوری دھپ تے چھاں نہ کوئی
دینہ تے رات اندازے سیتی ہر کوئی معلم کردا
راتاں دے اندازے تے ہک پردہ ڈالیا جاوے
غائط بول نہ حاجت اونہاں سینڈھ کھنگار نہ کوئی
داڑھی مچھ نہ مول کیسدی چہرہ سادمرادا!
سارا جسہ صاف بلوروں وال نہ ہوسی کائی

طرح طرح دے نکلن وچوں قیمت دار دوشالے
آپے اگ حضوروں آون کھنڈیاں بیرٹے تنیاں
ستر نہ اکٹھے کریئے تاں بھی بدن دسیوے
کدیں پرانے ہوون ناہیں نا میلے کرماندے
ستر نالاں نال نہ ملے ایہ کلمل اک تاری
رنگ برنگی تحفے ہر دم بھیجے اللہ سائیں
اگلیاں سب پوشاکاں لاہن نویاں رب پہنچائے
کنگناں اپر جڑے ہوئے لعل جواہر پنے!
اگے پچھے نوکر چاکر پھردے کردے چاتے
موتیاں وانگوں پھرن جھمکدے سوہنی صورتاں والے
تے حوراں اپنے ہان مطابق میل الٰہی میلے
وچہ مقابل بیٹھیاں حوراں ناز کرن من بھانے
تے قداں اتنے ہوتے ہوسن رنگ عجیب نرالا
سوہنا وانگ داؤد نبیؑ دے ہر اک دا آوازہ
ہر دم جوش جوانی والا قوت عقل کمالاں
دم دم ذکر الٰہی اندروں نکلے ہولی ہولی
جیونکر ساہ تکلف باجھوں دنیا اندر آوے
کل روشنائی وچہ بہشتاں نور عرش تھیں ہوئی
رات انہیری ہوسی ناہیں دائم وقت فجر دا
پنج سو سال گذشتہ ہووے ناک رات دیہاوے
میلا بدن نہ ہوسی آوے مڑھکے تھیں خوشبوئی
رخسارے چمکارے مارن برسے نور زیادہ
ابرو مژگاں زلفاں باجھوں سبھ صفائی ہوئی

نیندر دُکھ آزار نہ کوئی نا بدہضمی ہوسی !
جو چاہون سو کھاون پیون کوئی نہ ٹھاکے ہوڑے
بھی سبز زمرّد گھوڑے ڈھیون تیزی حد نہ کائی
کرن سواری اونہاں اُتّے سیر کرن جد جاون
وانگ سالیاں نکلن گھراں تھیں چلن ٹوے ٹوے
باغیں جاون عیش اڑاون رل مل یار پیارے
طرح طرح دے راگ تماشے ویکھن دل پرچاون
جنّت وِچ اُجاڑ نہ ہرگز ہر جا گھر آبادی
جو وچ بہشتاں جا گھسی اُدّے مومن تائیں
بعضے میوے ایڈے ہوسن جاں اوہ چیرے کوئی
حضرت کہیا جاں کوئی بندہ کھیتی کرنی چاہے
یارب بخش اجازت مینوں کھیتی بیجاں کوئی
آکھے یارب حرص نہ کوئی مینوں تدھ رجایا
حکم ہووے اوہ کھیتی بیجے شوق دِلے دا لاہے
اگے اگے گڈا جاوے پھُوں جمدی آوے
وانگ پہاڑاں اُسّے لگن اوسے ساعت چا وے
وچ مشکوٰۃ بریدہ پاسوں ایہ روایت آئی
جو وچ بہشتاں یا نبی اللہ کرسن لوک سواری
تا سُرخ یاقوتی گھوڑا اوتھے ملسی تیرے تائیں
دُوجے پچھیا اُٹھ بھی ہوسن تا حضرت فرماوے
جے جنّت وِچ کوئی پُتّر چاہے فوراً حمل ہو جاوے
اوسے گھڑی جوان ہو جاوے پیو دے نال کھلووے
ابو ہریرہ یوں کرے روایت مسلم اتے بخاری

حسد عداوت بغض تکبّر رب دے لال تھیں ڈھوسی
خاطر سیر کرن دی ملسن سُرخ یاقوتی گھوڑے
بھی رفرف دے اک تخت عجائب چلسن وچ ہوائی
اوہ ہک پل اندر مومن نوں سیاں کوہاں اُڑاون
گھوڑے صاف اجیہے چلسن ذرا سوار نہ ڈولے
کئی شراب کباب بہشتی کھاون پیون سارے
ہو اسوار جدوں دل چاہے گھر اپنے نوں آون
رونق نعمت باغ بہاراں گھر گھر دے وچ شادی
دنیا تھیں دہ چند زیادہ بہت کشادہ جائیں
سوہنی عورت نکلے وچّوں بھی پچھری ہوئی
وچ بہشت سوال کریسی اللہ دی درگاہے
رب آکھے جو اجے بھی تیری حرص نہ مٹھی ہوئی
ایہ کھیتی بیجن وا ایہں صرف خیال اٹھایا
بن کے بیل فرشتے آون سونے دا ہل واہے
ہک پل اندر نسرے پکّے وڈھ وڈھ ڈھیر لگاوے
حکم کرے رب اے بنی آدم تیری حرص نہ جاوے
کس جنے نے پاک نبیؐ تھیں ایہ گل پچھی بھائی
حضرت کہیا جیکر تینوں جنّت بخشیا باری
جس پاسے تدھ خواہش کیتی اڈسی گھن او دائیں
جو کجھ چاہے سو کجھ پاوے کمی نہ اوتھے آوے
اِکس گھڑی وچ حاملہ ہو کے سوہنا بیٹا جاوے
جیہڑی چیز منگے کوئی اوتھے اوہا حاصل ہووے
حضرت پاک نبیؐ فرمایا کہیا اللہ باری !

۱ ایہ حدیث وچ مشکوٰۃ دے سب بعینہ اسی طرح موجود ہے جس طرح بیان کیتی گئی ہے وچ نظم دے ۱۲

۲ وچ حدیث ابو سعید دے اسی طرح آیا ہے المومن اذا اشتھی الولد فی الجنۃ حملہ ووضعہ فی ساعۃ ۱۲

۳ عن ابی ہریرۃ قال قال رسول اللہ قال اللہ تعالیٰ اعددت لعبادی الصالحین مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر ۱۲ دلپذیر

ہیں نیکاں بندیاں اپنیاں کارن اوہ اوہ چیز سوائی
جو اکھیں نال نہ ڈِٹھی کسے اندر عمراں ساری

نہ کنّاں دے وِچ گذریا ہرگز اسدا کدی آوازہ
بندیاں دے اوہ چِت نہ چلیے واہ وا نعمت تازہ

جیکر چاہو پڑھ لو دیکھو ایہ آیت قرآنوں
سورۃ سجدہ اندر جیونکر حکم ہویا رحمانوں

فَلَا تَعۡلَمُ نَفۡسٌ مَّآ اُخۡفِیَ جو کجھ اساں چھپایا
کوئی نفس نہ جانے اس نوں نام نشان نہ پایا

رب نوں علم پتن ایہ فقیرا نہ کرتوں کلہایاں
آپے اسدن دیکھیاں جاسن جسدن رب وکھایاں

بیان صفت جمال باکمال حوراں و زیورات و کیفیت جماع اہل جنت و بیان غلمان و ولدان و خادمان اہل جنت و بیان طوبے و کمالات او و بیان سرود ہائے خوش الحان اہل جنت!!!

حوراں شکل عجائب ہوسن صفت نہ کیتی جاوے
کون انہاندی صفت سناوے رب جنہاں صفتاوے

نور کنوں اوہ پیدا ہویاں سوہنیاں وِچ حسابوں
اَزۡوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ایہ ملیا لقب جنابوں

یعنی ہر گندوں رب کیتا پاک انہاندے تائیں
دُنیا والی میل غلاظت کوئی انہاں وِچ ناہیں

سینڈھ کھنگھار منی تھک غائط بولوں رب بچایاں
حیض نفاس یا دن گولوں اللہ پاک بنایاں

حُوۡرٌ مَّقۡصُوۡرٰتٌ رہندیاں ستراں وِچ ہمیشہ
ہر دم اپنا روپ سجاون ایہو انہاں دا پیشہ!

اپنے خاوند باجھوں دیہناں ہور نہ ڈٹھا کوئی
ہتھ نہ لایا کسے انہانوں خبر قرآنوں ہوئی

اہل ایماناں کارن اللہ رکھیاں اوہ چھپاکے
کرن نکاح انہاں دے تائیں لوک بہشتیں جاکے

حُوۡرٌ عِيۡنٌ جو گوری عورت موٹیاں اکھیں والی
کل عالم وِچ اسدے جیہی شکل نہ ہووے عالی

بہت سیاہی بہت سفیدی اکھ اسدی وِچ ہووے
گورا رنگ اجیہا اس تے نظر نہ ٹھہر کھلووے

قٰصِرٰتُ الطَّرۡفِ ہمیشہ رکھن نظر ہٹھاہاں
نین انہاندے شرماں والے تکن نہیں اتاہاں

نخرہ ناز انہاندے جیہا ہور کسے نہ آوے
گل کرے تا ناز وکھاوے خاوندے دل بھاوے

ہس ہس کے دل کڈھ لیجاون ڈِٹھیاں جادو گرناں
مِٹھے سخن کرن جس ویلے شربت نوں کی کرناں

سوہنے بدن لطیف عجائب چٹے چاندی جیہے
ستر حُلّے پا رن تاں بھی جُثہ دسدا لیہے

خصماں نال برابر عمروں قد انہاندے پورے
ہکو جیڈے ہان تمامی مکھ روشن پُر نورے

سوہنی صورت سوہنی سیرت صاحب حُسن جمالوں
سوہنے ہونٹھ نہایت پتلے چوچو پوندی لالی!
دو رُخسارے نور ستارے تازے پھُل گلابے
مژگاں تیر کھلونیاں کس کے بھواں سیاہ کماناں
متھا بدر منیروں سوہنا حُسن نہ جھلیا جاوے
بشیر ناگ نہایت کالے گیسو کُنڈلاں والے
اُچے پتلے نک اُنہاندے ڈاہڈے سدھے تیروں
غنچے نالوں نازک والی چشمہ آب حیاتی
ٹھوڈی تھیں شرمندہ ہووے سیب غریب بچارا
سر وں سر پا نہاں دا اتنک کے ہو حیران کھلوتا
سینے صاف بلوروں کھڑکے تخت فراخ بنائے
یا اوہ نویں شگوفے جنہوں اللہ پاک نکالے
یا اوہ بھرے شراب محبت دو شیشے نورانی
کاتب قدرت اپر انہاں دے ایہ دو نقش ٹکائے
نازک شکم حریروں پتلا کاغذ تھیں وسیاوے
لک لطیف باریک عجائب مٹھی وچ پوچہ آوے
باہاں گول لطافت بھریاں نازک دست چناروں
انگلیاں وچہ گنڈھ نہ کوئی حدوں ودھ صفائی
چھلیاں تھیں اوہ پُر پُر ہویاں کولیاں پٹ نالے
پنّیاں دی تعریف عجائب چاندی تھیں ودھ چٹیاں
نازک پیر گلابوں دو نویں دھرتی دھرے نہ جاون
ٹگ ٹگ نے پوٹے ہتھیں پیریں گہنے عجب سُہانے
کنگن تے چھنکنگن چوڑیاں ساری بانہہ لوہا کائی

خَلِیرَاتٌ حِسَانٌ انہاندے سوہنے خلق کمالوں!
دند چٹے ہیرے دیاں کنیاں رکھیاں پالو پالی
نرگس نوں قربان کریندے گوہڑے نین شتابی
ہیبت تھیں چھپ چاندا جلدی ویکھ ہلال نماناں
زلفاں پیچ پائے مُکھ اُتے ویکھ سنبل شرماوے
بیٹھے حلقہ مار کتاں تے بُندیاں دے رکھوالے
تلواراں دیاں دھاراں کھچیاں قدرت رب قلیروں
شیریں سخن زبان رسیلی جیبھ سولاک بناتی
گردن ویکھ صراحی عاجز ڈس ڈس رووے یارا
سر دے اوپر تاج جڑاؤ لعلاں نال پروتا
دو دو کلہ پوش شہزادے اوپر چاڑھ بہائے
کالے بھوانہاندے اُتے بیٹھے دور رکھوالے
اوہ دو کلس جو نوکاں والے دو پیڑے رُمّانی!
جو کوئی وصل اساڈا چاہے طاعت بہت کمائے
ناف عجائب وچلا منکا چکھے تے دل کھاوے
پھلاں نالوں ہولا جُسّہ رنگ عجیب سوہاوے
سُرین پٹ عجائب کومے ریشم دے انباروں
لمیاں تے باریک ملائم رنائی زیبائی
رتے لال عناباں نالوں سہرے انگشتاں والے
صاف بلوروں چمکن جیونکر لہ کردیاں کھیاں
لٹک چلندی نال خراماں ٹھم ٹھم قدم ٹکاون
گل وچہ ہار حمیلاں موتی لعل جواہر دانے
جھانجراں دے چھنکار پیراں وچہ چھنن چھنن لائی

ف١ قال اللہ تعالیٰ فجعلناھن ابکارا عربا اترابا لاصحاب الیمین ترجمہ یعنی کیتا اساں انہاں حوراں نوں کنواریاں پیکو چیڑیاں برابر عمراں وچ الیاں واسطے اصحاب الیمین دے ۱۲

ف٢ وچ حدیث انس دے اس طرح ہے ولو ان مرأة من نساء اہل الجنة اطلعت فی الارض الخ یعنی جیکر عورتاں بہشت دیاں تھیں ظاہر ہووے طرف زمین دی البتہ روشن کرے اوہ درمیان آسمان اتے زمین دے اتے بھر جاوے وچہ آسماناں زمیناں دے خوشبو وچہ اور بیشک اسی عورت دی جو اوڑھنا ہے بہتر ہے اس دنیا تھیں اتے اس وچہ تھیں جو وچہ دنیا دے ہے ۱۲ مولوی دلپذیر بھیروی

ٹکا جیوں خورشید فلک دے متھے اپر سُہاوے
پچھے مرواریدکناں وچہ جھُمکُوہے کجھ ساوے
پیراں وچہ پاپوش سُنہری لعلاں نال جڑاؤ
زیور لٹے لباس حُسن دیاں کی ہیں کراں ثنائیں
جے ہک خدمتگار انہاں دی اس جگ اُتے آوے
جو کجھ رب نبیؐ فرمایا اس دے اُپر چلنا
ایہہ کجھ قیمت حُوراں سندی جس دا یہہ قیمت تارہی
ایسیاں صفتاں والی عورت جے تینوں ہتھ آوے
جس دا یہہ قیمت پلّے بدھی سیج انہاندی ماݨے
حُوراں دے جو عاشق اونہاں کل جنجال وسارے
سُن سُن صفتاں مائل ہوون ہکناں نیند بھُلائی
ہکناں طمع حُوراں دے پچھے بھکھیں پیٹ سُکائے
کوڑی لذت دنیا والی ہرگز انہاں نہ چکھی
کرناں طمع بہشتاں سندا منع نہیں ایہہ بھائی
یَدْعُوْنَ رَبَّھُمْ خَوْفًا وَّطَمَعًا اول رب تھیں ڈرنا
جو خالی طمع بہشتاں رکھے رب تھیں مول نہ ڈردا
تے متقیاں نوں دیسی اللہ وچہ بہشتاں جائیں
تے دو دو عورتاں اپنی جنسوں جہڑیاں نیکوکار
بھی حوراں نال کریسن صحبت لوک بہشتاں والے
جاں جاں تائیں خواہش ہوسی تاں تاں کر دے ہسن
شہوت دا انداز نہ کوئی باہر حد شماراں
یعنی نال کمال خوشی دے صحبت کیتی جاوے
قوت باہ امساک زیادہ ہر مومن دے تائیں

نک وچہ لونگ بلاق جنہاں تھیں چن پیا شرماوے
مشرق مغرب تیک جنہاں دا اگنڈ اہتھ نہ آوے
موتی ہک نہ ملے اجیہا جے جگ چڑھے ڈھنڈاوے
جھرمل جھرمل کردا سونا سر تے پیراں تائیں
ساری خلقت اس دے پچھے لڑ لڑ کے مرجاوے
کل حرام مناہی جہڑی سدا انہاں تھیں ٹلنا
اوہا انہاں دا خاوند ملسی نال رب دی یاری
ایہہ سستا ونج وہا جو بھائیو ویلا مت وہاوے
تے خالی ہتھ گئے جو ایتھوں رسن پئے نمانے
راہ اللہ وچہ سیس کٹاون کئی طمع دا مارے
ساری رات اکھیں تھیں کڈھن وچہ عبادت بھائی
رکھ رکھ رونے عمراں ساری رب دے نام وکائے
اس حقیقی لذت کارن آس ہمیشہ رکھی
عشق محبت حُوراں دے وچہ کرنی نیک کمائی
اس تھیں پچھے منع نہ کوئی طمع بہشتاں کرنا
پھوکاں لشنی حُوراں دا اوہ کدیں دیدار نہ کردا
ستر دو بہتر حُوراں ملسن ہر اک تائیں
تے لونڈیاں لونڈے کئی ہزاراں ہوسن خدمتگار
سو جنیاں دی قوت اللہ ہک مومن وچہ ڈالے
اتنی لذت حاصل ہوسی جتنی اتھے چاہسن!
دمًا دمًا حضرتؐ کہیا لکھیا وچہ اخباراں
دم دم شوق زیادہ شہوت جوش خروش دہاوے
مڑ مڑ کرن جماع بہشتی سُستی ہوسی ناہیں

عہ وچ مشکوٰۃ صفحہ ۵۰۳ بروایت احمد دے ابی سعید تھیں آیا جو تحقیق مرد وچ جنت دے تکیہ کری او وچ ستر سال اگے اس تھیں جو پھر سی آسی اوس دی اک عورت اوس دے اس مرد دے پاسی ویکھ گا اوہ اس مرد دا منہ وچ رخسار اس عورت دے جو بہت صاف ہوسی شیشے تھیں تے تحقیق ادنیٰ موتی اس عورت دا روشن کرے والا ہے مشرق تے مغرب تائیں سلام آکھسی اوہ عورت اوپر اس دے پس جواب دیسی مرد سلام والے نوں پچھسی کہ توں کون ہیں اوہ عورت آکھسی میں مزید ہاں اوہ جو اللہ نے وعدہ کیتا لہم ما یشاؤن فیہا و لدینا مزید لئے دیکھا اوپر اس عورت دے کپڑا مرد اوتے ہوسی عورت دے تن تے اوپر اس عورت دے روشن کردا جاں نورانی اس دا روشن مشرق تا مغرب تائیں ۱۲۔
عہ جطرح آیا ہے وچہ حدیث ابو سعید دے تعلیٰ جل منہم زوجان

صہ لینے واسطے ہر اک مرد دے انہاں بہشتاں تھیں ہوسن دو عورتاں عہ وچ مشکوٰۃ صفحہ ۴۹۸ دے نال روایت ترمذی دی دے ابو سعید تھیں مروی ہے جو فرمایا حضرتؐ ادنے درجے والے بہشتی نوں بھی ہزار خادم تے بہتر عورتاں ہوسن ۱۲۔

جسو یلے پھر بس کریسن منی نہ خارج تھیوے
اِک سوہنی چیز معنبر جیسی بدنوں باہر آوے
ابن عباسؓ کہے ہک مومن اتنی قوت پاسی
ہور روایت پاک نبیؐ تھیں کیتی راوی پکے
ابو سعیدؓ جو خدری کہندا پاک نبیؐ فرماون
عورتاں اونویں بکراں ہوسن بکر نہ ہرگز جاوے
اَبْکَارًا عُرُبًا اَتْرَابًا سدا کنوار اُنہاں دا
خون نہ نکلے درد نہ پہنچے وقت جماع پیارے
اَتْرَابًا ہے جمع ترب دی یعنے ہوسن ہانی
خصماں اُپر رنج نہ ہوون سدا پیار ودھاون
دنیا دیاں زنانیاں وانگوں حسد نہ کرسن ذرہ
ہن بھی اپنیاں خصماں کارن حوراں کرن دعائیں
نت ستاندا ایہہ انہاں دا دم دم شوق اکاندا
دُور کرے سب پردہ اگوں دیکھن سیر کریندے
جے خاوند اپنے نوں کوئی عورت دنیا وچہ رنجانے
ہوش کریں مت اسدے تائیں دکھ پہنچاویں کوئی
بے قدراں وچہ عاجز ہو کے نت مصیبت جھَروا
جیہڑیاں عورتاں پیش بلوغوں دنیا وچہ مر جاون
یا جیہڑیاں بہنے خصم ہنڈا کے دنیا اندر مرسن
یعنی جیہڑا چنگا جاتا اس نوں چن کے لیسن!
خادم بھی ترن قسماں ہوسن جنت دے وچہ بھائی
جو وچہ درگاہ انہاں دے کارن آون جاون والے
بھی خدمت وچہ سوالاں ٹہلیاں جاون گھن سنیہے

ناانزال ہووے اسو یلے لذت وڈی اٹھیوے
بستر تے کستوری وانگوں خوشبوئی دھم جاوے
وقت صبح دے سو عورت دی حلجت اوہ مٹاسی
جو جنت وچہ جماع کرن تھیں ہر گز بدن نہ تھکے
کر کر صحبت جنت والے جدوں فراغت پاون
بھی وقت جماع کریندے عورت درد نہ کوئی پاوے
جاں توڑن بکر انہاں دا خاوند پھر ثابت ہو جاندا
جدوں دخول کرن تا بکروں لذت بھلکھاں ہے
قد برابر عمر برابر شکل اکو جیہی بھانی
بھاویں جنتیاں حوراں دے سنگ عشرت عیش کمان و
بلکہ سوکناں نال محبت رکھن اوہ مقررہ
یا رب سایاں خاوند ساڈے میل اساڈے تائیں
توڑے دنیا وچہ اسانوں دکھ وکھال انہاں دا
آکھن کدن اسانوں آکے ایہہ سوہنے گل لیندے
حوراں آکھن اس سوہنے داتوں کی قدر پچھانے
کوئی دن دا مہمان وچارا کیوں ناراض کیتوئی
کول اساڈے آیا تاں ایہہ ویکھیں خوشیاں کردا
یا جیہڑیاں مرن کنواریاں ایتھے عقد نہ ہوا پڑھاون
ایہہ ساریاں اپنی مرضی موجب اوتھے خاوند کرسن
نے خصماں والیاں آپو اپنے خصماں دے پول ولیسن
پہلا قسم فرشتے نوری خاص وکیل خدائی
عرضاں وچ سناون والے حکم لیاون والے
قسم دوجا غلمان منور سگویں حوراں جیہے!

عن معاذ عن النبی صلعم قال لا تؤذی امرأۃ زوجہا فی الدنیا الا قالت زوجتہ من الحور العین لا تؤذیہ قاتلک اللہ تعالیٰ فانما ہو عندک ضیف یوشک ان یفارقک رواہ الترمذی ۱۲
ترجمہ روایت ہے معاذ سے فرمایا نبی صلعم نے نہیں دکھ دیندی کوئی عورت مرد اپنے نوں وچہ دنیا دے مگر آکھدی اے عورت حور عین جیہڑی کہ ہوندی اے اسنوں ہلاک کرے تینوں اللہ تعالیٰ ایس تحقیق اوہ مرد مہمان ہے جو چھیتی آوسی تینوں چھوڑ کے طرف ساڈی روایت کیتا اس نوں ترمذی نے تے ابن ماجہ نے تے آکھیا ترمذی نے ایہہ حدیث غریب ہے ۱۲ — دیکھو

اکو عمر ہمیشہ اُنہاندی سوہنیاں شکلاں والے
تریجا قسم جو چھوٹے لڑکے اہل کفر دے موئے
کیتی عرض جناب الٰہوں پاک محمدؐ آہی!
وحدانیت تیری اونہاں منی روز میثاقوں
پئی دعا قبول انہاندی خادم رب بنایا
بھی راگ سرود بہشتاں اندر ہوسن رنگ برنگے
اوہ وڈا عظیم درخت بہشتی سبھ درختاں نالوں
سونے دے سبھ پتر اسدے آپ خدا اوہ لائیا
پہلے دن سمجھایا اس نوں آپ خداوند سائیں
رنگ برنگی زیور دیوے عجب عجب پوشاکاں
جو شے اس تھیں منگے کوئی جلدی حاضر کردا
جے گھوڑا اُٹھ منگے کوئی اس تھیں بند اگدھ شتابی
پیڑے پچھڑے باہر آون سن سامان رکاباں
ابو ہریرہؓ سایہ اسدا اتنا دُور دسیوے
تے کرکے قسم خداوند والی حضرت کعبؓ بتاوے
اتنی مدت رہے بھجاندا وچّے بڈھا تھیوے
کہے عبیدہ طوبے نوں رب وچہ عدن دے لایا
ہر جنت وچہ پھیلی اسدی ہر اک شاخ نورانی
باہجہ سیاہی ہر رنگ اس دے پتراں وچہ دسیاوے
ہک جو سبیل تے دوجا جو چشمہ کافوری
پتر اسدے ایڈے چوڑے پاک نبیؐ فرمائے
بیٹھا اک اک ملک نورانی اُپر ہر پتر دے
جے کر دُنیا اندر آوے طوبی دا اک پتّا
جیونکر مُرادیا چمکدے اوہیں پھرن دوالے
نال شفاعت حضرت دی اوہ خادم اُمّت ہوئے
اُمّت میری دے ایہ سارے خادم کریں الٰہی
نالے پیش بلوغت موئے تارک کفر نفاقوں!
جیونکر باب شفاعت دے وچہ پچھے اگھ سدھایا
اِک طوبی رُکھ جو جنّت اندر راگ سُناوے چنگے
گھر گھر وچہ پسارا اس دا قدرت رب کمالوں
عقلوں داد دِتی رب اسنوں روح اوہلے وچہ آیا
جو شے چاہن بہشتی تنہوں لیویں دہناں تائیں
گھڑیاں جیہڑے لگن اس تے میوے لذت نالاں
اوہ گلاں سمجھے اہل بہشتاں نا بعد از امردا
زین لگام بہار کجاوہ جیوں لشکاں لہتانی
ہور ہزاراں چیزاں تحفے دیوے باجھ حساباں
سو برساں کوئی چلّے تا بھی سایہ ختم نہ تھیوے
جے مرد جوان چڑھے ڈاچی تے ڈاڈی تیز بھجاوے
مر دُنجے تاں مُڈھ اسدے نوں کدی بھی نہ اپڑیوے
تے ختم نبیاں دے گھر وچّوں اسدا مُڈھ جمیا یا
سارے میوے نکلن اس تھیں حکمت نال ربّانی
بیجاں اُسدیاں وچوں اللہ نہراں دو چلاوے
ایہ دوویں جڑ اسدی تھیں نکلن قدرت رب غفوری
اک اک پتر اسدے اُپر وڈی جماعت آوے
وچہ تسبیحاں شاغل رہندے ذکر الٰہی کردے
سارا عالم نور اسدے تھیں ہو جاوے رنگ رتا

سورج نالوں غالب ہووے پتّر دی روشنائی
راگاندی گل چھیڑ پدیرا لنگھ گیوں کس راہیں

اس طوبے دی ہر اک شاخوں نکلن راگ رسیلے
وچ بہشتاں گھلّے جس دم واؤ عجیب نرالی

گھر گھر وچہ سنیون گاون جس ویلے اوہ گاوے
وقت وقت دے راگ نکالے ہے اوہ وڈا گوّیا!

ون ون نال دے مجرے کردیاں لرلراسدیاں ڈالاں
دوجا قسم جو حوراں جنتی اوہ بھی گاون گیتاں!

سن سن پنکھی مست ہوجاون سدھ بدھ ہوش بھلاون
بھی حسن شمائل گاون اپنا سوہنیاں نال ادائیں

حضرت علی رض روایت کیتی وچہ بہشتاں بھائی
ایسیاں سوہنیاں گاون رل کے کر اچّے آوازے

نحن خالدات فلا نبید

کہن اساں ہمیشہ رہنا ناہنگ مرن دی لاہی

ونحن الراضیات فلا نسخط ابدا

کدی ناراض نہ ہوواں ہر دم رہیئے خوشی خوشائیں
ابن عمر تے ابوہریرہ رض ایہہ الفاظ لیاون

نحن خیرات حسان

حوراں اسیں ہمیشہ سوہنیاں خلق اساڈے چنگے

ونحن خالدات فلا نموتن

اسیں ہمیشہ رہنے والیاں کدی نہ اساں مرنا

ونحن الخالدات فلا نخافن

سانوں خوف نہ مول کسے دا ہر دم جشن کمالاں

اک اک پتّر اس دے اندر ایہہ خوبی رب پائی
طوبے رکھ دیاں تعریفاں تیں تھیں مکدیاں ناہیں

سن سن ہوون مست بہشتی اوہ آواز رنگیلے
ہر قسماں دے راگ نکالے ہر پتّہ ہر ڈالی

جیہڑا راگ کہے کوئی مومن اوہا کھول سناوے
خوش الحان نکالن شاخاں کردیاں تھیّا تھیّا

اہل بہشتاں نیک سرشتاں دم دم خوشی کمالاں
خوش آواز تے نازاندازوں جیہوں گاوندیاں ریتاں

طرح طرح دے سخن الاون ہسن کھیڈن گاون
بھی صفتاں اپنیاں خصماں والیاں گاون جا بجائیں

موٹیاں اکھیں والیاں حوراں جمع ہوون کٹھی جائی
جو ساری خلقت سنے نہ اگے بول اجیہے تارے

ونحن الناعمات فلا نباس

چیز کسے دی تھوڑ نہ سانوں دائم بے پرواہی

طوبیٰ لمن کان لنا وکنا لہ

لکھ لکھ مژدہ اتے مبارک ساڈے خصماں تائیں
جو نال الفاظ رسیلے حوراں ایسیاں گیتاں گاون

اھدینا لازواج کرام

خاوند ملے بزرگ اسانوں جیہے حضوروں منگے

ونحن الرّاضیات فلا نسخطن

اسیں ہمیشہ راضی رہساں کدیں نہ غصّہ کرنا

ونحن المقیمات فلا تطعنن

اسیں ہمیشہ رہاں مقیماں کدی نہ سفری جاواں

ف

وعن علی قال قال رسول اللہ صلعم ان فی الجنۃ لمجتمعا للحور العین یرفعن باصوات لم تسمع الخلائق نحن الناعمات فلا نباس و نحن الراضیات فلا نسخط طوبیٰ لمن کان لنا وکنا لہ رواہ الترمذی
روایت ہے علی رض تھیں فرمایا نبی صلعم نے جو جمع ہوویگا وچہ جنت دے واسطے حور عین دے بلند کرن آواز جو نہیں سنی خلقت نے مانند اس دی آگے اسی تھیں اسیں ہمیشہ رہنے والیاں تھیں ہاں پس نہ مرساں اسیں آرام سیں ہاں وچہ نعمتاں نہ کے پس نہ محتاج ہوساں اسیں راضی ہاں اسیں ہمیشہ راضی نہ غصے ہوساں اسیں خوشی اسنوں جو ہے واسطے ساڈے اتے ہاں اسیں واسطے اس دے ۱۲ دلپذیر

سدا اسانوں عیشاں خوشیاں کدی نہ غم دلگیری
سدا اسانوں حُسن رنگیلا کدی زوال نہ پاوے
سدا اساڈے محل چبارے سدا اساڈیاں جائیں
سدا اساڈے ناز لڈکے سدا اسیں دوشیزاں
سدا اساڈے چوڑے ٹیبر سدا اسنگار اساڈے
سدا اساڈے کھانے بانے سدا پیار اساڈے
سدا اساڈیاں ٹہلاں والے خدمتگار اساڈے
سدا اسانوں غم نہ کوئی دُکھ فرار اساڈے
اوہیں اپنا حُسن شمائل رل مل حوراں گاون!
سُن سُن اہل بہشتاں تائیں حالت وجدوں آوے
تریجا جو درگاہی بندے خاص خدا دے پیارے
جیونکر غنیہ دے وچ لکھیا حضرت شاہ جیلانی رح
جس ویلے اوہ خوش آوازوں صفت ثنا پکارے
بھی سبھ دروازے جنت والے نال خوشی کھلجاون
جتنے باغ بہشتاں اندر چاندی سونے والے
ہر اک شاخ سرود نکالے بانسری وانگوں گاوے
خوش آواز درختاں الاجاں حوراں کن پاون
پنکھی وکھ سرود الاون نال زبان پیاری
جو انہاں ساریاں راگاں وہن تسیں جواب پکاردے
نیکاں بندیاں میریاں تائیں راگ سُنا دسارے
پھر اوہیں کرن فرشتے سارے موجب حکم ربانی
اوہ خوش آواز نہاندے رل مل ہک آوازہ چھیوے
پھر حکم ہووے داؤد نبی نوں کول عرش دے آوے

سدا جوانی جوبن ساڈا کدی نہ آوے پیری
سدا سہاگ اساڈا قائم کدی رنڈیپے نہ آوے
سدا اساڈیاں دھوماں دہماں رہنا سدا ایتھائیں
سدا اساڈی مجلس نازی سدا وصال عزیزاں
سدا اساڈیاں چشماں اگے دلبر یار اساڈے
سدا شگوفے چھوڑن والے باغ بہار اساڈے
سدا اساڈے ٹہلن کارن سبزہ زار اساڈے
سدا اجناہوں لکھے مولا بخت بیدار اساڈے
بھی حمد ثنا تعریفاں ربی نال آواز سُہاون
ہر پنکھی آواز انہاں دا سُن کے ہوش بھُلاوے
وقت دیدار جمال الٰہی صفتاں گاون سارے
جو اسرافیل فرشتہ گاسی تسبیحاں سُبحانی
پتر رُکھ بہشتاں والے کھڑ جاون گے سارے
بھی رنگا رنگ آواز نکالن حالت دے وچ آون
بوٹا بوٹا طرح طرح دی خوش آواز نکالے
پتر پتر وجد دکھاوے اُچے راگ سُناوے
اوسے ویلے بے خود ہو کے دلکش نغمے گاون
تاں پھر سب فرشتیاں تائیں حکم کرے رب باری
یعنی نال انہاندے رل کے ڈھاؤ لتے اسارو
دُنیا وچ شیطانی راگوں جیہڑے رہے کنارے
عجب جواب الاون راگاں نال آواز روحانی
ڈاڈھا رنگ لگاوے سوہنا کیا تعریف کچیوے
حمد ثنا تعریف الٰہی نال آواز بُلاوے

اوہ ایسی سوہنی صفت ربّے دی گاوے کر خوشنودی — کل راگاں نوں زینت بخشے آوازہ داؤدی!
ہر بندے نوں لذّت اس تھیں ہووے دُون سوائی — کل راگاں تے غالب آوے راگ انہاں دا بھائی
دنیا وچہ بھی داؤدے دی ودّھسی خوش الحانی — جنّت وچہ بھی کوئی نہ ہوسی ہرگز اس دا ثانی
جو سُنسی تس حالت ہوسی تسبیحاں تقدیساں — لکھ انعام ملن ہر گاہوں ربّ دیاں بخشیشاں

بیان مکانات و منازل کوشکہا و محلات جنّت و ذکر اعمال وجہ انہاں

رنگ محل بہشتاں والے وچہ شمار نہ آون — گنبد بُرج سرائیں بھوہرے عجب عجیب سُہاون
کئی چبارے دھولر بنگلے بیٹھکاں بارہ دریاں — قلعے کوٹ حویلیاں کوٹھیاں سونے موتی بھریاں
اِک مکان ہوائی ہوسن لٹکن وچہ ہوائیں! — خالص موتیاں تھیں اوہ پیدا کیتے اللہ سائیں
بن زنجیراں لٹکن اللہ قدرت نال سوالے — تلویاں نوں وہ نظری آون جیوں آسمانی تارے
سبز زمرّد تھیں ہک ہوسن اک ہوسن یاقوتی — اک بلوروں کیتے اللہ ٹکڑے کل ثبوتی
جو اندروار کھلووے بندہ باہر تس دسیوے — تے باہر کھلیاں حال اندر دا سبھ معلوم کجیوے
اِک اِک محل جو گوہر کولوں سٹھ کوہ اُچّا بھائی — سٹھ کوہ چوڑا سٹھ کوہ لمّاں خوبی حد نہ کائی!
یاراں پچھیا کس نوں ملسن یا حضرت اوہ جائیں — نبیاں ولیاں نوں اوہ ملسن یا شہداواں تائیں
حضرتؐ کہیا کفر شرک تھیں جو تائب ہو مردے — پیغمبراں نوں سچ کر منّن تابعدار امر دے
مسکیناں محتاجاں بھکھیاں دیہن طعام کنگالاں — مٹھا بولن خلقت اندر رکھن خلق کمالاں!
راتیں اُٹھ کے پڑھن تہجّد کردے شب بیداری — دُکھاں اندر صبر کریندے سُکھیں عمر گذاری
سلام علیکم آکھن واقف ناواقف دے تائیں — حُبّ عداوت رکھن جگ وچہ کارن اللہ سائیں
جنہے حکم خدا فرمایا خرچن مال انہائیں — ایہناں صفتاں والے مومن پاونگے اوہ جائیں
ہک ہور محل بہشتاں اندر پاک نبیؐ فرمایا — خالص موتی لا کے اس نوں اللہ پاک بنایا
اس دے اندر ستّر حویلی سُرخ یاقوتوں پائی — تے ہر ہر وچہ حویلی اگوں ستّر کوٹھا بھائی
سبز زمرّد تھیں اوہ کوٹھے اللہ پاک اپائے — تے ستّر ستّر تخت سُہانے ہر کوٹھے وچہ ڈاہے
پھر ستّر ستّر فرش وچھایاں اُنہاں تختاں اُتے — ہر ہر تخت تے ستّر جامے نال جواہر گتّے

بھی ہک حور عجائب سوہنی بیٹھی تخت سجا کے
نالے ستر ستر قسماں کھانے رنگ برنگے
کئی رکابے تے کوزے کروے جام گلاس پیالے
خدمتگار ہزار جنہاں دی داہڑی مچھ نہ کوئی
یاراں پچھیا اوہناں گھراں وچ کرسن کون وسیرے
بھی جیہڑا بندہ دنیا اندر مسجد نویں بناوے
جو سنتاں چار عصر دیاں پڑھدا اعلیٰ محل اسناہیں
جو وچہ بازاراں چوتھا کلمہ لنگھن وقت الاوے
بھی جو حامیم دخان جمعہ دن مومن پڑھدا کوئی
یا وز جمعہ دے روزہ رکھے یا وچہ ویر دہاڑے
جے ویہہ واری اخلاص پڑھے تا دو گھر لین نورانی
ایہہ گل سن کے پاک نبیؐ نوں حضرت عمرؓ الایا
ابو ہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
ہر واری رب اک گھر اس دا جنت وچہ اُچاوے
جاں جاں مومن دنیا اندر ذکر الٰہی کہندا
جس ویلے اوہ غافل ہووے بند عمارت تھیوے
جو کوئی پچھے کیوں ہن تساں کیتی بند اُساری
یاد الٰہی خرچ بہشتاں جھب جھب بھیجو بھائی
جس مومن دا دنیا اندر مردا ایت پیارا!
اوس کارن بھی جنت اندر اللہ گھر بنواوے
اللہ کارن قبر کسے دی جو کوئی مومن کھٹے
یا پڑھے نماز جماعت سیتی جھگڑے کولوں ڈردا
خوش الحان نوں اُچا بنگلہ بخشے اللہ سائیں!

ستر غلماں ہر اک اگے کھلے غلامی چا کے
زریں خوانچیاں دے وچہ میوے بہت چنگے نفیس چنگے
سونے چاندیوں برتن سارے کھاون پیون والے
سادہ روئی تے خوشبوئی سدا کرن خوش گوئی
حضرت کہیا جیہڑے بندے تابع ہوئے میرے
یا جو کرے مرمت بھانویں اک اوٹ لگاوے
جو دس رکعتاں مغرب پچھے کردا نفل ادائیں
جو نفل ضحی گذارے اوہ بھی محل بہشتیں پاوے
یا رات جمعہ دی پڑھ کے سوندا اس بھی بخشش ہوئی
یا سورۃ اخلاص ہمیشہ دس دس وار پکارے
تریہہ واری تاں تن گھر پاوے فضل وڈا رحمانی
جے اتنا پڑھیا اوہ گھر ملدے مڑ کوئی اوکھ نہ آیا
جو فجری یا راتیں ویلے طرف مسیتاں جاوے
جتنی واری مسجد جاوے اتنے گھر اوہ پاوے
تاں تاں وچہ بہشتاں اس دا کوٹھا بندا رہندا
یا ہچہ مصالحہ دنیا اندر جیونکر بند کچھوے!
آکھن خرچ نہ آوندا پچھوں تاں ایہہ اساں کھلاری
تا جو جھب مکان تساڈے اُسرن نال صفائی
کرے صبر اوہ انا للہ پڑھے زباناں یارا!
نام اس گھر دا اللہ بارہی بیت الحمد لکاوے
کرے جہاد جو راہ اللہ دے وچہ لڑنوں مول نہ ہٹے
ساریاں دا گھر جنت اندر اللہ صاحب کردا
جو وچہ رمضان نمازاں پڑھدے لین بہشتیں جائیں

سُرخ یاقوتوں بنن اُنہاں نوں جنّت وچہ چبارے — ہر اک سجدے بدلے اللہ دہ سے نیکی تارے
خلوت کارن مکان علیحدہ اللہ پاک اُسارے — تے وچہ میداناں بنن جا کے بیلی ساتھی سارے

در بیان طبقات ہشت بہشت و بیان اسمائی ایشان موجب اختلاف روایات و درجات آنہا و بیان موت حجاب بلندی درجات و بیان حافظ کلام اللہ و بیان اسما حسنی معہ معانی

جنّت دے اٹھ طبقے ایہن پاک نبیؐ فرماوے — پہلا جنّت ماوی دُوجا دار مقام سداوے
تیجا دار سلام تے چوتھا دار الخلد پچھانی — پنجواں دار نعیم تے چھیواں ہے فردوس نورانی
ستواں جنّت عدن پچھانی جو ہی سبھ تھیں عالی — ایہ ست جنّت وسنے کارن کیتے اللہ والی
اٹھویں وچہ نہ وسّے کوئی پکی خبر یقینوں — ابن عباس کہیا جو اسدا نام ہے علیینوں
اوہ طبقہ خاص ایہی اس اندر لاوے رب حضورا — خاص تجلّی ذاتی والا ہوسی اوتھ ظہورا !
بھی کل ذخیرہ نعمتاں والا اس وچہ رب ٹکایا — بھی دفتر اہل بہشتاں والا اوسے وچہ رکھایا
بعضے لوک کثیف بتاون اس جنّت دا ناواں — کستوری والے ٹبّے اس وچہ اچیاں اچّیاں تھاواں
اوہناں ٹبّیاں اُتے چڑھ کے بہن مومن بھائی — وقت لقا پھر اوہ کستوری اڈسی نال ہوائی
سبھناں دے سر مکھ بھر وین تا پھر نور چمکے — حسب مراتب ہر اک مومن نور الٰہی تکّے
بعضے مقعد صدق بتاون نام اٹھویں دا آیا — فی مقعد صدق عند ملیک جیوں اللہ فرمایا
جنّت ماوی ادنےٰ طبقہ ساریاں طبقیاں نالوں — اعلےٰ عدن بنایا اللہ یا فردوس کمالوں
بعضے اوہی پہلا طبقہ دار الخلد بتاون — خالص چاندی دا اوہ طبقہ عام بندے اتھ جاون
دُوجا دار مقام ایہی جو خالص سونیوں بنیاں — اسدے اندر جا کے ڈیرا کرنا شاکر جنیاں !
تریجا دار سلام جو بنیاں سُرخ یاقوتوں بھائی — اُس طبقے وچہ کرن سکونت صابر مرد خدائی
چوتھا سبز زمرّد کولوں جس نوں خلد سدیندے — زاہد غازی تارک دنیا اس طبقے وچہ وسیندے
پنجواں خالص موتیاں تھیں جو دار قرار سداوے — عالم حافظ صالح بندے اسوچہ رب وساوے
چھیواں دار نعیم ایہی جو لعلاں تھیں رب کیتا — اسوچہ بہن مؤذن بھی جنہاں جام شہادت پیتا
ستویں وچ نہی پیدایش نوروں ماوی جسنوں کہندے — خالص بندے ولی خدا دے اس طبقے وچہ رہندے

اٹھواں جنت سب تھیں اعلیٰ اہی فردوس معلّٰی
حضرت کہیا جد اللہ نوں تسیں سوال الائو
ہر ہر طبقے وچہ سو سو درجہ پاک نبیؐ فرمایا
سارے درجے ہکد وجے تھیں چڑھ چڑھ ندے بھائی
بھی طبقے سارے تلے اُتے باترتیب ٹکائے
جیوں باغاں دے طبقے ہوون ہیٹھ اُتاں معموری
ہیٹھلیا نہوں اُتلے طبقے تاریاں وانگ دسیون
ساریاں طبقیاں اُپر ہے فردوس معلّٰی آیا
گویا سبھناں طبقیاں اُتے اہی عرش ربانا
جتنے حرف کلام اللہ دے بھی آیات قرآنی
جو ہر تھیں اُچا درجہ اس دا نام وسیلہ آیا
نور کنوں ہک کرسی اس وچ وڈی معزز دِسّن
کل اُمت نوں نال شفاعت درجے آپ دیواون
سنت پاک نبیؐ دی جنہاں دنیا وچہ چھوڑی
جو کرن جہاد خدا دے راہ وچہ نال کفاراں ٹردے
جیہڑے مومن دُوروں ٹر کے طلب جمعہ آون
ایہ عمل تمام دہاون درجے وچہ حدیثاں آیا
عبد اللہ بن عمرؓ بتاوے پاک نبیؐ فرماوے
حکم کرے پڑھ واضح کر کے جیوں دنیا وچہ پڑھدا
ہک درجہ خاص اہی جو اس وچ صابر بندے رہندے
رب دا حکم وسارن ناہیں نا اس تھیں رنج ہوندے
ہور اہی اک درجہ جو فرمایا نبی سُہاوے
ہک جو بہت غریب دے چار اوڈیاں ٹبراں والا

کل نبیاں تے اصحاباں نوں اسوچہ بھیجے اللہ
تا وچہ فردوس مقام اپنے دا کر وسوال لاہوں
دھرت آسماناں جتنا پینڈا اہر درجے وچہ آیا
جیوں جیوں اتلے درجے تیوں تیوں نعمت دُون سوائی
چھت نہ پاون ہکد وجے تے باغاں وچہ بنائے
اٹھ بہشت ٹکائے ایویں کر کے حکمت پوری
اُپر کناریاں آسماناں نیلے تارے جویں وکھیون
بھی فردوسوں اُپر اللہ اپنا عرش بنایا
بھی ہر درجہ چھوٹا موٹا اس دے ہیٹھ سماناں
اتنے درجے جنت اندر حکمت نال ربانے
ختم نبیاں کارن اس نوں اللہ پاک بنایا
وانگ دہراں باتوقیراں حضرت اُس تے بہن
جیوں جیوں صالح بندہ تیوں تیوں درجہ اس وَدہاون
بہت بلند انہاں دے درجے رہن ہمیشہ تُوڑی
جو وچہ سیالے سردیاں اندر چنگا وضو کردے
جو اک نماز گذار دُوجی دا فکر دلے وچہ پاون
بھی کر کے یاد کلام اللہ نوں جس نے عمل کمایا
حافظ تائیں اُتلے درجے اللہ پاک چڑھاوے
اوہ سوہنا کر کے پڑھدا پڑھدا جاسی اُپر چڑھدا
جو دنیا اندر ہر قسماں دیاں دُکھ ایذائیں سہندے
بھاویں لکھ تکلیفاں جھاگن تو جھدوں نہیں بھوندے
تن شخصاں نوں اس درجے وچہ اللہ پاک اتارے
حق بیگانہ چھوہے ناہیں تقوے والا چالا

ف عن عبادۃ ابن صامت قال قال رسول اللہ ﷺ فی الجنۃ مائۃ درجۃ ما بین کل درجتین کما بین السماء والارض والفردوس اعلیٰ درجۃ

ف عن عبد اللہ بن عمرؓ قال قال رسول اللہ ﷺ یقال لحافظ القرآن اقراء وارتق ورتل کما کنت ترتل فی الدنیا فان منزلک عند آخر آیۃ تقرأ

دوجا جس نوں ساک نہ کوئی بھن صبروں چپ کر جاوے
تریجا جو سلطان وقت دا عدل کرے من بھانا
بھی فرمایا اعلیٰ درجہ اس بندے نوں تھیوے
جو نال سفارش مسکیناں دے جگ وچہ کم کراوے
جو کرن توکل اللہ اُتّے غیراں آس ہٹاون
دُنیا اندر جنتی کوئی لذت عیش ہنڈاوے!
جس بندے ایہ نام نرے تونوے رب دے یاد پچھاتے
اللہ جو کامل قدرت والا قائم سدا سدا ائیں
رحمٰن جو مومناں کافراں اُتّے اس جگ رحمت کردا
مَلِک جو ہر دا شاہ الٰہی دو جگ دا اوہ سائیں
سلام جو آپ سلامت رکھدا خلق سلامت نالے
مُھَیمِن شاہد اتے محافظ کرے امانت داری
جَبّار جو وڈا زور آور نالے ترٹیاں گھڑے پیوندی
نابودوں جو بود کریندا خالق تاہیں آیا
مصوّر صورت شکل مناسب کل خلقت نوں دیندا
قہّار دے معنے ہر اک اُتّے غالب وہ ایہا ئی
رزّاقؔ جو روزی بخشن والا کل خلقت دے تائیں
عَلیم جو ظاہر باطن چیزاں ہر شے جانے بھائی
باسطؔ رزق فراخ کریندا بدنیں روح کھلائے
رافع نیچاں اونچ کریندا اُچے درجے دیندا
سمیع دے معنے سُننے والا ہر آواز دے تائیں
حَکم جو فیصلہ کرنیوالا عادل جو وڈا نیائیں
خبیر جو واقف سبھ بھیتاں دا گلّی خبر رکھیندا
آپ نہ توڑے نال کسے دے ساکاں ساک بناوے
حضرت کہیا اونہاں تریہاں اس دیجے وچہ جانا
جس تے ظلم کرے کوئی ظالم ہوندے قابو بیوے
آپ کرے تاہیتھوں بہتر اُچے درجے پاوے
بھی جیہڑے لوک کریندے تقوٰی اوہ بھی درجے پاون
اتنا فرق بہشتاں اندر اوہ درجہ گھٹ پاوے
یا معنی دلوں انہاں دے سمجھے وگدا جنت جائے
باہجہ خدا ایہ ہور کسے نوں سدنا جائز ناہیں
رحیم جو بخشے مومناں تائیں روز قیامت فردا
قُدّوس جو عیبوں نقصانوں پاکی ہر اُس تائیں
مُؤمن اہل ایماناں تھیں جو ہول قیامت ٹالے
عَزیز جو وڈیاں عزتاں والا غالب اللہ باری
مُتَکَبِّر جو بھاری اس دی عظمت شان بلندی
بَارِیُ رڈھے باجھ نمونہ سب کجھ اوس بنایا
غفّار گناہ بندیاں دے بخشے عیب تمام کجیندا
وَهّاب جو مفتی دیوے بہتا بدلہ لوے نہ کائی
فتّاح جو روزی رحمت کولوں کھولن والا سائیں
قابض کل ارواح تے روزی اسدے قبضے آئی
خافِض مغروراں دے تائیں نیواں کر کے مارے
مُعِزّ جو عزت دیندا اتے مُذِلّ ذلیل کریندا
بصیر جو ہر شے ویکھن والا ذرہ ذرہ سائیں
لطیف جو مہر کریندا جانے ہر باریکی تائیں
حَلیم جو وڈے سہارے والا جلدی نہ پکڑیندا

لہ چنانچہ صحیح بخاری وچہ ابوہریرہؓ تھیں روایت ہے کہ حضرتؐ نے فرمایا ان اللہ تسعۃ وتسعین اسما مائۃ الا واحدۃ من احصاہا دخل الجنۃ یعنی تحقیق خدا کے ننانویں نام ہیں ایک کم سو جو کوئی ان کو یاد کرے یا اعتقاد سے شمار کرے یا ان کے معنے پہچانے اور اس پر عمل کرے وہ جنت میں جاوے گا ۱۲

لہ یعنی کشادہ کرنے والا رزق کا اور جاری کرنے والا ارواح کا بدن وچہ شائق ۱۲

لہ یعنی محافظ باقدرت والا خلائق کا قوت دینے والا ۱۲ مولوی دلپذیر جیہروی۔

عظیم جو وڈی بزرگی اُس دی باہر وہم خیالوں
شکور جو اسدا شکر کماون قدروں انہاں سہالے
حفیظ جو وچہ حفاظت رکھدا کل خلقت تھے تائیں
حسیب جو سارے عالم نوں اوہ اکو کافی آیا
کریم جو صاحب بخشش اتے رقیب جو راکھا ہر دا
واسع رحم بے وڈک والا جیوں چاہے کر سکے
ودود جو نیکو کاراں دا اوہ ہے محبوب پیارا
باعث جو قبراں تھیں مردے یوم الحشر اٹھاوے
حق جو اسو چہ جھوٹھ نہ کوئی سچا ذات صفاتوں
قوی جو وڈیاں قوتاں والا صاحب زور توانا
حمید جو ہر کم سوہنے کردا کل عالم صفتاں وے
مبدی بے مانند عالم دے ظاہر کرنے والا
محی اتے ممیت جو زندہ کردا اتے مریندا
واجد نہ محتاج کسیدا ماجد بزرگی والا!
صمد جو بے نیاز الٰہی دائم وس سرداری
مقدم جو تقدیم دہندہ یعنی کرے اگاہاں
اول پہلا اس تھیں پہلے کوئی چیز نہ ہوئی
ظاہر یعنی قدرت اسدی سبھ کھلی دسیاوے
والی یعنے مالک جو سردار حکومت والا!
بر جو اپنیاں بندیاں تے اوہ مہر کماوے بھائی
منتقم جو بدکاراں نوں دیسی خوب سزائیں
رؤف جو وڈیاں مہراں والا صاحب شفقت عالی
ذوالجلال والاکرام جو صاحب جاہ جلالوں

ستار جو ہر دے پڑدے کجے اپنے فضل کماوں
علی کبیر جو سب تھیں اچا سبھ تھیں وڈا نالے
مقیت جو ہر نوں قوت دیندا قدرت والا ایں
جلیل جو وڈیاں شاناں والا اسدا عالی پایا
مجیب جو کرے قبول دعائیں حاجت پوری کردا
حکیم جو حاکم حکمت سیتی سب کم کردا پکے
مجید جو ذاتوں بزرگ وڈا نیکی کرنے ہارا
شہید جو اس تھیں کجھ نہ اوہلے ہر شے حاضر پاوے
وکیل جو ہر دے کم کریندا ضامن مخلوقاتوں
متین ولی نہ تھکن والا مددگار جہاناں
محصی ہر شے عالم اسدے وچہ ہر نوں گھیر اپاوے
معید جو مردیاں وز قیامت زندہ کرے تعالیٰ
قیوم جو دائم قائم حی جو سدا حیات بنیندا
واحد جس دا ہور نہ کوئی اکو رب تعالیٰ
قادر مقتدر با قدرت عزت اسدی بھاری
مؤخر جیکر چاہے تا اوہ دیوے ڈال پچھاہاں!
آخر کل تھیں پچھے رہسی جسدی حد نہ کوئی
باطن اسدی کنہ دا کوئی ہرگز راز نہ پاوے
متعالی جو درجہ اسدا بہت بلند کمالا
بھی نیکو کار تواب جو توبہ من بخشے بریائی!
عفو جو او گنہاراں تائیں کرے معاف خطائیں
مالک الملک کرے جو چاہے جگ سارے دا والی
کل اکرام بزرگیاں اسنوں لائق شان کماوں

مُقسِطُ عدل کماون والا خوب انصاف نتارے
غَنیؐ نہ اس نوں لوڑ کسیدی کجھ پرواہ نہ دھردا
مَانِعُ منع کرے یا یوں ضَارُّ جو ضرر پہنچاندا
مُنوّرُ روشن کرنے والا خود بھی روشن بھائی
ھَادِی مطلب تے لے جاوے نیک طریق دسالے
بَاقِی اُس بقا دوامی نت موجود تعالے
رَشِیدُ جو چنگا راہ وکھاوے سدا چنگیاں کاراں
ایہ کجھ نام نرِنوے حضرت پاک نبیؐ فرماوے

جَامِع کرے اکٹھی خلقت اندر حشر دہاڑے
مُغْنِی یعنے جس نوں چاہے غنی الٰہی کردا
نَافِعُ نفع پہنچاوے اسنوں جو اسدے درجاندا
بھی روشن کرے ایمان اسدا جس وقت اسدی پائی
بَدِیعُ جو آپ نظیر نہ رکھدا اوپری صنع نکالے
وَارِث کل عالم تھیں پچھے قائم رہنے والا
صَبُورُ سہارے والا جلدی پکڑے نہ بدکاراں
جنّت دی خوشخبری اس نوں جو ایہ یاد پکاوے

باجھ انہاں تھیں ہور بھی کتنے ایہن اسم خدائی
پر حصن حصین دے نال روایت ایہ نرِنوے بھائی

بیان ابواب ثمانیہ جنّت و اعمال موجبہ فتح ہمہ ابواب و مسائل متفرقہ

راوی کہندا ہر جنّت دے اٹھ در ایہن بھائی
باب الصّوموں لنگھن جاکے روزہ دار جو سارے
جو جو عمل کمائے کسے اوسے در تھیں آون
ہک دن ابوبکرؓ نے پچھیا پاک نبیؐ تھیں بھائی
ہے اُمید اساڈے تائیں پاک نبیؐ فرماون
قرطبی آکھے ہر دروازیوں عزت کان سدیوے
ہکس روایت اندر آیا جس بہوں عمل کماوے
وضو بعد شہادت کلمہ جو کوئی نت الاوے
جو فرض نماز نے فرضی روزے فرض زکوٰۃ نہ چھوڑے
اٹھ دروازے جنّت والے اسنوں بھی کھلجاون
جو بھکھے تائیں روٹی دیوے تسّے تائیں پانی

باب صلوٰتوں لنگھن جنہاں خوب نماز گھوکائی
باب الصّدقوں لنگھن جیہڑے صدقہ دیون ہارے
اپنے اپنے دروازے تھیں سب بلائے جاون
ہر دروازے تھیں بھی بندہ سدیا جاسی کائی
تسیں انہاں تھیں ہو سو جیہڑے سبھ تھیں سدے جاون
جو سب طرفاں تھیں سدیاں ہویاں عزت دونی تھیوے
جیہڑا عمل زیادہ اس دا اس تھیں سدیا جاوے
اٹھے در کھل جاون اسنوں جستھیں چاہے جاوے
سب کبیریاں کولوں بچے کرے صغیر نوڑے
بھی جس مومن دے ترن نابالغ چھوٹی عمر سدھاون
جو کرے زناہ نہ خصم اپنے دی فرماں دار زنانی

یعنی حق تعالٰے کے نام بیشمار ہیں۔ اس واسطے کہ صفات الٰہی کی حد نہیں سوائے ان ننانوے ناؤں کے قرآن اور حدیث میں اسماء الٰہی ثابت ہیں جیسے وتر۔ فاتح۔ ملیک۔ قیم۔ رفیع۔ ذی الطول۔ ذوالمعارج۔ مولا۔ اور نصیر۔ رب۔ نام۔ شدید العقاب۔ قابل التوب۔ غافر الذنب۔ حنان۔ منان وغیرہ ذالک۔ تو مطلب اس حدیث کا یہ نہیں کہ اسماء الحسنیٰ ننانویں نام میں منحصر ہیں بلکہ یہ مطلب ہے کہ ان ناموں کی یہ تاثیر ہے کہ ان کے یاد کرنے سے جنّت حاصل ہوتی ہے۔ دلپذیر۔

چہل حدیث رسول اللہ دی جو کوئی یاد کریندا
جو دو دھیاں و بھیناں یا جو دو پھپھیاں نوں پالے
اگے ہور مسائل آئے متفرق کجھ بھائی
موتی دا اک خیمہ ہوسی ابن عباسؓ بتاوے
چار ہزاراں بیچ سنہری اس دے اندر ڈاہسن
ابو موسیٰ جو اشعری آکھے کہیا نبیؐ سوہارے
سٹھ کوہ اس دا پیٹ ہووےگا وچوں سارا خالی
کئی تنبو یاقوتوں ہوسن اتنے وڈے بھائی
چھتاں کندھاں مرواریدوں بھی یاقوتوں جڑیاں
نکئے رنگا رنگ عجائب صفاں بچھے ہر جائی
وَزَرَابِیُّ مَبْثُوثَۃٌ جو وچھے فرش چمکدے
جو اللہ کارن مومن تائیں مومن کفن دیواوے
وچ مصیبت مومن دی جو جھر دا دلوں بچانوں
جنھوں توڑی آب وضو دا اپڑے مومن تائیں
کعب کہے جو ہک فرشتہ جد دا رب اپایا
گھڑ گھڑ زیور رکھدا جاندا جنتیاں دے بھائی
کپڑا کوئی بہشتاں والا جے دنیا تے آوے
عکرمہ کہے لباس بہشتی ایسی جھلک دکھاوے
اک اک موتی تاجاں اوپر جڑے جو جڑنے والے
کنگن ہک بہشتاں والا جیکر ظاہر تھیوے
سونے چاندی کنگھیاں جنت حکمت کاریگر دی

بھی کردا عمل انہاں دے اُپر نفع خلق نوں دیندا
اس کارن بھی کھل جاون گے اٹھ در جنت والے
وچ بہشتاں خیمے ہوسن کہیا نبیؐ الٰہی
تن کوہ لماں تن کوہ چوڑا خوب عجیب سہاوے
اہل بہشت انہاں دے اُپر آہمو ساہمنے بہسن!
سُچّے مرواریدوں ہوسی تنبو اک پیارے
ہر گوشے وچ طرح طرح دے خلوت خانے عالی
کل ولایت جتنے بندے اس وچ کرن سمائی
تخت سنہری تکیاں والے کرسیاں زر گھڑیاں
وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَۃٌ آیا وچ کلام خدائی
بَطَائِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ جو استر استبرق دے
سُنْدُس اِسْتَبْرَق دے کپڑے جنت وچ اوہ پاوے
اوہ ایسے حلے پاوے جیندی قیمت وڈھ جہانوں
اوتھوں توڑی گہنے زیور پاوے نیک جنہیں
روز قیامت اس نوں گہنیاں اوپر لایا
روز قیامت بس کرسی ایویں حکم خدائی
ہرگز ویکھ نہ سکے کوئی جو ویکھے مر جاوے
جو کوئی پہنے اک پل اندر ستر رنگ وٹاوے
جے کر دنیا تے ہک آوے دینہہ چن ہو دن کالے
روشنی اس دی غالب ہووے شمس نہ مول دسیوے
خوشبودار انگیٹھی عودوں واہ خوبی اس گھڑی

ہور ہزاراں نعمتاں جیہڑیاں گنتر وچ نہ آون!
جاں رب داخل کیتا اوتھے آپے ڈٹھیاں جاون

بیان جمعیت اہل بہشت و تفحص کردن ایشاں از احوال ازواج و اولاد خویش و اقارب و درخواست بدرگاہ باری تعالیٰ برائے حصول درجات عالیہ ایشاں و مستجاب شدن درخواست ایشاں

مومن جدوں بہشتاں اندر رسن جاون سارے
تا ہر اک اپنیاں زن فرزنداں خویشاں یاد چتارے

دیہن تسلی انہاں تائیں نال پیار فرشتے
جو آپو اپنے درجے اونہاں ملے وچ بہشتے

جیوں جیوں عمل کمایا کسے تیوں تیوں درجہ پایا
مومن کہسن انہاں باجھوں سانوں چین نہ آیا

جے اوہ کول اساڈے ہوون رلمل وساں سارے
نا آرام دلے نوں آوے رلسن جدوں پیارے

کہن فرشتے عملاں موجب ہر کوئی بدلہ پاوے
عملوں ودھ کسے نوں درجہ ہرگز ہتھ نہ آوے

تا کرسن عرض تمام بہشتی وچہ جناب خدا دی
بار خدایا تیرے اگے ہے اک عرض اسادی

دنیا اندر رہ کے اساں تھیں محنت بھڑی کماندا
اوس ہکے دی آمدنی تھیں سارا ٹبر کھاندا

یا بندہ اک امیر کسے دی جگو چہ خدمت کردا
اوس لکھے دی خدمت پچھے کل قبیلہ تردا

توں بادشاہاں دا شاہ الٰہی تینوں تھوڑ نہ کائی
رحمت فضلوں بخشیں سبھ نوں عملاں لوڑ نہ کائی

اعلےٰ درجہ ملے اسانوں عملاں دی مزدوری
نے خویشاں ساڈیاں ادنی درجہ آس نہ ہوئی پوری

انہاں نوں بھی اعلےٰ درجہ فضلوں بخش خدایا
پاس اساڈے بھیج انہاں نوں تیرا فضل سوایا

حکم ہووے اولاد انہاں دی پاس انہاں دے جاوے
ادنے درجے وچوں نکلے اعلےٰ درجہ پاوے

ہر اک نعمت دون سوائی اللہ پاک دیواوے
حور قصور تے کھانے بانے زیور رب دہاوے

جیہڑ کسے دی تھوڑ نہ رہسی اللہ فضل کماوے
جو تن چاہے انگ لگاوے جو منہ منگے کھاوے

ف ۵ قولہ تعالیٰ والذین آمنوا واتبعتہم ذریتہم بایمان الحقنا بہم ذریتہم ترجمہ فرمایا اللہ تعالیٰ نے اوہ لوک جو سے آئے ایمان اتے تابع ہوئے اوہناں دی اولاد اوہناں دے نال ایمان دے ملادیاں گے نال اوہناں دے اولاد اوہناں دی تے نہ گھٹاواں گے اسیں اجر اعمالاں اوہناں دے سے کجھ کوئی چیز ۱۲ مولوی محمد لبیبہ پنجوری عفی عنہ

بیان حصول دیدار پروردگار خالق اللیل و النہار حسب حکم آیت وجوہ یومئذ ناضرۃ الی ربہا ناظرۃ و بیان بازارہائے بہشت کہ بوقت واپس شدن از درگاہ باری تعالیٰ در آنہا سیر کردہ شوند و بیان نعمتہائے بازار و حصول نعمت و رضائے حق مر اہل بہشت را

ہر نعمت تھیں افضل نعمت اندر دوہاں جہاناں
ہے دیدار خداوند والا سب تھیں وڈا خزانہ

اس نعمت دے جیہی نعمت ہرگز ہور نہ کوئی ۔ اہل بہشتاں حاصل ہوسی خبر قرآنوں ہوئی
مسلم کرے روایت کہے حبیبؐ نبی فرمایا ۔ جد جنت والیاں جنت اندر جاکے ڈیرا لایا
تارب فرماوے جنتیاں نوں چاہو کجھ وداہئیں ۔ کرسن عرض بہشتی سارے یارب سچے سائیں
نعمت بہت دتی تدھ سانوں توڑ نہ چھڈی کائی ۔ مکھ اساڈے روشن کیتے سوہنی شکل بنائی
پھر جنت دے وچہ آندوئی سانوں دوزخ کنوں بچایا ۔ ہر شے وافر ساڈے تائیں بخشی بار خدایا
تاچن چیت اک بدی طرفوں پردہ کھولیا جاوے ۔ ہر اک اہل بہشت تدوں دیدار الٰہی پاوے
کوئی چیز بہشتاں والی افضل نہ دیداروں ۔ ہر شے تھیں دیدار الٰہی تکن کل پیاروں
سعید مسیب دے بیٹے تھیں ایہہ روایت آئی ۔ ابوہریرہؓ تائیں اک دن ملیا سی اوہ بھائی
ابوہریرہؓ نے کہیا میں ایہہ کراں دعا ہر ویلے ۔ وچہ بازار بہشتاں دے رب تینوں مینوں میلے
کہیا سعید جو جنت وچہ بھی ہین بازار پیارے ۔ ابوہریرہؓ کہیا جو مینوں دسیا نبیؐ سوہارے
جدوں بہشتی وچہ بہشتاں جاکر لگن جائیں ۔ تا اٹھویں روز جمعہ دے ہوسی اذن انہاندے تائیں
جو کرن زیارت رب اپنے دی ہر کوئی ویکھن جاوے ۔ تاجو عرش مجید انہاں نوں ظاہر نظری آوے
باغ بہشتاں تھیں ہک ہوسی باغ عجیب نرالا ۔ اس جاگہ نے کرے تجلی اللہ پاک تعالے
ہکناں تائیں بیٹھن کارن منبر ہین نورانی ۔ ہکناں منبر مرواریاں خاص جگہ من بھانی
ہکناں نوں یاقوتی منبر ہین عجیب نرالے ۔ ہکناں سبز زبرجد ہکناں سونے چاندی والے
جو ادنی درجے والے اونہاں ہین ٹبے کستوری ۔ تے بعضے پر انہاندے بہن جو ٹبے کافوری
حسد نہ کرسن اوپر انہاندے جنہاں منبر ملے ۔ تے منبر والے کہن ناہیں ایہہ کیوں بیٹھے تھلے
ابوہریرہؓ نے کہیا نبیؐ نوں پھر میں عرض گذاری ۔ یا حضرت اسیں نال اکھیں دے ویکھانگے رب باری
حضرت کہیا آہو جیوں تسیں ویکھو شمس نورانی ۔ نے چودھویں والی راتیں ویکھو چن بدر آسمانی
ہے کوئی رہن اشک تساں نوں ویکھن وچہ انہاندے ۔ یا حضرت کجھ شک نہ رہندا یارب سبھے فرماندے
حضرت کہیا ایویں تکسو رب اپنے دے تائیں ۔ کوئی دیدار خدا دے کولوں خالی رہسی ناہیں
ہر اک نال کلام کریسی بن پردے رب سائیں ۔ تاجو حکم کرے گا اللہ ہکناں بندیاں تائیں
باپ جنے دے نام انہاندے اللہ پاک بلائے ۔ یاد رکھیں وہ ویلا جاں تدھ ایہہ عیب کمائے

پس یاد کرے جو دنیا اندر کیتیاں اس بُریائیاں ۔ عرض کرن تدھ عیب میرا اوہ اجے نہ بخشے سائیاں
رب فرماوے آہو بخشیا جاو گن تدھ کیتا! ۔ تاہیں اس رتبے نوں پہونتوں فضل جدوں میں کیتا
یعنے جیکر فضل اساڈا تیرے اوپر نہ ہوندا ۔ عملاں نال اِتہینوں رتبہ کتھوں سی ہتھ آوندا
ایسی حالت اندر پھر اک بدلی ایسی آوے ۔ ساریاں تائیں کجے نالے خوشبو عجب وساوے
کستوری تھیں وڈھ نہایت ایسی اوہ خوشبوئی ۔ جیہڑی ساری عمر انہانوں کدی نصیب نہ ہوئی
پھر حکم کرے رب اُٹھو جاؤ طرف بہشتاں سارے ۔ جو دل چاہے لو وانہائیں سب انعام ہمارے
آوندیاں ہک رستے اندر ملے بازار انہانوں ۔ گھیری کھلے فرشتے اُسنوں رونق وڈھ جہانوں
وچ پوتیاں چیزاں سوچ اگے کدی نہ ڈٹھیاں ۔ کنیں کدی نہ سُنیاں ہرگز بہت پیاریاں مٹھیاں
اوپر دلاں دے کدی انہاں دا خواب خیال نہ آیا ۔ ہر اک چیز جہانوں وکھری خوب بازار سجایا
جیہڑی چیز کسے نوں بھاوے اوہا دتی جاوے ۔ قیمت مُول نہ منگے کوئی نہ کوئی نرخ چکاوے
وچوں لتے خریدن والی چیز نہ اوتھے کائی ۔ بن مُلی بے اوڑک ہر شے مولا پاک لٹکائی!
نال خوشی دے ہکدوجے نوں ملن بہشتی سارے ۔ ادنیٰ اعلےٰ سب رل جاون جیونکر یار پیارے
اُچے منصب ویکھ کسے دے تنگدل نہ کرسی کوئی ۔ وچ بازار بہشتاں والے ہر دی اُلفت ہوتی
پھر کرکے سیر بازاراں والے گھر وگھری پرتیون ۔ اگوں وہٹیاں ملن تمامی صدقے صدقے تھیون
جیوں جیوں آیا اگوں آکھن خوشیاں نال ہزاراں ۔ کرن مبارک بادی ساریاں حوراں خدمتگارے
اگے نالوں دُونا ہو گیا حُسن جمال تساڈا ۔ کتھوں تسیں لیائے اتنا روپ سنگار آمادہ
اوہ آکھن اج رب اسانوں اپنے پاس بٹھایا ۔ کیوں نہ اج جمال اساڈا ہووے دُون سوایا
بھی وچ بازار رہوسن تصویراں حضرت علیؓ بتاوے ۔ مرد زنانیاں سوہنیاں شکلاں ڈٹھیاں صبر نہ آوے
جیہڑی شکل کسے دی تائیں دلوں چنگی بھاوے ۔ اوہا شکل ہو جاوے اس دی حُسن کمال سہاوے
لکھیا ابن سعید بتاوے وچ دیدار الٰہی ۔ دہ تے ست حدیثاں آیاں پاک نبی تھیں بھائی
بھی اُمت دے اجماعوں ثابت اس وچ شک نہ کوئی ۔ جو انکار کرے بند اس تھیں کافر ہوندا سوئی
کعب احبار کہے جیوں جگ وچ ہوندا عید دہاڑا ۔ ایویں سب بہشتی نکلن سیر کرن نوں یارا
باغاں سیر فراغاں سیتی رل مل کرسن سارے ۔ بھی دیدار الٰہی ویکھن نور کڈھن چمکارے

ف

عن علیؓ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ان فی الجنۃ سوقا ما فیہا شری ولا بیع الا الصور من الرجال والنساء فاذا اشتہی الرجل صورۃ دخل فیہا رواہ الترمذی قال حدیث غریب

ترجمہ روایت ہے علی رضی اللہ عنہ سے فرمایا رسول صلعم نے تحقیق وچ بہشت دے ایک بازار ہے جو نہیں وچ اسکے خرید اسکے فروخت مگر شکلاں ہیں مرداں اتے عورتاں دیاں پس جو وقت چاہے گا آدمی صورت داخل ہوئے گا وچ اسکے روایت کیتا اسنوں ترمذی نے اتے کیہا اسی نے ایہ حدیث غریب ہے ۱۲ محمد ولی نذیر

الفقصّہ دیدار الٰہی ثابت ہویا بھائی!
ہکناں تائیں سالوں پچھے ایہ نعمت ہتھ لگے
بعضے ڈو ڈو واری ہر دن کرن جمال خدادا
ہک فرقہ ہر ویلے حاضر وچہ جناب الٰہی
جسو یلے دیدار الٰہی پاون جنت والے
ہور رکاب جو کھانیاں والے رنگ برنگی آون
قسم قسم دے کھانے برتن صفت نہ کینی جاوے
تے جو لذّت حاصل ہوسی وچہ کلام الٰہی
ستّر ستّر حُلّے خلعت ہر نوں ملن الاھوں!
گھر و گھری پھر آون کرکے رفرف دی اسواری
نے کدی کدی رب وچہ گھراندے کرے تجلّی نوری
اکواری پھر دہ سے سالوں پچھے رب بُلاوے
اٹھّے اہل بہشتو نعمتاں میریاں کل تساں ہتھ آیاں
راضی ہو ہُن میرے اُتے جو ہیں کرم کمایا
بخشے بدھ گناہ اساڈے دتیاں اعلےٰ جائیں
ایسیاں چیزاں بخشیاں جیہڑیاں ہور کسے نہ پایاں
حکم ہووے اک ہور تسانوں چیز عطا فرمانواں
عرض کرن اوہ ایسی نعمت کیہڑی یارب باہی
رب فرماوے ایسی نعمت میرا راضی ناتواں!
ایہ خوشخبری سُن کے سارے سر سجدے وچہ پاون!
نال خوشی دے ڈونے ہوون لُوں لُوں فرحت پائی
جنتیاں نعمتاں جنت اندر اللہ پاک اوپایاں
ہُن اوہ ملی ہمیشہ کارن خاص رضا الٰہی!

اہل بہشتاں تائیں اللہ دیسی ایہ وڈیائی!
ہکناں تائیں بعد مہینوں ہکناں ہفتیوں اگے
جُوں جُوں شوق الٰہی غالب تیوں تیوں قرب زیادہ
خاص الخاص حضوری رب دے اوہ بندے درگاہی
ویکھ تجلّی ذاتی ہر کوئی سر سجدے وچہ ڈالے
حکم ربے دے نال فرشتے دستر خوان وچھاون
نال شراب طہور جو شوقوں لُوں لُوں وچہ سماوے
ایسی لذّت وَدّھ حسابوں جنت وچہ بھی ناہی!
ستّر ستّر رنگ انہاں دے ان ملے درگاہوں
حوراں ویکھ جمال انہاں دا اپنی بدّھ وساری
اہل بہشت جمال کمالوں پاون فرحت پوری
ساریاں اہل بہشتاں تائیں جمع کرے فرماوے
تے کل مراداں دلی تساڈیاں فضلوں ہن پہنچایاں
آکھن کیوں نہ راضی ہوواں نیں تھیں بار خدایا
سب تھیں وَدّھ اساڈے اُپر کیتیاں بدھ عطائیں
اجے بھی راضی ہونا ناہیں تیرے ورسایاں
جو ساریاں چیزاں نالوں بہتر ایسا فضل کمانواں
انہاں تمامی نعمتاں نالوں جسدی عزت بھاری
جو ہر دم راضی رہاں تساں تے کدی نہ غصّے آنواں
لکھ لکھ حمد ثنا تعریفاں رب دا شکر مناون
ہر نعمت تھیں افضل نعمت رب عطا فرمائی
نال رضا خداوندوالی سب اگے اوہ پایاں
وچہ بہشتاں دی ہر نعمت دی ہوئی بے پرواہی

گل حقیقت محشر والی اس مصرعے وچ آئی	جو باجھ رضا الٰہی ہرگز نعمت ملے نہ کائی!

پند و نصائح از جانب مصنف عفی اللہ بطور غزل

مومن ہوش سنبھال کداہیں کیوں تدھ موت وساری
کچرک تینوں دنیا والی رہسی مست خماری

کتھوں تیک کرینگا بھائی اس دولت دا اناں
سدا نہیں ایہ رہنی تیری دنیا دی سرداری

کر کھاں نظر انہاں ول جنہاں سب جہان نوایا
کتنے آپ گئے اوہ کتھے گئی سپہ سالاری

آدم تھیں تا اس دم توڑی کتنی خلقت ہوئی
کیہڑا رہیا انہاں تھیں باقی کسدی کھیڈ نہ ہاری

لد سدھانے خاک سمانے کیتے گور ٹکانے
وڈیاں وڈیاں شاہیاں والے لکھ کروڑ ہزاری

جنہاں خدائی دعوے بدھے اوہ بھی رہیا نہ کوئی
سدا رہیا جد شاہنشاہ دا چلے وارو واری!

کوڑا دعوی دنیا والا جس بدھا اوہ مٹھا
نال کسے دے جاوے ناہیں دنیا ٹھگ بازاری

روح گیا وچ دوجخ رلیا بُت کرماں نے کھایا
دولت تے جاگیر تمامی پچھلیاں ونڈی ساری

دھیاں پتر رہن نہ پچھے اوتہاں بھی مر جانا
پچھے نام رہیا اک باقی نیکی یا بدکاری

حاتم طائی بہت سخاوت دنیا وچہ کمائی
ہن تک نام سخاوت والا جگ وچہ اسدا جاری

قاروں گٹھڑی شوم پنے دی سر اپنے تے چائی
اسدے مگروں اجے نہ لتھی ذلت اتے خواری

توں بھی جیکر حاتم وانگوں نیکی دا دم بھرسیں
نام تیرے دی عزت ہوسی نہیں تاں ذلت بھاری

کی ہویا جے چار دہاڑے تدھ آسائش پائی
سدا نہ نام تیرے دی عظمت سدا نہ نمبرداری

اوڑک نوں آ باز آجلدی ہک دن پھیرا کرنا
کر کے جھٹ نکال لیجاوے تیری جند بیچاری

ٹڈیاں رہن اکھیں دونویں منہ بھی ٹڈا ہوسی!
لکڑ وانگ سرپر تیرے دی حالت و رداں ہاری

ہتھ پیراں نہ ہلن جو گے نظری کجھ نہ آوے
کن نہ رہن سنن والے منہ بولن تھیں عاری

اوہ دم یاد نہ آون تینوں جاں ایہ ویلا ہوسی
تک تک تیری حالت نوں لوک کرسن تیاری

بادشاہی دے تختوں تینوں لاہ تختے تے پاون
کل پوشاک پرایاں پتراں تیرے توں اُتاری

پھر دیون غسل تے کفن پہناون منہ سر بنھن تبرا
سنبھی اوپر چالے جاون کرکے دفن تیاری

ف یعنی وڈے وڈے بادشاہ جنہاں نوں سارے جہان دی بادشاہی اتے سلطنت ملی مثل سلیمان اتے اسکندر ہزاراں بادشاہ جو گذرے ہین جنہاں دا اج نام نشان بھی کوئی نہیں جاندا ۱۲ ف یعنی فرعون وغیرہ خدا بن بیٹھے اوہ بھی جسوقت موت آئی تاں کجھ بھی زور نہ چلیا جو موت ٹالدے ۱۲ ف یعنی قارون شوم آہا تاہی اسدا نام شوماں دے وچ چلیا آوندا اے ۱۲ تے حاتم طائی بھی مر گیا پر اوس نے واسطے سخاوت کر دا آہا ہن تک لوک اسدی تعریف کر دے ہین سو نیکی بدی دے نال ہی [illegible] ۱۲ دلپذیر

پھر تو باکڈھ کے ڈبن تینوں کرسن ڈھیر اُچیرا
اوتھے دوست یار نہ کوئی باہجوں نیک اعمالاں
منکر اتے نکیر فرشتے جس ویلے پھیرا آون
اوہ بھی ویلا نازک ڈاہڈا دہشت ہیبت والا
روز قیامت تائیں تیرا وسے جگہ ٹکاناں!
پھر وجے زرم قیامت والا اکدن اچن چیتی!
اسدن دا بھی تیرے تائیں کدی خیال نہ آیا
وچہ ہنگھلے ڈب ڈب مرسن عاجز لوک بچارے
خلقت وچہ ترفاٹ پویگا حامی بنے نہ کوئی
پاک رسول محمدؐ باجھوں جتنے مرسل سارے
ماتواں پُت نہ واقف ہوسن بھین بھرا نہ کوئی
یاد کریں پھر اسویلے نوں جسو پلے وچہ بھائی
ہکناں سجے ہتھ وچہ ملسن ہکناں نوں ستھ کھبے
چنگیاں عملاں والے جیہڑے پڑھ نامے خوش ہوسن
پھر پلپھر اطوں لنگھن والا ویلا یاد لیاویں
اس دے اُتوں لنگھنا پیسی مشکل وڈی چڑھائی
کیونکر لنگھسیں اسدے اُتوں توڑ چڑھیں یا ڈگسیں
پھر یاد کریں جاں دوزخ سڈے بیفرماناں تائیں
کیڈے امر عظیم جو تیرے اگے آون والے
ناکجھ گھٹیا ناکجھ وٹیا ناکجھ بدھا پلے
بنھ لے خرچ عمل دا ایتھوں جے تدھ سوکھا جانا
دل دی کھیتی اپنی بیجیں لے دانہ توحید والا
تقوے اتے ریاضت والی دیویں ادھ چو فیرے
سٹ آون گے خویش قبیلے تینوں وچہ اُجاڑی
تنگی وحشت کیڑے بچھو اندر قبر اندھاری
پچھن کون رسول تیرا تے کون تیرا رب باری
نیکاں تائیں خوف نہ کوئی بُریاں سخت قہاری
سار نہ تیری لینی کسے نہ کرنی غم خواری
سارے بندے قبراں وچوں اُٹھ بھجن یک باری
زمین زماں تے دیہوں تیرے دپہو سی چو ہاری
نفسی نفسی نبی پکارن ہرنوں جند پیاری
یاد کریں اوہ ویلا بھائی قیامت آفت بھاری
اس دن سب شفاعت کولوں ہو جاسن انکاری
یاراں تائیں اس دن اندر یاد نہ رہسی یاری
عملاں والے نامے ہرنوں ملسن بار او ڈاری!
نظری آوے ہر اک تائیں اپنی کار گذاری!
تے بُریاں کماں والیاں تائیں لگے درد کٹاری
والوں نکّی کھنڈوں تکھی لمی باجھ شماری
بھڑ بھڑ بھڑکے نلے اسدے سخت جہنم ناری
پیر پیادیاں وانگوں جاسیں یا جیوں تیز سواری
اُسول جاسیں یا توں پاسیں جنت باغ بہاری
تدھ کجھ فکر نہ کیتا ہویا ضائع عمر گذاری
منزل بھاری توں آزاری کون کریسیا کاری
اوتھے جاکے پھیر نہ آکھیں مڑ بھیجو اک واری
سنت والا پانی لے کے رکھیں سبز کیاری
شوق الٰہی دا گھت منھاں خوب رکھیں ہوشیاری

پکڑ گھبانی امراں والی چڑیاں نوں ہنکاریں
پھر کر کر پوسن دانے اسدے آپے حکم الاہوں
چن چن کریں اکٹھے اوتھے کل دانے عملاں دے
پھر استقلال دی چکی جھوویں آٹا خوب بناویں
چھان گناہاں والا سٹیں آٹا بنھیں سپلے!
جدوں تنور قبولیت دا تپسی روز حشر دے
خوب پروٹھا پکسی تیرا روغن نال فضل دے
اوہ روٹی اوہ سالن تیرا نہ گھٹسی نہ مکسی!
جے اس رستے چلیوں تینوں کدی نہ ہانجی اوسی
بھاویں رنج مصیبت تینوں اس راہ نظری آوے
سکھ آرام کفاراں والے ہرگز ویکھ نہ بھلیں!
کی ہویا جے دنیا تے فرعون خدا اسدایا
جے چور اچکے ظالم فاسق اس جگ ناز کماون
چار دناں دی مہلت اندر جو چاہن سو پاون
پھانسی والیاں نوں جیوں حاکم کجھ مہلت دیندے
ایویں بدکاراں دے کارن مہلت دنیا والی!
دنیا دوزخ مومناں کارن پاک نبیؐ فرمایا
تے باغ بہشت کفاراں بھانے دنیا عیش آرامی
اصل بہشت جو اللہ والا مومناں کارن بنیاں
جس اوہ دکھ ریاضت سختی دنیا دے وچہ جالی
جیوں دنیا وچہ کھیتی بیجن سو سو دکھ اٹھاون!
تے دوزخ دے چوفیر خدا نے شہوت حرص وچھائی
وانگ پکھیر پھاتا جس نے خواہش نفس منائی

پک پئے جد ستے اسدے وانگوں فصل بہاری
سینے دا پڑ صاف کریں چا سچدی پھیر بہاری
رنج اخلاص انہاں نوں چھڑکے وکھی کریں نیاری
چھانی اس آٹے نوں لیکے چھانی توبہ ہاری
واہ واہ چلیں اس منزل اللہ تیری یاری
پہلے پور لوائیں چل کے روٹی لذت ہاری
دیگ رضا الٰہی دی تھیں ونجھ لئیں ترکاری
رج رج کھاندا رہیں ہمیشہ دائم فضل غفاری
رستے اس تھیں تھڑکیں ناہیں بلکہ ہی جاویں تاری
اوہ رنج مصیبت وچہ اصل دے ہوسی عیش بہاری
کوئی دم دی ایہ عیش انہاں نوں وڈی سخت لاچاری
اوتھے جاکے ویکھیں اس دا بدلہ بدکرداری
اسوچہ بھی اک رب سچے دی حکمت اپر اپاری
آئی کھلی انہاں دے اتے دوزخ والی آری!
کر لو دل اپنے دا بھانا آگئی موت تمہاری
وچہ خماری کردے بھاری عیباں والی کھاری
فاقہ فقر اتے تکلیفاں ہر دم دکھ بیماری
لذت راحت زینت نعمت فرحت موج بہاری
اسکے گرگر دتمامی سختی رب کھلاری
اسنوں جنت دیسی اللہ کر کے کرم ستاری
تا اوہ مالک بنن غلے دے جھاگ مصیبت بھاری
جیونکر بھاہی دے چوفیرے گھتن چوگ شکاری
بچ گیا نفسانی خواہشوں گیتی جس فراری

قال النبی الدنیا سجن المومنین وجنۃ الکافرین یعنی دنیا بندی خانہ ہے مومناں دے لئے بہشت ہے کافراں دے [illegible]

دُنیا تنگی چار دہاڑے آخر عیش بہاراں
بس پاؤ بن اطاعت باجھوں ہرگز نہیں خلاصی
ٹھیک خلاصی دیون والی رب دی فرمانداری
لکھ نصیحت نالوں اکو ایہا نصیحت کاری

شکریہ بجناب موفق جل و علا باختتام ایں رسالہ وسبب تالیف کتاب ہذا و عذر مصنف بدربارہ خواندگان ایں کتاب کہ از غلطیات نظم عبور فرمانید و احوال متقدمین کہ بہ بیان احوال قیامت پرداختند

شکر الحمد خدا دے فضلوں مُکا ایہ رسالہ
اوّل تھیں تا آخر تائیں حال قیامت والا
جے ہیں حرف حرف دے بدلے شکر کراں لکھواری
تا بھی ادا نہ ہووے میں تھیں رب دی شکر گذاری
ایہ احسان عظیم نہایت میں پر جس کمایا
میں کتھوں ایہ نعمت کتھوں واہ دھن بار خدایا
کنڈیانوں چا بھاگ لگاوے دیون پھُل بہارے
کوہجی صورت بلبل والی سخن کرے تاں ٹھارے
میں نالائق کتھوں آہا اس نعمت دے لائق
لکھ لکھ شکر خدا دا جس نے ہمت بخشی فائق
آئی سی لاہوروں میں نوں ایہ فرمائش بھاری
ملک محمد عبداللہ نے لکھیا کتنی واری
ایہ جو وچہ احوال قیامت لکھو اک رسالہ
شعر پنجابی پھُل گلابی دل نوں بھاون والا
حافظ جو ہیں محمد صاحب لکھ گیاں وچہ بھائی
لکھیا سی احوال قیامت سوہنا شعر صفائی
توں بھی اس دے وزن برابر شعر بناندا جائیں
کجھ مضمون زیادہ کر کے نام کلاں ٹکائیں
ہیں لکھیا اک نسخہ اگے شیخ حسین بنایا
نویں نویں مضمون بنا کے نام جیہڑا ٹکایا
اس لکھیا جو بیشک اوہ بھی بنیا بہت چنگیرا
اس تھیں بھی ایہ وڈا ہووے ایہ مطلب ہے میرا
میں لکھیا جو نال نہاندے ایہ عاجز کد ملدا
شائد راس نہ آوے میں تھیں مطلب تیرے دل دا
اوہ اُستاد علامہ شاعر کل ندیاں دا اتارا
اس دے نالوں کد وڈھ سکے ایہ عاجز بیچارا
ایہ بھاری پنڈ نہ چیوے میں تھیں صاف جواب سنایا
پھر میں گیا لاہور تاں میں نوں ملک ہیرے فرمایا
ساڈا کہیا نہ موڑ پتن ہوا کریں توکل رب دی
انشاء اللہ نبھ پوے گا برکت شاہ عرب دی
نالے اگے چھاپے اساں تیرے دو رسالے
اک تحفہ اک کامن دونویں وڈیاں لذتاں والے
ایہ بھی خوب کتاب بنے گی جیکر تدھ بنائی
تے چھاپن سارا امیر دے ذمے خوب چھپیساں بھائی

دو رسالے تیرے تصنیفاں اگے چھاپ چکے ہیں ایک معجزات محمدی مشہور ہے اور دوسرا رسالہ کامن النساء دوجے پہلا حصہ عجز و نیاز ہے وچہ جناب باری تعالیٰ دے تے دوجا
پیغمبر علیہ السلام دے ۔۱۲ دلپذیر

پکّا کر کے میرے تائیں ہتھ اونہاں جا پایا
نالے یاد پیا آمینوں سخن اِکی شاعر دا
کر کے ہٹھ طبع دا گھوڑا تیزی نال چلایا
سٹھ دِناں اس منزل اندر کیتی واہو واہی
جھب مُکندی خواہش آہی دل میرے وچ بھاری
ایسے خاطر جلدی کر کے کئی مضمون نہ پائے
لذّت وس اساڈے ناہیں ہے یہ داد خدائی!
ایہ بھی مینوں لکھ غنیمت شکر ربّ مُکایا
سارے شعر نہ کچّے ہوسن سبھ نہ ہوسن پکّے
میوہ کُل درختاں سندا اکو جیہا نہ ہوندا!
بھانویں اگوں کچّے تائیں کُل امیر نہ لیندے
جس اکٹھا لینا ہووے ساری پنڈ چُکاندا!
جِسنوں خواہش تھوڑی ہووے چُن چُن جھولی پاوے
ایویں رلے مِلے ہی ہوسن میرے شعر بھراؤ!
سارے نسخے اندر ہووے جے اک بیت چنگیرا
جیہڑیاں لوکاں اگے لِکھے حال قیامت سندے
حافظ صاحب نال نہ ہووے ریس کسیدی بھائی
مفتی سر ور شعر پنجابی توڑے گھٹ بنایا
احمد یار پُرانا شاعر وچّہ مرالے ہویا
حامد تے درویش محمدؐ ہویا حبیب بھی کوئی!
ہور سراج الدین جو حافظ شاعر علیسے والی
عمدہ شعر کریندا اوہ بھی نالے کرے شتابی
ہور بھی کسے بنایا ہوسی کاہنوں گینتر کرنی

میں بھی آس اللہ دی کر کے ہتھ قلم نوں لایا
مرداہمّت ہار نہ موڑے مت کوئی کہے نامردا
کچّا پکّا مُول نہ چھوڑیا جو مُنہ اگے آیا
دو نہوں مہینیں بہتا آگے ہویا فضل الٰہی
کُوچ مقام دا اپنا نہ کوئی مت ہووے تیاری
بہتی حرص کریندیاں مت کے تھوڑی بھی رہجائے
جسنوں چاہے اس نوں دیوے وس نہ چلدا کائی
چنگا بھانویں مندا جیہڑا میرے تھیں سرآیا
رلیا مِلیا چور ہاں ساڈا جو چاہے سو پھکّے
کجھ پکّا کجھ کچّا ڈگدا رلیا ملیا آوندا
ایہہ مالی باغاں والے وِچ تمامی دیندے
پکّے دے سنگ رلیا ہویا کچّا بھی وِک جاندا
مندیاں دے رل بیٹھن پِچھے چنگے سٹ نہ جائے
مندیاں پچھے چنگیاں دا بھی قدر نہ مُول گواؤ
اوہو اک غنیمت سمجھو عیب نہ پکڑو میرا
اوہ بھی شعر نہ اکو جیہے کئی چنگے کئی مندے
اس تھیں پچھے شیخ حسین نوں رب بخشی وڈیائی
پھر بھی کتنیاں نالوں چنگا اس احوال سُنایا
کہندے لوک قیامت والا اس بھی ہار پرویا
رحیم بخش اخبار محمدؐی لکھی چھاپی ہوئی!
داد نخاں دا پنڈ اِیہی تحصیل اُنہاندی والی
اس بھی ہک قیامت نامہ لِکھیا وچہ پنجابی
جیسی محنت کیتی کسے ایسی قیمت ترنی!

شیخ حسینؒ صراف شعر دا عقلوں علموں بالا
مینوں ایڈ لیاقت ناہی میں پُن چھان نہ کیتی
اگلیاں دی پابندی کولوں میں برطرف نہ رہیا
رکھے چھانڈے جان غنیمت جو کجھ گھیرن تکائے

کھوٹا کھرا نتار یا اُس نے شعر جو ہر اک والا
مجمل نام انہاندے لکھے جو بیتی سو بیتی
کی ہویا جے شعر اساڈا نہیں انہاں دے جیہا!
دل نوں نہ ترسا پنڈ پیرا حلوے ویکھ پرائے

در خاتمۃ الکتاب گوید

تیراں سو تے سولاں اندر ایہ کتاب بنائی
سوہنی رُت بسنتی آہی پھگن چیتر والی
بھیرہ وطن اساڈا آہی ڈاہڈا شہر فسادی
اگے بھی کجھ کچّے پکّے شعر رہیا میں کردا
خوان یغما وچہ پنجابی ڈھائی جزاں بنایاں
دو زینت اسلاموں حصّے پہلا دوجا بھائی
بھی گلزار محمدیؐ تے گلزار جو یوسف والی
کشف غطا قرایت اندر نسخہ ہک بنایا
شرح لکھی کبریت احمر دی ہور درود اداحی
ہن امداد خدا دی کولوں لکھیا ایہ سالہ
کرناسی میں لماں اس نوں ایپر ویل نہ پایا
جیکر اگلے شاعراں وانگوں میں بھی فارغ ہوندا
دُنیا دے ہر فکروں جد تک طبع نہ ہووے واندی
طرح طرح دیاں چنتاں مینوں لوں لوں وچہ سمایاں
طبع رجوع نہ کیتا ہرگز شعروں رہی کنارے
خبر نہیں کیا دل وچہ آہا موہوں کیا الائیا
جسنوں نقص کتاب میری دا نظر کتے آجاوے

شروع کیتی رمضان مہینے وچہ شوال مُکائی
جس وسیلے ایہ نسخہ لکھیا فضل کیتا رب عالی!
بے قدراں مجہولاں اندر آئی جان اساڈی
معجزیاں وچہ لکھیا تحفہ پاک نبی سرور دا
اٹھ نصیحتاں مومناں کارن اسدے اندر پایاں!
تے نام حق دی شرح پنجابی چھوٹی عمر بنائی
کجھ حصّہ دیوان حافظ دی لکھی شرح سکھالی
بھی عمّ دی تفسیر پنجابی کریں قبول خدایا
کتنے ہور رسالے چھوٹے شوق جنہاندی آہی
چن چن کتب حدیثاں نقلیں احوال قیامت والا
کتنے کم گوا کے ایہ بھی مشکل نال بتایا!
تا اس شعر میرے دے آپے قدر کتھائیں پوندا
تاں تاں تیکن دل من دی تصنیف نہ کیتی جاندی
بُت کدائیں چت کدائیں دل وچہ لکھ بلایاں
زور دھگانے گھلیے جسنوں چڑیاں کدک ہکارے
اصلی مطلب بھی کجھ سدھا آیا کہ نہیں آیا
شاعر ہے تاں صحت بخشے نہیں تاں پردہ پاوے

کر کچھ عجز خداوند اگے مت بخشے تقصیراں	آ دلا ہُن بس کرائیں چھڈ لمیاں تقریراں !

مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات حل المشکلات رحمہ اللہ عبدالقادر ابنا

جے رُکھ زمیں دے قلماں ہوون کل دریا سیاہی
روز حشر تک لکھدے جاون گھڑی آرام نہ پاون
میں سر تھیں تا پیراں تائیں لُوں لُوں عیبیں بھریا
میں تسبیح دیاں منکیاں وانگوں عیباں نال پرویا
میں وچہ بحر گناہاں والے یارب رُڑھیا جاندا !
اپنے عیب کمائے ہوئے جاں چیت میرے آون
فضل تیرے دیاں یارب مینوں ہر دم لوچہ ساں
تیرے جیتے عذر نہ کرساں جو کر سیں دہ سراں
پر چنگیاں نوں چنگیاں لا جاں آپ کریں چنگیائی
بھاویں عیب لکھے وڈ ک میرے وچہ شمار نہ آون
لوکاں چنگے عمل کمائے میرا عمل نہ کوئی
وقت نزع آسانی بخشیں تلخی کچھ نہ پاواں
وچہ قبر دے دُکھ نہ کوئی آوے میرے اگے
کریں نصیب شفاعت مینوں پاک نبی سرور دی
سنگ نبی دے پلصراطوں لنگھاں مار اوڈاری
وچہ فردوس مقام معلّٰی بخشیں میرے تائیں
کر منظور کتاب میری توں فضلوں بار خدایا
میں ہور عمل نہ کیتا کوئی اندر عمراں ساری
روز حشر جد ہر بندے دا چھٹا پیش کچیوے !
سُن فریاداں بخش مراداں کر کے مہر عطائی

لکھنے کارن میں بہائیے کل مخلوق الٰہی
تا بھی میرے عیب انہاں تھیں کدی نہ لکھے جاون
اپر فضل تیرے دا یارب ہر دم تکیہ دھریا
بھار گناہاں دا سر میرے بہت بھارا ہویا
مہر کماویں بنّے لاویں کنڈھا نظر نہ آندا !
خوف تیرے تھیں بار خدایا ڈیکاں نکل جاون
جے توں مہر کماویں سایاں تدوں خلاصی پاساں
توں دوویں تاں ڈبساں سایاں توں تاریں تاں ترساں
بُریاں نال کریں بھلیاں معاف کریں بُریائی
پر جے لطف کریں توں سایاں سارے بخشے جاون
دوہیں جہانیں میرے تائیں آس فضل دی ہوئی
نال ایمان سلامت ایتھوں ہسدا ہسدا جاواں
روز قیامت اندر مینوں تتی وا نہ لگے !
ہر منزل وچہ میرے اُتے ڈالیں نظر مہر دی
وقت حساب کتاباں مینوں ہووے تیری یاری
بھی اپنا دیدار خدایا مینوں نت کرائیں !
بدلے اس تصنیف کرن دے دیویں اجر سوایا
ایہو عمل خدایا میرا جے توں کریں ستاری
مینوں بھی ایہ نامہ اسدم سجے ہتھ وچہ ڈھیوے
تے بخشیں جُملہ مُسلماناں سنے پیاں پیر گرائی

خوشخبری از جناب ڈاکٹر محمد منظور احمد خلف الرشید مصنف عفی عنہ

اوّل آخر ظاہر باطن رب نوں حمد تمامی
پھر صلوات رسول اللہ نوں دم دم نال پکاراں
ختم نبیاں فخر رسولاں رہبر جمل جہاناں
چار خلیفیاں اُتے ہووے رحمت باجھ حساباں
اس تھیں پچھے نال محبّت خدمت وچہ بھراواں
ایہ نسخہ احوال قیامت خالص وعظ کلاماں
کتنی وارا یہ چھپیا اگے وچہ لاہور شہر دے
غلط صحیح چھپیون دکول کسے خیال نہ کوئی
ایسے طور چھپی جد اگے ایہہ کتاب گرامی!
پھر بھی جیسی کیسی آہی لیندا رہیا زمانہ
شرنی وانگ خریدن بندے بھج بھج اسدے تائیں
کئی ہزاراں جلداں چھپکر اٹھو ہتھ وکاناں!
کجھ عرصہ پھر اس نسخے دی ایسی بندش ہوئی
کتب فروش لکھن خط سانوں طالبعلم بھی نالے
فیض پہنچاون والیاں چیزاں جیکر بند ہوجاون
وعظ کتاباں مٹھے چشمے یارب خالق باری
الغصّہ جد چھپیاں اس نوں کتنی مدت ہیئی!
کرکے نظر ثانی پھر اس دی صحت کیتی ساری
شعر قریباً تن سو اس وچہ ہور زیادہ ڈالے
کر تکمیل دوبارہ اس نوں پھیر لاہور پہنچایا

دائم کل صفتاں دی لائق جس دی ذات گرامی
کل خلقت تھیں افضل اشرف سید شاہ ابراراں
صلے اللہ علیہ وسلم صاحب اُچیاں شاناں
سن ازواج تے آل مطہر بھی کلی اصحاباں
کہاں مبارکباد تے نالے خوشخبری پہنچاواں
لکھیا میرے والد ماجد کارن نفع عواماں!
ایپر اکثر چھاپن والے ہون پیالے زر دے
ٹکے کماون دکّی جاون کار انہاں دی ہوئی
چھاپن والیاں سُستی کیتی ہوگئی غلط تمامی
پڑھ پڑھ شعر مؤثر ہر کوئی شوقوں ہویا دیوانہ
بہت ہوئی مشہوری اس دی شہریں اتے گرائیں
آخر بند ہویا اوہ مطبع جدوں خدا نوں بھاناں
طالب لکھ خریدن والے ملے کتاب نہ کوئی
نال محبت گل مل آئے لوک خریدن والے
بیشک خواہشمند انہاں دے ڈاہڈے کلمل آن
بند نہ ہون قیامت تائیں رہن ہمیشہ جاری
دس برساں دے بعد مصنّف پھر تکمیل کیتی
بھی مضمون ودھائے جیہڑے نہسن پہلی واری
بھی اوہ غلطیاں نقص جو اگلے کر تصحیح نکالے
سنت سنگھ نے نال عنایت کوشش کر چھپوایا

ہر اک مومن بھائی تائیں میں یہ عرض سناندا
یارب وچ درگاہ تیری دے پاوے ایہ منظوری

جلد خرید کرو مشتاقو وقت وہاندا جاندا
سن منظور مصنف تائیں بخشیں قرب حضوری

یارب بخشیں کاتب تائیں داہور خریدن والے
نالے پڑھنے والیاں بخشیں مغز جنہاں نے گالے

تقریظ از ملک فضل الٰہی صاحب پوسٹمین و حاجی الحرمین الشریفین شاگرد مصنف صاحب مدظلہ

مولوی دلپذیر صاحب جو بھیرے وچ مقیمی!
بہت کتاباں دینی اوہناں ہندی نظم بنایاں
ترجمۃ[لہ] القرآن پنجابی لکھیا نظم سوکھالا
پنج گنج باغ بہشت پنجابی نظم اندر پنجبورہ!
قصص المحسنین جو سورت یوسف دی تفسیروں
سورۃ والضحیٰ دی تفسیروں عجب کتاب بنائی
آدمؑ موسیٰؑ اتے محمدؐ دی تنے ایہہ گلزار
حقیقت الاسلام تے انشا و زینت اسلاماں
معجزات معراج وظائف دعوات ہناجاتاں
ایہ کتاب احوال قیامت اوّل عمر بنائی
سنت سنگھ سراہن چھاپی کرکے کوشش بھاری
تاجر کتب بڑے اوہ نامی چنگیاں خلقاں والے
عام ذخیرہ کتب خانے دا فضل خدا رحمانوں

اللہ رکھے صحیح سلامت کرکے کرم کریمی!
لکھنے پڑھنے سننے والیاں بہت پسندی آیاں
چھپ گیا کجھ حصہ جس دا باقی چھپنے والا
بڑا سوکھالہ لذتاں والا باغ بہشتی پورہ
سب قصیاں نبیں اعلیٰ اولی روشن جیہے منیروں
نام اکرام محمدی جدا خوبی حد نہ کائی!
مکہ دی گلزار جو چوتھی وانگوں باغ بہاراں
ناصح المسلمین تے خطبے کارن نفع عواماں
مکتوبات اندر جو لذتاں کی چھپناں اوہ باناں
کئی ایڈیشن کتنی واری کئی لوکاں چھپوائی
وچہ لاہور دوکان جنہاندی بہوں ملت تھیں جاری
ہر ہر قسم قرآن کتاباں وچ چھاپن نالے
چنگا مال نئے سستا نالے ملدا اس دوکانوں

کرے دعا ہن فضل الٰہی پر تقصیر گناہی
سنے مصنف سب دے اُتے ہووے فضل الٰہی!

ہر قسم کی سستی کتب ملنے کا پتہ | جے ایس سنت سنگھ اینڈ سنز تاجران کتب چوک متی لاہور

عہ علاوہ ان کتابوں کے اور بھی تصانیف مثلاً انواع دلپذیر دو خوان نعمائے ہر دو حصہ و کشف لغت و خلاصہ حافظ وغیرہ چھپ چکے ہیں ۱۲۔

لہ ترجمۃ القرآن کا دوسرا نام تفسیر دلپذیر ہے جس کا پہلا حصہ تفسیر سورہ فاتحہ اور پارہ اول و دوم چھپ کر فروخت ہو رہا ہے باقی زیر طبع ہیں۔